

Pripombe

**in predlogi za izboljšanje besedila predloga Zakona o
državnem odvetništvu z delovnim osnutkom ZDPra-1**

Ljubljana, 5. 9. 2016

KAZALO

Prvi del: PRIPOMBE NA OCENO STANJA IN RAZLOGE ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA O DRŽAVNEM ODVETNIŠTVU (ZDOdv)..... 10

1. UVOD	10
1.1 Ocena stanja	10
1.2 Položaj in pristojnosti Državnega pravobranilstva	17
- Položaj Državnega pravobranilstva	17
- Pristojnosti Državnega pravobranilstva	20
1.3 Razlogi za sprejem predloga zakona.....	23
2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA.	25
2.1 Cilji	25
2.2 Načela	26
2.3 Poglavitne rešitve	27
- Ustanovitev Državnega odvetništva kot posebnega organa v sestavi Ministrstva za pravosodje	27
- Preimenovanje državnih pravobranilcev v državne odvetnike, ki bodo javni uslužbenci	28
- Ustanovitev neodvisne komisije za presojo ustreznosti kandidatov	30
- Ustreznejša določitev subjektov zastopanja	33
- Prenos pooblastila za zastopanje	34
- Krepitev svetovalne funkcije	36
- Podrobnejša opredelitev postopka mirne rešitve spora.....	36
- Ustreznejša ureditev zastopanja pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter mednarodnimi in tujimi arbitražami	36
- Prenos pristojnosti za zastopanje javnega interesa	39
- Krepitev avtonomije državnih odvetnikov	40
- Zagotavljanje javnosti dela.....	42
- Možnosti začasne premestitve državnega odvetnika v drug državni organ.....	42
- Disciplinska odgovornost državnih odvetnikov	43

- Ustreznjša določitev nadzora nad delovanjem Državnega odvetništva	43
3. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE.....	44
2. del: PRIPOMBE K POSAMEZNIH ČLENOM PREDLOGA (EVA 2014-2030-0001) ZAKONA O DRŽAVNEM ODVETNIŠTVU (ZDOdv) ..	45
I. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE	45
K 2. členu (Državno odvetništvo Republike Slovenije).....	46
K 3. členu (načela delovanja državnega odvetništva)	49
K 4. členu (vodenje državnega odvetništva)	49
K 5. členu (poslovanje državnega odvetništva).....	50
K 6. členu (javnost dela).....	50
K 7. členu (nasprotje interesov).....	51
K 8. členu (jezik poslovanja).....	51
K 9. členu (stroški zastopanja)	52
K 10. členu (sredstva za delo)	53
II. poglavje: PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA ODVETNIŠTVA.....	53
1. oddelek: Zastopanje pred sodišči, pred upravnimi organi in drugimi organi v Republiki Sloveniji	53
K 11. členu (zastopanje pred sodišči v Republiki Sloveniji).....	53
K 12. in 13. členu (zastopanje pred upravnimi in drugimi organi v Republiki Sloveniji / spor o prevzemu zastopanja)	54
K 14. členu (prenos pooblastila za zastopanje)	55
K 15. členu (dostop do zbirk osebnih podatkov, evidenc in registrov)	59
K 16. členu (posredovanje podatkov o zadevi in splošne usmeritve zastopane stranke)	59
K 18. členu (vročanje).....	60
2. oddelek: Zastopanje pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter mednarodnimi in tujimi arbitražami	60

K 19. členu (zastopanje pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter mednarodnimi in tujimi arbitražami)	61
K 20. členu (sodelovanje v postopku izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice).....	67
K 21. členu (sodelovanje pri zastopanju in izvrševanju sodb Evropskega sodišča za človekove pravice).....	67
3. oddelek: Pravno svetovanje	69
K 22. členu (splošno).....	70
K 23. členu (oblikovanje pravnega mnenja na zahtevo vlade).....	70
K 24. členu (oblikovanje pravnega mnenja na predlog drugih subjektov).....	71
4. oddelek: Predhodni postopek poskusa mirne rešitve spora	71
K 25. členu (uvodna določba)	74
K 26. členu (predhodni postopek)	75
K 29. členu (izvršilni naslov)	76
III. poglavje: ORGANIZIRANOST, SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST IN ZAGOTAVLJANJE JAVNOSTI DELA.....	77
1. oddelek: Organiziranost državnega odvetništva	77
K 30. členu (zagotavljanje splošnih pogojev)	77
K 31. členu (generalni sekretar državnega odvetništva).....	79
K 32. in 33. členu (organiziranost državnega odvetništva / izključna pristojnost sedeža)	80
2. oddelek: Sistemizacija delovnih mest pri državnem odvetništvu	83
K 35. členu (akt o notranji organizaciji in sistemizaciji).....	84
K 36. in 37. členu (letni razpored in spremembe letnega razporeda)	84
K 38. členu (letno poročilo).....	85
K 39. členu (obveščanje ministrstva)	85
K 40. členu (posvetovanje s posameznim ministrstvom)	86
IV. poglavje: GENERALNI DRŽAVNI ODVETNIK.....	86
1. oddelek: Generalni državni odvetnik in namestnika generalnega državnega namestnika	87
K 41. členu (generalni državni odvetnik)	87

K 42. členu (namestnika generalnega državnega odvetnika)	88
2. oddelek: Pogoji za imenovanje in postopek imenovanja	89
K 43. in 45. členu (pogoji za imenovanje / prijava na razpis)	89
K 44. členu (razpis)	90
K 46. členu (komisija za presojo ustreznosti kandidatov)	90
K 47. členu (postopek izbire kandidata)	91
K 48. členu (prisega)	91
3. oddelek: Prenehanje funkcije in razrešitev generalnega državnega odvetnika	92
K 49. členu (prenehanje funkcije generalnega državnega odvetnika)	92
K 50. členu (razrešitev generalnega državnega odvetnika iz razloga nesposobnosti)	92
K 51. členu (razrešitev generalnega državnega odvetnika iz krivdnega razloga)	92
K 52. členu (odločba o razrešitvi in prepoved razrešitve)	93
V. poglavje: VIŠJI DRŽAVNI ODVETNIKI, DRŽAVNI ODVETNIKI, KANDIDATI ZA DRŽAVNE ODVETNIKE IN PRIPRAVNICI	93
1. oddelek: Splošne določbe	99
K 53. členu (splošno)	99
K 54. členu (državni odvetniki in višji državni odvetniki)	101
K 55. členu (kandidati za državne odvetnike)	103
2. oddelek: Pogoji za sklenitev delovnega razmerja	104
K 57. členu (splošni pogoji)	104
K 58. členu (delovne izkušnje)	105
3. oddelek: Sklenitev in prenehanje delovnega razmerja	106
K 59. členu (smiselna uporaba določb)	106
K 60. členu (razpis prostega mesta)	107
K 61. členu (izbira kandidata in mnenje komisije)	108
K 62. členu (sklenitev delovnega razmerja)	109
K 63. členu (prisega)	110
4. oddelek: Začasna premestitev v drug državni organ	110

K 64. členu (začasna premostitev v drug državni organ)	110
5. oddelek: Pravice in obveznosti državnih odvetnikov	111
K 65. členu (dostop do tajnih podatkov)	111
K 66. členu (strokovnost in zakonitost delovanja)	112
K 67. členu (opravljanje drugih dejavnosti in nasprotje interesov).....	112
K 68. členu (omejitev uporabe informacij)	113
K 69. členu (opravljanje nalog med stavko).....	113
K 70. in 71. členu (službeno oblačilo / službena izkaznica).....	114
6. oddelek: Disciplinska odgovornost državnih odvetnikov	114
K 72. členu (splošna določba)	116
K 74. členu (disciplinske kršitve).....	117
K 75. členu (disciplinske sankcije).....	117
K 76. in 77. členu (disciplinski organi / disciplinski tožilec):.....	118
K 78. členu (disciplinska komisija prve stopnje)	118
K 79. členu (disciplinski postopek)	118
K 80. členu (zastaralni roki)	119
7. oddelek: Začasna odstranitev z dela.....	119
K 81. in 82. členu (suspenz / pritožba zoper suspenz)	119
VI. poglavje: NADZOR NAD DELOM DRŽAVNEGA ODVETNIŠTVA.	120
VII. poglavje: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE	124
K 87. členu (ustanovitev državnega odvetništva, premostitev funkcionarjev in osebja).....	124
K 93. členu (zastopanje javnega interesa)	126
K 100. in 101. členu (razveljavitev predpisov / uveljavitev in začetek uporabe).....	127

Tretji del: delovni osnutek ZDPra-1	128
PRVI DEL	131
TEMELJNE DOLOČBE.....	131
DRUGI DEL	139
DRŽAVNOPRAVOBRANILSKA SLUŽBA	139
1. POGLAVJE: SPLOŠNA PRISTOJNOST IN POOBLASTILA	139
1. oddelek	139
Splošno	139
2. oddelek	144
Predhodni postopek - NOVO poglavje.....	144
2. POGLAVJE: DRŽAVNOPRAVOBRANILSKA SLUŽBA.....	147
1. oddelek	147
Splošna določba.....	147
3. oddelek	149
Postopek za imenovanje	149
4. oddelek	154
Napredovanje državnih pravobranilcev.....	154
5. oddelek	155
Dolžnosti državnega pravobranilca in nezdružljivost funkcije državnega pravobranilca	155
6. oddelek	158
Pravice državnega pravobranilca.....	158
7. oddelek	161
Premestitev in dodelitev državnega pravobranilca.....	161
8. oddelek	164
Prenehanje funkcije in razrešitev državnega pravobranilca	164
3. POGLAVJE: DISCIPLINSKI POSTOPKI IN ZAČASNA ODSTRANITEV IZ DRŽAVNOPRAVOBRANILSKE SLUŽBE	166

TRETJI DEL	173
DRŽAVNOPRAVOBRANILSKI SVET	173
1. POGLAVJE: SESTAVA IN IZVOLITEV ČLANOV	173
2. DRUGO POGLAVJE: PRISTOJNOSTI IN DELOVANJE	174
ČETRTI DEL	178
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO	178
1. POGLAVJE: ORGANIZACIJA DRŽAVNEGA PRAVOBRANILSTVA	178
2. POGLAVJE: VODENJE DRŽAVNEGA PRAVOBRANILSTVA	181
1. oddelek	181
Generalni državni pravobranilec	181
2. oddelek	185
Začasno vodenje	185
3. POGLAVJE: KOLEGIJSKO DELO - NOVO poglavje.....	185
4. POGLAVJE: SPLOŠNA NAVODILA IN STROKOVNI NADZOR - NOVO poglavje	187
5. POGLAVJE: RAZPORED DELA IN DODELJEVANJE ZADEV- novo poglavje .	191
6. POGLAVJE: POLITIKA DELOVANJA	193
7. POGLAVJE: LETNI PROGRAM, LETNO POROČILO IN OBVEŠČANJE	193
8. POGLAVJE: DRŽAVNOPRAVOBRANILSKO OSEBJE	197
9. POGLAVJE: KADROVSKE EVIDENCE.....	201
10. POGLAVJE: DRŽAVNOPRAVOBRANILSKA UPRAVA - NOVO	203
1. oddelek	203
Državnopravobranilska uprava.....	203
2. oddelek	204
Nadzor državno pravobranilske uprave	204
11. POGLAVJE: PRAVOSODNA UPRAVA - NOVO.....	205
1. oddelek	205
Pravosodna uprava	205

2. oddelek	206
Pravosodni nadzor	206
3. oddelek	207
Priznanja.....	207
12. POGlavJE: OSEBNI IN TAJNI PODATKI TER VPISNIKI IN EVIDENCE.....	208
PETI DEL.....	211
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE.....	211

Prvi del: PRIPOMBE NA OCENO STANJA IN RAZLOGE ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA O DRŽAVNEM ODVETNIŠTVU (ZDOdv)

1. UVOD

1.1 Ocena stanja

Oceno stanja in razloge za sprejem predloga zakona je Ministrstvo za pravosodje v izhodišču oprlo na enostavno poved: «*Državno pravobranilstvo v Republiki Sloveniji ni ustavna kategorija.*» Ministrstvo za pravosodje pri tem izhaja iz jezikovne metode razlage Ustave Republike Slovenije, ki izrecno ne vsebuje posebnih določb glede organa, ki Republiko Slovenijo in njene organe zastopa pred domačimi in mednarodnimi sodišči ter drugimi organi. Pomemben je sporočilni namen povedi ministrstva, da je (le) zakonodajalcu prepuščena odločitev, kako bo področje uredil, kako bo organ poimenoval in kakšne bodo njegove pristojnosti.

Pravno gledano je temu izhodišču mogoče oporekati, ker jezikovna razlaga ni samozadostna. Dopolniti in preveriti jo je treba še z drugimi metodami, ki jo lahko potrdijo ali pa utemeljijo tistega izmed več možnih pomenov, ki je njen pravi (pravni) pomen¹. V skladu s tradicionalnim pojmovanjem so takšne metode razlage še logična, sistematična, zgodovinska in teleološka (namenska) razlaga, ki so večinsko sprejete². Državno pravobranilstvo meni, da je pri tako pomembnem posegu v pravni red, zaradi razumevanja institucionalnega položaja Državnega pravobranilstva ter funkcij državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca (v nadaljevanju državnega pravobranilca in pomočnika), treba izhajati iz prvotnega namena ustavodajalca in zgodovinskih okoliščin, v katerih se je oblikoval pravni red Republike Slovenije. Pomembno je sporočilo Ustavnega zakona za izvedbo Ustave

---

¹ Pavčnik Marijan, *Argumentacija v pravu*, Cankarjeva založba, 2002, str. 54 in nasl.

² *Ibidem*.

Republike Slovenije³, ki v 6. členu določa: «*Sodišča, javna tožilstva, javna pravobranilstva in družbeni pravobranilci nadaljujejo delo po dosedanjih predpisih do sprejema novih.*»

Javno pravobranilstvo se je na podlagi Zakona o javnem pravobranilstvu⁴ zunaj upravnih organov prvič organiziralo leta 1955. V letu 1976 je bil sprejet Zakon o javnem pravobranilstvu, ki je bil v skladu s 6. členom Ustavnega zakona za izvedbo Ustave Republike Slovenije⁵ podlaga za delovanje javnih pravobranilcev do sprejetja novih predpisov. Po navedenem zakonu je bil javni pravobranilec opredeljen kot **samostojni organ** družbenopolitične skupnosti, ki zastopa družbenopolitično skupnost, njene organe, organizacije in sklade, ki so pravne osebe ter krajevne skupnosti pred sodišči in drugimi organi glede njihovih premoženjskih pravic in koristi. Navedenim subjektom je javno pravobranilstvo dajalo na njihovo zahtevo pravna mnenja in drugo strokovno pomoč pri sklepanju pogodb in pri reševanju drugih premoženjskopравnih vprašanj. Pravobranilska organizacija je bila vzpostavljena na ravni republike (Javno pravobranilstvo Republike Slovenije) in na ravni občin (občinsko, medobčinsko javno pravobranilstvo ter javno pravobranilstvo za mesto Ljubljana).

Institucionalni položaj pravobranilstva in funkcija tedanjega javnega pravobranilca, katerega pravna naslednika sta državni pravobranilec in pomočnik, je torej del pravnega reda, ki ga določa temeljni akt Republike Slovenije, kar samostojnemu položaju Državnega pravobranilstva daje zgodovinsko, institucionalno in vsebinsko težo.

Izhajajoč iz tega stališča je zakonodajalec, ob nespremenjenih vsebinskih in drugih okoliščinah oziroma potrebah, dolžan zagotoviti delovanje pravosodja kot celote z vsemi deležniki pravosodja, na katerih je bil vzpostavljen pravni red Republike Slovenije. Pravna država lahko deluje le, če se primerljivi položaji urejajo primerljivo. Zato spreminjanje statusa, položaja in organizacije Državnega pravobranilstva ne more biti neodvisno od siceršnje vpetosti v pravni red.

---

³ Ustavni zakon za izvedbo Ustave RS, Uradni list RS, št. 33/91-I in 21/94.

⁴ Zakon o javnem pravobranilstvu, Uradni list Federativne ljudske republike Jugoslavije, št. 51/55.

⁵ Ustavni zakon za izvedbo Ustave RS, Uradni list RS, št. 33/91-I in 21/94.

Krepitev samostojnosti Državnega pravobranilstva je del razvojne strategije Republike Slovenije. Na spletni strani Ministrstva za pravosodje⁶ je objavljena informacija, da je »Vlada ustanovila delovno skupino za razvojno načrtovanje za zagotavljanje osnovnih funkcij države. Delovne skupine so dobile nalogo, naj pripravijo strateške in izvedbene dokumente razvojnega načrtovanja, vsaka za svoje področje. Podskupina za razvojno načrtovanje na področju pravosodja je pripravila dokument Strategija Pravosodje 2020 (v nadaljevanju Strategija),⁷ ki definira razvojne zmožnosti v pravosodju, od izvajanja ukrepov, institucionalnih in strukturnih sprememb, do oblikovanja novih družbenih vrednot kot podlage za dolgoročni razvoj Slovenije. Strategija vključuje vrsto pobud za razvoj področja pravosodja v letih 2014 do 2020, na seji 19. 7. 2012 pa jo je potrdila tudi Vlada.« Strategija v poglavju 3.5 obravnava Državno pravobranilstvo in navaja, da je »*Državno pravobranilstvo kot zakoniti zastopnik države pomemben organ pravosodja.*«

Cilj sprejete in s strani vlade potrjene Strategije je, da se Državnemu pravobranilstvu zagotovijo čim bolj optimalne možnosti delovanja, da bo tako kljub povečevanju števila zadev svoje delo lahko še naprej opravljalo v skladu z načeli strokovnosti in kakovosti ter s tem izpolnjevalo predvsem pozitivne dolžnosti Republike Slovenije, da na svojem ozemlju zagotavlja spoštovanje in uresničevanje človekovih pravic (5. člen Ustave) ter uresničuje načelo pravne države v celoti (2. člen Ustave). Dolžnost vseskozi ostaja enaka: varovati državno premoženje kot enega od sestavnih delov države in lastninskopravne interese Republike Slovenije. Strateški cilji, opredeljeni v Strategiji, pa so krepitev vloge Državnega pravobranilstva in njegove samostojnosti pri odločanju pred mednarodnimi sodišči in v predhodnih postopkih, krepitev pravnega reda zaradi zaščite gospodarske, socialne in ekološke vloge lastnine, razbremenitev pravobranilcev administrativnih opravil ter prenos teh opravil na strokovne sodelavce in pravobranilske referente, večja poklicna mobilnost in sposobnost hitrejšega prilagajanja delovnim procesom, dodatno usposabljanje in izobraževanje pravobranilcev na ustreznih področjih, obveščanje in usposabljanje državnih institucij in širše javnosti, izboljševanje podobe Državnega pravobranilstva v javnosti ter vzpostavitev iskalnika vsebin pravobranilske in sodne prakse.

---

⁶ Dostopno na URL:

http://www.mp.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/pomembni_dokumenti/strategija_pravosodje_2020/

⁷ Dostopno na URL:

http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/zakonodaja/120803_Strategija_Pravosodje_2020.pdf

Država mora svoje strategije sprejemati resno in odgovorno in se jih tudi držati.

Državno pravobranilstvo si poleg splošnih ciljev, ki si jih pri opravljanju nalog zastavljajo tudi drugi pravosodni organi (razreševanje sporov v družbi, krepitev pravne varnosti in spoštovanje človekovih pravic), prizadeva tudi za varovanje finančnega in stvarnega premoženja Republike Slovenije kot enega najpomembnejših elementov države ter njenih lastninskopravnih interesov.

Za obstoj in krepitev pravne države je predvidljivost izjemnega pomena. To je zapisano tudi v Socialnem sporazumu za obdobje 2015-2016, ki je objavljen na spletni strani Vlade Republike Slovenije.⁸ V poglavju Pravna varnost in pravna država je zapisano, da je *»predvidljivost in stabilnost pravnega okvirja, spoštovanje zakonodaje in spoštovanje ter dosledno izvrševanje sodnih in upravnih odločb ter zaupanje ljudi v pravno državo eden od glavnih temeljev gospodarskega in socialnega razvoja Slovenije.«* Ukrep, ki naj bi zagotovil ta cilj pa *»krepitev nadaljnjih prizadevanj glede učinkovitosti dela sodišč, državnega tožilstva in državnega pravobranilstva, inšpekcijskih služb ter uporabe nadzornih mehanizmov z zagotavljanjem njihove neodvisnosti ali samostojnosti, najvišje stopnje usposobljenosti in etičnosti, dopustno poenostavitvijo postopkov ter z zagotovitvijo ustreznih kadrovskih, materialnih in finančnih pogojev za opravljanje dela, ter s posebnim poudarkom na permanentnem izobraževanju zaposlenih v pravosodju.«*

Vpliv nedomišljenih sprememb zakonodaje se je pokazal v nekaterih posledicah reorganizacije sodišč, ki se je pričela s 1. januarjem 1995 in je na posameznih sodiščih povzročila velike kadrovske težave ter posledično neobvladljive sodne zaostanke, zaradi katerih je bila Republika Slovenija pred Evropskim sodiščem za človekove pravice spoznana kot kršiteljica Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

---

⁸ Dostopno na URL:

http://www.vlada.si teme_in_projekti/socialni_sporazum_2015_2016/pravna_varnost_in_pravna_drzava/

Iz obrazložitve ocene stanja Ministrstva za pravosodje izhaja namen ministrstva, da na podlagi obveznosti, ki jih ministrstvu nalaga Zakon o državni upravi (ZDU-1)⁹ na področju državnega pravobranilstva, zagotovi bolj učinkovito ter bolj transparentno opravljanje nalog. Ministrstvo ugotavlja, da veljavni zakon ni bil deležen (pre)potrebnih sprememb in dopolnitev in je zato pristopilo k temeljiti prenovi institucije, da bi oblikovalo organ, ki se bo v praksi sposoben spopasti s stalnim naraščanjem zadev. To so nosilna izhodišča Ministrstva za pravosodje v predlogu ZDOdv, katerega najpomembnejše rešitve so:

- samostojnemu državnemu organu, ki je Državno pravobranilstvo, odvzema samostojnost in ga umešča v funkcionalno in organizacijsko strukturo in odvisnost od Ministrstva za pravosodje (tretji odstavek 23. člena ZDU-1)¹⁰, kjer bo organ v sestavi ministrstva, ki pa mora ravnati po političnih usmeritvah vlade (prvi odstavek 56. člena ZDU-1)¹¹;
- funkcionarjem, ki so doslej izvrševali funkcijo zastopanja Republike Slovenije neodvisno in samostojno, zgolj na podlagi Ustave in zakona, jemlje funkcijo in funkcionalno neodvisnost in jih postavlja v uslužbenki sistem, v katerem bodo državni pravobranilci in pomočniki javni uslužbenci, ki bodo opravljali delo (tudi) po navodilih in pod nadzorom nadrejenih oseb, kot določa Zakon o javnih uslužbencih (ZJU)¹² v 94. členu in ne več neodvisno in samostojno. V tem je tudi razlika med službenim¹³ in delovnim razmerjem. Predvideno je, da bosta sedanji državni pravobranilec in pomočnik v hierarhičnem uslužbenkem sistemu podrejena generalnemu državnemu odvetniku, njegovima (dvema) namestnikoma, vodji organizacijske enote, ter ministru in njegovima (dvema) državnima sekretarjema in ne (zgolj) generalnemu državnemu pravobranilcu in vodji oddelka, kot doslej;
- na novo omogoča, da bodo lahko država in državni organi predlagali, da jih namesto zakonsko določenega zastopnika (državnega odvetnika), zastopajo odvetniki ali odvetniške družbe, ki bodo torej poleg državnih odvetnikov plačani iz proračuna, vendar

---

⁹ Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07, 126/07, 48/09, 8/10, 8/12, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14 in 51/16 – ZDU-1).

¹⁰ 23. člen ZDU-1. »(3) Minister daje organu v sestavi obvezna navodila za delo ter mu naloži, da v mejah svoje pristojnosti opravi določene naloge ali sprejme določene ukrepe ter mu o tem poroča. (4) Pred državnim zborom in vlado predstavlja organ v sestavi minister.«

¹¹ Prvi odstavek 56. člena ZDU-1: «Ministrstva se morajo ravnati po političnih usmeritvah vlade.»

¹² Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – Zzavar-E, 40/12 – ZUJF - ZJU).

¹³ Državni pravobranilci in pomočniki državnega pravobranilca so funkcionarji in so v službenem razmerju z Republiko Slovenijo. Mandat traja 8 let.

po tarifi, ki velja za odvetniške storitve. To bo mogoče v primeru, če bodo predstojniki organov ocenili, da je ta način zastopanja primernejši od zakonskega zastopanja;

- širi krog zastopanih subjektov¹⁴, ki jim bo lahko odvetniške storitve plačevala država iz proračuna, čeprav se lahko ti subjekti financirajo (tudi ali pretežno) od uporabnikov njihovih storitev in z upravnimi taksami¹⁵.

Ministrstvo je na več mestih v točki 1.1 izpostavilo potrebo po bolj učinkovitem in bolj transparentnem¹⁶ opravljanju nalog oziroma organizaciji dela. Izpostavilo je tudi spremembe in dopolnitve Zakona o državnem pravobranilstvu (ZDPra)¹⁷ in ugotovitev, da ta zakon ni bil nikoli dopolnjen s temeljitimi vsebinskimi posegi. Predlagatelj kot edino spremembo in dopolnitev zakona, ki je po njegovem mnenju omogočila učinkovitejšo in preglednejšo organizacijo dela, izpostavi elektronski dostop do podatkov v informatiziranih vpisnikih sodišč, registrov in drugih uradnih evidenc državnih organov¹⁸. Cilj informatizacije je omogočiti učinkovitejše in preglednejše delo, a je le eden od segmentov. Za izvedbo centraliziranega informacijskega sistema Državnega pravobranilstva pa že pet let skrbi Ministrstvo za pravosodje (v okviru operacije e-Pravosodje).

Iz predloga zakona niso razvidni **vsebinski razlogi**, zaradi katerih je treba zagotoviti učinkovitejšo in preglednejšo organizacijo dela. Razlog, da ZDPra v devetnajstih letih ni bil temeljito vsebinsko prenovljen, verjetno ne more biti sam po sebi zadosten razlog za reorganizacijo sistema zastopanja, **ki ji ministrstvo kot nadzorni organ v vseh teh letih nikoli ni očitalo neučinkovitosti ali netransparentnosti. Tega tudi ni ugotovilo Računsko sodišče**, ki v okviru svojih pristojnosti revidira prav navedeni področji, niti to ni bilo izpostavljeno kot šibka točka pri vsakoletnih obravnavah letnih poročil o delu Državnega pravobranilstva. Navsezadnje ni mogoče mimo ugotovitve, da pogoje za zagotavljanje učinkovitosti zagotavlja in jih financira Ministrstvo za pravosodje.

---

¹⁴ Čeprav Ministrstvo za pravosodje pristopa k temeljiti prenovi institucije (tudi) iz uvodoma predstavljenega razloga, da se oblikuje organ, ki se bo sposoben spopasti s stalnim naraščanjem zadev.

¹⁵ Npr. Agencija za zavarovalni nadzor, Javni sklad za podjetništvo ipd.

¹⁶ Deveti, enajsti, trinajsti in zadnji odstavek točke 1.1.

¹⁷ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 77/09, 46/13 in 95/14 – ZUPPJS15 – ZDPra).

¹⁸ Šesti odstavek točke 1.1.

Iz ocene stanja izhaja, da je ministrstvo intenzivno pristopilo k analizi veljavnega stanja in da je analiziralo:

- odprte postopke glede na vrednost, ki jo dosegajo (nad en milijon eurov)
- obstoječi model zastopanja Republike Slovenije pred tujimi in mednarodnimi sodišči, ker lahko uspešna oziroma neuspešna predstavitev in zastopanje države pomembno vplivata na mednarodni ugled naše države.

Ministrstvo v predlogu zakona **ne predstavi ugotovitev analize**. Niti v oceni stanja niso predstavljeni podatki, ki so bili predmet analize glede vrednosti (od katere ciljne vrednosti dalje so se opravile analize in kateri podatki so se analizirali in ali se analizirano stanje nanaša na odprte ali zaključene postopke ter na kakšno vrsto sporov se nanaša npr. odškodnine) niti ni predstavljeno, kaj je bilo v obstoječem modelu zastopanja Republike Slovenije pred tujimi in mednarodnimi sodišči analizirano in kaj prepoznano kot neučinkovito ali netransparentno. Navedeno po mnenju Državnega pravobranilstva pomeni, da slabih praks pri poslovanju ni, saj bi sicer (opravljene) analize zagotovo pokazale, katere prakse so slabe in katere je treba popraviti, spremeniti ali odpraviti. Na nobeni točki ocene stanja torej ni predstavljeno, zakaj naj bi se v sistemu *ex lege* zastopanja (karkoli) spreminjalo.

Državno pravobranilstvo se lahko strinja z delno oceno, da so odprti postopki eden izmed pokazateljev, ki zahtevajo resno obravnavo vprašanj, ki so v pristojnosti samostojnega organa. Vendar zgolj vrednost spora zadev, ki je ministrstvu (edina) podlaga za oceno o učinkovitem sistemu zastopanja, ne more biti (edini in) nosilni razlog za spremembo organizacije samostojnega organa. To bi utegnilo slabiti pravni red. Sploh ob zapisani ugotovitvi ministrstva, da izvrševanje sodb mednarodnih sodišč v Republiki Sloveniji ni izpostavljeno s strani Sveta Evrope kot problematično vprašanje in zaključku ministrstva, da je mogoče in smiselno (zgolj) nadgraditi obstoječi pristop.

Iz ocene stanja predloga zakona je torej razvidno (le to), da Državno pravobranilstvo od leta 1997 varuje premoženjske pravice in koristi države z *ex lege* zastopanjem in da obvladuje naraščanje zadev. Drugačni podatki, ki bi terjali (drugačno) oceno, niso predstavljeni. Ocena

stanja na podlagi opravljene analize torej ne kaže na potrebnost spreminjanja uveljavljenega modela zastopanja.

Državno pravobranilstvo predlaga, da se v nadaljevanju predlog zakona pošlje vsem organom, s katerimi Državno pravobranilstvo sodeluje in imajo zato vpogled v delovanje Državnega pravobranilstva. Glede na naloge, ki jih ima inšpekcija za sistem javnih uslužbencev po 179. in 180. členu ZJU, Državno pravobranilstvo predlaga, da se predlog ZDOdv pošlje v obravnavo tudi temu organu. Zaradi posegov v procesne zakone bi bilo smiselno povabiti k sodelovanju tudi ugledne profesorje pravnih fakultet, upoštevaje novo določen krog zastopanih subjektov, pa tudi tem subjektom, ki so določeni v drugem odstavku 11. člena predloga ZDOdv.

1.2 Položaj in pristojnosti Državnega pravobranilstva

- Položaj Državnega pravobranilstva

Ministrstvo pri odvzemu samostojnosti Državnega pravobranilstva izhaja iz zakonske možnosti¹⁹, da se pri ministrstvu lahko ustanovi organ v sestavi ministrstva za opravljanje specializiranih strokovnih nalog, če se s tem zagotovi večja učinkovitost in kakovost pri opravljanju nalog oziroma če je zaradi narave nalog ali delovnega področja potrebno zagotoviti večjo stopnjo strokovne samostojnosti pri opravljanju nalog. Na mestu je vprašanje, **ali lahko Ministrstvo za pravosodje sploh ustanovi Državno odvetništvo**, katerega pristojnost je med drugim tudi zastopanje države, **kot organ v svoji sestavi**. ZDU-1 v 37. členu določa, da Ministrstvo za pravosodje opravlja naloge na področjih organizacije in statusa pravosodnih in določenih drugih državnih organov, nadzora nad poslovanjem Državnega tožilstva in Državnega pravobranilstva ter druge vrste z zakonom določenih pravosodnih nadzorov, civilnega in kaznovalnega prava, systemskega urejanja omejevanja korupcije, sodnih postopkov, alternativnega reševanja sporov, pravosodne uprave, odvetništva, notariata, izvrševanja kazenskih sankcij, varstva osebnih podatkov, mednarodne pravne pomoči in mednarodnega pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah,

---

¹⁹ 14. člen ZDU-1.

usmerjanja ministrstev glede izvrševanja sodb mednarodnih sodišč, preučevanja in načrtovanja uveljavljanja temeljnih človekovih pravic in svoboščin, e-pravosodja ter naloge na področju načrtovanja in koordiniranja prostorskih potreb pravosodnih organov in vodenje investicij za potrebe teh organov.

Izvirna pristojnost (in naloga) Državnega pravobranilstva po predlogu ZDOdv je izvajanje strokovnih nalog s področja varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov države. **Takšne naloge se po veljavnem ZDU-1 ne morejo izvajati v okviru Ministrstva za pravosodje.**

Državno pravobranilstvo zastopa interese različnih ministrstev, zato se tudi iz tega razloga postavlja vprašanje, ali ga je mogoče preoblikovati v organ v sestavi enega ministrstva. Državno pravobranilstvo zastopa državo kot celoto, kar pomeni, da je dolžno s svojimi pravnimi dejanji poenotiti mnogokrat nasprotujoča si stališča posameznih državnih organov, ki so obravnavali isti historični dogodek, kar pa nujno pomeni, da mora Državno pravobranilstvo v organizacijskem smislu ostati izven sistema državne uprave. V tem se kaže koordinacijska vloga Državnega pravobranilstva. **Če bi se pristojnosti Državnega pravobranilstva izvajale v okviru Ministrstva za pravosodje, bi to ministrstvo do neke mere izvajalo tudi nadzor nad delom pravnih služb ostalih ministrstev, kot tudi drugih državnih organov (npr. Ustavno sodišče, Računsko sodišče, Državni zbor in drugi).**

Ministrstvo samo ugotavlja, da je tudi zaradi zelo velikega števila sporov, v katerih je udeležena država, in zaradi vrednosti vseh sporov, ki jim je država izpostavljena, nujno potrebno oblikovanje ustreznih normativnih podlag, ki bodo omogočile čim bolj učinkovito zastopanje premoženjskih in drugih interesov države.

To vsekakor prikazuje pomembnost pristojnosti Državnega pravobranilstva v nalogah zastopanja premoženjskih interesov države, predvsem pa nujnosti ohranitve njegove samostojnosti ter funkcij državnega pravobranilca in pomočnika. Državno pravobranilstvo bi moralo (tudi če se spremeni njegov naziv) ostati samostojen organ, ki mu je izvirno poverjena

zastopniška funkcija. Samostojnost in neodvisnost Državnega pravobranilstva kot državnega organa je namreč predpogoj za uveljavitev načela pravne države (2. člen Ustave).

Zastopanje in pravno vrednotenje zadev, ki so posledica delovanja vseh treh vej oblasti, narekuje takšno zakonsko ureditev, ki bo zagotovila funkcionalno neodvisnost zastopnika, kar pa je mogoče zagotoviti z opravljanjem zastopstva po funkcionarju, ki mu položaj zagotavlja potrebno neodvisnost. Ta vidik neodvisnosti se nanaša na neodvisnost zastopnika pri vrednotenju in zastopanju vsebine zadeve.

V zvezi z neodvisnostjo zastopnika je pomembna tudi organizacijska neodvisnost, ki se zagotavlja s pravili o imenovanju in razrešitvi zastopnikov, o mandatu, imuniteti in nezdružljivosti zastopniške funkcije, na neodvisnost pa pomembno vpliva tudi ureditev sistema izobraževanja²⁰. Zelo pomembna je finančna neodvisnost s svojim proračunom, kadrovska neodvisnost in neodvisnost na področju informacijske podpore delovanju organa.

Opisano okolje je mogoče zagotoviti le skozi zastopanje, ki je podeljeno funkcionarjem, ker jim prav funkcija omogoča izvrševanje zakonske pristojnosti. Na ta način so vgrajena varovala, da je končna presoja v pristojnosti strokovno usposobljenih in neodvisnih funkcionarjev in ni podvržena navodilom izvršilne oblasti v smislu političnih navodil v konkretnih zadevah, kar v končni posledici lahko zmanjšuje tudi verodostojnost zastopane, slabi njegov ugled ter vladavino prava. Država mora imeti zastopnika, ki interese države vselej postavlja pred svoje interese, hkrati pa skrbi tudi za pravilnost in zakonitost podanih pravnih stališč.

K ugotovitvam predlagatelja zakona, ki izhajajo iz ZDPra in letnih poročil Državnega pravobranilstva Državno pravobranilstvo nima pripomb. Dodati je le, da so bila Letna poročila Državnega pravobranilstva na predstavitvi v Državnem svetu in na Odboru za pravosodje Državnega zbora vedno lepo sprejeta, nekajkrat pa celo izrecno pohvaljena²¹.

---

²⁰ Odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-60/06.

²¹ V poročilu k Poročilu o delu Državnega pravobranilstva Republike Slovenije za leto 2015, EPA 1304-VII je zapisano: »Državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje Tina Breclj je povedala, da je Poročilo pregledno,

- Pristojnosti Državnega pravobranilstva

Ministrstvo v tem delu ugotovi, da je funkcijska analiza veljavne ureditve, torej ureditve v ZDPra glede posameznih pristojnosti Državnega pravobranilstva pokazala, da je v slovenskem pravnem sistemu izrazito poudarjena zastopniška funkcija Državnega pravobranilstva, manj poudarjena oziroma v praksi manj pogosto izvajana je svetovalna funkcija, še manj pogosto pa se v praksi izvajata posredniška oziroma pogajalska funkcija in institucionalna funkcija.

Državno pravobranilstvo se s takšnima ocenama Ministrstva za pravosodje ne more strinjati in jima nasprotuje. Ravno ti oceni ministrstva predstavljata največji razhajanja med Ministrstvom za pravosodje in Državnim pravobranilstvom, katerega posledice se v končni fazi osredinijo v različnem pogledu na model zastopanja in urejenost sistema *ex lege* zastopanja.

Funkcijska analiza, ki je Ministrstvu za pravosodje izhodišče glede zakonske ureditve pristojnosti Državnega pravobranilstva, izhaja iz poglavja o pristojnosti Državnega pravobranilstva (7. - 15. člen ZDPra). Ugotovitev ministrstva o izrazito poudarjeni zastopniški funkciji izhaja iz dobesedne, zožujoče razlage zakonskega besedila. Zakonskemu besedilu »zastopanje« namreč ni mogoče pripisati zgolj pomenov »zastopati pred sodiščem, pisati sodna pisanja«, temveč pojem »zastopanje« že po naravi stvari vsebuje svetovalno in zelo pogosto pogajalsko funkcijo, kar v funkcijski analizi (sploh) ni upoštevano. Ker funkcijska analiza izhaja iz vsebinsko napačnih predpostavk tudi rezultat ne more biti uporaben za odgovor na vprašanje, katere funkcije ZDPra v pretežnem delu ureja.

Funkcijsko analizo pristojnosti, ki se kaže v praksi, ministrstvo utemelji na statistiki, ki jo za potrebe letnega poročila pripravi Državno pravobranilstvo. Iz te statistike je mogoče razbrati

---

statistično natančno in podrobno ter omogoča primerjavo s prejšnjimi leti, kljub temu da Zakon o državnem pravobranilstvu njegove vsebine natančneje ne predpisuje. Poročilo vsebinsko dobro prikazuje stanje na posameznem področju ter daje tudi predloge in možnosti za izboljšanje.»

zgolj (in samo) način razvrstitve zadev (npr. upravni spor, odškodnina, denacionalizacija, služnost, prijava v stečaj, postopek zavarovanja, prenehanje delovnega razmerja ipd.) na podlagi klasifikacijskega načrta – razvrstitev po temelju zadeve, ne pa tudi vsebin oziroma funkcij, ki se opravljajo v posamezni primeroma naštetih zadevi. Povedano pomeni, da se v okviru posamezne zadeve izvajajo in prepletajo svetovalna, posredniška in zastopniška funkcija, kar v predstavljeni analizi ministrstva ni upoštevano. Zato torej funkcijske analize ni mogoče opraviti na podlagi temelja zadeve, po katerem Državno pravobranilstvo razvršča zadeve, ki jih obravnava. Izkaže se, da funkcijska analiza ministrstva ne upošteva tipičnih ravnanj oziroma funkcij v posamezni zadevi (ali v posameznih vrstah zadev)²² in zato izhaja iz napačne predpostavke in zaključka, da Državno pravobranilstvo v praksi manj izvaja posredniško in pogajalsko funkcijo.

Funkcijski analizi, ki ju ministrstvo predstavi v predlogu ZDOdv, imata izkazano nezadostne vhodne podatke. Prva ne upošteva in ne vrednoti posameznih funkcij, ki so nujni sestavni del posamezne vsebine zadeve. Druga izhaja iz restriktivne razlage veljavnega ZDPra in s tem prezre številne pristojnosti, ki se izvajajo brez dodatnega administriranja – statističnega vodenja opravljenih funkcij (aktivnosti) v posamezni zadevi.

Izhajajoč iz predstavljenih ugotovitev tudi ne drži ugotovitev ministrstva, da se v praksi manj pogosto izvajata posredniška in pogajalska funkcija. Funkciji nista bila v celoti ovrednoteni, ker je ministrstvo izhajalo »le« iz 14. člena ZDPra, kar je v letnih poročilih Državnega pravobranilstva posebej statistično predstavljeno, in na podlagi tega ugotovilo, da se ta funkcija opravlja le v približno 300 primerih na leto (število je ministrstvo matematično napačno zaokrožilo navzdol, čeprav je točna številka za leto 2015, iz katerega je ministrstvo pri tem črpalo podatke – 397 zadev, kot izhaja iz opombe 17 k predlogu ZDOdv). Zaradi celokupne informacije je treba povedati, da je številčno nesorazmerje predhodnih postopkov glede na število vseh postopkov, ki se vodijo pri Državnem pravobranilstvu zavajajoče. »Vsi postopki« namreč zajemajo tudi postopke, pri katerih mirna rešitev v predhodnem postopku ni mogoča (npr. stečajni postopek) in pa postopke, kjer je pred sodnim postopkom speljan že

---

²² Primer: V zadevah »odprave plačnih nesorazmerij« so bile opravljene tako svetovalna, pogajalska kot zastopniška funkcija. Vendar zaradi istovrstnosti zadev niso bile vse funkcije enako opravljene v vsaki izmed posamičnih zadev, ker to ne bi pripomoglo k učinkovitosti končnega rezultata.

upravni ali drug postopek (npr. razlastitve, nekateri delovnopравни spori) in dodaten predhodni postopek ni smotrni.

Pri tem pa nista upoštevani (in sta povsem spregledani) posredniška in pogajalska funkcija Državnega pravobranilstva v sodnih, upravnih postopkih in drugih postopkih. V teh postopkih se funkciji izvajata tudi v odvisnosti od tega, ali gre npr. za istovrstne ali množične spore (npr. odprava plačnih nesorazmerij; tožbe pripornikov in zapornikov zaradi neustreznosti pogojev bivanja v času odvzema prostosti ipd.). Pogajalska pozicija je ravno tako odvisna od zakonskih podlag, dejanskega stanu oz. (so)prispevka države k nastali situaciji, strokovne ocene, da pogajanja so/niso primerna, stališča zastopane stranke, pravne narave postopka, obstoja ali neobstoja sodne prakse na posameznem področju ipd.

Primeroma našete »ovire« zaradi katerih posredniške in pogajalske funkcije ni mogoče vedno izvajati, so »spremenljivke« v funkcijski analizi in jih ministrstvo v predlogu ZDOdv ni upoštevalo, zaradi česar je rezultat pomanjkljiv, torej napačen. Tako pridobljeni rezultati ne morejo prispevati verodostojnih zaključkov o izvajanju funkcij Državnega pravobranilstva, ki izhajajo iz vsebine posameznih primerljivih zadev in zato ne dajejo prave slike o funkcijah oziroma aktivnostih, ki jih Državno pravobranilstvo redno opravlja, a jih ne »beleži«. Doslej niti na Odboru za pravosodje ni bilo nobenih pomislekov o tem, da bi letno poročilo moralo zajemati tudi prikaz »meritev« posameznih funkcij oziroma aktivnosti zaradi ocene o primernosti modela *ex lege* zastopanja. Takšnega priporočila v vsej devetnajstletni praksi Državnega pravobranilstva ni dal niti nadzorni organ, ki je Ministrstvo za pravosodje.

Državno pravobranilstvo se strinja, da bi lahko z večjim poudarkom na pravnem svetovanju bistveno prispevalo k razjasnitvi pravno konfliktnih situacij in pripomoglo, da bi se zadeve razrešile brez dolgotrajnega sodnega postopka. **Velja pa posebej poudariti, da je zahtevati pravno mnenje pravica zastopane stranke. Ta pravica pa bi bila lahko pogosteje uporabljena,** na kar pa Državno pravobranilstvo nima vpliva. Pravno svetovanje se nanaša tako glede vprašanj začetka postopka, kakor tudi glede pravnoposlovnih razmerij.

Morda bi bilo primerno analizirati, ali in za koliko se je povečal obseg dela Državnega pravobranilstva od dopolnitve ZDPra, ki je vpeljala spremembo, po kateri Državno pravobranilstvo zastopa na podlagi usmeritvenih navodil zastopanih strank. Pravni standard usmeritvenih navodil je po mnenju Državnega pravobranilstva nujno zmanjšal strokovni prispevek funkcionarjev.

1.3 Razlogi za sprejem predloga zakona

Ministrstvo ne opredeli, kakšne in katere (pre)potrebne spremembe in dopolnitve ima v mislih, ko se sklicuje na opozorila pravne stroke. Niti ni razvidno, na kaj točno stroka opozarja?

Državno pravobranilstvo je doslej v tej obrazložitvi opozorilo na napačno izhodišče ministrstva v pristopu in prikazu (opravljenih) analiz ter njihovo vrednost, ki za oceno presoje primernosti modela zastopanja, kot je bilo argumentirano izkazano, ni uporabna. Pojasnjeno je bilo, da vrednost analiz ni uporabna zato, ker izhaja iz pravno napačnega in nepopolnega vrednotenja oziroma napačnega pripisovanja pomena posameznim, v analizi (o)vrednotenim funkcijam.

Kljub temu, da niso bile opravljene ustrezne analize veljavnega stanja, ureditve in prakse, predlagatelj strne razloge za potrebnost sprejema ZDOdv v naslednje točke:

- večji poudarek na svetovalni in pogajalski funkciji, ki bi lahko bistveno prispeval k razjasnitvi pravno konfliktnih situacije še pred začetkom sodnih postopkov;
- statistični podatki kažejo, da so mehanizmi predhodnega reševanja spornih razmerij izredno koristni, saj veliko zahtevkov zaradi predhodne sklenitve poravnave ali umika zahtevka po prejemu odgovora Državnega pravobranilstva ne pride v sodne dvorane, njihov namen je tako v razbremenitvi sodišč, predvsem pa v razbremenitvi države kot potencialnega dolžnika;
- izpostavljenost države postopkom, katerih vrednost skupaj presega milijardo eurov.

Državno pravobranilstvo je potrebne spremembe in dopolnitve upoštevalo v delovnem osnutku ZDPra-1, ki so ga funkcionarji z dolgoletno prakso v Državnem pravobranilstvu pripravili tako, da delovni osnutek v vsej svoji vsebini zasleduje rešitve, ki jih ministrstvo v predlogu ZDOdv izpostavlja med razlogi za sprejem ZDOdv. Državni pravobranilci so v delovnem osnutku ZDPra-1 funkcionske pravice in obveznosti povsem uskladili s pravicami in obveznostmi funkcionarjev v sodstvu in na tožilstvu, ki skupaj z Državnim pravobranilstvom predstavljajo pravosodne organe Republike Slovenije, gradnike pravosodja. Sistemi so z delovnim osnutkom ZDPra-1 usklajeni in ni nobenih potreb po spreminjanju predloga državnih pravobranilcev.

Ugotoviti je torej mogoče, da so skupni cilji Ministrstva za pravosodje in Državnega pravobranilstva v bistvenem enaki, razlikujejo se le v poti, ki naj bo najustreznejša za izvajanje pristojnosti. Razlike v ponujenih rešitvah med ZDOdv in delovnem osnutku ZDPra-1 pa bi bilo po mnenju Državnega pravobranilstva mogoče še zmanjšati z okrepitevijo dialoga med organoma. Dobro sodelovanje je dvosmerna cesta. Ker se Državno pravobranilstvo zaveda svoje družbene odgovornosti in ker so v predlogu ZDOdv rešitve, ki ne bodo omogočile strokovnega zastopanja, je Državno pravobranilstvo oblikovalo svoj delovni osnutek ZDPra-1 z namenom, da ministrstvo preuči še drugo možnost, ki jo Državno pravobranilstvo ocenjuje kot strokovno najbolj primerno.

Med razlogi, ki jih ministrstvo ocenjuje za tako pomembne, da je treba spremeniti obstoječ model zastopanja, **so navedeni razlogi, ki jih lahko odpravijo le zastopani organi in ne Državno pravobranilstvo.**

Razpolaganje z zahtevkom mora biti skladno pravnemu redu. Stranke države v mnogih primerih ne morejo poravnati, ker bi to pomenilo odpust obveznosti in / ali neenako obravnavanje strank v bistveno enakih položajih. Dodatno oviro se po veljavni ureditvi predstavljala usmeritvena navodila, ki so se prikradla v zakonsko besedilo ob spremembi ZDPra v letu 2007, čeprav v prvi obravnavi spremembe niso bila predvidena. Vsi organi v državi so vezani tudi na pravna pravila javnofinančnih in drugih »omejevalnih« predpisov.

Razloge za zmanjšanje postopkov zoper Republiko Slovenijo je iskati torej v poslovanju zastopanih strank in v večji funkcionalni in organizacijski neodvisnosti funkcionarjev, kot je to zastopano v delovnem osnutku ZDPra-1. Razvoj in nadgradnja institucije Državnega pravobranilstva pomeni okrepitev prav vseh njegovih funkcij – zastopniške, svetovalne, pogajalske ter institucionalne. Organizacijo dela znotraj pristojnosti Državnega pravobranilstva pa je treba v čim večji meri prepustiti organu samemu, torej Državnemu pravobranilstvu, ki se lahko hitro odzove na potrebe delovnega procesa.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Državno pravobranilstvo se strinja z vsemi cilji, predstavljenimi v predlogu ZDOdv. Meni pa, da je z ustrezno podporo Ministrstva za pravosodje te cilje mogoče doseči tudi z manjšimi spremembami in dopolnitvami veljavnega ZDPra, in jih tudi preseči z organizacijo Državnega pravobranilstva na način, ki je predviden v delovnem osnutku ZDPra-1. Podporo Ministrstva za pravosodje bi si Državno pravobranilstvo želelo predvsem glede zagotavljanja materialnih pogojev dela in potrebnih kadrovske okrepitve.

V predlogu ZDOdv se ves čas pojavlja zahteva po učinkovitejšem opravljanju pristojnosti brez potrebne razlage tega pojma. Razumeti je, da predlagatelj zakona izhaja iz predpostavke, da delo Državnega pravobranilstva do sedaj ni bilo dovolj učinkovito, čeprav ni razvidno iz česa bi lahko izhajali takšni zaključki.

Če bi že merili učinkovitost dela Državnega pravobranilstva, bi se to moralo osredotočiti izključno na kvaliteto zastopanja, ločeno od zadeve, ki je predmet zastopanja. V nekaterih primerih je bilo v delu državnih organov, ki so sodelovali v zadevi, ki jo prejme v delo Državno pravobranilstvo, storjeno toliko napak, da je uspeh v pravdi ali drugem postopku praktično nemogoč, mirna rešitev spora pa iz različnih razlogov ne pride v poštev. To ne more

predstavljati neučinkovitosti Državnega pravobranilstva. Učinkovitost je tudi pojem, ki ga lahko vsakokratna izvršilna oblast razume drugače. Takšen primer je na primer denacionalizacija, ko je v enem obdobju vladala izrazita naklonjenost vračanju premoženja, v drugem pa obratno. Podobno je bilo glede reševanja problematike oseb, izbranih iz registra stalnega prebivalstva.

Učinkovitost Državnega pravobranilstva je tako v preveliki meri odvisna od okoliščin, na katere nima vpliva, da bi se njena ocena lahko zlahka oblikovala. Če se opredeli le nekaj izmed njih: (ne)obstoje sodnih zaostankov, (ne)samostojnost pri delu, (ne)fleksibilnost zastopanih subjektov pri iskanju ustreznih rešitev, možnost strokovnega in znanstvenega izobraževanja, povečanje delovnih mest strokovnih sodelavcev, nabava strokovne literature, informatizacija in opremljenost osebja z napredno strojno in aplikacijsko tehnologijo ipd.

Politika seveda lahko pozitivno vpliva na delovanje pravne države, vendar je ob tako temeljiten spremembah nujen natančen, poglobljen in analitičen premislek. Menedžerski prijemi naj se uvajajo s previdnostjo in z zavedanjem, da gre za reorganizacijo visoko strokovnega organa, ki zastopa pravne in premoženjske interese države.

V pripombah k posameznim členom predloga ZDOdv je natančno navedeno in prikazano, ali so cilji uresničljivi ali ne, in v tem primeru, zakaj ne. V delovnem osnutku ZDPra-1 se rešitve v pomembnem delu razlikujejo od rešitev ZDOdv ravno iz razloga, ker Državno pravobranilstvo sproti analizira svoje delo, ga pozna in je najbolj verodostojen sogovornik glede potrebnih pristojnosti in organizacije organa, ki bo omogočila izvajanje zastopanja v vsej svoji pravni vsebini.

2.2 Načela

Državno pravobranilstvo meni, da predlog ZDOdv ne temelji na načelih, ki jih izpostavi v točki 2.2. S predstavljenimi načeli se Državno pravobranilstvo v bistvenem strinja, zato so ustrezno upoštevana v delovnem osnutku ZDPra-1. Kjer se Državno pravobranilstvo s temi načeli ne strinja je obrazloženo v pripombah k posameznim členom (npr. načelo

učinkovitejšega zastopanja države pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter mednarodnimi in tujimi arbitražami), na nekatera izmed načel Državno pravobranilstvo nima vpliva (npr. načelo krepitve sodelovanja različnih organov pri izvrševanju sodb ESČP), notranji in zunanji nadzor nad poslovanjem organa in zakonskega zastopnika je v delovnem osnutku predloga ZDPra-1 urejeno po vzoru, ki velja za sodnike in tožilce.

2.3 Poglavitne rešitve

- Ustanovitev Državnega odvetništva kot posebnega organa v sestavi Ministrstva za pravosodje

Ministrstvo za pravosodje med temeljnimi rešitvami kot prvo rešitev izpostavi novo poimenovanje organa. Nov pojem »državno odvetništvo« predstavlja izhodišče ZDOdv in kaže na funkcionalno in organizacijsko odvisnost zastopanja od volje in navodil predstavnikov politike (minister) in v tem smislu od danega obsega pooblastila, za kar se ministrstvo v predlogu ZDOdv tudi sicer zavzema. To pa je v direktnem nasprotju z načeli, ki jih Ministrstvo za pravosodje izpostavi med zasledovane vrednote predloga ZDOdv.

Nov pojem »državno odvetništvo«, ki ga uvaja predlog ZDOdv se tudi vsebinsko približuje pojmu »odvetništvo«. Ta je v slovenskem pravnem redu uveljavljen za pooblastilno razmerje med zastopanim in njegovim pooblaščenecem in je uveljavljen za mandatno razmerje, ki je odvisno od volje zastopane. Novo poimenovanje organa opisuje vsebino dela, ki se bo poslej opravljalo po navodilih in odredbah nadrejenih²³ kar je skladno z ureditvijo iz 94. člena ZJU²⁴. Predlog ZDOdv bi lahko tudi izključil uporabo prvega odstavka 94. člena ZJU²⁵, pa tega ni storil. Število nadrejenih državnim odvetnikom se bo izrazito povečalo, tako da cilj predloga ZDOdv »preprečitev političnega kadrovanja« ob takšni strukturi organa povsem zvedeni in je pravzaprav sploh nepotreben.

---

²³ Akti ministra so pravilniki, odredbe in navodila, s katerimi minister kot predstojnik upravnega organa podrobneje določa način delovanja tega organa na splošno in po posamičnih področjih.

²⁴ 94. člen ZJU: «(1) Pri opravljanju dela mora javni uslužbenec upoštevati navodila nadrejenega, **razen če po zakonu ni vezan** na ravnanje po navodilih nadrejenih oseb.»

²⁵ Ibidem.

Če bo v ospredju ostal javni interes, potem se mora pojem »odvetništvo« pri varstvu premoženjskih pravic in interesov države umakniti dosedanjemu poimenovanju, ki pomensko izraža vsebino zastopanja. Državno pravobranilstvo se v delovnem osnutku ZDPra-1 zavzema za ohranitev poimenovanja in za samostojnost organa.

Domet varstva premoženjskih pravic in interesov države namreč presega mandatno razmerje, saj je funkcionar ali javni uslužbenec dolžan ravnati v mejah javnega interesa po najvišjih etičnih standardih in v polju zakonitosti ob tem pa varovati tudi načelo enakega obravnavanja »nasprotnih strank« v enakih oziroma primerljivih dejanskih okoliščinah, ob upoštevanju javno finančnih predpisov. Vodilo ravnanja je torej javni interes in ne interes posameznika, ki je lahko z javnim interesom tudi v koliziji. Iz navedenih razlikovalnih razlogov se Državnemu pravobranilstvu zdi primerneje ohraniti ime.

Pri spremembi imena organa niso zanemarljivi niti finančni učinki takšne odločitve²⁶.

- Preimenovanje državnih pravobranilcev v državne odvetnike, ki bodo javni uslužbenci

Državno pravobranilstvo se zavzema za ohranitev imena, vendar je izvorni problem samostojnost organa in neodvisnost funkcije. Ni namreč mogoče mimo personalne dimenzije neodvisnosti. Pravna stroka ugotavlja: *«Personalna dimenzija neodvisnosti je v okviru ureditve javnih uslužbencev bistveno manjša. Položaj uradnikov je v temelju drugačen od položaja funkcionarjev, saj imajo funkcionarji po zakonu položaj oseb, ki predstavljajo organ, uradnik pa za zastopanje organa potrebuje posebno pooblastilo. Zlasti pa je uradnik vezan na navodila nadrejenega, kar še poudarja hierarhično strukturo in zmanjšuje strokovno samostojnost pri izvajanju nalog. Drugačna je tudi ureditev imenovanja in razrešitve ter disciplinske odgovornosti, ki prav tako ne zagotavlja tolikšnih jamstev samostojnosti*

---

²⁶ Novi žigi, pečati, ovojnice spisov, sprememba zakonov, v katerih se pojavljata pojma Državno pravobranilstvo ali funkcionarji Državnega pravobranilstva, nove označevalne tablice z imeni zaposlenih, prenova vseh obrazcev, predlog, spletne strani v slovenščini in angleščini, večletno pojasnjevanje pravnega nasledstva novega organa ipd.

posameznega uradnika, kot jo ima pravobranilec kot funkcionar.»²⁷ Sodna praksa ugotavlja, da pravosodni funkcionarji do takšne mere personalizirajo državo, da njihova dejanja predstavljajo ravnanja države same²⁸. Naj bo poudarjeno in pojasnjeno, da vlada preko ZDPra z imenovanjem pravobranilskih funkcionarjev prenese svojo zastopniško funkcijo na Državno pravobranilstvo v primerih, ko država nastopa kot stranka v postopkih pred domačimi, tujimi in mednarodnimi sodišči in drugimi državnimi organi. Ker gre za prenos dela vladnih pristojnosti, se ta izvaja kot funkcija.

Iz obrazložitve predloga ZDOdv pod tem naslovom se lahko razbere, da je Ministrstvo za pravosodje izhajalo iz tega, da se posamezna opravila, ali kot jih poimenuje. »*funkcije*«, v »*delovnem procesu*« razbijejo na manjše enote in nato se opravila s temi manjšimi enotami ali funkcijami dodelijo v delo javnim uslužbencem bodočega organa v sestavi ministrstva, zaradi načela prehodnosti, kot temeljnega načela uslužbenskega prava. V primeru pomanjkanja državno odvetniškega kadra se bo lahko delo organiziralo tako, da se bo cepilo na še manjše funkcije, ki jih bodo lahko opravljali uslužbenci Ministrstva za pravosodje in drugih ministrstev in služb državne uprave, kar je v skladu s 30. členom ZJU²⁹. Predstojnik bo pred novo zaposlitvijo moral ugotoviti, ali je mogoče delovno mesto zasesti z uslužbencem iz istega organa (prvi odstavek 57. člena ZJU), in šele, če to ne bo mogoče, bo lahko v okviru internega natečaja delovno mesto zasedel uslužbenec drugega organa (drugi odstavek 57. člena ZJU). Potrebna delovna mesta za opravljanje funkcij zastopanja, ki bo lahko razcepljeno na posamične funkcije (ali opravila), bo mogoče pridobiti tudi s premestitvijo javnih uslužbencev³⁰. Na ta način se javni sektor ne bo vidno širil, ker statistike ne bodo zaznale zunanjih izvajalcev – odvetnikov in odvetniških družb, bodo pa zaznale, da se število zaposlenih ne bo povečalo. Velja pa omeniti, da odkar so se v javnosti pričele pojavljati informacije o reformi Državnega pravobranilstva, se na razpisana prosta mesta državnih pravobranilcev ne prijavljajo več sodniki, kar je bil pred tem pogost primer.

---

²⁷ Pirnat Rajko, Razmislek o položaju Državnega pravobranilstva, Dnevi državnih pravobranilcev, 1. in 2. junij 2016, Podčetrtek.

²⁸ Sodba Vrhovnega sodišča, opr. šr. II Ips 111/2009 z 10. septembra 2012.

²⁹ 30. člen ZJU: »*Pod pogoji, ki jih določa ta zakon, je lahko javni uslužbenec premeščen na drugo delovno mesto v okviru organov.*«

³⁰ 147. člen ZJU: »*1) Javni uslužbenec se v okviru istega delodajalca premesti na drugo delovno mesto zaradi delovnih potreb (brez soglasja) ali s soglasjem oziroma na lastno željo. Premestitev je lahko trajna ali začasna. Začasna premestitev lahko traja največ dve leti.*«

Ob vsem ugotovljenem pa se nakazuje tudi misel, da predlog ZDOdv razen namena privatizacije javnih nalog morda zasleduje tudi namen zglednih statistik, ki so političnim funkcionarjem lahko referenca v (njihovi) politični karieri. Državno pravobranilstvo takšnega ravnanja ne podpira. Analiza prikazanih možnosti jasno kaže, da se ruši obstoječ in dobro delujoč sistem, zoper katerega v predlogu ZDOdv ni nobene vsebinske pripombe k strokovnemu delu, in se vzpostavlja sistem, ki ne zagotavlja varstva premoženjskih koristi in interesov države, oziroma se izpostavljene vrednote ne varujejo.

Predlog ZDOdv izhaja iz nekaterih zakonskih določb uslužbenskega sistema, ki naj zagotavljajo strokovno in neodvisno delovanje javnih uslužbencev. Ob tem pa predlog ZDOdv ne izključuje obveznega upoštevanja navodil, kar prvi odstavek 94. člena ZJU sicer omogoča³¹.

- **Ustanovitev neodvisne komisije za presojo ustreznosti kandidatov**

Predlog ZDOdv predvideva ustanovitev (neodvisne) komisije za presojo ustreznosti kandidatov iz vrste neodvisnih strokovnjakov, ki naj bi jo sestavljali predstavniki drugih pravosodnih organov (sodniki, tožilci) in pravni strokovnjak.

Državno pravobranilstvo predlaga, da se namesto komisije ustanovi Državnopravobranilski svet, primerljivo Sodnemu in Državnotožilskemu svetu. Podrobnejša ureditev izhaja iz delovnega osnutka ZDPra.

Državno pravobranilstvo pa nasprotuje tudi predlagani sestavi komisije. Državno pravobranilstvo predlaga, da se upoštevajo predlogi iz delovnega osnutka ZDPra-1, po katerem ima Državnopravobranilski svet devet članov:

- pet članov, ki jih izvolijo državni pravobranilci izmed državnih pravobranilcev, ki nimajo vodstvenih položajev, in sicer tri s sedežnega oddelka in dva z zunanjih oddelkov;

---

³¹ 94. člen ZJU: «(1) Pri opravljanju dela mora javni uslužbenec upoštevati navodila nadrejenega, **razen če po zakonu ni vezan** na ravnanje po navodilih nadrejenih oseb.»

- štirje člani, ki jih izvoli Državni zbor Republike Slovenije na predlog predsednika republike izmed pravnih strokovnjakov.

Glede položaja državnih odvetnikov v predlogu ZDOdv ni določeno:

- ali gre pri poimenovanju javnih uslužbencev v višje državne odvetnike / državne odvetnike / kandidate za državne odvetnike za poimenovanje delovnega mesta in naziva (ki je v tem primeru enak poimenovanju delovnega mesta),
- če so nazivi predvideni, koliko nazivov je predvidenih za posamično delovno mesto,
- ali gre pri uradniškem delovnem mestu državnega odvetnika za položajno ali (zgolj) uradniško delovno mesto,
- v kakšne nazive bodo imenovane vodje oddelkov oziroma notranjih organizacijskih enot, ki po zakonu so položajna delovna mesta (zaradi možnosti premestitev javnih uslužbencev z letnim razporedom je treba upoštevati, da morajo biti nazivi vodij in višjih državnih odvetnikov v nazivu iste stopnje, saj je v nasprotnem primeru premestitev določenega vodje oddelka oziroma notranje organizacijske enote mogoča samo v primeru izvedenega postopka ugotavljanja nesposobnosti in v primeru poslovnega razloga)?

Državno pravobranilstvo ostro nasprotuje temu, da je predlog ZDOdv predstavljen, ne da bi se ob tem Državno pravobranilstvo lahko seznanilo z modelom razporeditve in premestitve sedanjih funkcionarjev, bodočih javnih uslužbencev v javnouslyžbenski sistem.

Ob tem velja opozoriti, da je predlog ZDOdv zelo nedosleden pri uporabi pojmov »razporeditev« in »premestitev«, tako da ni mogoče ugotoviti, ali gre za vsebinsko pomanjkljivost ali ne. Razlikovati je treba, da so javni uslužbenci razporejeni na delovna mesta le v skladu s prvo (novo) sprejeto sistemizacijo in se po tem zgolj premeščajo na druga delovna mesta. Ob tem pa ne gre spregledati, da bo v primeru, da bi predlog ZDOdv dobil podporo za spremembo modela zastopanja, treba pomisliti na dejstvo, da bodo v novouslyžbenski sistem vstopili funkcionarji in javni uslužbenci.

Funkcionarjem Državnega pravobranilstva ne bo omogočeno ustanoviti reprezentativnega sindikata v organu še pred sprejemom Akta o sistemizaciji (89. člen predloga ZDOdv), ki mora biti sprejet še pred uveljavitvijo ZDOdv. Torej reprezentativni sindikat v organu ne bo imel možnosti podati mnenja niti k predlogu kadrovskega načrta (šesti odstavek 43. člena ZJU), ki bo podlaga Akta o sistemizaciji. **Na ta način bi bilo funkcionarjem Državnega pravobranilstva, oziroma takrat javnim uslužbencem, onemogočeno izvajanje pravice socialnega partnerstva (četrti odstavek 26. člena ZJU)**³². Upoštevati je namreč treba, da funkcionarji Državnega pravobranilstva pri kolektivni pogodbi za javni sektor niso bili udeleženi.

Po takšni ureditvi bodo zastopniki države v civilnih, upravnih in drugih postopkih javni uslužbenci, zastopniki države v kazenskih postopkih pa funkcionarji. Funkcionarji so sodniki, ki razsojajo tudi o pravicah in dolžnostih države. Edini javni uslužbenci v sistemu državnih pravosodnih organov, ki bodo delali po navodilih in odredbah izvršilne oblasti, bodo verjetno morali resno razmisliti o potrebi po organiziranju reprezentativnega sindikata v organu. Zato jim te pravice ni mogoče odvzeti že prav na začetku. Ustanovitev reprezentativnega sindikata v organu bi bilo tudi odgovorno dejanje državnih odvetnikov, glede na to, da se s predlogom ZDOdv ruši dober sistem. Predstojnik bi moral v vseh primerih sprememb in dopolnitev Akta o sistemizaciji sindikatu omogočiti, da se o spremembah izreče.

Ker predlog dejansko ne predstavlja uslužbenskega modela, v katerega bodo vstopili funkcionarji te države, katerih delo v devetnajstih letih ni bilo nikoli predmet kritike, razen v mesecih pred pripravo predloga ZDOdv, se o tako nedodelanem predlogu ni mogoče določneje opredeliti,

Položajno delovno mesto z omejenim mandatom je predvideno za generalnega sekretarja. Ob tem Državno pravobranilstvo ugotavlja, da predlog ZDOdv za generalnega sekretarja (31. člen predloga ZDOdv) predvideva, da samostojno organizira poslovanje državnega

---

³² Četrti odstavek 26. člena ZJU:« (4) Predstojnik mora pred sprejetjem splošnega akta, ki vpliva na pravice oziroma obveznosti javnih uslužbencev, omogočiti reprezentativnemu sindikatu, ki deluje v organu, da poda mnenje. Za reprezentativni sindikat, ki deluje v organu, se šteje reprezentativni sindikat v organu oziroma reprezentativni sindikat dejavnosti ali poklica v državnih organih in upravah lokalnih skupnosti, če ima imenovanega zaupnika v organu (v nadaljnjem besedilu: reprezentativni sindikat v organu).«

odvetništva ter »pripravlja strokovna gradiva in pravne podlage za delo državnega odvetništva«. Ta dikcija je zavajajoča in navaja na razlago, da gre za delo pravnega zastopanja države.

Iz predloga ZDOdv je razvidno, da naj bi imel generalni državni odvetnik kar dva namestnika, ki sta funkcionski delovni mesti. Gre za funkcionski delovni mesti. Za mesto drugega namestnika se ne zahteva izkazana praksa na področju zastopanja države (prvi odstavek 42. člena predloga ZDOdv), bo pa vodil in usklajeval delo, ki ga ni nikoli opravljal, kar po mnenju Državnega pravobranilstva ni ustrezna rešitev. Državnemu pravobranilstvu se zdi boljša ureditev z enim namestnikom, ki se imenuje izmed višjih državnih odvetnikov. Na tem mestu Državno pravobranilstvo še posebej opozarja, da naj predlagatelj zakona ugotovi, ali so lahko generalni državni odvetnik in njegova namestnika funkcionarji. ZDU-1 namreč v 22. Členu določa, da organ v sestavi vodi direktor, ki se imenuje v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev, status funkcionarja pa ima po petem odst. 17. Člena ZDU-1 samo državni sekretar (razen ministra).

Predlog ZDOdv pa na nobenem mestu ne omogoča, da državni odvetnik lahko pooblasti strokovnjaka, če potrebuje posebna strokovna znanja. Takšno določbo je nujna, ker brez tega včasih ni mogoče kvalitetno opravljati dela, ki posega na druga strokovna področja, za katera pravniki potrebujemo strokovnjaka iz teh drugih področij.

- Ustrenejša določitev subjektov zastopanja

Namen predloga ZDOdv je tudi širitev javnega sektorja in privatizacija javnih nalog. Glede predlaganega kroga novih zastopanih subjektov (agencije, zavodi) je mogoče ugotoviti, da izvajajo storitve za svoje uporabnike in na ta način pridobivajo tudi večji del svojih sredstev, ta pa pridobivajo tudi od upravnih taks. Zakaj torej predlog ZDOdv predvideva, da bi stroške odvetnikov in odvetniških družb kril proračun? Predlagatelj ZDOdv bo moral pretehtati, v katerih primerih lahko ti novo predlagani subjekti zastopanja predlagajo zastopanje po Državnem pravobranilstvu. Načela pravne države zahtevajo jasno določene pristojnosti

državnega organa in upoštevanje sorazmernosti med sprejetimi zakonskimi rešitvami in namenom zakona.³³

Državno pravobranilstvo opozarja, da so v predlogu ZDOdv predvideni kriteriji, na podlagi katerih bo izjemoma mogoče zastopati subjekte javnega prava po državnem odvetništvu, preohlapni. Predlagatelj v predlogu ni obrazložil pravnega standarda »*da gre za postopek, ki je za navedene subjekte ali za Republiko Slovenijo izjemnega pomena.*« Ali bo tudi takšne izjemno pomembne zadeve lahko zastopal (samo) izjemno usposobljen in specializiran odvetnik, oziroma odvetniška družba?

Rešitev, da Državno pravobranilstvo lahko odkloni zastopanje, lahko v praksi predstavlja težave. Procesna dejanja, ki jih Državno pravobranilstvo opravlja za stranke, ki jih zastopa, so vezana na roke, zato odločanje generalnega državnega pravobranilca o utemeljenosti prevzema zastopanja pomeni nedopustno izgubo časa, v okviru prekluzivnega roka.

Državno pravobranilstvo na tem mestu predloga ZDOdv pogreša rešitve za primere zastopanja velikih delniških družb, ki so v pretežni lasti države in odgovornosti uprave in nadzornega sveta v primeru nesodelovanja ali pomanjkljivega prenosa informacij do državnega odvetnika (ali odvetnika zasebnika oziroma odvetniške družbe).

- **Prenos pooblastila za zastopanje**

Pod naslovom »*Ustanovitev Državnega odvetništva kot posebne organa v sestavi Ministrstva za pravosodje*« je predstavljena tudi vsebina, ki se nanaša na prenos pooblastila.

Glede na to, da je eden izmed kriterijev za izbiro odvetnika specialno pravno znanje, je treba tudi bodočim državnim odvetnikom omogočiti, da pridobijo takšna specialna pravna znanja, oziroma, da se jim že pridobljena specialna znanja priznajo enako kot odvetnikom. Zato je

---

³³ Odločba Ustavnega sodišča RS, opr. št. U-I-271/95 z dne 15. 5. 1996.

treba predlog ZDOdv dopolniti z določbo po vzoru Zakona o odvetništvu, po katerem se državnemu odvetniku prizna naziv državnega odvetnika specialista določene smeri specializacije ali magistra pravnih znanosti³⁴. Na ta način se bo lahko takoj ugotovilo, ali država za zastopanje potrebuje specialista izven kroga specialistov državnega odvetništva.

Uvodoma je bilo analizirano, prikazano in pojasnjeno, da premoženjskih sporov ni mogoče ocenjevati po vrednosti. Niso vsi spori, ki imajo visoko vrednost, tudi strokovno zahtevni. Dejstvo je, da se lahko v nekem na videz sprva nepomembnem spisu tekom postopka odprejo mnoga pravna vprašanja, ki bi lahko za sabo potegnila cel plaz tožb. Takšno zgodovino ima cela vrsta primerov, ki so bili obravnavani pred Evropskim sodiščem za človekove pravice. To, da prenositelj pooblastila potrebuje soglasje vlade v zadevi, v kateri vrednost spornega predmeta presega znesek 100.000 EUR, ni zadosten varnostni kriterij, ki bi lahko vselej preprečil možnost zlorabe zakona s privilegiranjem posameznih odvetnikov ali odvetniških družb. Posamezni primeri imajo lahko nizko vrednost spornega predmeta, pa njihova množičnost doseže zelo hude premoženjske posledice. Vprašanje je, če s tem ni podano korupcijsko tveganje .

Državno pravobranilstvo odločno nasprotuje temu, da se privatizirajo javne naloge zastopanja javnih interesov te države. Zastopanje javnega interesa, ki je tudi zastopanje javnega premoženja in številnih interesov države, potrebuje stabilno in kontinuirano zastopanje³⁵, ki ne more biti razdrobljeno najprej po funkcijah, nato pa še po različnih zastopnikih, ki bodo v končni fazi tudi različno plačani.

---

³⁴ Zakon o odvetništvu, člen 33:« (1) Odvetniku, ki mu je bil podeljen naslov specialista določene smeri specializacije ali magistra pravnih znanosti, se na njegovo zahtevo prizna status odvetnika-specialista, če je najmanj pet let opravljal odvetniški poklic oziroma pravosodno funkcijo na področju, za katerega je podal zahtevo.

(2) Odvetniku, ki je bil izvoljen v naziv docenta, izrednega ali rednega profesorja pravne fakultete, se prizna status odvetnika specialista s pravnega področja, na katerem je opravljal pedagoško in znanstveno delo, tudi če ne izpolnjuje pogoje petletne prakse iz prejšnjega odstavka.«

³⁵ Zadeva C-55/94 Gebhard: Sodišče EU je odločilo, da mora v situaciji, ko državljani države članice izvaja stabilno in dlje časa trajajočo poklicno dejavnost v drugi državi članici, presoјati na podlagi določb PDEU o pravici ustanavljanja in ne na podlagi določb o storitvah. To je pomembno, ker odvetnik, ki v drugi državi članici izvaja dejavnost, to dejavnost praviloma **izvaja stabilno in kontinuirano**, kar implicirajo določbe o svobodi ustanavljanja; nasprotno pa bi uporaba določb o svobodi opravljanja storitev pomenila, da bi odvetnik svojo dejavnost v drugi državi članici opravljal le kratkoročno. (glej Odvetnik, 48/junij 2010, V. Trstenjak in M. Brkan)

- **Krepitev svetovalne funkcije**

Državno pravobranilstvo se izrazito zavzema za krepitev svetovalne funkcije, a je ta v pretežni meri odvisna od zastopanih subjektov. Podrobnejše pripombe so podane v komentarju k členom, ki problematiko obravnavajo. Gre za strokovno zahtevno področje, ki se nanaša tudi na nove procesne obveznosti v pravnem redu, pri uvajanju takih novosti v pravni red pa je treba biti skrajno previden.

Svet Vlade za poravnave, ki ga predvideva predlog ZDOdv naj bo sestavljen tako, da bodo v njem sedeli strokovnjaki z najmanj takšno strokovno izobrazbo, kot se zahteva za višjega državnega odvetnika. Svet bi namreč odločal o pomembnih pravnih vprašanjih, ki bodo pripeljala do dokončanja nekega spora.

- **Podrobnejša opredelitev postopka mirne rešitve spora**

Pripombe so podane v komentarjih k členom, ki problematiko obravnavajo.

- **Ustreznejša ureditev zastopanja pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter mednarodnimi in tujimi arbitražami**

Glede zastopanja Republike Slovenije pred mednarodnimi sodišči predlagatelj zakona meni, da je po več kot 18 letih zastopanja Republike Slovenije s strani Državnega pravobranilstva jasno izkazana potreba po analizi in ovrednotenju obstoječega modela zastopanja, kar je smotrno in odgovorno za pravno državo (2. člen Ustave RS). V tej zvezi je treba opozoriti, da (vsaj kot je Državnemu pravobranilstvu poznano) doslej še ni bila opravljena analiza, ki bi pokazala, da je zastopanje pred mednarodnimi in tujimi sodišči, še zlasti pred v predlogu ZDOdv izpostavljenemu Evropskem sodišču za človekove pravice (ESČP), neučinkovito ali premalo učinkovito. Če takšna analiza obstaja, Državno pravobranilstvo želi, da se ga z njo seznanijo, da bi lahko njene ugotovitve preučilo in jih, nenazadnje, tudi takoj upoštevalo pri zastopanju.

Ministrstvo za pravosodje samo poudarja, da je Slovenija je s tem, ko je postala pogodbenica Konvencije o varstvu človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah s protokoli ter priznala pristojnost ESČP prevzela veliko obveznost in da je naloga Državnega pravobranilstva v teh postopkih je izredno odgovorna in zahtevna.

Predlagatelj zakona navaja, da je izhodišča za nadgradnjo obstoječe strukture zastopanja pred ESČP iskal predvsem v dobri praksi drugih držav članic Sveta Evrope in v različnih priporočilih, sprejetih s strani Odbora ministrov in Parlamentarne skupščine Sveta Evrope³⁶.

Ministrstvo za pravosodje že v predlogu za ustanovitev medresorske delovne skupine za koordinacijo izvrševanja sodb ESČP ugotavlja, da zastopanje pred ESČP in koordinacijo izvrševanja sodb ESČP, države pogodbenice organizirale na različne načine. Te načine Ministrstvo za pravosodje uvršča v štiri modele, pri tem pa ne pojasnjuje, zakaj bi se Republika Slovenija morala odločiti za spremembo modela zastopanja. Spreminjanje modela zastopanja zgolj iz razloga, ker naj bi se večina držav pogodbenic odločila za drugačen model zastopanja (t.j. za zastopanje preko ministrstva),³⁷ pa je argument, ki sam po sebi nima teže. Države se namreč v številnih pogledih med seboj močno razlikujejo (po zgodovinskem nastanku, državni ureditvi, pravni in kulturni tradiciji, velikosti države in številu zadev pred ESČP, številu prebivalstva, itd.), kar vse pogojuje tudi nastanek in razvoj organa, pristojnega za zastopanje pred ESČP.

Obstoječega modela zastopanja Republike Slovenije pred ESČP ni treba spreminjati. V zvezi z izvrševanjem sodb ESČP je potrebna le jasna delitev pristojnosti in dogovor o načinu sodelovanja zastopnika z organom, pristojnim za izvrševanje sodb. Združitev pristojnosti za

---

³⁶ Glej, inter alia, Recommendation No. R /2000 on the re-examination or reopening of certain cases at domestic level following judgements of the European Court of Human Rights, Recommendation Rec (2002) 13 on the publication and dissemination in the member states of the text of the European Convention of Human Rights, Recommendation Rec (2004) 4 on the European Convention on Human Rights in university education and professional training, Recommendation Rec (2004) 6 on the improvement of domestic remedies, Recommendation CM/Rec (2008) 2 on efficient domestic capacity for rapid execution of judgments of the European Court of Human Rights, Recommendation CM/Rec (2010) 3 on effective remedies for excessive length of proceedings.

³⁷ Tako navaja obrazložitev predloga za ustanovitev medresorske delovne skupine za koordinacijo izvrševanja sodb ESČP, gradivo z dne 18. 12 2015, 5. točka.

zastopanje države pred ESČP in pristojnosti za izvrševanje sodb ESČP namreč po mnenju Državnega pravobranilstva ni dejavnik, ki bi zagotavljal dvig kvalitete zastopanja.

Državno pravobranilstvo zastopa Republiko Slovenijo pred ESČP že več kot osemnajst let in pred Sodiščem EU ter EFTA Sodiščem³⁸ že več kot enajst let. Zastopanje pred ESČP je bilo sprva naloga posameznih državnih pravobranilcev pravnega oddelka, po pristopu Republike Slovenije k EU in s tem z razširitvijo pristojnosti Državnega pravobranilstva tudi na zastopanje pred Sodiščem EU pa je bil ustanovljen oddelek za evropske zadeve. Na podlagi dolgoletnih izkušenj z zastopanjem pred ESČP in Sodiščem EU oddelek odlikuje visoka specializacija in usposobljenost za delo, ki ga opravlja. V njem trenutno deluje 7 državnih pravobranilcev in ena pomočnica državnega pravobranilca.³⁹ Nekateri od njih zastopajo Republiko Slovenijo pred ESČP in pred Sodiščem EU že vse od prvih njenih postopkov pred tema sodiščema, vsi pa imajo bogate delovne izkušnje tudi še na drugih delovnih področjih (redna sodišča, Ustavno sodišče, odvetništvo, ministrstva, gospodarstvo itd.). Odlikuje jih tudi odlično znanje tujih jezikov. V primerjavi z zastopniki drugih držav pogodbenic in članic se je kot njihova dragocena prednost izkazala okoliščina, da imajo vsi izkušnje z zastopanjem tako pred ESČP kot pred Sodiščem EU. Po sprejetju Lizbonske pogodbe in po vključitvi Listine o temeljnih pravicah med pravno zavezujoče akte Unije se prepletanje sodne prakse Sodišča EU in ESČP namreč povečuje.⁴⁰ Državni pravobranilci so bili kot zastopniki Republike Slovenije pred Sodiščem EU deležni več pohval (npr. s strani slovenskega sodnika na Sodišču EU dr.

---

³⁸ V nadaljevanju navajamo le Sodišče EU.

³⁹ Kar 7 zaposlenih ima bodisi opravljen, bodisi zaključuje znanstveni magisterij, večina prav s področja prava EU in prava človekovih pravic.

⁴⁰ V ilustracijo Državno pravobranilstvo navaja nekaj primerov: v zadevi Schrems (C-362/14) je bilo pred Sodiščem EU obravnavano vprašanje zadostnih standardov varovanja osebnih podatkov in zasebnosti v tretjih državah. Navedena zadeva se je dotaknila tudi 8. člena EKČP. Nadalje, zadeva Medisanus (C-296/15), ki je prav tako obravnavana pred Sodiščem EU, se ukvarja z vprašanjem, ali prostovoljno darovan človeški organ (kri, ki jo je krvodajalec daroval za transfuzijske namene in ki po pravu EU ni "blago") postane "tržno blago," če za transfuzijske namene neporabljen presežek krvi prestane postopek obdelave po industrijskem postopku in postane "zdravilo iz človeške krvi". V navedenem primeru se zastavlja vprašanje o tem, kdaj človeška kri preneha biti človeški organ in postane tržna surovina, oziroma, ali imajo države članice pravico, da zdravila, pridobljena iz neporabljenih presežkov transfuzijske krvi, obravnavajo kot nekaj, kar kljub industrijskemu postopku ni "blago", ali pa se lahko sklicujejo na standarde varovanja človekovega osebnega dostojanstva, oziroma dejstvo, da je prostovoljno krvodajalstvo mehanizem, ki varuje človekovo dostojanstvo pred "fizičnim izžemanjem" ljudi v finančnih stiskah, ki bi si na račun prodane krvi reševali eksistenčne težave. Zadeva *Benedik proti Sloveniji*, obravnavana pred ESČP, pa se nanaša na (v tem trenutku) na evropski ravni še nerazčiščeno vprašanje, ali je dinamični IP naslov komunikacijski ali osebni podatek. Hkrati se enaka pravna dilema razrešuje v zadevi Breyer (C-582/14) pred Sodiščem EU, vprašanje pa je zastavilo nemško Vrhovno sodišče.

Marka Ilešiča in s strani dr. Marka Pavlihe),⁴¹ prejeli so tudi prvo podeljeno Kristalno zvezdo za področje evropskega prava.⁴²

Treba je tudi poudariti, da so si znanje in izkušnje državnih pravobranilcev v oddelku za evropske zadeve ter znanje in izkušnje državnih pravobranilcev v oddelkih, zadolženih za zastopanje Republike Slovenije pred nacionalnimi sodišči v dragoceno vzajemno pomoč. Pravna problematika postopkov pred ESČP in postopkov pred nacionalnimi sodišči se namreč pogosto prepleta (npr. okoliščine prestajanja pripora in zapora, sojenje v razumnem roku, itd.), pravo EU pa je zaradi vedno večje ozaveščenosti, da je to naše pravo, vedno pogosteje predmet sklicevanj v postopkih pred nacionalnimi sodišči.

- **Prenos pristojnosti za zastopanje javnega interesa**

Državno pravobranilstvo nasprotuje rešitvi, po kateri se zastopanje javnega interesa prenese na Vrhovno državno tožilstvo.

Državno pravobranilstvo je organ, ki je že zgradil svojo prepoznavnost z vidika institucionalne samostojnosti. Na pomembnost zastopanja javnega interesa oziroma javne koristi v upravnem sporu opozarja že Ministrstvo za pravosodje. Pravna stroka⁴³ meni: *»Gre za povsem ločeno vlogo od zastopanja države in njenih organov, saj nastopa v tem primeru kot stranka državni pravobranilec samostojno, brez pooblastila vlade in neodvisno od usmeritev vlade. V tem smislu je varuh zakonitosti in javnega interesa v upravnem odločanju, kar že samo po sebi vzbuja dvom, ali je umestitev tega organa v upravo ustrezna, nedvomno pa terja samostojen položaj.«*

Institucionalna pristojnost Državnega pravobranilstva pa je določena še v številnih drugih zakonih in je tudi v teh primerih izvedena iz vloge zaščitnika javnega interesa. Tako npr. pristojnost Državnega pravobranilstva za vlaganje tožb na ugotovitev ničnosti pogodbe v

---

⁴¹ Pravna praksa z dne 12. 3. 2015 – uvodnik.

⁴² V letu 2007.

⁴³ Pirnat Rajko, Razmislek o položaju Državnega pravobranilstva, Dnevi Državnih pravobranilcev, 1. in 2. junij 2016, Podčetrtek.

javnem interesu določa Zakon o jamstveni shemi,⁴⁴ na novo pa je predvidena tudi *de lege ferenda* v predlogu Zakona o kolektivnih tožbah. Predvidena je pristojnost Državnega pravobranilstva za vložitev kolektivne tožbe ali predloga za potrditev kolektivne poravnave.⁴⁵ Verjetno je na mestu ugotovitev, da si večjega števila tožb v javnem interesu ni želeli, v delujočem in stabilnem pravnem sistemu mora »intervencija« zastopnika javnega interesa predstavljati le izreden korektiv.

- **Krepitev avtonomije državnih odvetnikov**

Ministrstvo za pravosodje med poglavitnimi rešitvami sicer izpostavlja tudi avtonomno izvajanje strokovnih nalog ob pogoju, da bo ministrstvo izvajalo upravljanje s kadrovskimi, finančnimi, informacijskimi in drugimi viri. Avtonomnost in strokovnost mora zajemati vse vidike samostojnosti, torej tudi upravljanje s kadrovskimi, finančnimi, informacijskimi in drugimi viri.

Uredba o organih v sestavi ministrstev⁴⁶ omogoča, da naloge upravljanja s kadrovskimi, finančnimi, informacijskimi in drugimi viri lahko izvaja organ v sestavi samostojno, če je v organu sistemiziranih manj kot 60 delovnih mest. Na Državnem pravobranilstvu je bilo na dan 30. avgusta 2016 zaposlenih 158 javnih uslužbencev (teh je bilo 97) in funkcionarjev (teh je bilo 61). Torej bi predlog ZDOdv lahko državnemu odvetništvu omogočil, da naloge upravljanja s kadrovskimi, finančnimi, informacijskimi in drugimi viri lahko izvaja državno odvetništvo samo. Predlagatelj ne obrazloži razlogov, ki so ga privedli do drugačne rešitve, kot jo omogoča Uredba.

Upravljanje s kadrovskimi viri v jeziku javnouslyžbenskega sistema pomeni, da bo predlog kadrovskega načrta podal minister (na podlagi drugega odstavka 43. člena ZJU), za razliko od

---

⁴⁴ Uradni list RS, št. 33/09 in 42/09.

⁴⁵ glej: http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/zakonodaja/160705_ZKoIT.pdf .

⁴⁶ Uradni list RS, št. 58/2003 in nasl.

sedanje možnosti, ko je lahko kadrovski načrt podalo Državno pravobranilstvo⁴⁷. V čem se dodatno nakazuje težava?

Predlog ZDOdv omogoča delitev nalog bodočih državnih odvetnikov na:

- opravljanje strokovnih nalog (drugi odstavek 2. člena predloga ZDOdv)
- zastopanje (prvi odstavek 11. člena ZDOdv).

Državno pravobranilstvo opozarja, da obstaja velika verjetnost, da bi se lahko ZDOdv izvajal na način, da se deli obravnavanje zadeve na:

- strokovno pripravo podlag in
- na zastopanje, na vsak del posebej torej, saj predlog ZDOdv nikjer ne določa, da mora biti zadeva obravnavana kot celota in da jo lahko obravnava le državni odvetnik.

Pri »zastopanju« bi lahko npr. minister ugotavljal potrebno število državnih odvetnikov na podlagi podatka o povprečnem letnem številu razpisanih obravnav. Na podlagi navedenega bi v kadrovskega načrtu predvidel mesta državnih pravobranilcev samo za primere zastopanja pred sodiščem, ostale »strokovne naloge« iz drugega odstavka 2. člena predloga ZDOdv pa bi bile zaupane v delo javnim uslužbencem drugega ali celo tretjega kariernega razreda. Na ta način se doseže, vsaj na prvi pogled, znižanje stroškov poslovanja (ker so javni uslužbenci nižjih kariernih razredov plačani slabše od uslužbencev višjih kariernih razredov), dejansko pa to pomeni slabitev moči zastopnika države, ki je odlično izhodišče za doseg zasledovanega cilja predloga ZDOdv, ki je zastopanje po odvetnikih ali odvetniških družbah.

Ob tem, da se širi krog subjektov, ki jih po veljavnem ZDPra Državno pravobranilstvo že zastopa, in ob dejstvu, da že ob sedanjem krogu zastopanih subjektov število zadev, kot ugotovi Ministrstvo za pravosodje v predlogu ZDOdv, narašča. Torej, širitev in privatizacija nalog zastopanja premoženjskih interesov države. Z večanjem števila zastopanih subjektov in slabitvijo moči zastopanja države po javnih uslužbencih je ustvarjeno edinstveno okolje za zastopanje Republike Slovenije po odvetnikih ali odvetniških družbah. To možnost, za razliko od delovnega osnutka ZDPra-1 in od veljavnega ZDPra, predlog ZDOdv vnaša v nov sistem

---

⁴⁷ Na podlagi kadrovskega načrta se v javnem sektorju sklepajo delovna razmerja in »upravlja« s kadrovskimi viri.

zastopanja. Z oslabiljenim strokovnim javnouslyžbenskim potencialom pa ne bo težko utemeljiti, da je prenos pooblastila za zastopanje v dani situaciji smotrno, učinkovito, ekonomično in da ima odvetnik specialna pravna znanja, kar je po predlogu ZDOdv lahko razlog za prenos zastopanja.

- **Zagotavljanje javnosti dela**

Če organ zastopanja države objavlja strateške usmeritve za svoje delo, je treba zakonsko določiti, na katere usmeritve se zakonska obveznost nanaša. Sicer pa Državno pravobranilstvo na svoji spletni strani redno objavlja odločitve ESČP ter pomembnejše odločitve, ki zanimajo javnost. Vprašanje je, če bo uporaba te aplikacije sploh tako pogosta, da bo upravičila stroške dela, vzdrževanja in vloženih materialnih sredstev za zagon aplikacije. Po drugi strani pa so za zainteresirane javnosti ti podatki dostopni že na podlagi zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, tako da Državno pravobranilstvo ne vidi potrebe po javnem vodenju teh podatkov. Državno pravobranilstvo je do tega predloga zadržano.

Podatki sami po sebi, brez ustrezne razlage, so lahko zelo nevarna informacija, če so razumljeni napačno in v nasprotju z namenom sporočenega.

- **Možnosti začasne premestitve državnega odvetnika v drug državni organ**

Institut začasne premestitve v drug državni organ po predlogu ZDOdv odstopa od ureditve v ZJU, po kateri začasna premestitev lahko traja največ dve leti⁴⁸. Predlog ZDOdv ne določa, kdo v času premestitve izvršuje pravice predstojnika premeščenenemu.

Sicer pa Državno pravobranilstvo meni, da je ustrezna rešitev, ki je predlagana v delovnem osnutku ZDPra-1, ki ureja premestitev državnega pravobranilca, dodelitev na drug zunanji oddelek ali sedež, dodelitev na Specializirano državno tožilstvo in prenehanje dodelitve.

---

⁴⁸ Prvi odstavek 147. člena ZJU.

Ob tem, da predlog ZDOdv uvaja možnost prenosa pooblastila na odvetnike in odvetniške družbe, se Državno pravobranilstvo sprašuje, kako bo zmoglo opravljati učinkovito zastopanje povečanega kroga zastopanih subjektov ob hkratnih premestitvah državnih odvetnikov v druge organe. Ali bodo delo premeščenega državnega odvetnika opravljali odvetniki in odvetniške družbe? Glede na to, da Državno pravobranilstvo ne bo docela samostojno glede odločanja o organizaciji dela, je do rešitev glede premeščanja v uslužbenskem sistemu skrajno zadržano.

- Disciplinska odgovornost državnih odvetnikov

Državno pravobranilstvo soglaša, da področje disciplinske odgovornosti državnih pravobranilcev v dosedanjem Zakonu o državnem pravobranilstvu ni celovito urejeno, predvsem je navedeno področje podnormirano v delu, ki se nanaša na opredelitev disciplinskih kršitev, disciplinskih organov in pravil disciplinskega postopka. Svoje stališče do navedenega je Državno pravobranilstvo že izrazilo s tem, ko je v delovnem osnutku ZDPra-1 področje disciplinske odgovornosti celovito uredilo, natančno je opredelilo disciplinske kršitve, postopek in disciplinske organe. Pri predlagani celoviti normativni ureditvi tega področja je Državno pravobranilstvo sledilo ureditvi, ki velja za sodnike in državne tožilce, glede na dejstvo, da ti subjekti, tako kot državni pravobranilci, opravljajo primerljive dejavnosti v zvezi z izvajanjem sodne funkcije.

Upoštevati pa je treba, da je v delovnem osnutku ZDPra-1 upoštevano, da je državni pravobranilec funkcionar in ne javni uslužbenec kot v predlogu ZDOdv.

- Ustreznejša določitev nadzora nad delovanjem Državnega odvetništva

Obrazložitev k VI. poglavju, ki ureja nadzor nad delom Državnega odvetništva, je podana k obrazložitvi tega poglavja. Državno pravobranilstvo na tem mestu poudarja le, da ZJU ne predvideva, da bi minister izvajal strokovni nadzor nad javnimi uslužbenci, zato tudi za državne odvetnike ne sme veljati drugačna ureditev, saj bi to pomenilo njihovo neenako obravnavo glede na njihov sicer enak status.

3. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Državno pravobranilstvo meni, da je primerjalno pravna analiza lahko koristna, je pa tudi zavajajoča, saj bi bilo za primerjavo različnih pravnih ureditev zastopnika premoženjskih interesov države treba upoštevati ureditev celotnega pravnega sistema te države in ne le njen del.

Ureditev zastopanja države v različnih pravnih sistemih ni neposredno primerljiva. Primerjalno pravni pregled pokaže, da se v pravnih sistemih *common law* vloga in funkcije zastopnika države pojmujejo in opredeljujejo širše in splošneje kot v državah kontinentalnega prava. V državah z anglosaško pravno tradicijo zastopnik države zastopa državo v postopkih pred sodiščem, kar vključuje tudi kazenski pregon, je hkrati pravni svetovalec vlade, vodja centralizirane pravne službe in član kabineta. V državah kontinentalnega prava je ponekod prišlo do institucionalne ločitve funkcij kazenskega pregona in zastopanja države v premoženjskopравnih razmerjih (Avstrija, Italija), drugje pa te funkcije ostajajo institucionalno povezane (Hrvaška). Na splošno pa velja, da države z visoko stopnjo vladavine prava zagotavljajo veliko samostojnost Državnega pravobranilstva s ciljem najkakovostnejše in politično nepristranske zaščite premoženjskih in drugih pravic in interesov države.

2. del: PRIPOMBE K POSAMEZNIH ČLENOM PREDLOGA (EVA 2014-2030-0001) ZAKONA O DRŽAVNEM ODVETNIŠTVU (ZDOdv)

I. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE

Predlog ZDOdv v I. poglavju ustanavlja Državno odvetništvo Republike Slovenije kot poseben organ v sestavi ministrstva. To pomeni, da Ministrstvo za pravosodje ni upoštevalo pomislekov, ki jih je Državno pravobranilstvo 18. januarja 2016 podrobno pojasnilo v odgovoru na teze za oblikovanje Zakona o državnem odvetništvu. Nadalje to pomeni tudi, da Ministrstvo za pravosodje ni upoštevalo rešitev iz delovnega osnutka ZDPra-1, katerega je Državno pravobranilstvo ministrstvu poslalo junija 2016 in se pri tem zavzelo za nadaljnji obstoj Državnega pravobranilstva kot samostojnega organa.

V nadaljevanju zato Državno pravobranilstvo v komentarju k posameznim določbam I. poglavja predloga ZDOdv ponovno opozarja predvsem na okoliščine, ki govorijo v prid ohranitvi sedanjega statusa Državnega pravobranilstva. Razlogi, ki govorijo proti spremembi statusa Državnega pravobranilstva in državnih pravobranilcev, so v nadaljevanju podrobneje pojasnjeni v uvodnih pripombah k V. poglavju.

Državno pravobranilstvo hkrati pripominja, da je v delovni osnutek ZDPra-1 v uvodno poglavje uvrstilo nekatere določbe, ki se zdijo tako pomembne, da bi morale najti svoje mesto v tem poglavju, v predlogu ZDOdv pa jih ni zaslediti. Glede na to Državno pravobranilstvo predlaga, da Ministrstvo za pravosodje delovni osnutek ZDPra-1 preuči tudi z vidika morebitne dopolnitve uvodnega poglavja predloga ZDOdv.

Pripombe k posameznim členom I. poglavja:

K 2. členu (Državno odvetništvo Republike Slovenije)

V prvem odst. 2. člena predloga ZDOdv je navedeno, da se s tem zakonom ustanavlja **Državno odvetništvo Republike Slovenije** kot poseben organ v sestavi ministrstva, pristojnega za pravosodje. Drugi odst. istega člena vsebuje opis nalog državnega odvetništva, to je, varstvo premoženjskih in drugih pravic in interesov države prek pravnega zastopanja, pravnega svetovanja in z opravljanjem drugih nalog. Tretji odst. ureja sestavo državnega odvetništva.

V zvezi s tem se glede na določbe Zakona o državni upravi (ZDU-1)⁴⁹ Državno pravobranilstvo najprej sprašuje, ali ob upoštevanju narave nalog, ki naj bi jih opravljalo državno odvetništvo, ministrstvo sploh lahko ustanovi tak organ kot organ v svoji sestavi. ZDU-1 namreč v 14. členu določa, da *»se organ v sestavi ministrstva ustanovi za opravljanje specializiranih strokovnih nalog, izvršilnih in razvojnih upravnih nalog, nalog inšpekcijskega in drugega nadzora in nalog na področju javnih služb, če se s tem zagotovi večja učinkovitost in kakovost pri opravljanju nalog oziroma, če je zaradi narave nalog ali delovnega področja potrebno zagotoviti večjo stopnjo strokovne samostojnosti pri opravljanju nalog«*. V 37. členu ZDU-1 je določeno, da *»Ministrstvo za pravosodje opravlja naloge na področjih organizacije in statusa sodišč, državnega tožilstva, državnega pravobranilstva, ...«*.⁵⁰ Iz navedenega ne izhaja, da bi bila naloga Ministrstva za pravosodje varstvo premoženjskih in drugih pravic in interesov Republike Slovenije. To pa pomeni, da Ministrstvo za pravosodje ne more ustanoviti državnega odvetništva kot organ v svoji sestavi. Državno pravobranilstvo namreč ne opravlja nalog, ki jih opravljajo organi v sestavi ministrstva. Državno pravobranilstvo meni, da si nalog na področju *»organizacije in statusa državnega pravobranilstva«* ni mogoče

⁴⁹ Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 - uradno prečiščeno besedilo, 89/07 - odl. US, 126/07 - ZUP-E, 48/09, 8/10 - ZUP-G, 8/12 - ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 65/14 - ZVRS-H, 90/14 in 51/16).

⁵⁰ Določba 37. člena ZDU-1 se glasi: *Ministrstvo za pravosodje opravlja naloge na področjih organizacije in statusa sodišč, državnega tožilstva, državnega pravobranilstva, ustavnega sodišča in varuha človekovih pravic, nadzora nad poslovanjem državnega tožilstva in državnega pravobranilstva ter druge vrste z zakonom določenih pravosodnih nadzorov, civilnega in kaznovalnega prava, sistemskega urejanja omejevanja korupcije, sodnih postopkov, alternativnega reševanja sporov, pravosodne uprave, odvetništva, notariata, izvrševanja kazenskih sankcij, varstva osebnih podatkov, mednarodne pravne pomoči in mednarodnega pravosodnega sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah, usmerjanja ministrstev glede izvrševanja sodb mednarodnih sodišč, preučevanja in načrtovanja uveljavljanja temeljnih človekovih pravic in svoboščin, e-pravosodja ter naloge na področju načrtovanja in koordiniranja prostorskih potreb pravosodnih organov in vodenje investicij za potrebe teh organov«*.

razlagati tako široko, da bi vključevale tudi možnost ukinitve Državnega pravobranilstva in prenosa nalog varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov Republike Slovenije v delovno področje ministrstva, saj bi to pomenilo širitev pristojnosti Ministrstva za pravosodje, ki je določena v ZDU-1.

Državno pravobranilstvo v takšni ali drugačni obliki na Slovenskem obstaja že vse od 15. stoletja. Po zdaj veljavnem ZDPra, oziroma že vse od leta 1955, ko se je javno pravobranilstvo na podlagi Zakona o javnem pravobranilstvu prvič organiziralo zunaj upravnih organov,⁵¹ Državno pravobranilstvo deluje kot samostojen organ. Na tej podlagi je mogoče govoriti o pravni tradiciji in na njej sloni tudi delovni osnutek ZDPra-1, ki izhajajo iz tega, da naj Državno pravobranilstvo kot del pravosodja še naprej ostane samostojen državni organ. Skladno s tem bi morala biti sredstva za delo Državnega pravobranilstva zagotovljena v proračunu Republike Slovenije, poslovanje Državnega pravobranilstva pa bi moralo biti urejeno z zakonom in Državnopravobranilskim redom (prvi, drugi in tretji odstavek 11. člena delovnega osnutka ZDPra-1). Državno pravobranilstvo opravlja strokovne naloge in bi zato moralo, tudi če se spremeni njegov naziv, ostati samostojen organ. Samostojnost je pogoj za uveljavitev načela pravne države (2. člen Ustave Republike Slovenije).⁵² Glede na naravo svoje funkcije je Državno pravobranilstvo organ, ki se vključuje v pravosodni sistem, tako kot sodstvo, državno tožilstvo, odvetništvo in notariat. Samostojnost bi moralo ohraniti tudi v razmerju do drugih državnih organov. Ni jasno, kako bi bilo Državno odvetništvo lahko samostojno, kot je navedeno v prvem odst. 2. člena predloga ZDOdv, če pa je hkrati organ v sestavi ministrstva, generalni državni odvetnik pa je po 4. členu za svoje delo in za delo državnega odvetništva odgovoren ministru. Takšna umestitev državnega odvetništva sproža številne pomisleke, saj omogoča vplivanje na delo Državnega pravobranilstva, na njegovo sestavo in organizacijo. Organiziranost v sestavi ministrstva omogoča vodenje in nadzor Državnega pravobranilstva od zunaj. Državno pravobranilstvo zastopa interese različnih ministrstev in drugih državnih organov, zato se postavlja vprašanje, ali ga je mogoče preoblikovati v organ v sestavi enega ministrstva, oziroma, kako se bodo reševali konflikti mnenj in interesov različnih ministrstev in drugih državnih organov, če pa bo Državno pravobranilstvo organizacijsko del enega ministrstva. Takšna umestitev in s tem sprememba statusa državnih pravobranilcev iz funkcionarjev v javne uslužbenke omogoča ministru

---

⁵¹ Zakon o javnem pravobranilstvu, Uradni list Federativne ljudske republike Jugoslavije, št. 51/55.

⁵² Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS/I, št. 33/91, Uradni list RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13 in 47/13).

oziroma nadrejenemu dajanje usmeritvenih in obveznih navodil podrejenim uslužbencem. Državno pravobranilstvo zastopa državo kot celoto, kar pomeni, da je dolžno s svojimi pravnimi dejanji poenotiti mnogokrat nasprotujoča si stališča posameznih državnih organov, tako ministrstev, kot drugih državnih organov, ki jih zastopa. V organizacijskem smislu to terjaja, da Državno pravobranilstvo ostane zunaj sistema državne uprave. Predlog ZDOdv v primerjavi s sedanjo ureditvijo državnega pravobranilstva predstavlja odmik od načela samostojnosti in avtonomnosti, saj so vsi pomembni mehanizmi delovanja (imenovanje, nadzor, odgovornost in finance) skoncentrirane v rokah enega organa (Ministrstva za pravosodje), ki je predstavnik izvršilne veje oblasti.

Neodvisnost Državnega pravobranilstva še posebej utemeljuje potreba po neodvisni presoji javnega interesa. Delovni osnutek ZDPra-1 postavlja varstvo javnega interesa med pristojnostmi državnega pravobranilca na prvo mesto (1. odstavek 6 člena člena delovnega osnutka ZDPra-1), medtem ko predlog ZDOdv, kot izhaja iz 93. člena, predvideva prenos pristojnosti za zastopanje javnega interesa na Vrhovno državno tožilstvo. Državno pravobranilstvo se sprašuje, če je glede na naravo zadev, povezanih z zastopanjem javnega interesa, in glede na naravo dela Vrhovnega državnega tožilstva to najprimernejša rešitev.

Državno pravobranilstvo ob vsem navedenem tudi meni, da ni potrebe po spreminjanju imena organa. Preimenovanje organa iz državnega pravobranilstva v državno odvetništvo bi v slovenskem pravnem sistemu povzročilo določeno zmedo in negotovost. Odvetništvo je namreč že samostojen pravosodni organ, katerega pristojnosti so urejene z Zakonom o odvetništvu (ZODv).⁵³ Položaja odvetnika in pravobranilca se v več segmentih pomembneje razlikujeta. Pojem odvetništvo je v slovenskem pravnem redu uveljavljen za pooblastilno razmerje med zastopanim in njegovim pooblaščenecem in je uveljavljen za mandatno razmerje, ki je povsem odvisno od volje zastopanega. Zato je prav, da se ta dva pravosodna organa tudi pojmovno jasno in nedvoumno ločita, tako kot je bilo do sedaj. Nenazadnje pa sprememba imena organa pomeni tudi nepotrebne stroške.

---

⁵³ Zakon o odvetništvu (Uradni list RS, št. 18/93, 24/96 - odl. US, 24/01, 111/05 - odl. US, 54/08, 35/09, 97/14, 8/16 - odl. US in 46/16).

K 3. členu (načela delovanja državnega odvetništva)

V 3. členu predloga ZDOdv so opredeljena **načela delovanja državnega odvetništva**. V zvezi s tem Državno pravobranilstvo pripominja, da delovni osnutek ZDpra-1 izhaja iz tega, da je nosilec funkcije državni pravobranilec in ne državno pravobranilstvo. Skladno s tem delovni osnutek ZDpra-1 ureja temeljna načela delovanja državnega pravobranilca kot nosilca funkcije in ne temeljna načela delovanja Državnega pravobranilstva. Bistvene zahteve glede delovanja državnega pravobranilca so po mnenju Državnega pravobranilstva samostojnost, nepristranskost in neodvisnost. Medtem ko predlog ZDOdv izrecno omenja nepristranskost, pa glede samostojnosti molči. To je verjetno posledica rešitve, po kateri je državno odvetništvo poseben organ v sestavi ministrstva. Za razliko od tega Državno pravobranilstvo zastopa stališče, da mora biti državni pravobranilec pri opravljanju svojega dela kot izrazito strokoven subjekt tudi samostojen. Državno pravobranilstvu tudi predlaga, da se uredi varstvo pred kršitvami samostojnosti državnega pravobranilca, po vzoru Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1),⁵⁴ oziroma tako, kot je opredeljeno v tretjem odst. 3. člena delovnega osnutka ZDPra-1.

V drugem odst. 3. člena predloga ZDOdv se po nepotrebnem ponavljata izraza »*strokovnost*« in »*po pravih stroke*«.

K 4. členu (vodenje državnega odvetništva)

Po določbi 4. člena predloga ZDOdv, ki ureja **vodenje državnega odvetništva**, je generalni državni odvetnik kot predstojnik državnega odvetništva za svoje delo in za delo državnega odvetništva odgovoren ministru, pristojnemu za pravosodje. Glede na stališče Državnega pravobranilstva, da naj le-to ohrani svoj dosedanji položaj, je določba o odgovornosti generalnega državnega odvetnika ministru neustrezna. Državno pravobranilstvo predlaga, da se vodenje Državnega pravobranilstva uredi tako, kot izhaja iz delovnega osnutka ZDpra-1. Poslovanje Državnega pravobranilstva naj vodi generalni državni pravobranilec (15 člen delovnega osnutka ZDPra-1), podrobnejše določbe o tem pa vsebuje 2. poglavje IV. dela

---

⁵⁴ Zakon o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 - ZDU-1F, 47/12, 15/13 - ZODPol, 47/13 - ZDU-1G, 48/13 - ZSKZDČEU-1 in 19/15).

delovnega osnutka ZDPra-1 (119. do 127. člena), ki ureja vodenje Državnega pravobranilstva. V 7. poglavju istega dela (150. člen) je urejeno obveščanje ministra.

K 5. členu (poslovanje državnega odvetništva)

Poimenovanje 5. člena predloga ZDOdv ni najbolj primerno, saj bistvo te določbe ni **poslovanje državnega odvetništva**, ampak podzakonski predpis in način njegovega sprejemanja.

Državno pravobranilstvo glede na svoje stališče, da naj ohrani svoj dosedanji položaj in naziv, meni, da je podzakonski predpis, ki ureja poslovanje Državnega pravobranilstva, primerno (še naprej) poimenovati Državnopravobranilski red.

Državno pravobranilstvo še pripominja, da je predlog dikcije 14. člena delovnega osnutka ZDPra-1, ki se nanaša na Državnopravobranilski red, usklajen s 17. členom ZDT-1 in vsebuje podrobnejšo opredelitev vsebine Državnopravobranilskega reda, v postopek izdaje tega akta pa vključuje tudi Državnopravobranilski svet.

K 6. členu (javnost dela)

Določba 6. člena predloga ZDOdv o **javnosti dela** po mnenju Državnega pravobranilstva ne spada v uvodno poglavje, zato naj se uvrsti na primernejše mesto. V delovnem osnutku ZDPra-1 je določba, ki ureja obveščanje javnosti, uvrščena v 7. poglavje IV. dela (145. do 152. člen), ki ureja letni program, letno poročilo in obveščanje.

Pri tem Državno pravobranilstvo tudi meni, da je določba tretjega odstavka 151. člena delovnega osnutka ZDPra-1 primernejša od določbe 6. člena predloga ZDOdv, saj se dotika dveh pomembnih položajev, to je, obveščanje javnosti o stanju posamezne zadeve in opozarjanje na kršitev samostojnosti državnega pravobranilstva. Predlog ZDOdv, na drugi strani, ureja predvsem objavljanje in posodabljanje statističnih podatkov. Glede zadnje navedenega Državno pravobranilstvo opozarja, da gre za objavljanje številčnih podatkov, ki sami po sebi le malo povedo in so hkrati odvisni od številnih dejavnikov. Objavljanje in posodabljanje teh podatkov ni posebej pomemben doprinos k javnosti dela.

K 7. členu (nasprotje interesov)

Določba 7. člena predloga ZDOdv o **nasprotju interesov** je podobna določbi 28. člena delovnega osnutka ZDPra-1. Razlika je v tem, da predlog ZDOdv ureja položaj, ko bi bilo treba v določeni zadevi »opravljati strokovne naloge« za subjekte z nasprotujočimi si koristmi in interesi, medtem ko delovni osnutek ZDPra-1 ureja položaj, ko bi bilo treba »zastopati« subjekte z nasprotujočimi si koristmi in interesi. Pristop iz predloga ZDOdv je torej širši in se nanaša na vse pristojnosti, ki jih predlog ZDOdv podeljuje državnemu odvetništvu (zastopanje, pravno svetovanje in poravnavanje). Po mnenju Državnega pravobranilstva lahko do konflikta interesov pride zlasti v primeru zastopanja, zato delovni osnutek ZDPra-1 sledi ožji dikciji sedaj veljavnega ZDPra. Če bi bila sprejeta širša dikcija, pa Državno pravobranilstvo predlaga, da se ustrezno prilagodi končni del določbe. Dikcija, po kateri državno odvetništvo v takšnem primeru *»deluje v interesu Republike Slovenije«*, se namreč ne zdi optimalna, saj mora državno odvetništvo (oziroma, po predlogu Državnega pravobranilstva: Državno pravobranilstvo) vselej delovati v interesu Republike Slovenije (drugačno možnost si je težko predstavljati). Glede na to bi bila boljša dikcija, po kateri bi v takšnem položaju *»opravljalo strokovne naloge za Republiko Slovenijo«*.

Nadalje, po mnenju Državnega pravobranilstva ta določba ne spada v uvodno poglavje zakona, zato naj se uvrsti na primernejše mesto. V delovnem osnutku ZDPra-1 je podobna določba 28. člena uvrščena v 1. poglavje II. dela, ki ureja splošno pristojnost in pooblastila.

K 8. členu (jezik poslovanja)

Določba prvega, drugega in četrtega odst. 8. člena predloga ZDOdv o **jeziku poslovanja** je skoraj enaka določbi 18. člena delovnega osnutka ZDPra-1. Razlika je le v tem, da drugi odst. 8. člena predloga ZDOdv omejuje poslovanje v italijanskem oziroma madžarskem jeziku na tiste primere, ko stranka tuji jezik uporablja »pri poslovanju z državnim odvetništvom«, delovni osnutek ZDPra-1 pa pri opredelitvi okoliščin uporabe tujega jezika ni toliko natančen. Pri tem velja opozoriti, da je dikcija 18. člena delovnega osnutka ZDPra-1 usklajena s 15. členom ZDT-1 in 5. členom Zakona o sodiščih (ZS),⁵⁵ ki prav tako ne vsebujeta tako natančne

---

⁵⁵ Zakon o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 - ZJNepS, 33/11, 75/12, 63/13 in 17/15).

opredelitve okoliščin. Ne glede na omenjeno razliko v dikciji pa v praksi najverjetneje ne bi prišlo do razlik med uporabo drugega odst. 8. člena predloga ZODv in uporabo 18. člena delovnega osnutka ZDPra-1. Da stranka uporablja tuj jezik, namreč Državno pravobranilstvo praviloma ugotovi pri poslovanju s stranko, torej bi se določba 18. člena delovnega osnutka ZDPra-1 uporabila v okoliščinah, ki so podrobneje opisane v drugem odst. 8. člena predloga ZDOdv.

Določba tretjega odst. predloga ZDOdv je po mnenju Državnega pravobranilstva organizacijske narave, zato po ne spada v uvodno poglavje zakona. Skoraj enaka določba je v delovnem osnutku ZDPra-1 uvrščena v 5. poglavje IV. dela, ki ureja razpored dela in dodeljevanje zadev.

Nadalje Državno pravobranilstvo še meni, da bi bilo smiselno opredeliti pomen pojma »višja raven znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika«, saj bi v praksi lahko prišlo do različnih razlag oziroma do razlik pri uporabi te določbe. Državno pravobranilstvo predlaga takšno opredelitev pojma, kot jo vsebuje tretji odst. 140. člena delovnega osnutka ZDPra-1, ki se pri tem sklicuje na lestvico Skupnega evropskega okvira.

K 9. členu (stroški zastopanja)

Določba 9. člena predloga ZDOdv o **stroških zastopanja** je skoraj enaka določbi 30. člena delovnega osnutka ZDPra-1. Navedena člena se razlikujeta le v tem, da se delovni osnutek ZDPra-1 nanaša na »postopke pred sodišči in upravnimi organi«, kar je dikcija sedaj veljavnega ZDPra (prvi odst. 16. člena ZDPra), medtem ko se predlog ZDOdv nanaša na »postopke pred sodišči in drugimi organi«, kar pomeni širši domet določbe. Ker predlog ZDOdv za razliko od sedaj veljavnega ZDPra vključuje tudi zastopanje pred arbitražami, je širši domet določbe na mestu.

K 10. členu (sredstva za delo)

Če naj Državno pravobranilstvo kot del pravosodja še naprej ostane samostojen državni organ, potem mora ostati tudi samostojen proračunski uporabnik. Skladno s tem naj zakon določa, da so **sredstva za delo Državnega pravobranilstva** zagotovljena v proračunu Republike Slovenije – torej tako, kot je določeno v drugem odst. 11. člena delovnega osnutka ZDPra-1, ne pa, da so zagotovljena v proračunu ministrstva.

II. poglavje: PRISTOJNOSTI DRŽAVNEGA ODVETNIŠTVA

Pripombe k posameznim členom 1. oddelka II. poglavja:

1. oddelek: Zastopanje pred sodišči, pred upravnimi organi in drugimi organi v Republiki Sloveniji

K 11. členu (zastopanje pred sodišči v Republiki Sloveniji)

V 11. členu ZDOdv je urejeno **zastopanje pred sodišči v Republiki Sloveniji**. Državno pravobranilstvo v zvezi s prvim odst. 11. člena ugotavlja, da predlog ZDOdv ustanavlja Državno odvetništvo Republike Slovenije (2. člen predloga ZDOdv) in ukinja Državno pravobranilstvo (VII. poglavje predloga ZDOdv), kljub temu pa po prvem odst. 11. člena državo in državne organe pred sodišči v Republiki Sloveniji še naprej zastopa Državno pravobranilstvo (in ne državno odvetništvo). Prvi odst. 11. člena torej ni usklajen s preostalimi deli predloga zakona.

Določba drugega odst. 11. člena predloga ZDOdv v primerjavi s sedaj veljavno ureditvijo širi krog zastopanih subjektov. Po sedaj veljavnem ZDPra Državno pravobranilstvo zastopa državo in državne organe (7. člen ZDPra), po določbi drugega odst. 11. člena predloga ZDOdv pa bi lahko (izjemoma) zastopalo tudi druge subjekte. Državno pravobranilstvo pripominja, da je bila ta določba v predlog zakona vnesena brez ustreznih analiz. Predlagatelj bi moral predhodno ugotoviti, koliko je subjektov, naštetih v drugem odst. 11. člena, kakšne

vrste sporov imajo ti subjekti pred sodišči, kdo jih sedaj zastopa (lastni pravniki ali odvetniki po pooblastilu) in kakšni so povprečni stroški zastopanja teh subjektov. Šele na podlagi opravljene strokovne analize ter upoštevaje dosedanjo obremenjenost državnih pravobranilcev bi bilo mogoče sprejeti odločitev, ali bo organ, poleg zastopanja države in državnih organov, lahko brez škode za kvalitetno opravljanje del prevzel tudi zastopanje omenjenih subjektov. Še zlasti bi bilo treba opraviti takšno analizo zato, ker ministrstvo v oceni stanja kot razlog za (pre)potrebne spremembe in dopolnitve zakona izhaja iz tega, da je treba institucijo državnega pravobranilstva prenoviti zato, da se bo v praksi sposobna spopasti s stalnim naraščanjem zadev. Ker takšne analize zaenkrat ni, Državno pravobranilstvo v delovnem osnutku ZDPra-1 (22 in 24. člen) ostaja pri enakem krogu zastopanih subjektov kot sedaj veljavni ZDPra. ZDPra-1 govori o možnosti stranske intervencije, ki se je že do sedaj pogosto prijavljala.

Iz obrazložitve predloga ZDOdv ni razviden namen širitve kroga zastopanih subjektov. Predlagana rešitev drugega odst. 11. člena ni ustrezna tudi zato, ker pušča odprtih več vprašanj, zlasti, kdo bo odločil, da gre za zadevo, ki je za te subjekte in Republiko Slovenijo izjemnega pomena.

Na koncu velja še dodati, da določba drugega odst. 11. člena predstavlja glede na določbo prvega odst. 14. člena svojevrsten paradoks, saj predlagatelj po eni strani predlaga širitev kroga zastopanih subjektov (11. člen), po drugi strani pa dopušča prenos pooblastila za zastopanje države in njenih organov na zunanje odvetnike in odvetniške družbe (14. člen).

K 12. in 13. členu (zastopanje pred upravnimi in drugimi organi v Republiki Sloveniji / spor o prevzemu zastopanja)

V 12. členu ZDOdv je urejeno **zastopanje pred upravnimi in drugimi organi v Republiki Sloveniji**. Sedaj veljavni ZDPra ureja zastopanje pred sodišči in upravnimi organi (prvi in drugi odst. 7. člena ZDPra), predlog ZDOdv pa v 12. členu širi krog postopkov, v katerih Državno pravobranilstvo zastopa državo, državne organe in druge subjekte. Ker naj bi bilo po drugem odst. 11. člena predloga ZDOdv zastopanje drugih subjektov v postopkih pred sodišči omejeno na izjemne primere, ni povsem jasno, ali želi predlog ZDOdv v 12. členu res brez vsakršnih omejitev zajeti tudi druge subjekte iz drugega odst. 12. člena, torej ne da bi se pri

tem omejil na izjemne primere, ali pa morda v resnici želi zajeti le subjekte iz prvega odst. 12. člena.

Nadalje, »spor o prevzemu zastopanja« iz 13. člena predloga ZDOdv v praksi dejansko predstavlja položaj, ko bo Državno pravobranilstvo zavrnilo prevzem pooblastila za zastopanje. Ni jasno, zakaj bi bilo v takšnem položaju Državno pravobranilstvo tisto, ki bi zahtevalo odločitev vlade. Dokler Državno pravobranilstvo ne prevzame pooblastila, dotlej velja, da drugega subjekta ne zastopa. Ker je prevzem pooblastila v interesu drugega subjekta, bi zadoščala rešitev, po kateri bi odločitev vlade zahteval subjekt, katerega predlog je Državno pravobranilstvo zavrnilo (primerjaj z rešitvijo iz osmega odst. 24. člena delovnega osnutka ZDPra-1, ki se nanaša na spor o procesnih dejanjih). Takšna rešitev bi bila tudi usklajena z določbo četrtega odst. 16. člena predloga ZDOdv.

Na koncu je treba še opozoriti, da možnost, da Državno pravobranilstvo odkloni zastopanje, lahko v praksi privede do težav, če je procesno dejanje, ki ga je treba opraviti vezano na rok. Postopek odločanja o utemeljenosti prevzema zastopanja pomeni (nedopustno) izgubo časa v okviru prekluzivnega roka, ki lahko vpliva na kvaliteto zastopanja.

Po mnenju Državnega pravobranilstva je ureditev zastopanja, kot je predvidena v 24 členu delovnega osnutka ZDPra-1, primernejša. Takšna ureditev je enostavnejša in preglednejša, predvsem pa od vlade ne terja, da bi morala odločati o primerih, ko bi Državno pravobranilstvo odklonilo prevzem pooblastila. Ker, kot je bilo zgoraj že opozorjeno, analiza v zvezi s širitvijo kroga zastopanih subjektov ni bila opravljena, ni jasno, koliko bi bilo takšnih primerov, v katerih bi morala odločati vlada po 13. členu predloga ZDOdv.

K 14. členu (prenos pooblastila za zastopanje)

Predlog ZDOdv v 14. členu omogoča **prenos pooblastila za zastopanje**. Država in državni organi (npr. ministrstva) po prvem odst. 14. člena predloga ZDOdv lahko predlagajo, da jih v posameznem sodnem ali drugem postopku pred organi v Republiki Sloveniji namesto državnega odvetništva zastopa zasebni odvetnik ali odvetniška družba. Kot razlog za prenos pooblastila predlog ZDOdv v drugem odst. 14. člena navaja smotrnost, učinkovitost, ekonomičnost in specialna znanja. Navedeno pomeni, da se bo posamezno ministrstvo

oziroma drug državni organ v vsakem primeru, ko bo potrebno zastopanje, posebej odločal, ali naj ga zastopa državni odvetnik ali zasebni odvetnik ali odvetniška družba.

To kaže na že vnaprejšnje nezaupanje v novo ustanovljeni organ državnega odvetništva in vzpostavljanje nove prakse, po kateri bodo državo in državne organe zastopali zasebni odvetniki in odvetniške družbe. Do sedaj takšnih primerov ni bilo. V zvezi s tem se zastavlja cela vrsta vprašanj, na katera predlog ZDOdv ne ponuja nobenega odgovora, zlasti, od kod potreba po spremembi dosedanje ureditve zastopanja; kakšni kriteriji bodo uporabljeni ob presoji prenosa pooblastila; kako bodo izbrani odvetniki in odvetniške družbe, ki bodo zastopali državo in državne organe; zakaj državni odvetnik še naprej ostane zadolžen za delo na zadevi, v kateri je bilo pooblastilo za zastopanje preneseno, pa tudi, ali je pripravljen izračun stroškov, ki bi jih povzročil nov način zastopanja.

Od kod potreba po spremembi dosedanje ureditve zastopanja?

Zastavlja se najprej vprašanje, zakaj in od kje se je pojavila potreba, da se sedanja ureditev spremeni in da se omogoči zastopanje po zasebnih odvetniških pisarnah in odvetnikih. Državno pravobranilstvo je doslej delovalo kot velika odvetniška pisarna z vsemi potrebnimi splošnimi in specialnimi znanji. Nobenih podatkov ni o tem, da bi bila opravljena analiza kvalitete dosedanjega zastopanja po Državnem pravobranilstvu. Če takšna analiza ni bila opravljena, se zastavlja vprašanje, zakaj potem predlog ZDOdv uvaja zastopanje po zasebnikih. Primerneje bi bilo, če bi predlog ZDOdv temeljil na izboljševanju kvalitete dela Državnega odvetništva in pridobivanju dodatnih specialnih znanj državnih odvetnikov. Postavlja se tudi vprašanje ali se ne bo z ureditvijo, ki dopušča tako zastopanje po državnem, kot po zasebnem odvetniku, izgubil pomen tega, da v državi sploh obstaja poseben organ, ki je specializiran za zastopanje države. Predlagatelj tudi ni pojasnil ali ima še kakšna primerljiva država takšen dvotiren sistem zastopanja, in, če ga ima, kdo predlaga zastopanje posamične zadeve po zasebnem odvetniku in kakšen je delež zadev, v katerih zasebni odvetniki zastopajo državo. Ključno vprašanje je torej, ali država na novo vzpostavlja dvotirni sistem zastopanja in zakaj je to potrebno.

Kriteriji za presojno prenosa pooblastila za zastopanje

V zvezi s prvim odst. 14. člena predloga ZDOdv se zastavlja vprašanje, kakšno presojno bodo posamezna ministrstva in drugi državni organi opravili, ko bodo predlagali prenos pristojnosti na zasebnega odvetnika. Kakšni bi sploh lahko bili razlogi ekonomičnosti in smotrnosti, da bi

zastopanje prevzela zasebna odvetniška pisarna? Ali ni primernejša in edina smiselna ureditev takšna, po kateri državni odvetnik oziroma državno odvetništvo samo predlaga prenos pristojnosti na bolj specializiranega odvetnika, če ugotovi, da nima potrebnih specialnih znanj? Ali ni prav državno odvetništvo tisto, ki glede na svoje evidence, enotno bazo podatkov in glede na izkušnje, ki jih ima v zvezi z zastopanjem, edino samo lahko ugotovi, da je bolj smotrno in ekonomično, da se posamezna zadeva predodeli zasebnemu odvetniku, če bi bilo to res potrebno, ne pa da je takšna ugotovitev prepuščena vsakemu državnemu organu, ki pregleda nad zastopanjem in specialnimi znanji državnih odvetnikov sploh nima?

Kriteriji izbora odvetnikov in odvetniških družb

V zvezi s prvim do četrtem odst. 14. člena ZDOdv je treba nadalje opozoriti, da ni jasno, kateri odvetniki in odvetniške družbe bi v prihodnje zastopali državo, oziroma, kakšni bodo kriteriji izbora. Ali jih bo izbralo kar posamezno ministrstvo, ali pa jih bo izbrala vlada in na kakšen način? Dikcija četrtega odstavka 14. člena je nejasna, saj iz nje ni razvidno, kdo dejansko odloči o prenosu pooblastila v premoženjski zadevi z vrednostjo nad 100.000 EUR. Ali bodo tudi za odvetnike veljali enaki pogoji za izbiro, kot veljajo za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje nalog državnega odvetnika (z drugimi besedami, bo kriterij število let delovnih izkušenj)? Zakaj je prenos pooblastila za zastopanje v premoženjski zadevi z vrednostjo nad 100.000 EUR možen le ob soglasju vlade? Ali to pomeni, da bo v primeru, ko zadeva ne dosega vrednosti spora 100,000 EUR (kar predstavlja večji del zadev), prenos na zasebne odvetnike pravilo ali izjema in čemu je namenjena ta določba? Res je v predlogu zakona navedeno, da o prenosu pooblastila za zastopanje na odvetnika dokončno odloča generalni državni odvetnik, vendar je generalni državni odvetnik glede na to, da državno odvetništvo po novem predlogu nima več avtonomije, ampak je organ v sestavi ministrstva, le podaljšana roka izvršilne oblasti. To pomeni, da je generalni državni odvetnik v celoti podrejen ministru. V katerih zadevah, v kakšnem številu zadev in na katere odvetnike in odvetniške družbe bodo prenesena pooblastila zastopanje, bo torej v celoti odvisno od ministra za pravosodje. Državno pravobranilstvo se sprašuje, ali bo tudi za zasebne odvetnike in odvetniške družbe veljal nadzor nad delom, kot bo veljal za državne odvetnike in odvetniške družbe, in ali bodo tudi zasebne odvetnike lahko doletele sankcije v primeru nekorektnega zastopanja? Tega zakon ne ureja. In končno, kako bo zagotovljeno izvajanje protikorupcijskih načel oziroma, reševanje morebitnega nasprotja interesov, če bodo državo zastopali odvetniki? Tudi na ta vprašanja ni odgovora.

Če bo predlog ZDOdv v tem delu obveljal, je potrebno razmisliti tudi o višini zavarovanja odvetniške odgovornosti. Oziroma je treba zapisati, da odvetnik ali odvetniška družba v primerih zastopanja države opravlja javne naloge.

Glede na to, da je eden izmed kriterijev za izbiro odvetnika specialno pravno znanje, je treba tudi bodočim državnim odvetnikom omogočiti, da pridobijo takšna specialna pravna znanja, oziroma, da se jim že pridobljena specialna znanja priznajo enako kot odvetnikom. Zato je treba predlog ZDOdv dopolniti z določbo po vzoru Zakona o odvetništvu, po katerem se državnemu odvetniku prizna naziv državnega odvetnika specialista določene smeri specializacije ali magistra pravnih znanosti¹. Na ta način se bo lahko takoj ugotovilo, ali država za zastopanje potrebuje specialista izven kroga specialistov državnega odvetništva.

Nadaljnje sodelovanje državnega odvetnika v zadevi, v kateri je bilo pooblastilo preneseno

Nenavadna in neekonomična je tudi določba, po kateri bo kljub prenosu pooblastila (torej na odvetnika ali odvetniško družbo) zadeva še naprej ostala dodeljena državnemu odvetniku in po kateri bo državni odvetnik še naprej aktivno sodeloval pri zastopanju varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov zastopane subjekta. Postavlja se vprašanje, ali bo država plačevala hkrati kar dva odvetnika - državnega odvetnika, ki bo zadevo vsebinsko pripravil in pisal vloge, in zasebnega odvetnika, ki bo zadevo predstavil pred sodiščem? Glede na to, da so državni pravobranilci v celoti usposobljeni za zastopanje in je njihovo delo že sedaj pisanje vseh vlog za sodišče, se postavlja vprašanje ali bo zasebni odvetnik zaračunal svoje storitve po odvetniški tarifi, kljub temu, da bo delo že skoraj v celoti opravil državni odvetnik? Znano je namreč, da je kvaliteta zastopanja močno povezana s kvaliteto pisnih vlog. Bistveno je aktivno delo zastopnika pri pridobivanju podatkov o dejanskem stanju ter študij zadeve ter pravno utemeljena pisna pojasnila sodišču. Tako nastop pred sodiščem dejansko predstavlja manjši delež opravljenega dela v zvezi z zastopanjem. Vprašanje je torej, za kakšno delo bi država plačevala zasebnega odvetnika in po kakšni tarifi?

Stroškovni vidiki

Vprašati se je treba, ali je pripravljen stroškovni izračun, kolikšen delež proračunskih sredstev bo država po novem namenila za zastopanje po zasebnih odvetnikih in v čem so finančne prednosti nove ureditve?

K 15. členu (dostop do zbirk osebnih podatkov, evidenc in registrov)

V 15. členu predloga ZDOdv je urejen **dostop do zbirk osebnih podatkov, evidenc in registrov**. Določba je uvrščena v poglavje o zastopanju, Državno pravobranilstvo meni, da bi morala biti premeščena na drugo, ustrežnejše mesto, saj državni pravobranilec potrebuje dostop do tovrstnih informacij tudi pri izvajanju drugih pristojnosti in ne le pri zastopanju. V delovnem osnutku ZDPra-1 je zato določba, ki ureja isto vsebino, uvrščena v uvodno poglavje (Temeljne določbe). Državno pravobranilstvo meni, da je določba 20. člena delovnega osnutka ZDPra-1 primernejša in popolnejša od 15. člena predloga ZDOdv, saj posebej ureja vprašanje tajnih podatkov.

V drugem odst. 15. člena predloga ZDOdv predlagatelj kljub spremembi naziva organa govori o opravljeni številki zadeve Državnega pravobranilstva.

Glede na možen prenos zastopanja na odvetnike in odvetniške družbe, ki ga predvideva predlog ZDOdv, bi moralo biti določeno, kako je urejen dostop za odvetnike in odvetniške družbe, ki zastopajo državo, kakšne pravice se jim v tem primeru podeljuje. Ali se tudi oni sklicujejo na številko zadeve Državnega »pravobranilstva«?

K 16. členu (posredovanje podatkov o zadevi in splošne usmeritve zastopane stranke)

V 16. členu je urejeno **posredovanje podatkov o zadevi in splošne usmeritve zastopane stranke**. Določba je uvrščena v poglavje o zastopanju, Državno pravobranilstvo pa tudi v zvezi s to določbo meni, da bi morala biti, vsaj kar zadeva načelo samostojnosti, premeščena na drugo, ustrežnejše mesto, saj načelo samostojnosti državnega pravobranilca ne velja le za zastopanje, ampak se razteza tudi na druge pristojnosti državnega pravobranilca. Državno pravobranilstvo je zato takšno določbo uvrstilo v uvodno poglavje (Temeljne določbe). Državno pravobranilstvo meni, da je določba 3. člena delovnega osnutka ZDPra-1 primernejša in popolnejša od prvega odstavka 16. člena predloga ZDOdv. Obveščanje stranke, opredelitev procesnih dejanj, za katera je potrebno soglasje državnega pravobranilca in zastopane subjekta in postopek v primeru spora so v delovnem osnutku ZDPra-1 urejeni v 24. členu.

K 18. členu (vročanje)

V 18. členu je urejeno **vročanje**. Določba 18. člena ni ustrezna, saj določa možnost alternativnega vročanja sedežu ali zunanjemu oddelku državnega odvetništva, pri čemer zunanji oddelki v predlogu ZDOdv sploh niso določeni. Alternativna določitev vročanja kljub sodobni informacijski družbi lahko pomeni resno oviro za kvalitetno zastopanje, saj se s tem neutemeljeno skrajša čas za pripravo kvalitetne vloge. Poleg tega povzroča določeno negotovost tako pri organu, ki je dolžan pisanje vročiti, kot tudi pri organu, ki tako pisanje sprejme. Dosedanja ureditev v 15. členu ZDPra v povezavi z 19. členom je bila z vidika jasnosti in nedvoumnosti pravilne vročitve ustrezna, zato naj se ohrani. Takšno ureditev je zato povzel 29. člen delovnega osnutka ZDPra-1.

2. oddelek: Zastopanje pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter mednarodnimi in tujimi arbitražami

Predlog ZDOdv v 1. podpoglavju 1. poglavja uvoda z naslovom »Ocena stanja« navaja, da je po 18 letih zastopanja Republike Slovenije pred tujimi in mednarodnimi sodišči s strani Državnega pravobranilstva jasno izkazana potreba po analizi in ovrednotenju obstoječega modela zastopanja. Sklicuje se tudi na sklep vlade iz decembra 2015, ki je, med drugim, izrecno določil, da naj se preuči ukrepe za učinkovitejše zastopanje Republike Slovenije pred Evropskim sodiščem za človekove pravice (ESČP).

Državno pravobranilstvo ugotavlja, da predlagatelj ZDOdv doslej ni predstavil rezultatov analize in ovrednotenja obstoječega modela zastopanja Republike Slovenije pred mednarodnimi sodišči, predstavil tudi ni rezultatov analize učinkovitosti zastopanja Republike Slovenije pred ESČP. V skladu s tem so sklicevanja v obrazložitvi razlogov za sprejem ZDOdv na analize, ki naj bi kazale na potrebo po spremembi obstoječega modela zastopanja Republike Slovenije pred mednarodnimi sodišči, zgolj pavšalna.

Glede omenjene potrebe po povečanju učinkovitosti zastopanja Republike Slovenije pred ESČP je Državno pravobranilstvo predlagatelju ZDOdv predstavilo podatke o izidu vseh do konca leta 2015 obravnavanih pritožb proti Republiki Sloveniji. Ti podatki kažejo izrazito

drugačno sliko od tiste, ki se je in se še vedno predstavlja v medijih. Iz analize, ki jo je opravilo Državno pravobranilstvo, izhaja, da je bilo od vseh proti Republiki Sloveniji vloženih pritožb, ki jih je ESČP obravnavalo, kar 95 % zaključenih v prid Republike Slovenije, od pritožb, ki jih je ESČP vsebinsko obravnavalo, pa jih je bilo več kot 40% rešenih v prid Republike Slovenije.

Pripombe k posameznim členom 2. oddelka II. poglavja:

K 19. členu (zastopanje pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter mednarodnimi in tujimi arbitražami)

V 19. členu je urejeno **zastopanje pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter mednarodnimi in tujimi arbitražami**. Državno pravobranilstvo meni, da je navedena določba problematična z več vidikov, in sicer tako z vidika opredelitve obsega zastopanja, načina ureditve prenosa pooblastila za zastopanje, vprašanja dejanske samostojnosti državnega odvetnika, ureditve pomoči pri zastopanju, različnega načina določitve zastopnika pred domačimi sodišči in pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter arbitražami, kot tudi z vidika vprašanja ranga državnega odvetnika, ki bo opravljal naloge zastopanja v navedenih postopkih.

Obseg zastopanja

Državno pravobranilstvo v zvezi z 19. členom predloga ZDOdv najprej izpostavlja, da člen pomembno odstopa od predloga, ki ga je po delovnem sestanku predstavnikov Ministrstva za pravosodje in Državnega pravobranilstva na Brdu 13. junija 2016 v skladu z dogovorom pripravilo in podalo Državno pravobranilstvo⁵⁶. V prvem odstavku 19. člena predloga ZDOdv so bile k tujim in mednarodnim sodiščem **odane tuje in mednarodne arbitraže**, pred katerimi naj bi po navedenem predlogu Državnega pravobranilstva državni pravobranilec zastopal le na podlagi pooblastila za zastopanje. Takšno ureditev glede zastopanja pred domačimi arbitražami vsebuje tudi prvi odstavek 12. člena predloga ZDOdv, ki pravi, da državno odvetništvo zastopa pred arbitražami v Republiki Sloveniji le na podlagi pooblastila za zastopanje. Še več, kot izhaja iz drugega in tretjega odstavka 12. člena predloga ZDOdv, lahko državno odvetništvo sprejem pooblastila za zastopanje pred domačo arbitražo odkloni z

---

⁵⁶ Predlog glede ureditve mednarodnega oddelka je 17. 6. 2016 ob 14:41 uri po elektronski pošti poslala državna pravobranilka mag. Verena Klemenc na naslov ge. Tine Brecej, g. Cirila Keršmanca, ge. Gordane Zalaznik, g. Petra Pavlina in ge. Svetlane Petrušič.

obrazloženim mnenjem generalnega državnega odvetnika. Razlog za to je seveda v veliki specializiranosti takšnih postopkov, zaradi česar je smiselno tudi specializirano zastopstvo. Iz istih razlogov, ali pa celo *a minori ad majus*, bi enaka ureditev morala veljati tudi za tuje in mednarodne arbitraže. Gre namreč za zelo specializirane tribunale, pri čemer se nekateri nahajajo celo na drugih kontinentih (NY International Arbitration), prav tako pa uporabljajo materialno pravo neke tretje države (skladno z izbiro materialnega prava v arbitražnem sporazumu), ki ga zastopnik ne pozna nujno. Zaradi številnih posebnosti arbitražnih postopkov, v katerih v tujini nastopajo specializirane odvetniške družbe za mednarodne arbitraže, je vredno premisliti, ali je takšna določba v predlogu zakona sploh smiselna.

Prenos pooblastila za zastopanje

Državno pravobranilstvo je v svojem predlogu relevantnih določb zakona (glej opombo št. 1) predvidelo, da lahko v omejenih primerih vlada na predlog generalnega državnega pravobranilca za zastopanje pred tujimi in mednarodnimi sodišči pooblasti »drugo strokovno usposobljeno domačo ali tujo pravno ali fizično osebo«. Državni pravobranilec, ki prejme v delo zadevo, oziroma vodja oddelka, ki ima pregled nad celotnim pripadom zadev, vrsto in kompleksnostjo teh zadev, namreč lahko po pregledu zadeve ugotovi, da **obstajajo dejanski ali pravni razlogi**, zaradi katerih je smotrno, da se zastopanje v posamezni zadevi poveri drugi strokovno usposobljeni domači ali tuji osebi (npr. izločitev državnega pravobranilca, ki ga zaradi dejanskih ali pravnih ovir ne more nadomestiti nihče drug, obsežnost zadeve, organizacijski razlogi, omejitve glede postulacijske sposobnosti pred tujimi sodišči, ipd.). Predlog ZDOdv je v tretjem odstavku 19. člena spremenil predlog, ki ga je podalo Državno pravobranilstvo, in sicer tako, da »*Vlada lahko po predhodnem mnenju generalnega državnega odvetnika*« za zastopanje v posamezni zadevi pooblasti drugo osebo. Tisti, ki torej najboljše pozna naravo svojega dela in morebitne razloge, zaradi katerih bi bilo v posamezni zadevi potrebno za zastopanje pooblastiti drugo pravno ali fizično osebo, po predlogu ZDOdv takšnega **predloga v postopkih pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami sploh ne more podati**. Dodatno pa lahko v tej zvezi poda **le nezavezujoče mnenje**, ki ga vlada lahko upošteva ali pa tudi ne. Poleg tega tudi ni jasno, **na podlagi katerih kriterijev** bo vlada lahko pooblastila drugo osebo za zastopanje, saj takšno njeno dejanje ni vezano na predlog organa, ki naj bi bil sicer po zakonu pristojen za zastopanje Republike Slovenije. Takšna ureditev po mnenju Državnega pravobranilstva omogoča nekontrolirano, pravno nevezano in nesmotrno dodeljevanje zadev zunaj regularnega sistema, ki ga ima sicer država za zastopanje v sodnih postopkih. Prav s takšno določbo se po mnenju Državnega

pravobranilstva odpirajo tudi vrata za politično lobiranje za posle mednarodnega zastopanja ter hkrati slabšanje strokovnosti zastopanja države, ki jo je do sedaj strokovno in kontinuirano zastopalo Državno pravobranilstvo. Prav zaradi narave postopkov pred mednarodnimi sodišči (pravne in fizične osebe imajo namreč zelo omejen *locus standi* pred temi sodišči) nobena domača odvetniška pisarna nima in tudi ni mogla pridobiti večjega specialističnega znanja na tem področju kot specializirani oddelek Državnega pravobranilstva, ki se s tovrstnimi postopki ukvarja že dobrih osemnajst let.

Državno pravobranilstvo nadalje ugotavlja, da ureditev iz tretjega odstavka 19. člena predloga ZDOdv glede možnosti pooblastitve druge domače ali tuje pravne ali fizične osebe za zastopanje **pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami** ni konsistentna z ureditvijo iz drugega odstavka 14. člena predloga ZDOdv, po kateri prenos pooblastila za zastopanje pred tujimi sodišči ali arbitražami lahko iz razlogov iz prvega odstavka tega člena (smotnost, učinkovitost, ekonomičnosti, specialna pravna znanja) predlaga tudi državni odvetnik, ki mu je zadeva dodeljena v delo. O prenosu pooblastila, ki bi ga po drugem odstavku 14. člena predlagal državni odvetnik, ki mu je zadeva dodeljena v delu, po tretjem odstavku istega člena odloča generalni državni odvetnik, oziroma, če gre za premoženjsko zadevo z vrednostjo nad 100.000 EUR, je po dikciji četrtega odstavka 14. člena predloga ZDOdv prenos takšnega pooblastila možen le ob soglasju vlade ob predhodnem mnenju generalnega državnega odvetnika. Dikcija četrtega odstavka 14. člena je nejasna, saj iz nje ni razvidno, kdo dejansko odloči o prenosu pooblastila v premoženjski zadevi z vrednostjo nad 100.000 EUR. Nasprotno iz dikcije tretjega odstavka 19. člena ZDOdv izhajajo, da o prenosa pooblastila za zastopanje pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami odloči vlada po predhodnem mnenju generalnega državnega odvetnika. Pri tem predlog ZDOdv v tretjem odstavku 19. člena ne navaja razlogov, iz katerih bi se vlada lahko odločila za prenos pooblastila za zastopanje, določbo pa je možno razumeti tako, da vlada lahko odloči o **generalnem** prenosu pooblastila za zastopanje pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami na subjekte zunaj državnega odvetništva, saj prenosa pooblastila ne veže na posamezno zadevo.

Prav tako ni jasno, zakaj predlog ZDOdv različno opredeljuje subjekte, na katere bi se lahko preneslo pooblastilo za zastopanje. Po tretjem odstavku 19. člena predloga ZDOdv bi bil prenos pooblastila za zastopanje pred **mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami** možen na »*drugo strokovno usposobljeno osebo, ki je državljan Republike Slovenije*«, prenos pooblastila za zastopanje pred **tujimi sodišči in tujimi arbitražami** pa na »*domačo ali tujo*

pravno ali fizično osebo«, oziroma po tretjem odstavku 14. člena na »*odvetnika ali odvetniško družbo*«. Po predlogu ZDOdv je iz zastopanja pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami torej **izključena tuja pravna oseba**, ki pa bi jo bilo glede na naravo nekaterih zadev v resnici edino smotrno pooblastiti (če vzamemo za primer samo NY International Arbitration). Pri odločitvi za zastopanje po drugi (pravni ali fizični) osebi, bi moralo biti edino vodilo večja specializiranost zunanjega zastopnika (od zakonitega zastopnika), ki bi jo narekovala posebna narava spora, ali pa večja smotrnost pooblastitve zunanjega zastopnika zaradi npr. lokacije arbitraže, vrste materialnega prava, ki se pred arbitražo uporablja ipd.. Iz navedenih razlogov je motiv za predlagano ureditev v tretjem odstavku 19. člena predloga ZDOdv po mnenju Državnega pravobranilstva vprašljiv.

Iz dikcije tretjega odstavka 19. člena predloga ZDOdv tudi ne izhaja, kdo bi lahko podal predlog za prenos pooblastila za zastopanje na subjekte zunaj državnega odvetništva, kot že navedeno, člen tudi ne navaja razlogov, iz katerih bi bil dopusten prenos pooblastila za zastopanje, kot jih, za razliko, navaja 14. člen predloga ZDOdv.

Samostojnost državnega odvetnika

Kot izhaja iz 16. člena predloga ZDOdv, je državni odvetnik pri opravljanju nalog pravnega zastopanja v posamezni zadevi **samostojen in vezan na pravila pravne stroke**. Sam je torej odgovoren za svoje delo, ki ga opravlja strokovno in skladno s predpisi. Nasprotno pa iz drugega odstavka 19. člena predloga ZDOdv izhaja, da »vodja mednarodnega oddelka skrbi za strokovnost dela oddelka, pravočasnost procesnih dejanj in za enotnost zastopanja Republike Slovenije«. Takšna dikcija bi po mnenju Državnega pravobranilstva lahko bila v nasprotju s 16. členom predloga ZDOdv. Po mnenju Državnega pravobranilstva je funkcija vodje oddelka v strokovnem vodenju oddelka, ki se odvija preko skupnih kolegijev, strokovnih razprav oddelka o načinu reševanja zadev, dodeljevanju zadev v reševanje ob upoštevanju notranje specializacije zaposlenih in podobno. Skladno s prej navedenim predlogom Državnega pravobranilstva (z dne 17. Junija 2016) je bilo zato predlagano, da se uporabi dikcija, da vodja »*skrbi za enotnost zastopanja*«. Natančnejšo organizacijo in potek dela namreč ureja Državnopravobranilski red in drugi interni akti, ki predvidevajo notranje organizacijske enote, delovne skupine, kolegije ipd., pa tudi delovanje vpisnika, ki nadzoruje tek rokov. Podpisnik posamezne zadeve, torej njen nosilec, s pomočjo vpisnika in nadzornega sistema vpisnika skrbi za pravočasnost procesnih dejanj. Vodja oddelka ga lahko tudi pozove, da se izjavi o pravočasnosti procesnih dejanj, ne more pa izvajati vsebinskega nadzora na

delom posameznega zastopnika, saj je ta po zakonu pri svojem delu samostojen in odgovoren za zastopanje v posamezni zadevi. Niti dejansko niti pravno si ni mogoče predstavljati, da bi vodja oddelka, ki tudi sam (v istem obsegu) rešuje zadeve pred mednarodnimi sodišči, fizično izvajal nadzor nad vsemi zadevami na oddelku v smislu, kot ga predlaga drugi odstavek 19. člena predloga ZDOdv. Obstaja namreč več drugih, bolj primernih notranjih nadzornih mehanizmov.

Pomoč pri zastopanju

Iz četrtega odstavka 19. člena predloga ZDOdv izhaja, da lahko vlada »za pomoč pri zastopanju pred mednarodnimi sodišči ali mednarodnimi arbitražami pooblasti domače ali tuje odvetnike ali odvetniške družbe«. Že na tem mestu Državno pravobranilstvo opozarja na nekonsistentnost s tretjim odstavkom, saj predlog uporablja neuskkljeno terminologijo in tu govori o »domaćih ali tujih odvetnikih ali odvetniških družbah«, medtem ko v tretjem odstavku 19. člena predloga ZDOdv govori o »drugi strokovno usposobljeni osebi, ki je državljan Republike Slovenije« ter o »domaći ali tuji pravni ali fizični osebi«, v 14. členu pa o »odvetniku ali odvetniški družbi«. Prav tako se pomoč omejuje le na zastopanje pred mednarodnimi sodišči ali mednarodnimi arbitražami, izpušča pa se tuja sodišča in tuje arbitraže, pri čemer razloga za razlikovanje iz predloga ZDOdv ni možno razbrati.

Prav tako gre na načelni ravni opozoriti, da ni povsem jasno, **kaj natančno pomeni »pomoč« pri zastopanju**, zlasti kar se tiče obveznosti najetega pravnega svetovalca. Ker je jasno, kdo je zastopnik v posamezni zadevi (še vedno državni pravobranilec oz. državni odvetnik), ki je tudi pristojen in strokovno odgovoren za opravo vseh procesnih dejanj v postopku, se zastavlja vprašanje o smiselnosti in potrebnosti takšnega »strokovnega svetovalca«, ki ne prevzema nikakršne odgovornosti za zadevo, predstavlja pa izdatek za državo. Glede na namen zakona, ki ureja »zastopanje« države bodisi po zakonitem zastopniku bodisi (izjemoma) po drugi osebi, Državno pravobranilstvo meni, da takšna »salamonska« rešitev ni najbolj dobrodošla niti s finančnega, niti s strokovnega stališča. Po mnenju Državnega pravobranilstva bi bilo zato primerneje ohraniti zgolj alternativni: ali zastopa državo njen zakoniti zastopnik, ali pa zastopanje poveri drugi osebi, ki za to tudi odgovarja.

Nenazadnje gre k četrtemu odstavku 19. člena predloga ZDOdv pripomniti smiselno enako, kot je bilo že navedeno glede tretjega odstavka istega člena. Tisti, ki najbolj pozna naravo svojega dela in morebitne razloge, zaradi katerih bi bilo v posamezni zadevi potrebno za

pomoč pri zastopanju pooblastiti drugo pravno ali fizično osebo, takšnega **predloga sploh ne more podati**. Podal bi lahko **le nezavezujoče mnenje**, ki ga vlada lahko upošteva ali pa tudi ne. Poleg tega tudi ni jasno, **iz katerih razlogov in na podlagi katerih kriterijev** bo minister za pravosodje oziroma drug resorno pristojni minister lahko podal takšen predlog, oziroma **iz katerih razlogov in na podlagi katerih kriterijev** bo vlada lahko pooblastila drugo osebo za pomoč pri zastopanju.

Različna opredelitev zastopnika

Prvi odstavek 19. člena določa, da **državni odvetnik** zastopa Republiko Slovenijo pred tujimi in mednarodnimi sodišči ter tujimi in mednarodnimi arbitražami. Predlog ZDOdv kot zastopnika države pred nacionalnimi sodišči v 11. členu določa **državno odvetništvo** (v predlogu je navedeno Državno pravobranilstvo!). Tudi 2. člen predloga ZDOdv navaja, da zastopanje pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami ter pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami opravlja državno odvetništvo. Iz predloga ZDOdv ni razvidno, ali je navedena različna opredelitev zastopnika posledica nedoslednosti predloga ZDOdv ali pa je predlagatelj dejansko imel namen različno opredeliti status zastopnika pred nacionalnimi sodišči in zastopnika pred mednarodnimi in tujimi sodišči in arbitražami. V obrazložitvi predlaganega 19. člena je navedeno, da narava zastopanja pred mednarodnimi in tujimi sodišči ter pred mednarodnimi in tujimi arbitražami terja jasno dodelitev pristojnosti in odgovornosti za opravljanje procesnih dejanj in da bo vsa procesna dejanja v teh postopkih predvidoma opravljal državni odvetnik v zadevah, ki mu bodo dodeljene v delo po naravnem vrstnem redu pripada zadev, upošteva organizacijo in naravo dela ter poslovniške mednarodnih sodišč in arbitraž. Dejstvo je, da tudi za zastopanje pred nacionalnimi sodišči veljajo povsem enake zahteve in pravila (tudi v postopkih pred nacionalnimi sodišči opravlja procesna dejanja državni odvetnik v zadevi, ki mu je dodeljena v delo po naravnem vrstnem redu pripada zadev, prav tako ob upoštevanju organizacije in narave dela ter procesnih pravil), zato je navedena različna opredelitev zastopnika nejasna.

Izostanek opredelitve ranga zastopnika

ZDOdv ne določa ranga državnega odvetnika, ki naj bi zastopal državo pred tujimi in mednarodnimi sodišči ter tujimi in mednarodnimi arbitražami. Iz 54. člena predloga ZDOdv izhaja, da naj bi smeli zastopati pred višjimi sodišči, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije le višji državni odvetniki. Glede na zahtevnost

postopkov pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami bi bilo primerno, da se tudi za te postopke poveri zastopanje le višjim državnim odvetnikom.

K 20. členu (sodelovanje v postopku izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice)

V 20. členu je urejeno **sodelovanje v postopku izvrševanja sodb ESČP**. Drugi odstavek 20. člena predloga ZDOdv navaja, da sodelovanje državnega pravobranilca med drugim vključuje *»zagotavljanje prevodov odločitev ESČP proti Republiki Sloveniji in vodilnih sodb ESČP v slovenski jezik«*. Takšno dikcijo je moč razumeti, da je državni pravobranilec tisti, ki zagotovi prevod navedenih sodb. Dejstvo je, da prevajanje sodb ESČP opravlja služba vlade za prevajanje, ki ima za to visoko usposobljene prevajalce, državni pravobranilec, ki je zastopal Republiko Slovenijo v zadevi iz sodbe, pa le preveri pravno strokovno ustreznost prevoda. Prelaganje naloge zagotavljanja prevajanja sodb ESČP na zastopnika države, katerega delo je zastopanje države v sodnih in drugih postopkih, je nerazumno. Državni pravobranilec je pravni strokovnjak in ne poklicni prevajalec.

K 21. členu (sodelovanje pri zastopanju in izvrševanju sodb Evropskega sodišča za človekove pravice)

V 21. členu je urejeno **sodelovanje pri zastopanju in izvrševanju sodb ESČP**. Navedena določba opredeljuje naloge, ki naj bi jih v tem procesu izvajal pravni svetovalec na stalnem predstavništvu Republike Slovenije, akreditiranem pri Svetu Evrope. V zvezi s tem Državno pravobranilstvo poudarja, da procesni predpisi, ki urejajo postopek pred katerikoli mednarodnim ali tujim sodiščem, določajo, kaj pomeni zastopanje v postopku. V splošnem je to oprava procesnega dejanja v postopku, ki ima za stranko določene pravne posledice: torej vložitev pisne vloge ali zastopanje na naroku, skladno s pogoji, ki jih za postopek, na primer pred ESČP, predpisuje Poslovník (Rules of Court), ki ga je Sodišče sprejelo na podlagi Konvencije. Glede na navedeno je določba 21. člena predloga ZDOdv povsem perpleksna, kolikor določa, da *»pravni svetovalec na stalnem predstavništvu Republike Slovenije, akreditiranem pri Svetu Evrope, kot sozastopnik sodeluje pri zastopanju pred Evropskim sodiščem za človekove pravice«*. To zmotno navaja na sklep, da navedeni pravni svetovalec lahko opravlja procesna dejanja v postopku pred ESČP. Če bi se kasneje takšna praksa

dejansko razvila (zakon ima namreč od sprejema dalje svoje življenje, ki je neodvisno od namena zakonodajalca), bi pravnemu svetovalcu na predstavništvu Republike Slovenije, akreditiranem pri Svetu Evrope, omogočala opravljanje funkcije zastopanja, ki pa je po predlogu zakona rezervirana za državnega odvetnika. Še več, zakon za opravljanje te funkcije predpisuje visoke strokovne pogoje, ki bi jih bilo na ta način mogoče zaobiti. Drugi odstavek 21. člena predloga ZDOdv sicer definira prvi odstavek tako, da »sodelovanje pri zastopanju« vključuje zlasti pomoč pri izmenjavi informacij z ESČP ter diplomatskimi predstavniki drugih držav in mednarodno organizacijo (pri čemer je ESČP navedeno dvakrat!) ter pomoč pri izvrševanju sodb. **Z drugimi besedami, člen torej določa, da je sodelovanje pri zastopanju pred ESČP izmenjava informacij ter pomoč pri izvrševanju sodb.** Člen torej očitno in sistemsko nekonsistentno pomeša izvršilno pristojnost in pristojnost zastopanja pred ESČP. Naloge predstavljanja države v mednarodnih organizacijah (npr. v Svetu Evrope) ter stike s tujimi diplomatskimi predstavniki skladno z resorno pristojnostjo ureja Zakon o zunanjih zadevah. Gre za tipično pristojnost izvršilne veje oblasti, ki nima nikakršne zveze z zastopanjem v sodnih postopkih. Poleg tega tožena država po Konvenciji in Poslovniku ESČP »izmenjuje« informacije z ESČP prav v obliki uradnih procesnih dejanj v sodnem postopku, ki **so formalizirana** z razlogom procesnega reda. ESČP ne komunicira na neformalni ravni, razen na izobraževanjih ter letnih srečanjih z zastopniki držav pogodbenic. Prav tako so vsa dejanja v posamezni zadevi pred ESČP, kot so vpogled v spis ipd., procesno urejena v Poslovniku ESČP ter jih posledično ni potrebno niti primerno urejati z zakonom.

Ker je namen 21. člena predloga ZDOdv zgolj v zagotovitvi predstavnika Ministrstva za pravosodje na Stalni misiji Slovenije pri mednarodni organizaciji, ki pa ima diplomatske pristojnosti s področja navedene mednarodne organizacije (kar obsega med drugim tudi sodelovanje pri vseh delovnih skupinah Sveta Evrope, vključujoč odbor pristojen za nadzor nad izvrševanjem sodb ESČP), Državno pravobranilstvo meni, da je navedeni člen **potrebno ustrezno nomotehnično oblikovati, da ne bo posegal v druge predpise istega ali celo višjega ranga** (zakone ali Konvencijo ter Poslovnik ESČP). Prav iz tega razloga Državno pravobranilstvo ponovno predlaga, da se uporabi dikcija, ki jo je Državno pravobranilstvo že predlagalo, saj je pravno bolj domišljena ter zajema tisto, kar je dejansko funkcija pravnega svetovalca na stalnem predstavništvu Republike Slovenije, akreditiranem pri Svetu Evrope. Zgolj uporaba izrazov kot je »sozastopnik« in »sodelovanje pri zastopanju pred ESČP«, ki niti dejansko, niti pravno ne odraža nalog, ki jih pravni svetovalec opravlja, ne more spremeniti narave njegove funkcije. Poleg tega pa povsem po nepotrebem uvaja pravno

nejasnost v relacije med institucijami in organi, ki so jasne in že vzpostavljene na ravni države.

Državno pravobranilstvo predlaga, da se zastopanje pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami ter pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami uredi tako, kot izhaja iz 26. in 27. člena delovnega osnutka ZDPra-1.

3. oddelek: Pravno svetovanje

Kot izhaja iz predloga ZDOdv, se predlagatelj strinja z stališčem Državnega pravobranilstva, da je potrebno okrepiti svetovalno funkcijo, s čimer bi se lahko razrešile konfliktna situacije še pred začetkom sodnih postopkov oziroma do konfliktnih situacij sploh ne bi prišlo.

Pravno svetovanje državnim organom je vedno pomembnejše področje, saj se država srečuje s številnimi pravnimi vprašanji, ki zahtevajo specialna pravna znanja in poznavanje sodne prakse.

Državni organi imajo možnost, da zahtevajo pravno mnenje. Državno pravobranilstvo ni imelo vpliva na število mnenj, ki jih je do sedaj izdelalo, saj lahko poda le toliko mnenj, kolikor prejme zahtev. Predlog ZDOdv ne predvideva, da državni organ lahko zahteva pravno svetovanje samo od državnega odvetništva. Predlagana določba ne prepoveduje, da državni organi za pravno svetovanje pooblastijo odvetnika, odvetniško družbo ali drugo strokovno usposobljeno osebo. Predvideno tudi ni, da bi (podobno kot pri prenosu pooblastila za zastopanje) o prenosu pooblastila odločal generalni državni odvetnik.

Splošni določbi o pravnem svetovanju sta v predlogu ZDOdv dodani še novi določbi o oblikovanju pravnega mnenja na zahtevo vlade in na predlog drugih subjektov. Obe določbi sta vsebinsko nedodelani (glede obvezne izdelave mnenja za vlado, prenosa pooblastila na drugo strokovno usposobljeno osebo, glede odklonitve izdelave mnenja na predlog drugih subjektov).

Iz predloga ZDOdv je nadalje razvidno, da je v poglavju, ki se nanaša na pristojnosti državnega odvetništva, veliko pristojnosti na vladi (ki odloča, podaja mnenja, soglaša, ...). Zastavlja se vprašanje, ali je v okviru vlade predvideno posebno telo, ki se bo s temi vprašanji ukvarjalo.

Pripombe k posameznim členom 3. oddelka II. poglavja:

K 22. členu (splošno)

V 22. členu predloga ZDOdv je določeno, da **državno odvetništvo vsem subjektom, ki jih zastopa, na njihovo zahtevo tudi svetuje**. Vsebina te določbe je identična sedaj veljavnemu 8. členu ZDPra in ne določa roka za izdelavo mnenja. Državno pravobranilstvo je v 22. členu delovnega osnutka ZDPra-1 vsebino navedenega člena posodobilo in ji dodalo 30- dnevni rok za izdelavo mnenja.

K 23. členu (oblikovanje pravnega mnenja na zahtevo vlade)

Določba 23. člena predloga ZDOdv predvideva **oblikovanje pravnega mnenja na zahtevo vlade**. Določba je nedorečena in odpira številna vprašanja. Ni pojasnjen namen določbe. Ni jasno, kako se bo presojalo, ali je vrednost predmeta nad 100.000 EUR, oziroma ali gre za pravna vprašanja, pomembna za sodno prakso. Ni določenega roka za izdelavo mnenja. Ni opredeljeno, kdaj vladi ni treba zaprositi za mnenje (oziroma, kdaj je nevarno odlašati). Ni znano, ali je bila opravljena analiza, koliko bi bilo takih mnenj, torej, kaj bi to pomenilo z vidika delovne obremenitve Državnega pravobranilstva.

Predvidena je možnost prenosa pooblastila na drugo strokovno usposobljeno osebo, pri čemer ni jasno, ali je to odvetnik, ali drug pravni strokovnjak. Pojavljajo se enake dileme kot pri prenosu zastopanja na odvetnike in odvetniške družbe.

K 24. členu (oblikovanje pravnega mnenja na predlog drugih subjektov)

V 24. členu predloga ZDOdv je predvideno **oblikovanje pravnega mnenja na predlog drugih subjektov**. Pri oblikovanju pravnega mnenja na predlog drugih subjektov se pojavlja enak problem kot pri zastopanju drugih subjektov, zato se Državno pravobranilstvo na tem mestu sklicuje na pripombe, ki jih je podalo v zvezi z 11. členom predloga ZDOdv. Zastavlja se vprašanje, ali je bila izdelana analiza, koliko bi bilo takšnih predlogov. Ni jasno, kolikšen dodaten pripad zahtev za izdelavo pravnih mnenj to pomeni. Ni jasno, zakaj se je predlagatelj odločil za tako širitev nalog. Pogoji odklonitve niso vsebinsko dorečeni. Zastavlja se tudi vprašanje konflikta interesov, kjer obstaja spor ali možnost potencialnega spora z Republiko Slovenijo.

4. oddelek: Predhodni postopek poskusa mirne rešitve spora

Državno pravobranilstvo deli mnenje Ministrstva za pravosodje, da naj se okrepi poravnalna funkcija Državnega pravobranilstva, kar bi sodišča razbremenilo nepotrebnih sporov, v katerih nastopa država kot stranka.

Po mnenju Državnega pravobranilstva mora biti poravnalna funkcija zastopnika države nujno opredeljena že v uvodnih določbah o pristojnosti organa. Predhodni postopek mora biti hiter, za stranke enostaven, obenem morajo biti jasno in določno predpisana pravila postopka, predvsem pa opredeljen konec predhodnega postopka. Slednje predvsem zaradi posledic, ki jih ima novo predlagana ureditev na ustavno pravico do sodnega varstva, t.j. na eni strani na dopustnost začetka sodnega postopka, na drugi strani pa na učinke, ki jih ima predhodni postopek za zastaralne in prekluzivne roke.

Predlagana ureditev predhodnega postopka kot procesne predpostavke za pričetek sodnega postopka proti državi pa bo smiselna in učinkovita izključno v primeru, da bo v najkrajšem času sprejet podzakonski predpis, ki bo državnim organom nalagal obveznost prizadevanja za mirno reševanje sporov. Ni namreč mogoče mimo dejstva, da je bil obvezen postopek poskusa mirne rešitve spora z državo urejen že ob uveljavitvi Zakona o alternativnem

reševanju sodnih sporov (ZARSS).⁵⁷ Ob uveljavitvi ZARSS v letu 2009 je 21. člen predpisal obvezno sodelovanje države v mediaciji. Takšna ureditev pa ni prinesla pričakovanih rezultatov.

Ker so se državni pravobranilci v preteklosti že srečevali z različnim stališčem zastopane državnega organa glede smotrnosti sklepanja poravnav, Državno pravobranilstvo meni, da je v izogib tovrstnim situacijam koristna predlagana možnost presoje smotrnosti sklenitve sporazuma pred neodvisnim organom – svetom vlade za poravnave. Glede sestave Sveta Vlade za poravnave, ki ga predvideva predlog ZDOdv je treba opozoriti, da sestava tega sveta ni domišljena. Ni domišljena zato, ker bi morali v takšnem Svetu sedeti strokovnjaki z najmanj takšno strokovno izobrazbo, kot se zahteva za višjega državnega odvetnika. Svet bi namreč odločal o pomembnih pravnih vprašanjih, ki bodo pripeljala do dokončanja nekega spora.

Ne dosedanja ureditev predhodnega postopka, niti novo predlagana, pa ne omogoča sklepanja izvršljivih izvensodnih poravnav v primeru stvarno pravnih zahtevkov v zvezi z nepremičninami. Zunajsodna poravnava, sklenjena med državnim pravobranilstvom kot zastopnikom države in stranko, ki bi urejala stvarno pravno razmerje (npr. lastninska pravica, služnostna pravica, razdružitev solastnine itd.), namreč zakonsko ni opredeljena kot listina, ki je podlaga za vknjižbo pravice v zemljiško knjigo (40. člena ZZK-1).⁵⁸ V teh primerih je zato potrebna sklenitev pravnega posla po Zakonu o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS)⁵⁹ ali sklenitev sodne poravnave pred sodiščem. Državno pravobranilstvo meni, da se zaradi odsotnosti ureditve, ki bi določila, da je zunajsodna poravnava za stvarno pravne zahtevke listina, ki je podlaga za vknjižbo pravice v zemljiški knjigi (torej smiselno izvršilni naslov v primeru denarnih obveznosti), nepotrebno obremenjujejo državni organi in sodišča.

Ker 14. člen predloga ZDOdv omogoča prenos pooblastila na odvetnike in odvetniške družbe za zastopanje pred organi v Republiki Sloveniji je treba v tem primeru, ko se bo sklepala sodna poravnava pred sodiščem, izrecno izključiti zastopanje po odvetniku ali odvetniški družbi. Državno pravobranilstvo ob tem pripominja, da podatek iz uvodnih obrazložitvev k

---

⁵⁷ Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov (Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 - ZUJF).

⁵⁸ Zakon o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 58/03, 45/08, 37/08 - ZST-1, 28/09, 25/11 in 14/15 - ZUUJFO).

⁵⁹ Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 86/10, 75/12, 47/13 - ZDU-1G, 50/14, 90/14 - ZDU-11, 14/15 - ZUUJFO in 76/15).

predlogu ZDOdv, da je Državno pravobranilstvo doslej letno vodilo le okoli 300 predhodnih postopkov, ne drži povsem.⁶⁰

Dodatno je treba upoštevati, da mirno reševanje sporov z državo ne poteka zgolj po dosedanji ureditvi v 14. členu ZDPrav. Veljavna zakonodaja namreč poskus mirnega reševanja zahtevkov proti državi pred pričetkom sodnega postopka že ureja v številnih primerih, kjer je predvsem zaradi zakonsko predpisane odgovornosti države pričakovati veliko možnost poravnavanja. Zakonodaja ureja različne zunajsodne postopke, ki so v pristojnosti Državnega pravobranilstva, in sicer :

- zahtevki za povračilo škode osebam, ki so bile neupravičeno obsojene ali jim je bila neupravičeno odvzeta prostost v XXXII. poglavju Zakona o kazenskem postopku (ZKP),⁶¹
- zahtevki za povrnitev škode, zaradi neopravičenega izreka sankcije ali neopravičenega plačila globe, tudi neopravičenega odvzema prostosti, če je bila odločba o prekršku spremenjena, odpravljena ali razveljavljena in postopek ustavljen po 14. poglavju Zakona o prekrških (ZP-1),⁶²
- zahtevki po Zakonu o popravi krivic (ZPKri)⁶³ za povračilo škode političnim zapornikom in svojcem pobitih oseb, obsojenih zaradi razrednih, političnih ali ideoloških razlogov v nasprotju z načeli in pravili pravne države v letih od 1945 – 1990,
- zahtevki za plačilo pravičnega zadoščenja po Zakonu o varstvu pravice do sojenja v razumnem roku (ZVPSBNO).⁶⁴

Omeniti je treba še postopke, kjer se zahtevki obravnavajo pred različnimi drugimi organi :

- povračilo škode izbrisanim iz registra stalnega prebivalstva po Zakonu o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (ZPŠOIRSP),⁶⁵

---

⁶⁰ Iz letnih poročil DPRS za obdobje po letu 2010 izhaja, da je bilo predhodnih postopkov po 14. členu v letu 2010: 457; v letu 2011: 323; v letu 2012: 303; v letu 2013: 318, v letu 2014:-335 in v letu 2015: 397.

⁶¹ Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 - uradno prečiščeno besedilo, 47/13, 87/14 in 8/16 - odl. US).

⁶² Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 - uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 - odl. US, 92/14 - odl. US in 32/16).

⁶³ Zakon o popravi krivic (Uradni list RS, št. 70/05 - uradno prečiščeno besedilo, 89/07 - odl. US in 92/07).

⁶⁴ Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja (Uradni list RS, št. 67/12 - uradno prečiščeno besedilo).

⁶⁵ Zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (Uradni list RS, št. 99/13).

- plačilo pravične odškodnine zaradi razlastitve nepremičnin za potrebe javne koristi v Zakonu o urejanju prostora (ZUreP-1)⁶⁶ oziroma Zakonu o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP),⁶⁷
- povračilo škode po 56. členu Zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1),⁶⁸
- povračilo škode žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj po Zakonu o odškodnini žrtvam nasilnih kaznivih dejanj (ZOZKD),⁶⁹
- in še nekateri drugi.

Pripombe k posameznim členom 4. oddelka II. poglavja:

Predlog ZDOdv opravljanja poravnalne funkcije zastopnika države v določbi o pristojnosti (2. člen predloga ZDOdv) ne omenja izrecno. Državno pravobranilstvo zato najprej predlaga dopolnitev 2. člena predloga ZDOdv po vzoru 6. člena delovnega osnutka, ZDPra-1 hkrati pa predlaga tudi vključitev posebne določbe po vzoru 23. člena delovnega osnutka ZDPra-1.

K 25. členu (uvodna določba)

V 25. členu je **poskus mirne rešitve spora v predhodnem postopku opredeljen kot procesna predpostavka**, ki jo bo morala tožeča stranka oz. predlagatelj sodišču izkazati ob vložitvi tožbe ali predloga. To okoliščino bo treba sodišču dokazati na nedvoumen in enoten način. Državno pravobranilstvo zato predlaga, da se po končanem neuspešnem predhodnem postopku izda (standardizirano) potrdilo, predložitev (standardiziranega) potrdila pa naj se v zakonu opredeli kot dokaz o obstoju procesne predpostavke. Državno pravobranilstvo se pri tem sklicuje na tretji in četrti odst. 31. člena ZDPra-1.

⁶⁶ Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03 - popr., 58/03 - ZZK-1, 33/07 - ZPNačrt, 108/09 - ZGO-1C in 80/10 - ZUPUDPP).

⁶⁷ Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10 - popr. in 57/12).

⁶⁸ Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08 in 46/14 - ZON-C).

⁶⁹ Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (Uradni list RS, št. 101/05, 114/06 - ZUE in 86/10).

K 26. členu (predhodni postopek)

V treh odstavkih 26. člena predloga ZDOdv so povezane povsem različne vsebine, zato bi veljalo razmisliti o drugačnem oblikovanju tega člena (oziroma celotnega 4. oddelka, saj je po mnenju Državnega pravobranilstva potrebna dopolnitev nekaterih določb).

Predlog ZDOdv najprej v prvem odst. 26. člena z utemeljitvijo »ustvarjanja polja zaupanja« določa, da **državni odvetnik, ki vodi predhodni postopek ne more opravljati drugih nalog v isti zadevi**. Državno pravobranilstvo meni, da je taka določba povsem nepotrebna. Načela in potek civilnih postopkov nikakor ne terjata kakršnekoli zaupnosti ali morebitne »neokuženosti« zastopnika države, ki se pogaja v predhodnem postopku in ki nato državo zastopa v sodnem postopku. Nenazadnje se taka nezdržljivost ne terja niti za nasprotno stranko in njenega pooblaščenca v predhodnem postopku, kar posledično povzroča neenakost položajev. Taka nezdržljivost pomeni zgolj nepotrebno dodatno obremenjevanje (novega) nosilca zadeve in tudi zastopanega organa, saj bi bilo ob predlagani ureditvi v sodnem postopku potrebno ponovno proučevati zadevo in usklajevati stališča za zastopanje. Hkrati pa to posega v notranjo organizacijsko ureditev oz. pristojnosti generalnega državnega odvetnika, ki jih ima po 36. čl. predloga ZDOdv (letni razpored dela). Državno pravobranilstvo predlaga črtanje prvega odst. 26. člena predloga ZDOdv.

V smislu varovanja zaupnosti, kot dodatne motivacije za poravnavanje v predhodnem postopku, pa Državno pravobranilstvo predlaga umestitev novih členov – »zaupnost podatkov« in »dopustnost dokazov v drugem postopku«, po vzoru 33 in 34 člena delovnega osnutka ZDPra-1.

V tretjem odst. 26. člena predloga ZDOdv je določeno, **kaj se šteje za konec postopka poskusa mirne rešitve spora**. Predhodni postopek strankam ne sme odlagati ustavno zagotovljene pravice do sodnega varstva. Zato mora biti predhodni postopek hiter, pri čemer Državno pravobranilstvo meni, da predlagana ureditev v tretjem odstavku, ki za mirno rešitev spora predvideva kar 6 mesecev, ni ustrezna. Na podlagi dosedanjih izkušenj je primeren rok, v katerem se dokončno izkaže, da mirna rešitev ne bo mogoča, lahko največ 3 mesece. K hitremu postopanju pa bodo morali biti zavezani predvsem tudi zastopani državni organi, kar naj se uredi v Pravilniku o enotnih usmeritvah (peti odst. 25. člena predloga ZDOdv).

Ker obvezni predhodni postopek učinkuje na pravico strank do sodnega varstva, je nujno, da se konec predhodnega postopka uredi bolj določno. Državno pravobranilstvo predlaga, da se predlagana določba tretjega odst. 26. člena predloga ZDOdv spremeni ali uredi v posebni določbi, po vzoru 36 člena delovnega osnutka ZDPra-1.

K 29. členu (izvršilni naslov)

V 29. členu predloga ZDOdv je določeno, da je **sporazum, sklenjen v predhodnem postopku, izvršilni naslov**, če je terjatev iz sporazuma zapadla. Kot je bilo že navedeno, predlagana ureditev, ki sledi ureditvi iz 14. člena sedaj veljavnega ZDPrav, ni ustrezna v primerih, ko gre za stvarnopravne zahtevke. Ker so v ZZK-1 izrecno in taksativno našteje listine, ki so izključno lahko podlaga za vknjižbo stvarnih pravic v zemljiško knjigo, vknjižba na podlagi sporazuma, sklenjenega v predhodnem postopku po predlogu ZDOdv, ne bo mogoča - enako, kot ni bila po sedaj veljavni ureditvi ZDPrav. Sporazuma iz 29. člena predloga ZDOdv namreč ni mogoče šteti za **odločbo** pristojnega državnega organa, temveč kot listino. Za listino pa ZZK-1 predpisuje, da mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa ali pa podpis na listini (zemljiško knjižnem dovolilu) overjen po predpisih o notariatu. Da bi ustrezno uredili sklepanje sporazuma v primeru stvarno pravnih zahtevkov, bi bilo zato smiselno razmišljati v smeri istočasnih sprememb in dopolnitev ZZK-1, ki bi moral določiti, da se kot listino, ki je podlaga za vknjižbo pravic, šteje tudi druga listino, za katero poseben zakon določa, da je lahko podlaga za vpis v zemljiško knjigo. Torej smiselno enako, kot je v 3. točki drugega odst. 17. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ)⁷⁰ opredeljen izvršilni naslov, na podlagi katerega se dovoli izvršba.⁷¹ Pri tem pa bi bilo potrebno vsekakor upoštevati tudi kogentne predpise o razpolaganju s stvarnim premoženjem države, Zakon o Vladi Republike Slovenije (ZVRS)⁷² in ostale predpise, ki urejajo razpolaganje z nepremičninami.

---

⁷⁰ Zakon o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 - uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 121/07, 45/08 - ZArbit, 37/08 - ZST-1, 28/09, 51/10, 26/11, 14/12, 17/13 - odl. US, 45/14 - odl. US, 58/14 - odl. US, 53/14, 50/15, 54/15 in 76/15 - odl. US).

⁷¹ Iz 3. točke drugega odstavka 17. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju: »Izvršilni naslovi so ... druga listino, za katero zakon določa, da je izvršilni naslov.«

⁷² Zakon o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G in 65/14).

III. poglavje: ORGANIZIRANOST, SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST IN ZAGOTAVLJANJE JAVNOSTI DELA

1. oddelek: Organiziranost državnega odvetništva

Predlagatelj je v uvodnem delu in v predlogu besedila ZDOdv predvidel, da bodo pri državnem odvetništvu delovali generalni državni odvetnik in njegova namestnika kot funkcionarji ter višji državni odvetniki, državni odvetniki, kandidati za državne odvetnike, pripravniki in strokovno tehnično osebje kot javni uslužbenci. Število in vrste teh delovnih mest bodo določeni v skladu s predpisi, ki urejajo kadrovske načrte upravnih organov. Predlog zakona je v tem delu pomanjkljiv, saj izrecno ni določeno, da so višji državni odvetniki, državni odvetniki in kandidati za državne odvetnike uradniška in položajna delovna mesta, niti ni določeno, v katerih nazivih se ta dela lahko opravljajo (podrobneje o tem v komentarju k 53. členu).

Nadalje je uvodoma treba poudariti, da predlog ZDOdv bistveno spreminja dosedanje ureditev krajevne in stvarne pristojnosti sedeža in zunanjih oddelkov državnega odvetništva (17.-20. člen ZDPrav). Po predlogu ZDOdv zunanji oddelki niso več določeni v zakonu, temveč se ustanovijo s podzakonskim predpisom, ki bi določil tudi stvarno in krajevno pristojnost sedeža in zunanjih oddelkov državnega odvetništva. Državno pravobranilstvo se s takšnim predlogom iz več razlogov, ki bodo podrobneje pojasnjeni v komentarju k 32. členu, ne strinja.

Pripombe k posameznim členom 1. oddelka III. poglavja:

K 30. členu (zagotavljanje splošnih pogojev)

V 30. členu je urejeno **zagotavljanje splošnih pogojev** za izvajanje pristojnosti državnega odvetništva. Po mnenju predlagatelja predlagana ureditev glede zagotavljanja splošnih pogojev za delovanje državnega odvetništva ustreza rešitvi, po kateri je državno odvetništvo organ v sestavi Ministrstva za pravosodje. Državno pravobranilstvo se z navedenim stališčem ne more strinjati. V petem odstavku 23. člena ZDU-1 je določeno, da »če tako določa uredba iz 21. člena tega zakona, ministrstvo ali drug organ državne uprave izvaja vse ali določene

naloge strokovne pomoči predstojniku na področju upravljanja s kadrovskimi, finančnimi, informacijskimi in drugimi viri tudi za organ v sestavi«. Uredba o organih v sestavi ministrstev⁷³ pa v 3. členu določa, da »ministrstvo izvaja vse naloge strokovne pomoči pri upravljanju za organ v sestavi, če je v organu v sestavi sistemiziranih manj kot 60 delovnih mest. V tem primeru se v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest za organ v sestavi ne sistemizirajo posebna delovna mesta za izvajanje nalog na področju upravljanja kadrovskih, finančnih, informacijskih in drugih virov. Naloge na področju upravljanja s kadrovskimi, finančnimi, informacijskimi in drugimi viri lahko izvaja organ v sestavi samostojno, če je v organu sistemiziranih najmanj 60 delovnih mest.« Na dan **30. avgust 2016** je bilo na Državnem pravobranilstvu skupno 158 zaposlenih, in sicer 61 funkcionarjev (generalni državni pravobranilec, 51 državnih pravobranilcev in 9 pomočnikov državnega pravobranilca) in 97 javnih uslužbencev (56 uradnikov in 41 strokovno tehničnih delavcev), od tega 87 za nedoločen čas in 10 za določen čas. Glede na navedeno Državno pravobranilstvo predlaga črtanje 2., 3. in drugega dela 5. alineje prvega odst. 30. člena predloga ZDOdv. Za učinkovito izvajanje pristojnosti in večjo fleksibilnost pri opravljanju dela je v vsakem državnem organu ključnega pomena samostojnost pri določanju razvojnih usmeritev za delo ter avtonomnost pri izvajanju kadrovskih, finančno-računovodskih in strokovnih nalog na področju informatike ter drugih splošnih zadev. Prenos teh strokovnih nalog na Ministrstvo za pravosodje bi povzročil vrsto težav in ovir pri delovanju državnega odvetništva. Učinkovitost izvajanja pristojnosti, ki je eden izmed ključnih ciljev, ki ga zasleduje predlagatelj ZDOdv, bo gotovo manjša kot do sedaj. Kadrovska, finančna in informacijska popolna nesamostojnost državnega organa pomeni popolno odvisnost od Ministrstva za pravosodje. Tu ni mogoče govoriti ne o večji fleksibilnosti poslovanja, ne o optimizaciji poslovanja. Ravno nasprotno, to pomeni manjšo fleksibilnost, počasnejše reševanje zahtevkov, na primer v zvezi z novimi zaposlitvami, nakupom potrebnih osnovnih sredstev ali izvedbo storitev, ter verjetno še slabše stanje na področju informatike. Za ilustracijo je potrebno dodati, da ima Državno pravobranilstvo za opravljanje strokovnih nalog na kadrovskem, finančno-računovodskem področju in področju informatike sistemiziranih skupno osem delovnih mest, zato z prenosom teh nalog in zaposlenih na ministrstvo ni mogoče pričakovati kakšnih večjih prihrankov, saj bo tudi v prihodnje potrebno zagotoviti opravljanje teh nalog. Rešitev, predlagana v 2., 3. in drugem delu 5. alineje prvega odstavka 30. člena ZDOdv je zato neustrezna in ni skladna z veljavno zakonodajo. Vprašanje

---

⁷³ Uredba o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15 in 62/15).

zagotavljanja splošnih pogojev za delovanje Državnega pravobranilstva je v veljavni zakonodaji urejeno drugače. V 5. členu ZDPra je določeno, da so zadeve pravobranilske uprave (gre za odločanje in druga opravila, s katerimi se zagotavljajo pogoji za redno opravljanje nalog Državnega pravobranilstva) v pristojnosti generalnega državnega pravobranilca, Ministrstvo za pravosodje pa nadzoruje njihovo opravljanje. ZDPra glede načina izvajanja zadev pravobranilske uprave napotuje na 31. člen Državnopravobranilskega reda. Delovni osnutek ZDPra-1 to področje ureja v prvem odstavku 164. člena, ki ne vsebuje spornih določil iz prvega odstavka 30. člena predloga ZDOdv.

Nenavadno je besedilo drugega odstavka 30. člena predloga ZDOdv, ki predvideva, da se posamezne naloge s posebnim sporazumom med državnim odvetništvom in ministrstvom lahko prenesejo na državno odvetništvo ali nazaj na ministrstvo. Navedeno v praksi pomeni, da ministrstvo lahko določene naloge iz prvega odstavka prepusti v opravljanje državnemu odvetništvu in jih pozneje po prosti presoji ponovno prevzame. Tovrsten način prenašanja nalog med organi nima podlage v veljavnih predpisih, zato Državno pravobranilstvo predlaga črtanje drugega odstavka 30. člena predloga ZDOdv.

K 31. členu (generalni sekretar državnega odvetništva)

V 31. členu predloga ZDOdv je določen postopek imenovanja in razrešitve generalnega sekretarja državnega odvetništva, opredeljene pa so tudi njegove naloge. Po pojasnilih predlagatelja predlagana ureditev zajema naloge, ki jih bo generalni sekretar državnega odvetništva na podlagi pooblastila generalnega državnega odvetnika samostojno opravljal, opravljanje drugih nalog pa lahko nanj prenese tudi minister. V zvezi s tem Državno pravobranilstvo pripominja, da predlog ZDOdv predvideva, da generalni sekretar »pripravlja strokovna gradiva in pravne podlage za delo državnega odvetništva«. Ta dikcija je zavajajoča, saj daje vtis, da gre za delo pravnega zastopanja države. Državno pravobranilstvo nadalje ugotavlja, da v predlogu ZDOdv manjkajo naloge, ki se nanašajo na izvajanje kadrovskih, finančno-računovodskih in strokovnih nalog na področju informatike ter drugih splošnih zadev. V tem delu je potrebno dopolniti določilo drugega odstavka 31. člena predloga ZDOdv. Delovni osnutek ZDPra-1 to področje podobno ureja v 155 členu (generalni direktor). Po delovnem osnutku ZDPra-1 je mesto generalnega direktorja usklajeno s pristojnostmi, ki jih imajo direktorji na sodišču in tožilstvu. Med temi pristojnostmi je posebej

pomembna pristojnost odločanja o pravicah, obveznostih in odgovornostih državnopravobranilskega osebja. Zato je mesto generalnega direktorja po delovnem osnutku ZDPra-1 položajno delovno mesto, ker se na njem opravljajo tudi naloge, ki sodijo med izvrševanje nalog predstojnika.

K 32. in 33. členu (organiziranost državnega odvetništva / izključna pristojnost sedeža)

V 32. členu predloga ZDOdv je urejena **organiziranost državnega odvetništva**. Predlog ZDOdv loči med sedežem (kjer se delo organizira v oddelkih kot notranjih organizacijskih enotah) in med zunanjimi oddelki kot zunanjimi organizacijskimi enotami, ki se določijo s podzakonskim predpisom. Stvarna in krajevna pristojnost sedeža in zunanjih oddelkov se prav tako določi s podzakonskim predpisom. V 33. členu predloga ZDOdv je urejena **izključna pristojnost sedeža** v določenih zadevah.

Stvarna / funkcionalna pristojnost

Predlog ZDOdv z določitvijo izključne pristojnosti sedežnega oddelka za zastopanje pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije oži delovno področje zunanjih oddelkov, saj se s tem ukinja možnost, da bi zunanji oddelki v posameznih zadevah, kjer državo zastopajo na prvi in drugi stopnji, lahko vlagali tudi izredna pravna sredstva. Ministrstvo za pravosodje predlagane spremembe utemeljuje z večjo fleksibilnostjo v primeru neenakomerne obremenjenosti posameznih zunanjih oddelkov, za kar pa po mnenju Državnega pravobranilstva ni nikakršne potrebe.

Iz uvodnega gradiva k predlogu ZDOdv ne izhaja, da bi bila glede neenakomerne obremenjenosti s strani predlagatelja opravljena kakršnakoli analiza. Enakomerna obremenjenost zunanjih oddelkov se je doslej zadostno in ustrezno spremljala in upoštevala tako pri kadrovske zasedbi oz. sistemizaciji delovnih mest, kot pri takojšnjem predodeljevanju zadev v primeru ugotovljene začasne neenakomerne obremenjenosti, in sicer že na podlagi doslej uzakonjenih pristojnosti generalnega državnega pravobranilca po ZDPra ter po Državnopravobranilskem redu. Začasno neenakomerno obremenjenost je po oceni Državnega pravobranilstva bistveno učinkoviteje in bistveno hitreje mogoče spremljati in odpravljati na način, da je pristojnost sprejemanja ukrepov v tej smeri zakonsko podeljena generalnemu državnemu pravobranilcu in natančneje urejena v Državnopravobranilskem redu (npr.

spremembe letnega razporeda, program reševanja povečanega števila nerešenih zadev, ustanavljanje delovnih skupin za obravnavo konkretnih strokovno zahtevnejših zadev, o katerih VSRS še ni zavzelo stališča itd.). V praksi v celotnem devetnajstletnem obdobju delovanja Državnega pravobranilstva sedanja ureditev krajevne in stvarne pristojnosti ni pokazala nobenih pomanjkljivosti glede enakomerne obremenjenosti zunanjih oddelkov. Državno pravobranilstvo zato nasprotuje predlagani ureditvi izključne pristojnosti sedeža pred Vrhovnim sodišče Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije. Zaradi zagotavljanja učinkovitosti zastopanja je treba izhajati iz vsebine zadev, ki jo lahko pred Vrhovnim in Ustavnim sodiščem najbolj strokovno zastopa zastopnik, ki je zadevo obravnaval ves čas postopka, tudi v predhodnem postopku.

Državno pravobranilstvo je že v dosedanjih pripombah v zvezi z načrtovanimi spremembami ZDPra, opozarjalo, da je stvarna pristojnost zastopanja državnih organov po kriteriju krajevne pristojnosti specifična Državnega pravobranilstva kot organa in da nekritično povzemanje ureditve, kot jo ima Državno tožilstvo, ni ustrezno. Že iz določb ZDT-1 (na primer 186. člen) izhaja, da opravlja Vrhovno državno tožilstvo drugačne (državno tožilske) funkcije kot državno odvetništvo na sedežu. Ožetje pristojnosti zunanjih oddelkov zgolj na zastopanje pred okrajnimi, okrožnimi in višjimi sodišči ter upravnimi organi nima nikakršnih utemeljenih razlogov, še najmanj z vidika strokovnosti in učinkovitega zastopanja državnih organov, k čemur težijo predlagane zakonske spremembe. Za učinkovito in strokovno zastopanje države v sodnih in drugih postopkih je po oceni Državnega pravobranilstva izjemnega pomena, da tudi v primeru potrebe po vložitvi izrednega pravnega sredstva ali zastopanja pred Ustavnim sodiščem, zadevo še naprej vodi državni odvetnik, ki je s posamezno zadevo podrobno seznanjen, in ki se tudi odloči za vložitev izrednega pravnega sredstva. Dodatni razlog so kratki prekluzivni roki za vložitev izrednega pravnega sredstva, vložitev predloga za dopustitev revizije, predloga Vrhovnemu državnemu tožilstvu za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti. Zadeve, ki jih obravnavata Vrhovno sodišče Republike Slovenije in Ustavno sodišče Republike Slovenije, so praviloma zahtevne in obsežne zadeve, ki jih nosilec zadeve obravnava dlje časa. Ni mogoče zaključiti, da bi prenos take zadeve na sedež, k drugemu državnemu odvetniku omogočil strokovnejše ali učinkovitejše zastopanje države v postopku pred tem sodiščem. Poudariti je treba, da so državni pravobranilci na zunanjih oddelkih v številnih primerih že doslej zadeve uspešno vodili in zaključili v korist Republike Slovenije, tako pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije, kot tudi pred Ustavnim sodiščem

Republike Slovenije in bili uspešni tudi v predlogih Vrhovnemu državnemu tožilstvu za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti.

Na zunanjih oddelkih Državnega pravobranilstva so (in bodo) namreč zaposleni državni pravobranilci in pomočniki državnega pravobranilca (ali višji državni odvetniki in državni odvetniki), za katere veljajo enaki pogoji za imenovanje kot veljajo za državne pravobranilce in njihove pomočnike na sedežu. S tem je zagotovljena enaka strokovnost. Drugačna je ureditev za državne tožilce, kjer ZDT-1 določa štiri stopnje posebnih pogojev in so na posameznih državnih tožilstvih od okrajnega do Vrhovnega državnega tožilstva lahko imenovani le tožilci, ki izpolnjujejo posebne pogoje za posamezno državno tožilstvo. Ni odveč opozoriti, da je kazenski postopek, v katerem funkcijo opravljajo državni tožilci, tako v zakonodaji, kot v praksi urejen bistveno različno kot civilni postopki. Že glede zastopanja na prvi stopnji državni tožilec, ki pripravi obtožni akt, ne sodeluje nujno tudi na kazenskih obravnavah. Pritožbo, kot redno pravno sredstvo, vedno pripravi okrožni državni tožilec, medtem ko višji državni tožilec pritožbo le obrazloži (predstavi) pred Višjim sodiščem. Najpomembnejša razlika pa je, da kazenski postopek ne pozna revizije na Vrhovno sodišče Republike Slovenije kot izrednega pravnega sredstva, ki je v civilnih postopkih najpogostejše izredno pravno sredstvo. Zahteva za varstvo zakonitosti je v civilnih postopkih izjemno redko izredno pravno sredstvo, vložitev le-tega pa je že po dosedanji ureditvi podeljena Vrhovnemu državnemu tožilstvu Republike Slovenije (385. člen Zakona o pravdnem postopku, ZPP), Državno pravobranilstvo (odvetništvo) v zvezi z vložitvijo zahteve za varstvo zakonitosti lahko napiše le pobudo za vložitev. Vlaganja pobude za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti Vrhovnemu državnemu tožilstvu ni mogoče šteti za zastopanje pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije. Predlagana ureditev izključne pristojnosti sedeža za zastopanje pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije tako ne bi bila dosledna, saj bi bil za pobudo za omenjeno izredno pravno sredstvo pristojen tudi zunanji oddelek, za drugo izredno pravno sredstvo – revizijo, kjer so predpisani bistveno krajši prekluzivni roki, pa ne.

Državno pravobranilstvo se sicer zaveda, da obstajajo tudi izjemni in posamični primeri, ko je primerno zaradi določenih okoliščin zadevo obravnavati na drugem oddelku (sedežnem ali drugem zunanjem oddelku). V takih primerih je mogoče zadevo predodeliti in za zastopanje določiti drug oddelek (sedežni ali zunanji), vendar je tudi v tem primeru z vidika učinkovitosti in strokovnosti koristno, da zadevo vodi isti nosilec v vseh fazah sojenja. To možnost je Državno pravobranilstvo predvidelo (po vzoru 188. člena ZDT-1) v 118. členu ZDPra-1.

Krajevna pristojnost

Zaradi procesnih učinkov vročanja, ki posegajo v zakonsko določena procesna pravila vročanja v sodnih in drugih postopkih, je nujno, da so določbe, povezane z vročanjem, urejene v hierarhično enakem predpisu, t.j. v zakonu. Procesno pravilna vročitev je namreč zgolj vročitev krajevno pristojnemu oddelku državnega odvetništva (tako tudi drugi odstavek 18.čl. predloga ZDOdv, kot doslej 15. člen ZDPra). Državno pravobranilstvo zato nasprotuje predlagani ureditvi organizacije zunanjih oddelkov s podzakonskim aktom. Določitev organizacije državnega odvetništva je potrebna zaradi pravne varnosti tudi v zvezi z uvedbo obveznega predhodnega postopka, saj je stranka dolžna zahtevek nasloviti na krajevno pristojni oddelek. Pri tem si je težko predstavljati, da bodo stranke svoje pravice do sodnega varstva lahko ustrezno in učinkovito ščitile, če ne bo v istem zakonu urejeno, na koga nasloviti zahtevek. Državno pravobranilstvo se glede na pojasnjeno ne strinja z utemeljitvijo predlagatelja, zapisano k predlaganemu 18. členu ZDOdv, da določitev zunanjih oddelkov državnega odvetništva s podzakonskim aktom ne bo vplivala na prihodnji način vročanja.

Državno pravobranilstvo glede na vse navedeno predlaga, da se ohrani dosedanja ureditev, po kateri se zunanji oddelki in njihova krajevna in stvarna pristojnost določijo v zakonu, in sicer na tak način, kot je Državno pravobranilstvo predlagalo v 113 in 114. členu delovnega osnutka ZDPra-1.

2. oddelek: Sistemizacija delovnih mest pri državnem odvetništvu

Določbe 2. oddelka III. poglavja so namenjene omogočanju nemotenega poteka dela v organu in zagotavljanju javnosti dela, ki sta ključna za učinkovito in pregledno delovanje državnega organa. Ureditev je glede vsebine primerljiva z dosedanja ureditvijo in tudi s določbami v delovnem osnutku ZDPra-1, odstopanje pa je razvidno pri pristojnosti ministrstva, kar je gotovo posledica izguba statusa samostojnosti Državnega pravobranilstva. Način urejanja je namreč vpet v osnovno izhodišče predlagatelja, da ukinja Državno pravobranilstvo kot samostojen organ in ga prenese pod okrilje Ministrstva za pravosodje. Posledica tega je, da letnega poročila ne obravnava več državni zbor. Pred dokončno izdelavo poročila mora biti predlog poročila posredovan ministrstvu, ki ima možnost zahtevati dodatne podatke, pojasnila in ocene.

Pripombe k posameznim členom 2. oddelka III. poglavja:

K 35. členu (akt o notranji organizaciji in sistemizaciji)

V 35. členu predloga ZDOdv je določeno, da minister sprejme akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest pri državnem odvetništvu. Opredeljena je vsebina tega akta. Po mnenju predlagatelja predlagana ureditev v prvem odstavku sledi 40. členu Zakona o javnih uslužbencih (ZJU),⁷⁴ ki določa, da sistemizacijo v organu v sestavi ministrstva določi minister na predlog predstojnika organa v sestavi. Kljub temu Državno pravobranilstvo predlaga, da se prvi odstavek 35. člena spremeni tako, da se besedilo »Minister na predlog generalnega državnega odvetnika« nadomesti z naslednjim besedilom »Generalni državni odvetnik«. Besedilo drugega odstavka 35. člena ni sporno, saj je identično besedilu drugega odstavka 25. člena Državnopravobranilskega reda. Dodati pa je treba nov tretji odstavek, ki naj se glasi: *»Notranja organizacija državnega odvetništva se določi glede na obseg dela, število državnih odvetnikov in število javnih uslužbencev.«*

K 36. in 37. členu (letni raspored in spremembe letnega rasporeda)

V 36. členu predloga ZDOdv je urejena določitev, vsebina in objava letnega rasporeda, v 37. členu pa njegovo spreminjanje. Predlagatelj ZDOdv je navedeni določbi uvrstil v oddelek z naslovom Sistemizacija delovnih mest pri državnem odvetništvu, kar je nedosledno. Letni raspored po vsebini predstavlja poslovanje določenega organa.

V drugem odstavku 36. člena je določeno, da ima razporejeni državni odvetnik v treh dneh po objavi letnega rasporeda na oglasni deski možnost napovedati pritožbo. Navedena ureditev je neustrezna. Če je predvideno pravno sredstvo, mora biti letni raspored tudi vročen. V takšnem primeru je treba dodati nov drugi odstavek, ki naj se glasi: *»Letni raspored je treba vročiti vsem državnim odvetnikom in drugim osebam, na katere se nanaša.«*, torej podobno, kot je določeno v 41. členu Državnopravobranilskega reda. Državno pravobranilstvo v delovnem osnutku ZDPra-1 ni predvidelo pravice do pritožbe, ker gre akt državopravobranilske uprave.

---

⁷⁴ Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 - uradno prečiščeno besedilo, 69/08 - ZTFI-A, 69/08 - ZZavar-E, 65/08 in 40/12 - ZUJF).

V tretjem odstavku 36. člena predloga ZDOdv je dikcija, da mora biti letni razpored »določen« do 15. decembra, odveč. Pomembno je, da je do navedenega datuma letni razpored objavljen, kar samo po sebi pomeni, da je do takrat tudi določen. Glede načina objave se Državno pravobranilstvo sklicuje na peti odst. 141. člena delovnega osnutka ZDPra-1.

3. oddelek: Zagotavljanje javnosti dela

Pripombe k posameznim členom 3. oddelka III. poglavja:

K 38. členu (letno poročilo)

V 38. členu predloga ZDOdv je določena vsebina in obravnava **letnega poročila**. Izdelava letnega poročila ne spada med problematična področja in vsebina dosedanjih letnih poročil Državnega pravobranilstva je že sedaj ustrezala vsem zahtevam, ki jih predvidevata določbi 36. in 37. člena predloga ZDOdv. Ker predlog ZDOdv ukinja samostojnost Državnega pravobranilstva, je temu ustrezno prilagojena tudi pristojnost ministrstva pri izdelavi letnega poročila, ki ima možnost pred dokončno izdelavo poročila zahtevati, da se v poročilu navedejo dodatni podatki, pojasnila ali ocena stanja. Letno poročilo obravnava vlada (in ne več državni zbor. Državno pravobranilstvo je v delovni osnutek ZDPra-1 vključilo tudi določbo o vsebini letnega poročila (148 člen), ki je v predlogu ZDOdv pridržana podzakonskemu aktu, ki ga sprejme minister na predlog generalnega državnega pravobranilca.

K 39. členu (obveščanje ministrstva)

Tretja alineja drugega odstavka, ki se nanaša na pošiljanje odločb, s katerimi je bil »postopek končan zaradi očitnih postopkovnih napak državnega odvetnika ali drugega javnega uslužbenca« omogoča arbitrarno presojo, kaj se šteje za »očitne postopkovne napake«. Za delo državnega odvetnika namreč ni predpisan strogi formalni postopek, kot je to na sodiščih in drugih postopkih.

K 40. členu (posvetovanje s posameznim ministrstvom)

V 40. členu je urejena **predstavitev dela državnega odvetništva in njegovih predlogov na posameznem ministrstvu ali ministrstvih**. Ta določba omogoča vzpostavitev komunikacije z ministrstvi s strani državnega odvetništva oz. generalnega državnega odvetnika, kar je koristno, zlasti v primerih nesodelovanja oziroma nezadostnega sodelovanja. Predlagatelj pa pri tem pozablja, da se sodelovanje in zastopanje ne nanaša samo na razmerje do ministrstev, temveč tudi drugih državnih organov in institucij, zato bi takšno posvetovanje moralo biti predvideno za vse subjekte, ki jih državno odvetništvo po predlogu ZDOdv zastopa.

IV. poglavje: GENERALNI DRŽAVNI ODVETNIK

Četrto poglavje je sestavljeno iz treh oddelkov in ureja položaj in pristojnosti generalnega državnega odvetnika in namestnika generalnega državnega pravobranilca, pogoje za imenovanje, postopek imenovanja, prenehanje funkcije in razrešitev generalnega državnega odvetnika. Državno pravobranilstvo kot najbolj sporne določbe tega poglavja izpostavlja nesprejemljivost kadrovanja generalnega državnega pravobranilca (odvetnika) in (enega) namestnika generalnega državnega pravobranilca (odvetnik) izmed kandidatov, ki pred tem niso bili državni pravobranilci (odvetniki), odsotnost kolegijev in Državnopravobranilskega sveta ter izostanek pristojnosti Državnega zbora v postopku izvolitve in prenehanja funkcije generalnega državnega pravobranilca (odvetnika).

1. oddelek: Generalni državni odvetnik in namestnika generalnega državnega namestnika

K 41. členu (generalni državni odvetnik)

Po določbi 41. člena predloga ZDOdv **generalni državni odvetnik** ostaja funkcionar. Je predstojnik organa in ima temu ustrezne naloge. ZDU v 22. členu določa, da organ v sestavi vodi direktor, ki se imenuje v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev. Enako določa Uredba o organih v sestavi ministrstva (prvi odstavek 2. člena Uredbe). **To pomeni, da generalni državni pravobranilec ne more biti funkcionar, ker ZDU-1 ne dopušča takšne razlage. Pomeni, da tudi namestnika ne moreta biti funkcionarja.** Po veljavni zakonodaji so lahko javni uslužbenci na uradniških delovnih mestih, ki so položajna delovna mesta, enako kot mesto generalnega sekretarja. Status funkcionarja ima lahko samo državni sekretar (peti odst. 17. člena ZDU-1).

Odgovornost za učinkovitost dela Državnega pravobranilstva, ki je določena v prvem odstavku, je lahko sporna. Učinkovitost dela Državnega pravobranilstva je namreč neločljivo povezana z dejanskim stanjem in pravno problematiko zadev, ki jih prejme v delo. V nekaterih primerih je bilo v delu državnih organov, ki so sodelovali v zadevi, ki jo prejme v delo Državno pravobranilstvo, storjeno toliko napak, da je uspeh v pravdi ali drugem postopku praktično nemogoč, mirna rešitev spora pa iz različnih razlogov ne pride v poštev. To ne more predstavljati neučinkovitosti Državnega pravobranilstva. Učinkovitost je pojem, ki ga lahko vsakokratna izvršilna oblast razume drugače. Takšen primer je na primer denacionalizacija, ko je v enem obdobju vladala izrazita naklonjenost vračanju premoženja, v drugem pa obratno. Podobno je bilo glede reševanja problematike oseb, izbrisanih iz registra stalnega prebivalstva.

Opis dolžnosti in pristojnosti, ki jih glede generalnega državnega odvetnika opredeljuje 41. člen, je ubeseditev dolžnih in možnih ravnanj, ki jih je generalni državni pravobranilec lahko izvajal že po veljavni ureditvi ZDPra in po Državnopravobranilskem redu. V pretežnem delu gre za prenos ureditve, ki je sedaj zajeta v podzakonskem predpisu, na zakonsko raven. Državnopravobranilski red na primer določa, da lahko generalni državni pravobranilec po predhodnem sestanku z državnimi pravobranilci zaradi zagotavljanja usklajenega dela, enotne

prakse pri delu in enotne uporabe predpisov izda obvezno splošno pisno navodilo za ravnanje pravobranilcev, navodila za izvajanje Državnopravobranilskega reda in navodila za organizacijo (43. člen Državnopravobranilskega reda). Skozi vse delovanje Državnega pravobranilstva je generalni državni pravobranilec poročal na zahtevo ministra za pravosodje o vprašanjih iz delovnega področja Državnega pravobranilstva in se je vedno udeležil seje vlade, če je bil na njo povabljen.

Četrty odstavek 41.člena predloga ZODdv se podvaja s prvim odstavkom 36. člena predloga ZODdv. V obeh je določeno, da generalni državni odvetnik določi vodje oddelkov.

Novost uvaja predlog zakona v tretjem odstavku, ko formalizira sprejem programa reševanja povečanega števila nerešenih zadev, kar se je do sedaj izvajalo z uporabo instrumentov, ki jih omogoča ZDPra in Državnopravobranilski red (predodelitev funkcionarja na drug oddelek, predodelitev zadev na drug oddelek ali na drugega funkcionarja, ustanovitev komisij in delovnih skupin).

Predlog ZDOdv pa povsem odvzame vlogo kolegijem, ki so za delo Državnega pravobranilstva zelo pomembni. Po Državnopravobranilskem redu sklicuje generalni državni pravobranilec ožji ali razširjeni kolegij ter sestanke enega, več ali vseh oddelkov oziroma drugih organizacijskih enot in imenuje stalne ali občasne delovne skupine zaradi usklajevanja dela in učinkovitega opravljanja zadev z delovnega področja Državnega pravobranilstva, sprejemanja pravnih stališč do posameznih pravnih vprašanj, pridobivanja mnenja o razporedu del, usklajevanju dela posameznih zunanjih ali notranjih oddelkov, izboljšanju metode dela, strokovnem izpopolnjevanju in drugih vprašanjih, ki so pomembna za delo Državnega pravobranilstva. Pomen kolegijev je še okrepljen in dvignjen na zakonodajno raven v delovnem osnutku ZDPra-1. Namenjeno mu je celotno tretje poglavje četrtega dela delovnega osnutka ZDPra-1 (od 113. člena do 118. člena).

K 42. členu (namestnika generalnega državnega odvetnika)

V 42. členu predlog ZDOdv določa, da ima generalni državni odvetnik **dva namestnika**, ki sta funkcionarja. Spornost funkcije izhaja iz pripombe k 41. členu predloga ZDOdv. Določen je tudi postopek njunega imenovanja. Državno pravobranilstvo ocenjuje, da je primernejša

ureditev, ki predvideva le enega namestnika, zato je takšno ureditev vneslo v delovni osnutek ZDPra-1. Vsekakor pa ni primerno, da bi bil namestnik generalnega državnega pravobranilca (odvetnika) nekdo, ki ni državni pravobranilec (odvetnik).

Državno pravobranilstvo nadalje predlaga, da si generalni državni pravobranilec svojega namestnika izbere sam, saj mora njun medsebojni odnos temeljiti na zaupanju in mora omogočati dobro sodelovanje.

V predlogu ZDOdv sta namestnika rangirana (prvi in drugi), zato bi bilo smiselno natančneje opredeliti razmerje med njima. Določba v zvezi z drugim namestnikom ni dovolj natančna, saj ni jasno določeno, ali bo drugi namestnik v času mandata opravljal funkcijo državnega odvetnika. Če je ne bo, se zastavlja vprašanje, kako bo, ne da bi poznal delo državnega odvetništva, lahko opravljal funkcijo namestnika.

2. oddelek: Pogoji za imenovanje in postopek imenovanja

K 43. in 45. členu (pogoji za imenovanje / prijava na razpis)

V 43. členu so določeni **pogoji za imenovanje** za generalnega državnega odvetnika, v 45. členu pa je navedeno, da mora kandidat prijavi priložiti tudi **šestletni strateški program dela državnega odvetništva**. Kriterij izpolnjevanja pogojev za višjega sodnika, ki ga ZDOdv določa za generalnega državnega odvetnika, je enak tistemu, ki se zahteva tudi za višjega državnega odvetnika. Državno pravobranilstvo meni, da bi moral biti generalni državni pravobranilec (odvetnik) izbran izmed državnih pravobranilcev (odvetnikov). Ob kandidiranju mora kandidat predložiti strateški program dela, ki mora po drugem odstavku 45. člena predloga ZDOdv vsebovati oceno stanja, oceno tveganj in priložnosti za izboljšanje delovanja, način zagotavljanje javnosti in preglednosti dela ter navedbo ukrepov in rokov za doseganje zastavljenih ciljev. Program z navedeno vsebino lahko izdelata samo oseba, ki je že dalj časa opravljala funkcijo državnega pravobranilca (odvetnika) in je tudi v času imenovanja državni pravobranilec (odvetnik). Tudi Zakon o sodiščih (ZS)⁷⁵ določa, da je predsednik

---

⁷⁵ Uradni list RS, št. 19/1994, zadnja sprememba 17/2015.

sodišča lahko samo sodnik, enako velja tudi za generalnega državnega tožilca, da je le-ta lahko imenovan samo izmed državnih tožilcev. Generalni državni pravobranilec (odvetnik) mora ostati strokovna funkcija. Poznavanje delovnega področja je za vodenje izjemnega pomena. Z možnostjo imenovanja generalnega državnega pravobranilca (odvetnika) izven kroga državnih pravobranilcev (odvetnikov) se, ob upoštevanju njegovih številnih pristojnosti, izrazito poveča nevarnost političnega kadrovanja in političnih vplivov na strokovno delo, kar je ravno v nasprotju s cilji, ki jih predlog ZDOdv zasleduje.

K 44. členu (razpis)

V 44. členu predloga ZDOdv je določeno, da se prosto mesto generalnega državnega odvetnika **raziše najkasneje tri mesece pred potekom** obdobja imenovanja generalnega državnega odvetnika. Izkušnje govorijo, da je rok treh mesecev pred potekom obdobja imenovanja prekratek. Državno pravobranilstvo predlaga rok šestih mesecev, kakor je določen tudi v prvem odstavku 120. člena delovnega osnutka ZDPra-1.

K 46. členu (komisija za presojo ustreznosti kandidatov)

V 46. členu je določeno, da generalnega državnega odvetnika **imenuje vlada, na obrazložen predlog ministra in po predhodni pridobitvi mnenja komisije za presojo ustreznosti kandidatov.** Državno pravobranilstvo meni, da bi generalnega državnega pravobranilca moral imenovati Državni zbor. Državno pravobranilstvo nadalje predlaga, da v postopku kandidature namesto komisije sodeluje Državnopravobranilski svet. Državnopravobranilski svet je nova kategorija, ki je predvidena v delovnem osnutku ZDPra-1 (3. člen). Po delovnem osnutku ZDPra-1 je sestavljen iz petih članov, ki jih izvolijo državni pravobranilci izmed državnih pravobranilcev, ki nimajo vodstvenih položajev, in sicer tri s sedežnega oddelka in dva z zunanjih oddelkov, in štirje člani, ki jih izvoli Državni zbor Republike Slovenije na predlog predsednika republike izmed pravnih strokovnjakov (prvo poglavje tretjega dela delovnega osnutka ZDPra-1, člani od 99 do 103)

Nerazumljivo je, da je komisija, kot je opredeljena v predlogu ZDOdv, sestavljena pretežno iz članov, ki dela Državnega pravobranilstva (odvetništva) ne morejo natančno poznati (pristojnosti Državnega pravobranilstva in Državnega tožilstva se npr. redko dotikajo), kakor tudi, da generalni državni odvetnik v komisijo imenuje višjega državnega odvetnika, ki bo nato morda odločal o njegovi kandidaturi.

K 47. členu (postopek izbire kandidata)

V 47. členu je opredeljen **postopek izbire kandidata**. Državno pravobranilstvo predlaga, da naj se kandidacijski postopek izvede na način, kot je opredeljen v drugem poglavju IV. dela delovnega osnutka ZDPra-1 (členi od 99 do 103), torej, da generalnega državnega pravobranilca imenuje Državni zbor Republike Slovenije na obrazložen predlog Državnopravobranilskega sveta, po predhodni pridobitvi mnenja Vlade Republike Slovenije, in sicer izmed državnih pravobranilcev, za šest let, z možnostjo ponovnega imenovanja. Državni zbor Republike Slovenije povabi kandidata oziroma kandidate, ki jih je Državnopravobranilski svet predlagal, da predstavijo svoj strateški program in dajo morebitna dodatna pojasnila v zvezi s svojo prijavo. Predstavitev je odprta za javnost. Državni zbor Republike Slovenije pri imenovanju ni vezan na predlog in mu ni treba imenovati kandidata, ki ga je predlagal Državnopravobranilski svet.

K 48. členu (prisega)

V 48. členu je opredeljena **vsebina prisege, ki jo generalni državni odvetnik poda pred predsednikom vlade**. Državno pravobranilstvo meni, da bi generalni državni pravobranilec moral podati zaprisego v Državnem zboru. Tako določa tudi delovni osnutek ZDPra-1 v tretjem odstavku 51. člena.

Varovanje javnega interesa včasih ni v popolnem skladanju z državnim interesom, zato bi bilo to dikcijo boljše izpustiti, lahko pa se doda dolžnost varovanja ugleda države.

3. oddelek: Prenehanje funkcije in razrešitev generalnega državnega odvetnika

K 49. členu (prenehanje funkcije generalnega državnega odvetnika)

V 49. členu je določeno, kdaj generalnemu državnemu odvetniku **funkcija preneha**. Ob tem je ponovno opozoriti na pripombo k. čl. 41 predloga ZDOdv.

Med taksativno naštetimi primeri iz prvega odstavka manjka prenehanje funkcije zaradi razrešitve in posledično tudi časovna opredelitev trenutka prenehanja funkcije v takšnem primeru.

Državno pravobranilstvo meni, da bi moral biti generalni državni pravobranilec izvoljen v Državnem zboru, zato lahko samo Državni zbor odloča o prenehanju funkcije. Takšni rešitvi je Državno pravobranilstvo sledilo v 125. členu delovnega osnutka ZDPra-1 .

K 50. členu (razrešitev generalnega državnega odvetnika iz razloga nesposobnosti)

V 50. členu ZDOdv določa **pogoje razrešitve generalnega državnega odvetnika iz razloga nesposobnosti**. ZDOdv pri tem vzpostavlja kriterij objektivne odgovornosti generalnega državnega pravobranilca. Po mnenju Državnega pravobranilstva je ustrežnejši subjektivni kriterij, kot ga določa delovni osnutek ZDPra-1 (126. člen).

K 51. členu (razrešitev generalnega državnega odvetnika iz krivdnega razloga)

V 51. členu predloga ZDOdv so določeni **pogoji razrešitve generalnega državnega odvetnika iz krivdnega razloga**. Na krivdne razloge Državno pravobranilstvo nima pripomb. Vprašanje sistemske narave pa je ustreznost določanja nalog sodišča v tem zakonu (tretji odst. 51. člena predloga ZDOdv.

K 52. členu (odločba o razrešitvi in prepoved razrešitve)

V 52. členu predloga ZDOdv je določeno, da o razrešitvi generalnega državnega odvetnika odloči vlada. Državno pravobranilstvo meni, da bi moral biti generalni državni pravobranilec izvoljen v Državnem zboru, zato ga samo Državni zbor lahko razreši. Po delovnem osnutku ZDPra-1 o razrešitvi generalnega državnega pravobranilca odloči Državni zbor Republike Slovenije na predlog Državnopravobranilskega sveta. Pred odločitvijo Državni zbor Republike Slovenije pošlje predlog v mnenje Vladi Republike Slovenije (šesti odstavek 126. člena delovnega osnutka ZDPra).

V. poglavje: VIŠJI DRŽAVNI ODVETNIKI, DRŽAVNI ODVETNIKI, KANDIDATI ZA DRŽAVNE ODVETNIKE IN PRIPRAVNIKI

Glede na uvedbo novega izraza »državno odvetništvo« predlog ZDOdv za izvajanje pristojnosti, določenih z zakonom, predvideva delovanje višjih državnih odvetnikov, državnih odvetnikov in kandidatov za državne odvetnike, ki sklenejo delovno razmerje skladno z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev. Po ZDPra naloge državnega pravobranilstva opravljajo državni pravobranilci in pomočniki državnega pravobranilca, ki so funkcionarji. Iz obrazložitve k predlogu ZDOdv ni razvidno, kakšni so razlogi, zaradi katerih predlagatelj uvaja bistveno spremembo v poimenovanju in statusu oseb, ki izvajajo naloge, ki jih predvideva predlog zakona. Po mnenju Državnega pravobranilstva bi moral predlagatelj predstaviti, na podlagi kakšnih analiz je bila sprejeta rešitev o delovanju državnih odvetnikov kot javnih uslužbencev ter zakaj in na kakšen način bo izvajanje nalog državnega odvetništva bolj učinkovito in strokovno v primeru, ko bodo predvidene naloge izvajali javni uslužbenci namesto funkcionarjev. Predlagatelj zakona sicer v uvodni obrazložitvi preimenovanja državnih pravobranilcev v državne odvetnike, ki bodo javni uslužbenci, izpostavlja, da so v sistem javnih uslužbencev vgrajene ustrezne varovalke, ki zagotavljajo njihovo strokovno in neodvisno delovanje, vendar pa navedeno po mnenju Državnega pravobranilstva ne predstavlja resnih argumentov, ki bi razjasnili prej izpostavljene pomanjkljivosti pri predstavitvi razlogov za spremembo statusa nosilcev izvajanja nalog zastopanja, pravnega svetovanja, poravnavanja ter v primeru ohranitve pristojnosti zastopanja javnega interesa tudi institucionalnih nalog.

Državno pravobranilstvo meni, da ni mogoče govoriti ustreznih varovalkah glede neodvisnosti delovanja državnih odvetnikov, ker to nasprotuje tretjemu odstavku 23. člena ZDU-1, po katerem minister daje organu v sestavi obvezna navodila za delo in prvem odstavku 56. člena ZDU-1, po katerem se morajo ministrstva ravnati po političnih usmeritvah vlade. Državni pravobranilci in pomočniki so doslej ravnali po ustavi in zakonu, odslej pa bodo spoštovali pravni red Republike Slovenije, kot izhaja iz vsebine prisege (63. člen predloga ZDOdv). Pravni red pa vsebinsko pomeni, da bodo državni odvetniki ravnali po obveznih navodilih za delo, ki lahko temeljijo na političnih usmeritvah vlade, ker tako določa ZDU-1.

Zastopnik Republike Slovenije zastopa subjekte, ki so določeni v zakonu. Zastopa vse državne organe in torej vse tri veje oblasti, v okviru tega pa pravno argumentirano utemeljuje in s tem vrednoti pravno pravilnost njihovih ravnanj, ki so predmet izvensodnih in sodnih zahtevkov zoper Republiko Slovenijo ali le-te zoper tretje osebe. Zastopanje pomeni zlasti vsebinsko obravnavanje zadeve, ki združuje tako pravna kot dejanska vrednostna vrednotenja na način, kot pravno vrednotenje opravljajo sodniki splošnih in specializiranih sodišč vseh stopenj. Zastopnik je v vsakem posamičnem primeru dolžan kritično presoditi življenjski primer in njegovo vpetost v pravni sistem ter ugotoviti, ali je treba vsebine, ki jih je zastopniku poslal državni organ, dopolniti, dodatno vsebinsko ovrednotiti, ali jih je treba obravnavati na predlagani način ali drugače kot predlaga zastopani organ, oziroma, ali sporočena vsebina (sploh) zadošča za sklepčnost in utemeljenost navedb. Presoja posamičnega primera nujno vsebuje tudi svetovanje možnih rešitev, ki jih zastopnik v konkretnem primeru oceni kot najboljše. S pravnim vrednostnim vrednotenjem zadeve zastopniki zagotavljajo pravno varstvo interesov Republike Slovenije, ki presegajo pomen posamičnih primerov. Izgrajeno je stabilno okolje za zastopanje najzahtevnejših zadev pred domačimi, tujimi in mednarodnimi sodišči, kar pomembno prispeva k povečanju kakovosti sojenja in s tem k razvoju prava v sodni praksi, k razbremenitvi sodišč, s tem pa tudi k pospešitvi postopkov in zmanjšanju zaostankov na sodiščih. Zastopanje in pravno vrednotenje zadev, ki so posledica delovanja vseh treh vej oblasti, narekuje takšno zakonsko ureditev, ki bo zagotovila funkcionalno neodvisnost zastopnika, kar pa je mogoče zagotoviti le z opravljanjem zastopstva po funkcionarju, ki mu ravno njegov položaj zagotavlja potrebno neodvisnost. Ta vidik neodvisnosti se nanaša na neodvisnost zastopnika pri vrednotenju in zastopanju vsebine zadeve. V zvezi z neodvisnostjo zastopnika pa je pomembna tudi

organizacijska neodvisnost, ki se zagotavlja s pravili o imenovanju in razrešitvi zastopnikov, o mandatu, imuniteti in nezdružljivosti zastopniške funkcije, na neodvisnost pa pomembno vpliva tudi ureditev sistema izobraževanja. Opisano okolje je mogoče zagotoviti le skozi zastopanje, ki je podeljeno funkcionarjem, ker jim prav položaj omogoča izvrševanje zakonske pristojnosti. Na ta način so vgrajena varovala, da je končna presoja v pristojnosti strokovno usposobljenih in neodvisnih funkcionarjev in ni podvržena navodilom izvršilne oblasti v smislu političnih navodil v konkretnih zadevah, kar v končni posledici lahko zmanjšuje tudi verodostojnost zastopane, slabi njegov ugled ter vladavino prava. Pomembna je tudi svetovalna funkcija, ki se izvaja preko pravnih mnenj, ki zahtevajo visoko pravno usposobljenost. Državni pravobranilci v okviru svoje poravnalne funkcije sklepajo tudi poravnave, ki imajo moč izvršilnega naslova.

Državni pravobranilec mora biti pri opravljanju svojega dela kot izrazito strokoven subjekt samostojen v tej vsebini, nepristranski ter vezan na ustavo in zakon ter v skladu z ustavo tudi na splošna načela mednarodnega prava ter na ratificirane in objavljene mednarodne pogodbe, kar je temelj vseh pravosodnih funkcij, ne pa torej na obvezna navodila za delo. Naloga državnega pravobranilca ni avtomatizirano zagovarjanje dejanj države, pač pa mora s svojim delovanjem zasledovati uresničevanje načela pravne države, zaradi česar je potrebno tudi njegovo varstvo pred kršitvami njegove samostojnosti. Zaradi navedenega ureditev, po kateri ima subjekt, ki uresničuje s predlogom ZDOdv predvidene naloge, status javnega uslužbenca, ni ustrezna. Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1)⁷⁶ definira delovno razmerje kot pogodbeno razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca. Temeljna značilnost pogodbe o zaposlitvi in najpomembnejši opredelilni element delovnega razmerja je torej odnos podrejenosti. Javni uslužbenec je vezan na navodila nadrejenega, kar poudarja hierarhično strukturo uslužbenskega sistema, ki nedvomno zmanjšuje strokovno samostojnost pri izvajanju nalog. Javni uslužbenci se v svojem podrejenem statusu navodilom za delo ne bodo mogli zoperstaviti, ker je to v nasprotju s 23. členom ZDU-1. Zastavljena hierarhičnost bo destabilizirala status zastopnikov v izvrševalce navodil predpostavljenih pod pretnjo delovnopравниh sankcij v primeru, da se javni uslužbenci ne bodo podredili navodilom. *»Personalna dimenzija neodvisnosti je tako v okviru ureditve sistema javnih uslužbencev*

---

⁷⁶ Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 - popr., 47/15 - ZZSDT, 33/16 - PZ-F in 52/16).

*nedvomno bistveno manjša kot pri ureditvi položaja funkcionarjev*⁷⁷. Javni uslužbenec je v organu zaposlen in za zastopanje organa potrebuje posebno pooblastilo, funkcionar pa organ predstavlja že po zakonu in odloča samostojno v okviru svojega mandata. V tem je tudi temeljna razlika med službenim in delovnim razmerjem. Tega dejstva ne spremenijo niti v obrazložitvi preimenovanja državnih pravobranilcev v državne odvetnike izpostavljena načela delovanja javnih uslužbencev. Državni pravobranilci in pomočniki državnih pravobranilcev oziroma v primeru uveljavitve novega poimenovanja državni odvetniki ter višji državni odvetniki morajo po mnenju Državnega pravobranilstva ostati funkcionarji, ne pa da se s spremembo statusa ustvarja razmerje podrejenosti in vezanosti javnega uslužbenca na navodila delodajalca, s čimer bo po mnenju Državnega pravobranilstva otežena uresničitev ciljev, ki jih zasleduje predlog zakona.

Prvi odstavek 23. člena ZJU določa, da so uradniki javni uslužbenci, ki v organih opravljajo javne naloge. Javne naloge v organih so naloge, ki so neposredno povezane z izvrševanjem oblasti ali z varstvom javnega interesa. Državno pravobranilstvo ne sodeluje pri oblikovanju politik, izvršilnih nalogah, inšpekcijskem nadzoru, spremljanju stanja, pri razvojnih nalogah in zagotavljanju javnih služb, kar so tipične upravne naloge, ki jih opravljajo uradniki. Naloge, ki jih opravlja državni pravobranilec in pomočnik oziroma za katere je predvideno, da jih bo opravljal državni odvetnik, torej naloge zastopanja, pravnega svetovanja, poravnavanja in eventualno institucionalne naloge, so namreč povsem drugačne kot tipične upravne naloge, ki jih opravljajo uradniki. Funkcija državnega pravobranilca je tako vsebinsko kot tudi skozi pravno tradicijo umeščena med pravosodne funkcije. Glede na umeščenost organa, ki opravlja strokovne naloge na področju varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov države prek pravnega zastopanja pred sodišči kot tudi v okviru nalog pravnega svetovanja in drugih nalog, določenih s predlogom zakona, med samostojne pravosodne organe, je funkcija državnih pravobranilcev primerljiva s funkcijo višjih državnih tožilcev in višjih sodnikov, funkcija pomočnikov državnih pravobranilcev pa s funkcijo okrajnih državnih tožilcev in okrajnih sodnikov. Tudi za zasedbo funkcije državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca (oziroma po predvideni novi ureditvi za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje nalog državnega odvetnika oziroma višjega državnega odvetnika) so predpisani identični pogoji kot za zasedbo funkcij sodnikov in tožilcev, zato je ureditev pravic in

---

⁷⁷ Pirnat Rajko, Razmislek o položaju Državnega pravobranilstva, Dnevi državnih pravobranilcev, 1. in 2. junij 2016, Podčetrtak.

dolžnosti, ki izhajajo iz službenega razmerja funkcionarja z Republiko Slovenijo, primerno približati ostalima dvema pravosodnima funkcijama. Zaradi omenjene primerljivosti pa je tudi glede državnih pravobranilcev ter pomočnikov državnega pravobranilca oziroma predvidenih višjih državnih odvetnikov in državnih odvetnikov treba urediti napredovanje na položaj svetnika.

Še pred tem pa je treba urediti pogoje za zasedbo delovnega mesta. Predlog ZDOdv poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja predpisuje še nekatere dodatne pogoje. Ob tem je treba ugotoviti da med temi pogoji ni navedenih pogojev, ki se zahtevajo za imenovanje uradnika v naziv. Če je v predlogu ZDOdv določeno, da veljajo za opravljanje nalog višjega državnega odvetnika, državnega odvetnika in kandidata splošni pogoji za sklenitev delovnega razmerja je treba izrecno poudariti, da med te pogoje ZDR ne uvršča državljanstva. Državljanstvo je namreč po prvi točki drugega odstavka pogoj za imenovanje v naziv. O nazivih pa ZDOdv ne določa ničesar.

Uveljavitev izraza »državni odvetnik« po mnenju Državnega pravobranilstva ni najbolj primerna, saj so med položajem državnega pravobranilca ter odvetnika bistvene razlike. Zastopniška funkcija državnega pravobranilca je sicer res najbližja odvetništvu, vendar kot zastopnik po zakonu državni pravobranilec ni zgolj pooblaščenec države kot stranke v postopku, s tem pa se njegov položaj tudi bistveno razlikuje od položaja odvetnika, ki po ZOdv v okviru opravljanja odvetniškega poklica pravno svetuje ter na podlagi pooblastila zastopa stranko pred sodišči in drugimi državnimi organi, sestavlja listine in zastopa stranke v njihovih pravnih razmerjih. *»Pri funkciji, ki jo opravlja državni pravobranilec oziroma državni odvetnik, gre za razmerje, v katerem nastopa stranka sui generis, tj. država, ki pa v svoji neoblastveni funkciji varuje koristi celotne družbene skupnosti.«*⁷⁸ Pri tem zasleduje tudi varstvo ustavne pravice državljanov do enakega pravnega varstva (v primerljivih primerih) ter utrjuje načelo pravne države, zaradi česar je odgovornost državnega pravobranilca večja in se razlikuje od odgovornosti odvetnika. Cilj reorganizacije Državnega pravobranilstva naj bi bil tudi v večjem poudarku na avtonomnosti nosilcev predvidenih nalog pri njihovem vsakodnevem delu. Poimenovanje državni odvetnik k temu ne doprinese, saj kaže na mandatno razmerje med pooblastiteljem in pooblaščenecem in vsebuje izrazito vezanost na

---

⁷⁸ Gregorič Jože, Ureditev javnega pravobranilstva v Sloveniji, Podjetje in delo, 1993, str. 7.

vsebino pooblastilnega razmerja, državni pravobranilec pa je zastopnik svoje stranke po zakonu.

Državno pravobranilstvo meni, da je treba pri reorganizaciji državnih organov zasledovati kontinuiteto njenih organov in poimenovanj, kot so bili zamišljeni in so uveljavljeni v nastali pravni državi. »Pravosodni funkcionarji do takšne mere personalizirajo državo, da njihova dejanja predstavljajo ravnanja države same.«⁷⁹ Vlada zastopa Republiko Slovenijo kot pravno osebo, če glede posameznih zadev s posebnim zakonom ni drugače določeno. Na podlagi ZDPra zastopa državo pred domačimi, tujimi in mednarodnimi sodišči in drugimi državnimi organi Državno pravobranilstvo kot samostojen državni organ, tega pa v konkretni zadevi predstavlja državni pravobranilec kot fizična oseba. Zaradi prenosa dela vladnih pristojnosti, ki jih je vlada zaupala državnim pravobranilcem s tem, ko je nanje kot na zastopnike po zakonu prenesla pristojnost, da zanjo izražajo voljo in s tem izvršujejo oblast pred sodišči, je bilo jasno določeno, da je utemeljeno izvajanje nalog zastopanja prek funkcionarja in to je tudi bistvo, ki je vplivalo na odločitev o položaju državnih pravobranilcev. Takšna ureditev statusa državnih pravobranilcev in pomočnikov državnih pravobranilcev se je skozi dve desetletji izkazala kot učinkovita in funkcionalna, zato po mnenju Državnega pravobranilstva delovanje organa, ki uspešno funkcionira v prostoru Republike Slovenije že skoraj 20 let, ni potrebno reorganizirati do te mere, da bi se pri reorganizaciji posegalo v status funkcionarjev Državnega pravobranilstva.

---

⁷⁹ Sodba Vrhovnega sodišča RS, opr. št. II Ips 119/2009 z dne 10. septembra 2012.

Pripombe k posameznim členom:

1. oddelek: Splošne določbe

K 53. členu (splošno)

V 53. členu je določeno, da pri državnem odvetništvu delujejo **višji državni odvetniki, državni odvetniki in kandidati za državne odvetnike, ki sklenejo delovno razmerje skladno z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev.** Predvidena ureditev glede na uvodoma predstavljene razloge ni ustrezna. Po mnenju Državnega pravobranilstva bi moral novi zakon ohraniti poimenovanje državni pravobranilec in pomočnik državnega pravobranilca, ki sta funkcionarja v službenem razmerju z Republiko Slovenijo. Navedeno izhaja iz četrtega in petega odstavka 2. člena delovnega osnutka ZDPra-1, po katerem državni pravobranilec in pomočnik državnega pravobranilca opravljata državnopravobranilsko službo kot funkcionarja v službenem razmerju z Republiko Slovenijo.

Predlagana ureditev, ki izhaja iz tretjega odstavka 53. člena, po kateri za delovna razmerja uslužbencev državnega odvetništva ter za njihove pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja veljajo predpisi, ki urejajo delovna razmerja in sistem javnih uslužbencev, in kolektivne pogodbe, v kolikor ta zakon ne bi določil drugače, sicer sledi nameravani spremembi statusa oseb, ki izvajajo naloge, predvidene v predlogu zakona, iz funkcionarjev v javne uslužbence, vendar v primeru, ko bi zakonsko določene naloge izvajal funkcionar, kar predlaga Državno pravobranilstvo, ni ustrezna. V četrtem in petem odstavku 2. člena delovnega osnutka ZDPra-1 je zato predvideno, da se za državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca glede pravic in dolžnosti v zvezi z državnopravobranilsko službo, ki niso urejene z matičnim zakonom, smiselno uporabljajo določbe zakona, ki velja za sodnike. Ob primerjalnem pregledu položaja sodnikov, državnih tožilcev in državnih pravobranilcev kot pravosodnih funkcionarjev je mogoče ugotoviti, da je položaj vseh treh skupin pravosodnih funkcionarjev med seboj povsem primerljiv, zato je smiselno, da sta državni pravobranilec in pomočnik državnega pravobranilca glede pravic in dolžnosti, ki izhajajo iz njunega službenega razmerja z Republiko Slovenijo, če matični zakon ne določa drugače, izenačena s sodnikom. Tudi to je urejeno v 2. členu delovnega osnutka ZDPra-1.

Določba drugega odstavka 53. člena predloga ZDOdv določa, da za višje državne odvetnike veljajo določbe tega zakona, ki veljajo za državne odvetnike, če ta zakon ne določa drugače, je ustrezna, saj tudi delovni osnutek ZDPra-1 določa, da če s tem zakonom ni drugače določeno, veljajo za pomočnika državnega pravobranilca določbe tega zakona, ki veljajo za državne pravobranilce. Razlika je v tem, da predlog ZDOdv kot osnovno kategorijo uvaja državne odvetnike, po ZDPra pa je osnovni subjekt državni pravobranilec. Vendar je tudi na tem mestu treba opozoriti, da mora zakon določiti, da so višji državni odvetniki in državni odvetniki nazivi delovnega mesta.

V 53. členu predloga ZDOdv je določeno, da pri državnem odvetništvu delujejo višji državni odvetniki, državni odvetniki in kandidati za državne odvetnike. Ta člen je pomanjkljiv, ker ne določa, ali gre pri teh imenovanjih za delovna mesta ali nazive, iz obrazložitve k 1. oddelku V. poglavja pa izhaja, da vprašanja položaja, pravic, obveznosti in drugih vprašanj, ki so povezane z javnimi uslužbenci, ki so zaposleni pri državnem odvetništvu, primarno ureja ZJU, da pa mora predlog zakona zaradi izvajanja opredeliti nazive javnih uslužbencev, zaposlenih pri državnem odvetništvu. Državno pravobranilstvo ugotavlja, da je določba pomanjkljiva, saj brez obrazložitve predlagatelja, da so v tem členu opredeljeni nazivi javnih uslužbencev, glede na besedilo člena ne bi bilo možno ugotoviti, ali ima predlagatelj pri navedbi višjega državnega odvetnika, državnega odvetnika in kandidata za državnega odvetnika v mislih delovna mesta ali nazive. Takšna nedoslednost predlagatelja nosi lahko posledice, ker so nazivi predvideni le za uradniška delovna mesta ne pa tudi za strokovnotehnična delovna mesta. Naj bo na tem mestu omenjeno, da se npr. samo za imenovanje javnih uslužbencev v naziv, po prvi točki drugega odstavka 88. člena ZJU, zahteva državljanstvo, znanje uradnega jezika in nekaznovanost. Sicer si ni mogoče predstavljati, da bi predlagatelj za državne odvetnike predvidel strokovno tehnična delovna mesta, saj se bodo na teh delovnih mestih izvajale javne naloge, te pa po ZJU izvajajo uradniki. Zato je treba v zakonu določiti, da se bodo delovna mesta opravljala v nazivih. ZJU določa, da uradnik izvršuje javne naloge v nazivu, ki se pridobi z imenovanjem po izbiri uradnika na javnem natečaju ali s premestitvijo na zahtevnejše delovno mesto ali z napredovanjem v višji naziv. Uradnik se po izbiri na javnem natečaju imenuje v najnižji naziv, v katerem se opravlja delo na uradniškem delovnem mestu, za katero bo sklenil pogodbo o zaposlitvi.

V 53. členu predloga ZDOdv niso opredeljeni nazivi javnih uslužbencev, je pa ta namen razviden iz obrazložitve k omenjenemu členu in namenske razlage ZJU. V predlogu ZDOdv, niso določena delovna mesta, za katera bodo javni uslužbenci, zaposleni pri državnem odvetništvu, sklenili delovno razmerje in tudi ni določeno, da bi v okviru tega delovnega mesta pridobili nazive, ki jih predvideva obrazložitev predloga ZDOdv.

Delovni osnutek ZDPra-1 v 39 členu ustrezno izrecno določa, da se državnopravobranilska služba na državnopravobranilskih mestih opravlja v funkciji državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca oziroma na položajih državni pravobranilec svetnik in pomočnik državnega pravobranilca svetnik. Ureditev napredovanja na položaj svetnik je posledica dejstva, da je bilo potrebno glede na izenačenost pogojev državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca ter prirejenosti položajev le-teh s položajem višjega sodnika in okrajnega sodnika, za katera je predvideno tudi napredovanje na položaj svetnika, tudi za pravobranilske funkcionarje urediti napredovanje na položaj svetnika, ki sicer v sedANJI ureditvi ni možno.

K 54. členu (državni odvetniki in višji državni odvetniki)

V 54. členu predloga ZDOdv so urejene **pristojnosti državnih odvetnikov in višjih državnih odvetnikov**. Ureditev, kot izhaja iz tega člena, ki določa zastopanje v zadevah glede na to, v pristojnost katerega od sodišč oziroma upravnih organov zadeva sodi, je pomanjkljiva. Določba, ki naj bi urejala pristojnosti državnih odvetnikov in višjih državnih odvetnikov, se namreč nanaša samo na zastopanje pred sodišči in upravnimi organi, ne pa tudi na opravljanje nalog pravnega svetovanja. Določbe, ki se nanašajo na to področje, pravno svetovanje nalagajo državnemu odvetništvu, določba 54. Člena predloga ZDOdv, ki določa pristojnosti državnih odvetnikov in višjih državnih odvetnikov, pa ne določa, ali naloge pravnega svetovanja izvršuje državni odvetnik ali višji državni odvetnik ali morda oba in v katerih zadevah kdo od njiju.

Prvi odstavek tega člena predvideva, da državni odvetniki zastopajo subjekte po določbah tega zakona v zadevah, ki sodijo v pristojnost okrožnih sodišč in njihovih organizacijskih enot. Iz obrazložitve predlagatelja ni razvidno, ali je omenjena dikcija že prilagojena morebitni reformi sodišč, saj ne ureja zastopanja v zadevah, ki sodijo v pristojnost okrajnih

sodišč. Zastopanje v zadevah, ki sodijo v pristojnost okrajnih sodišč, bi bilo v primeru predvidene reforme sodišč potrebno urediti vsaj v prehodnih določbah zakona.

V drugem odstavku tega člena bi bilo potrebno poleg pooblastila državnemu odvetniku za zastopanje subjektov v drugih zadevah, torej v zadevah izven izrecno določene pristojnosti iz prvega odstavka tega člena, urediti tudi, da lahko državni odvetniki v okviru pooblastila generalnega državnega odvetnika ali višjega državnega odvetnika opravljajo tudi druge naloge po tem zakonu. Navedeno je ustrezno urejeno v tretjem odstavku 6 člena delovnega osnutka ZDPra-1.

Določba 54. člena predloga ZDOdv je pomanjkljiva tudi v tem, ker ne ureja zastopanja v postopkih mediacije in arbitraže ter zastopanja v drugih postopkih pred organi v Republiki Sloveniji, kar je sicer predvideno v 12. členu predloga ZDOdv, po katerem državno odvetništvo subjekte iz 11. člena predloga zakona zastopa na podlagi pooblastila za zastopanje. Ni namreč jasno, ali to zastopanje izvršuje državni odvetnik ali višji državni odvetnik ali morda oba in v katerih zadevah kdo od njiju.

Nadalje predlog ZDOdv tudi ne določa ranga državnega odvetnika, ki naj bi zastopal državo pred tujimi in mednarodnimi sodišči ter tujimi in mednarodnimi arbitražami. Iz 54. člena predloga ZDOdv izhaja, da naj bi smeli zastopati pred višjimi sodišči, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije le višji državni odvetniki. Glede na zahtevnost postopkov pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami bi bilo primerno, da se tudi za te postopke poveri zastopanje le višjim državnim odvetnikom.

Po mnenju Državnega pravobranilstva je ustrežnejša ureditev pristojnosti državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca, kot izhaja iz 6. člena delovnega osnutka ZDPra-1, ki za državnega pravobranilca določa izvajanje vseh nalog, ki jih predvideva predlog državnega pravobranilstva, tj. varovanje javnega interesa, pravno svetovanje, opravljanje poravnalne funkcije in zastopanje Republike Slovenije in drugih subjektov, določenih s tem zakonom, pred sodišči, upravnimi organi, arbitražami in drugimi institucijami za mirno reševanje sporov ter izvajanje drugih pristojnosti, določenih z zakonom, za pomočnika državnega pravobranilca pa zastopanje v zadevah, ki spadajo v pristojnost okrajnih sodišč, okrožnih sodišč, delovnih in socialnih sodišč ter upravnih organov, v okviru

pooblastila generalnega državnega pravobranilca ali državnega pravobranilca pa tudi zastopanje v drugih zadevah ter opravljanje drugih nalog po tem zakonu.

K 55. členu (kandidati za državne odvetnike)

V 54. členu predloga ZDOdv so urejene **pristojnosti kandidatov za državne odvetnike**. Kot javne uslužbenke, ki delujejo pri državnem odvetništvu, kandidate za državne odvetnike navaja že splošna določba 53. člena predloga zakona. Kot je bilo pojasnjeno že glede nazivov višji državni odvetnik in državni odvetnik, tudi glede kandidatov za državne odvetnike velja, da iz člena ne izhajajo, ali gre za naziv ali delovno mesto. Tudi glede kandidatov za državne odvetnike mora torej predlog ZDOdv določiti, ali in v kakšnih nazivih se opravlja delo na tem delovnem mestu ter tudi, koliko nazivov je predvidenih za to delovno mesto.

V primerjavo: v 156. členu delovnega osnutka ZDPra-1 je predvideno, da strokovni sodelavci opravljajo svoje delo na uradniških delovnih mestih kot višji pravosodni svetovalci ali pravosodni svetniki.

Predlog ZDOdv kandidatom za državne odvetnike določa nekatere pristojnosti, ki v osnutku besedila ZDPra-1 niso predvidene in so v nasprotju z drugim odstavkom 156. člena delovnega osnutka ZDPra-1:

- po predlogu ZDOdv kandidati za državne odvetnike (v nadaljevanju kandidati) nadomeščajo državne odvetnike pri zastopanju, po osnutku besedila ZDPra-1 lahko kandidati nadomeščajo le po pooblastilu, ker je Državno pravobranilstvo izhajalo iz funkcije;
- po predlogu ZDOdv kandidati zastopajo pred okrožnimi sodišči in njihovimi organizacijskimi enotami, po osnutku besedila ZDPra-1 kandidati zastopajo tudi pred okrajnimi sodišči;
- po predlogu ZDOdv kandidati zastopajo pred delovnimi sodišči, po osnutku besedila ZDPra-1, pa kandidati zastopajo le pred delovnimi in socialnimi sodišči I. stopnje;
- po predlogu ZDOdv kandidati zastopajo pred upravnimi organi, po osnutku besedila ZDPra-1 pa kandidati zastopajo le pred upravnimi organi I. stopnje;

- po predlogu ZDOdv kandidati spremljajo in proučujejo le prakso tujih in mednarodnih sodišč in arbitraž, po osnutku besedila ZDPra-1 pa kandidati proučujejo prakso (vseh) sodišč;
- po predlogu ZDOdv kandidati opravljajo druge strokovne naloge po navodilu državnih odvetnikov, po osnutku besedila ZDPra-1 pa kandidati opravljajo druge strokovne naloge po odredbi državnega pravobranilca (in pomočnika državnega pravobranilca).

Državno pravobranilstvo meni, da gre le za nedoslednost pri sestavi besedila člena, vendar je treba nedoslednosti odpraviti. Ni mogoče namreč zastopati stališča, da lahko kandidat zastopa le pred okrožnimi, ne pa tudi pred okrajnimi sodišči, ki so prav tako sodišča prve stopnje. Enako kot v pripombah k 54. členu predloga ZDOdv je mogoče ugotoviti, da iz obrazložitve predlagatelja ni razvidno, ali je omenjena dikcija že prilagojena morebitni reformi sodišč, saj ne ureja zastopanja v zadevah, ki sodijo v pristojnost okrajnih sodišč. Zastopanje v zadevah, ki sodijo v pristojnost okrajnih sodišč, bi bilo v primeru predvidene reforme sodišč potrebno urediti vsaj v prehodnih določbah zakona.

2. oddelek: Pogoji za sklenitev delovnega razmerja

K 57. členu (splošni pogoji)

V 57. členu ZDOdv so urejeni **splošni pogoji**, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki bo sklenila delovno razmerje za opravljanje nalog višjega državnega odvetnika, državnega odvetnika in kandidata za državnega odvetnika.

Splošna pogoja za sklenitev delovnega razmerja v javnem sektorju sta (le) predpisana starost in splošna zdravstvena zmožnost. Pogoji državljanstva, znanja uradnega jezika in nekaznovanosti niso pogoji za sklenitev delovnega razmerja, so pa pogoji za opravljanje javnih nalog, ki se opravljajo na uradniških delovnih mestih. Predlog ZDOdv v prvem odstavku v dveh alinejah določa nadaljnja pogoja za opravljanje nalog višjega državnega odvetnika, državnega odvetnika in kandidata za državnega odvetnika, ki sta predpisana izobrazba in opravljen pravniški državni izpit. To sta pogoja, ki ju ZJU določa za nazive prvega kariernega razreda (86. člen in prvi odstavek 87. člena ZJU). Predlagatelj, kot rečeno, ni določil v zakonu, ali se javne naloge izvršujejo v nazivih.

Drugi odstavek tega člena kot pogoje za opravljanje dela v mednarodnem oddelku določa, da mora oseba aktivno obvladati angleški ali francoski jezik ter da mora imeti pridobljeno specializacijo ali delovne izkušnje s področja mednarodnega prava, evropskega prava človekovih pravic ali prava Evropske unije. Glede na to, da omenjena pogoja sploh nista opredeljena kot pogoja za sklenitev delovnega razmerja, pač pa le kot pogoja za opravljanje dela v mednarodnem oddelku, umestitev tega odstavka v določbo člena, ki ureja splošne pogoje za sklenitev delovnega razmerja, ni ustrezna. Umestitev besedila tega odstavka med člene glede pogojev za sklenitev delovnega razmerja bi bila ustrezna v primeru, da bi lahko delovno razmerje za delovno mesto, v katerega delovno področje bi spadale zadeve pred mednarodnimi sodišči, sklenile le osebe, ki bi morale kot posebni pogoj izpolnjevati tudi pogoj višje ravni znanja enega od tujih jezikov, v katerem se posluje pred mednarodni sodišči. Dikcija »pogoj višje ravni znanja« enega od tujih jezikov, v katerem se posluje pred mednarodnim sodiščem, je po mnenju Državnega pravobranilstva bolj primerna kot dikcija, da oseba »aktivno obvlada« angleški ali francoski jezik, pri čemer bi bilo potrebno določiti tudi, kaj to dejansko pomeni. Kot izhaja iz delovnega osnutka ZDPra-1, in sicer iz petega odstavka 42. člena, ki opredeljuje višjo raven znanja tujega jezika, ki je kot poseben pogoj predvidena v tretjem odstavku tega člena za opravljanje državnopravobranilske službe na mestu, v katerega delovno področje spadajo zadeve pred mednarodnimi sodišči, to pomeni sposobnost razumevanja jezika, branja vseh vrst zapisanih besedil ter govorjenja in pisno tvorjenje slogovno primernih besedil, ki po lestvici skupnega evropskega jezikovnega okvira predstavlja raven B2.

K 58. členu (delovne izkušnje)

V 58. členu predloga ZDOdv je določeno zahtevano število let **delovnih izkušenj** na pravniških delih po opravljenem pravniškem državnem izpitu, ki so potrebne, da lahko kandidat sklene delovno razmerje za opravljanje nalog višjega državnega odvetnika oziroma državnega odvetnika, za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje nalog višjega državnega odvetnika pa je alternativno določeno tudi število let, ko je oseba opravljala naloge državnega odvetnika. Določba glede predpisanih pogojev ustreza prvemu odstavku 43. člena in 44. členu delovnega osnutka ZDPra-1, ki urejata posebne pogoje za imenovanje na funkcijo državnega pravobranilca oziroma pomočnika državnega pravobranilca. Pogoji za imenovanje na funkcijo državnega pravobranilca so vezani na izpolnjevanje posebnih pogojev za izvolitev na

sodniško mesto na višjem sodišču po zakonu, ki ureja sodniško službo, ali pa na uspešno opravljanje funkcije pomočnika državnega pravobranilca v trajanju treh let, kot posebni pogoj za imenovanje na funkcijo pomočnika državnega pravobranilca pa so zahtevana najmanj tri leta delovnih izkušenj po opravljenem pravniškem državnem izpitu.

Kot ustrezne delovne izkušnje določba 58. člena predloga predvideva delovne izkušnje na pravniških delih po opravljenem pravniškem državnem izpitu. Po mnenju Državnega pravobranilstva je dikcija »pravniška dela« premalo dorečena oziroma je glede na potrebno visoko strokovno usposobljenost, ki jo zahtevajo naloge državnega odvetnika in posebej višjega državnega odvetnika, ustrezneje natančneje opredeliti, kakšne delovne izkušnje se štejejo za ustrezne. Za ustrezne delovne izkušnje naj, kot to izhaja iz 44. člena delovnega osnutka ZDPra-1, štejejo delovne izkušnje, pridobljene pri opravljanju funkcije sodnika, državnega tožilca in sodnika za prekrške, poklica odvetnika ali notarja ali pri opravljanju pravnih del v državnem organu, pri pravni ali fizični osebi na delovnih mestih, na katerih se zahteva enaka stopnja izobrazbe kot za državnega pravobranilca, oziroma, glede na predlog predlagatelja, državnega odvetnika. Opravljanje kakršnihkoli pravniških del namreč ne zagotavlja strokovnosti, ki se pričakuje od osebe, ki bo opravljala z zakonom predvidene naloge zastopanja, pravnega svetovanja in poravnavanja za Republiko Slovenijo.

Nadalje pa bi bilo potrebno kot poseben pogoj za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje dela na delovnem mestu, za katero je določeno znanje italijanskega oziroma madžarskega jezika, določiti tudi pogoj višje ravni znanja tega jezika, kot je to urejeno v četrtem odstavku 42. člena delovnega osnutka ZDPra-1.

3. oddelek: Sklenitev in prenehanje delovnega razmerja

K 59. členu (smiselna uporaba določb)

V 59. členu predloga ZDOdv so urejene pravne **podlage za sklenitev in prenehanje delovnega razmerja** državnega odvetnika in drugih javnih uslužbencev državnega odvetništva. Pravna podlaga je zakon, ki ureja sistem javnih uslužbencev, če ta zakon ne določa drugače. Predvidena ureditev glede na predstavljene razloge k V. poglavju predloga ZDOdv ni ustrezna. Po mnenju Državnega pravobranilstva bi moral novi zakon ohraniti

službeno razmerje funkcionarja z Republiko Slovenijo, glede pravic in obveznosti državnega pravobranilca, ki izhajajo iz državnopravobranilske službe, ki niso urejene v zakonu, ki ureja državnopravobranilsko službo pa določiti, da se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki velja za sodnike. Navedeno izhaja iz 2. člena delovnega osnutka ZDPra-1, po katerem državni pravobranilec in pomočnik državnega pravobranilca opravljata državnopravobranilsko službo kot funkcionarja v službenem razmerju z Republiko Slovenijo. Glede pravic in dolžnosti državnega pravobranilca v zvezi z državnopravobranilsko službo, ki niso urejene z ZDPra-1, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki velja za sodnike. Navedeno velja tudi za pomočnika državnega pravobranilca, če z ZDPra-1 ni drugače določeno.

Na delovna razmerja javnih uslužbencev Državnega pravobranilstva pravne podlage za sklenitev in prenehanje delovnega razmerja, ki so urejene v tem členu, nimajo pomembnejšega vpliva. Razlike med predlogom ZDOdv in delovnim osnutkom ZDPra-1 so posledica samostojnosti organa predvidenega v delovnem osnutku ZDPra-1.

Predlagana ureditev, ki izhaja iz 59. člena predloga ZDOdv, sledi nameravani spremembi statusa funkcionarjev v javne uslužbence. Posledica tega je, da se tudi za (bivše) državne pravobranilce in pomočnike državnih pravobranilcev za sklenitev in prenehanje delovnega razmerja uporablja javnouslyžbenska zakonodaja.

K 60. členu (razpis prostega mesta)

Po določbi 60. člena predloga ZDOdv **prosta mesta državnih odvetnikov in kandidatov za državnega odvetnika razpiše ministrstvo** najkasneje v enem mesecu po prejemu obrazloženega predloga generalnega državnega odvetnika. Predvidena ureditev sledi vzoru iz 43. člena delovnega osnutka ZDPra-1, razlika je le v roku, v katerem mora ministrstvo razpisati prosto mesto. V delovnem osnutku ZDPra-1 je določen 15 dni krajši rok za objavo razpisa kot v predlogu ZDOdv, ker je Državno pravobranilstvo ocenilo, da rok 15 dni povsem zadošča za enostavno opravilo kot je objava razpisa. Zato ni stvarnega in razumnega razloga, da bi bil ta rok daljši.

K 61. členu (izbira kandidata in mnenje komisije)

V prvem odstavku 61. členu predloga ZDOdv je urejena **izbira kandidata po obravnavanju vseh kandidatur in po opravljenem razgovoru s kandidati**. Predvideno je, da generalni državnik odvetnik izbere najustreznejšega kandidata in njegovo izbiro posreduje v mnenje komisiji za presojo ustreznosti kandidatov (46. člen predloga ZDOdv), ki s predlaganim kandidatom opravi razgovor. Po mnenju Državnega pravobranilstva je primernejša ureditev iz 48. člena delovnega osnutka ZDPra-1, po katerem v postopku izbire kandidata sodeluje Državnopravobranilski svet, po vzoru kandidacijskih postopkov za sodnike in državne tožilce. Na tem mestu naj bo omenjeno, da sestava komisije, ki je v predlogu ZDOdv urejena v 46. členu, med člani komisije ne predvideva članstva generalnega državnega odvetnika, ker gre za kandidacijski postopke generalnega državnega odvetnika, ni pa jasno, kje črpa generalni državni odvetnik pooblastilo za sodelovanje v komisiji za presojo ustreznosti kandidatov pri izbiri najustreznejšega kandidata iz 61. člena predloga ZDOdv.

V drugem odstavku 61. člen predloga ZDOdv je urejena **ocena komisije o neprimernosti kandidata, ki ga je izbral generalni državni odvetnik**. Po delovnem osnutku ZDPra-1 v nasprotju s predlogom ZDOdv pri izbiri kandidata za državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca sodeluje Državnopravobranilski svet, ki je urejen v prvem poglavju tretjega dela delovnega osnutka ZDPra-1 (od 99. do 103. člena) in njegovo članstvo predstavlja stroka, sestavljena iz funkcionarjev in pravnih strokovnjakov, ki jih predlaga Predsednik republike, izvoli pa Državni zbor. Državno pravobranilstvo meni, da sestava komisije za presojo ustreznosti kandidatov, ki jo ureja 46. člen predloga ZDOdv ni primerno sestavljena, saj sodniki izvajajo sodno funkcijo in ne posegajo v delovanje izvršilne veje oblasti. Torej sodna veja oblasti ne more sodelovati v postopkih javnih natečajev in izbirati javnih uslužbencev, ki bodo zasedli delovna mesta v izvršilni veji oblasti. Glede na to, da bo generalnega državnega odvetnika (in njegova namestnika?) izbirala posebna natečajna komisija – 12 članski Uradniški svet (četrti odstavek 60. člena ZJU), Državno pravobranilstvo tudi iz tega razloga ocenjuje kot neprimerno zakonsko rešitev sestave Komisije za izbiro kandidatov, kot je predlagana v tem členu. Sicer pa je treba postopke javnih natečajev in sestavo Komisije za izbiro višjih državnih odvetnikov, državnih odvetnikov in kandidatov za državne odvetnike, prilagoditi sistemu, ki ga ureja ZJU.

Za postopke izbire kandidatov naj se sledi predlagani rešitvi Državnega pravobranilstva iz 47. do 49. člena delovnega osnutka ZDPra-1, ob upoštevanju pripomb k 43. in 45. členu predloga ZDOdv. Tam je pojasnjeno, da Državno pravobranilstvo ocenjuje za nujno izhodišče sprememb glede generalnega državnega pravobranilca oziroma generalnega državnega odvetnika dejstvo, da mora biti ta izbran izmed državnih pravobranilcev (odvetnikov). Le generalni državni pravobranilec (odvetnik) pozna vsebine, ki jih organ opravlja, zato lahko tudi učinkovito vodi organ in sodeluje v postopkih izbire najustreznejših kandidatov.

V tretjem in četrtem odstavku 61. člena predloga ZDOdv so urejeni primeri, ko **komisija za presojo ustreznosti kandidatov poda oceno o neprimernosti kandidata, ki ga je izbral generalni državni odvetnik**. Predlog ZDOdv predvideva, da se razpis šteje za neustrezen, če komisija niti po dodatni obrazložitvi v svojem mnenju ne poda ocene o primernosti izbranega kandidata. Nejasno je, ali ima komisija na podlagi četrtega odstavka 61. člena predloga ZDOdv možnost, da sploh ne poda ocene o primernosti izbranega kandidata? Če je temu tako, bi bilo treba predlog ZDOdv dopolniti v smeri, da komisija mora sprejeti odločitev, kakršnokoli. Državno pravobranilstvo meni, da je ustrežnejša rešitev 49. člena delovnega osnutka ZDPra-1, po kateri Državnopravobranilski svet sprejme dokončno odločitev z dvotretjinsko večino vseh članov in po tako sprejeti odločitvi mora minister vložiti predlog v skladu s tako sprejetim dokončnim mnenjem.

K 62. členu (sklenitev delovnega razmerja)

V 62. členu predloga ZDOdv je urejena **sklenitev delovnega razmerja pri državnem odvetništvu** po tem, ko komisija v svojem mnenju poda oceno o primernosti kandidata. Rešitev ni docela skladna z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev. Državno pravobranilstvo meni, da se lahko delovno razmerje z javnim uslužbencem sklene šele po dokončnosti sklepa o izbiri in imenovanja v naziv, česar pa predlog ZDOdv ne določa. Ali je mnenje komisije za presojo ustreznosti kandidatov izenačeno s sklepom o izbiri? Vendar bo, glede na to, da ZJU zahteva izdajo sklepa o izbiri ter imenovanje v naziv (odločba), ZDOdv moral urediti navedene postopke, ki morajo biti skladni s 66. členom Zakona o javnih uslužbencih.

K 63. členu (prisega)

V 63. členu predloga ZDOdv je **vsebina prisega**, ki jo pred nastopom dela izrečejo državni odvetniki pred ministrom. Ustreznejša od predlagane prisega, ki sledi ukinitvi samostojnosti in v prisegi ne predvideva opravljanje nalog v skladu z ustavo in zakoni, kot to določa 51. člen delovnega osnutka ZDPra-1, temveč s spoštovanjem pravnega reda, v katerega pa se uvršča tudi delo državnih odvetnikov po odredbah in navodilih Ministrstva za pravosodje oziroma ministra.

Državno pravobranilstvo ocenjuje kot edino primerno vsebino prisega, iz 51. člena delovnega osnutka ZDPra-1, ki se nanaša na opravljanje državnopravobranilske službe skladno z ustavo in zakoni.

Ob tem je treba dodati, da se skladno 5. točko drugega odstavka 53. člena ZJU delovno razmerje začne opravljati z dnem, ki je določen v pogodbi o zaposlitvi. Glede na to, da 63. člen predloga ZDOdv sklenitev delovnega razmerja veže na zaprisego je treba določiti, kdaj se sklene pogodba o zaposlitvi (po dokončnosti sklepa o izbiri, dokončnosti odločbe o imenovanju v naziv, če bo ta zakonsko predviden, in po prisegi).

4. oddelek: Začasna premestitev v drug državni organ

K 64. členu (začasna premestitev v drug državni organ)

V 64. členu so določeni **pogojičasne premestitve v drug državni organ**. V delovnem osnutku ZDPra-1 je to področje urejeno v novem 10. členu in novem 7 oddelku »Premestitev in dodelitev državnega pravobranilca«, ki v 75 do 78. členu ureja premestitev državnega pravobranilca, dodelitev na drug zunanji oddelek ali sedež, dodelitev na Specializirano državno tožilstvo in prenehanje dodelitve. Predlog ZDOdv in delovni osnutek ZDPra-1 se razlikujeta, saj predvidevata različen status državnih odvetnikov oziroma državnih pravobranilcev. Javne uslužbenke je mogoče premeščati z ministrstva na ministrstvo, Državno pravobranilstvo pa v delovnem osnutku ZDPra-1 izhaja iz funkcije in je določbe uskladilo z ureditvijo premestitve, dodelitve in prenehanja, kot velja za tožilce in sodnike.

Skladno s tem delovni osnutek ZDPra-1 umešča splošen člen o premestitvi in dodelitvi že v temeljne določbe, po vzoru 9. člena ZDT-1. Poimenovanje instituta je skladno z ureditvijo, ki velja za državne tožilce in za sodnike; dodelitev je že po naravi začasen institut, premestitev pa trajen, čeprav ZJU v prvem odstavku 147. člena določa, da je premestitev tudi začasna in da lahko traja največ dve leti.. Premestitev oziroma dodelitev naj bo opredeljena po vzoru ZDT-1. Opravi naj se na podlagi pisnega soglasja državnega pravobranilca oz. pomočnika državnega pravobranilca, pri čemer se lahko sama prijavi na poziv k prijavam za dodelitev šteje za pisno soglasje.

Hkrati Državno pravobranilstvo še opozarja na neskladje med določbo o premestitvah in določbo o širitvi kroga zastopanih subjektov (11. člen ZDPra). Ob tem, ko predlog ZDOdv predvideva povečanje obsega dela državnih pravobranilcev, pa hkrati tudi omogoča njihovo premeščanje v drug državni organ. Ni jasno, kako bi ob takšnem stanju Državno pravobranilstvo z manjšo kadrovske zasedbo lahko obvladovalo večji obseg dela.

5. oddelek: Pravice in obveznosti državnih odvetnikov

K 65. členu (dostop do tajnih podatkov)

V 65. členu predloga ZDOdv je urejen **dostop do tajnih podatkov**. Delovni osnutek ZDPra-1 to področje ureja v 20. členu ter v novem 12. poglavju »Upravljanje in obdelava podatkov«četrtega dela. Temeljna določba je torej za razliko od predloga ZDOdv uvrščena že v uvodno poglavje, primerljivo s 16. členom ZDT-1, saj državni pravobranilec potrebuje dostop do podatkov za izvajanje vseh pristojnosti, ne le zastopanja. Dostop do tajnih podatkov brez posebnega dovoljenja je vključen kot nujna potreba za nemoteno izvajanje funkcije, saj se državni pravobranilci pri svojem delu redno srečujejo s tajnimi podatki oziroma jih potrebujejo za izvajanje svojih pristojnosti. Posebno poglavje delovnega osnutka ZDPra-1, ki ureja upravljanje in obdelavo podatkov, je urejeno po vzoru primerljivega poglavja v ZDT-1 in je potrebno, ker Državno pravobranilstvo upravlja in obdeluje poleg osebnih in tajnih podatkov tudi podatke, ki predstavljajo davčno tajnost in poslovno skrivnost. Državno pravobranilstvo predlaga, da novi zakon sledi ubeseditvi, kot izhaja iz 18. in 175. do 178. člena delovnega osnutka ZDPra-1.

K 66. členu (strokovnost in zakonitost delovanja)

Določba 66. člena terja od državnih odvetnikov **strokovno, vestno in pravočasno izvrševanje pristojnosti državnega odvetništva**. Ureditev sledi skupnim načelom sistema javnih uslužbencev (9. člen ZJU) in od njega ne odstopa. Zato je vprašanje, ali je vsebina te določbe sploh potrebna glede na to, da za uslužbenski sistem državnega odvetniška ZJU velja v celoti. Nanaša se na javne uslužbece, ki že imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi v javnem sektorju.

V delovnem osnutku ZDPra-1 je vsebina strokovnosti, poštenosti in vestnosti delovanja državnega pravobranilca uvrščena med temeljne določbe, v 4. člen, in je pogoj za opravljanje državnopravobranilske funkcije, pri čemer je upoštevana primerljiva ureditev po ZDT-1 in ZS. Osebnostna primernost državnega pravobranilca in pomočnika in je lahko dodaten pogoj za razrešitev državnega pravobranilca (82. člen delovnega osnutka ZDPra-1).

K 67. členu (opravljanje drugih dejavnosti in nasprotje interesov)

Določba 67. člena se nanaša na **opravljanje drugih dejavnosti in nasprotje interesov**. Državni odvetniki ne smejo opravljati dejavnosti, ki niso združljive z nalogami državnega odvetništva, in dejavnosti, ki pomenijo nasprotje interesov po ZJU. Določba je širša od ureditve iz 100. člena ZJU, v katerem se konflikt interesov nanaša le na opravljanje dela uradnika, po predlogu ZDOdv pa je zastavljena širše, ker se nanaša na (vse) naloge organa, torej na pristojnosti državnega odvetništva. Državno pravobranilstvo meni, da dejavnosti, ki niso združljive z nalogami državnega odvetništva ni mogoče predpisati s podzakonskim aktom, kot predvideva drugi odstavek 67. člena predloga ZDOdv, temveč mora biti ureditev teh vprašanj pridržana zakonu. Opozoriti pa je treba, da za državne odvetnike ni mogoče predpisati strožjih omejitev od tistih, ki veljajo za javni sektor.

V delovnem osnutku ZDPra-1 je nezdružljivost funkcije, ki je primerljiva s konfliktom interesov po ZJU, kar je urejeno v 63. členu, ki ureja nezdružljivost funkcije. Ta člen natančno določa, kakšni posli in dejavnosti ter zaposlitve ali dela, članstva so dovoljena in katera z državnopravobranilsko službo.

Državni pravobranilci in pomočniki so kot funkcionarji zavezanci tudi po Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK),⁸⁰ zato so dolžni ravnati v skladu s tem zakonom glede nezdržljivosti opravljanja funkcije, prepovedjo in omejitvah sprejemanja daril, glede prepovedi članstva itd. Enako kot vsi ostali v zakonu naštetih funkcionarji, so zavezanci za prijavo premoženjskega stanja. Tudi navedena določba ZIntPK kaže na to, da sta državni pravobranilec in pomočnik kot funkcionarja prav zaradi narave in vsebine odgovornosti funkcije, ki jo opravljata, podvržena strogemu nadzoru Komisije za preprečevanje korupcije. Podatki o dogodkih in premoženjskem stanju državnih pravobranilcev in pomočnikov kot funkcionarjev so namreč javno dostopni oziroma objavljeni celo 24 mesecev od dneva prenehanja opravljanja funkcije.

K 68. členu (omejitev uporabe informacij)

V 68. členu je urejena **omejitev uporabe informacij** v neslužbene namene. Isto problematiko ureja 58. člen delovnega osnutka ZDPra-1, ki krog zavezancev ustrezno širi - dolžnost varovanja tajnosti podatkov mora zavezovati tudi vse druge osebe, ki sodelujejo v teh postopkih oziroma zadevah, in ne le državne odvetnike.

Sicer pa ta člen predloga ZDOdv sledi namenu 3. točke prvega odstavka 100. člena ZJU, ki ureja opravljanje drugih dejavnosti in konflikt interesov in ga s to določbo konkretizira. Državno pravobranilstvo meni, da za javne uslužbence državnega odvetništva zadostujejo določbe ZJU, ki navedeno problematiko ureja, in ni razloga, da bi se v državnem odvetništvu v bistvenem enaki pravni položaji urejali različno od sicer enotnega sistema javnih uslužencev.

K 69. členu (opravljanje nalog med stavko)

V 69. členu je urejeno opravljanje nalog med stavko. Glede na to, da lahko skladno z 19. členom ZJU način uresničevanja pravice do stavke in omejitve stavke zaradi javnih koristi, določa zakon Državno pravobranilstvo meni, da je omejitev pravice do stavke v delovnem osnutku ZDPra-1 ustrezno urejena v 65. členu.

---

⁸⁰ Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 - uradno prečiščeno besedilo).

Po mnenju Državnega pravobranilstva je odveč določba drugega odstavka tega člena predloga zakona, saj gre za zadeve, ki jih ureja zakon.

K 70. in 71. členu (službeno oblačilo / službena izkaznica)

V 70. členu je določena **uporaba službenega oblačila**, v 71. členu pa **uporaba službene izkaznice**. Vsebinsko enako so ista vprašanja za državne pravobranilce in pomočnike ter javne uslužbence urejena v 73. in 74. členu delovnega osnutka ZDPra-1.

Glede kandidatov za državnega odvetnika je treba ohraniti ureditev, po kateri kandidati za državne odvetnike, po delovnem osnutku ZDPra-1 so to strokovni sodelavci, po pooblastilu državnega pravobranilca in pomočnika le-tega nadomeščajo pri zastopanju (drugi odstavek 156. člena delovnega osnutka ZDPra-1). To pomeni, da bi bilo treba prvi odstavek 71. člena predloga ZDOdv dopolniti z določbo, da se kandidati za državne odvetnike izkažejo pri izvrševanju svojih pristojnosti tudi s pooblastilom. Slednje se nanaša tudi na generalno pooblastilo, ki se lahko po delovnem osnutku ZDPra-1 podeli strokovnim sodelavcem na posameznih področjih (npr. vlaganje izvršb, prijava terjatev v stečaj ipd.).

6. oddelek: Disciplinska odgovornost državnih odvetnikov

Predlagana normativna ureditev disciplinske odgovornosti državnih odvetnikov, ki jo zasleduje predlog ZDOdv, predstavlja prepletanje sistema disciplinske odgovornosti javnih uslužbencev ter sistema disciplinske odgovornosti državnih funkcionarjev, pri čemer v primeru, da bodo državni odvetniki opredeljeni kot javni uslužbenci, za odstop od enotnega sistema javnih uslužbencev, predvsem v delu, ki se nanaša na ureditev disciplinskih kršitev, zastaralnih rokov in disciplinskih organov ter sankcij, ni utemeljenega razloga. Že primerjalni pregled pokaže, da je enotna ureditev sistema disciplinske odgovornosti za javne uslužbence dosledno upoštevana tudi v organih, ki svoje naloge opravljajo avtonomno in samostojno. Na primer, Zakon o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (ZSOVA)⁸¹ v 41. členu določa, da v disciplinskih postopkih zoper uslužbenca agencije veljajo določbe zakona, ki velja za javne uslužbence.

---

⁸¹ Zakon o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo).

V zvezi z disciplinsko odgovornostjo javnih uslužbencev je potrebno izpostaviti, da je bilo z novelo ZJU-B iz ZJU črtano poglavje o disciplinski odgovornosti, a se te določbe na podlagi 85. člena ZJU-B uporabljajo za javne uslužbence v organih državen uprave, pravosodnih organih in upravah lokalnih skupnosti.

Kot izhaja iz predloga ZDOdv, se predlagatelj zakona pri opredelitvi disciplinskih kršitev, disciplinskih organih in zastaralnih rokov zgleduje po določbah Zakona o sodniški službi (ZSS)⁸² in ZDT-1, ki navedene pravne institute urejata skoraj identično.

Državno pravobranilstvo kot pravosodni organ, ki mu je zaupana ne le naloga zastopanja države, temveč tudi naloga krepitve delovanja pravne države ter poravnalna in svetovalna funkcija, mora biti organiziran kot samostojen državni organ in ne sme postati organ, ki bi ga lahko v smislu političnih in strokovnih navodil v konkretnih zadevah usmerjalo ministrstvo ali vlada. Zaradi učinkovitega in transparentnega opravljanja vseh nalog mora biti Državnemu pravobranilstvu zagotovljen tudi zunanji videz neodvisnega in samostojnega položaja. Zakonska ureditev ne sme dajati vtisa, da je državno odvetništvo podaljšana roka izvršilne veje oblasti.

Ena od temeljnih nalog državnih pravobranilcev, enako kot državnih tožilcev, je zastopanje države pred sodišči. Opravljanje primerljivih nalog pa terja primerljiv način ureditve, tako v organizacijskem, kot v funkcionalnem smislu.

Državno pravobranilstvo je svoj pogled na ureditev področja disciplinske odgovornosti podalo v delovnem osnutku ZDPrav-1, v drugem delu zakona, tretjem poglavju (od 84. do 98. člena). Tam predlagana ureditev je oblikovana na podlagi dolgoletnih izkušenj in ob upoštevanju narave in vsebine dela državnih pravobranilcev in pomočnikov ter usklajena tudi sistemsko z določbami o disciplinski odgovornosti sodnikov in državnih tožilcev. V nadaljevanju bo Državno pravobranilstvo podalo pripombe k ureditvi disciplinske odgovornosti državnih odvetnikov, kot je predvidena v predlogu ZDOdv, pri čemer bo izhajalo iz dejstva, da predlog ZDPOdv državne odvetnike opredeljuje kot javne uslužbence.

---

⁸² Zakon o sodniški službi (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 120/08 - odl. US, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 - popr., 95/14 - ZUPPJS15 in 17/15).

Pripombe k posameznim členom

K 72. členu (splošna določba)

Splošna določba je v prvem in drugem odstavku usklajena z delovnim osnutkom ZDPra-1. Določba tretjega odstavka izključuje odgovornost državnega odvetnika za mnenje, ki ga je dal pri delu v zadevi, ki jo je obravnaval. Na podlagi 23. člena predloga ZDOdv je oblikovanje pravnega mnenja na zahtevo vlade sicer v pristojnosti državnega odvetništva, vendar je državni odvetnik glede na prvi odstavek 16. člena predloga ZDOdv v posamezni zadevi samostojen le pri opravljanju nalog pravnega zastopanja, torej lahko le v tem obsegu sprejema odločitve. Pri opravljanju ostalih nalog (pravno svetovanje in poskus mirne rešitve spora) pa bo kot del sistema javnih uslužbencev skladno z 41. členom predloga ZDOdv ter 94. členom ZJU vezan na navodila nadrejenega in ne bo sprejemal lastnih odločitev, temveč bo podajal le mnenja, za katera pa ne glede na določbe predloga ZDOdv ne bo disciplinsko odgovarjal. Državno pravobranilstvo meni, da je ob takšnem stanju določba nepotrebna, saj mnenje, ki ni pravno obvezujoče, ne more biti podlaga disciplinske odgovornosti.

Državno pravobranilstvo meni, da bi pri opravljanju svojih nalog državni odvetniki morali biti samostojni tudi pri izvrševanju ostalih nalog, ne le pri pravnem zastopanju. Po mnenju Državnega pravobranilstva je zato dikcija tretjega odst. 84. člena delovnega osnutka ZDPra-1, po kateri v okviru disciplinskega postopka ni dovoljeno posegati v samostojnost državnega pravobranilca pri opravljanju državnopravobranilske službe, ustrežnejša.

Četrti odstavek 72. člena izključuje disciplinsko odgovornost generalnega državnega odvetnika, čeprav gre za javnega uslužbenca. Predlagatelj zakona svojega predloga ne argumentira. Državno pravobranilstvo meni, da ni razlogov za izključitev disciplinske odgovornosti generalnega državnega odvetnika in njegovih namestnikov, vprašanje je le, katere določbe oz. določbe katerega zakona se bodo uporabljale za njihovo disciplinsko odgovornost.

Peti odstavek je skladen z ZSS.

K 74. členu (disciplinske kršitve)

V 74. členu predloga ZDOdv je določeno, da se **državnemu odvetniku za kršitev službene dolžnosti lahko izreče disciplinska sankcija**, pri čemer člen opredeljuje disciplinske kršitve. Prvi odstavek je v celoti usklajen z delovnim osnutkom ZDPrav-1. Drugi odstavek (vsebinska določitev kršitev) uvaja nekatere prilagoditve v sistem, ki velja za javne uslužbence. Predlog člena predstavlja odstop od enotnega sistema, ki velja za javne uslužbence, tudi v delu opredelitev disciplinskih kršitev, ki so za javne uslužbence v organih državne uprave, pravosodnih organih in upravah lokalnih skupnosti opredeljene v 123. členu ZJU. Osnutek člena zato predstavlja strožjo ureditev za državne odvetnike in pomeni neenakopravno obravnavanje državnih odvetnikov v razmerju do ostalih javnih uslužbencev v pravosodnih organih.

K 75. členu (disciplinske sankcije)

V 75. členu predloga ZDOdv so opredeljene **disciplinske sankcije**. Predlagatelj zakona je pri vrsti sankcij sledil sistemu, ki se na podlagi 85. člena ZJU-B uporablja za javne uslužbence, vendar od uveljavitve ZJU-B ne velja več, glede na dejstvo, da je bilo poglavje o disciplinski odgovornosti črtano. Ob upoštevanju drugega odstavka 85. člena ZJU-B ne veljajo več in se v disciplinskem postopku ne uporabljajo določbe o odvzemu položaja oziroma razrešitvi položaja, razrešitvi naziva in imenovanju v eno stopnjo nižji naziv ter o odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki jih predlog ZDOdv izrecno našteva kot vrsto sankcij za težje disciplinske kršitve. Ureditev disciplinskih sankcij, kot jo predvideva osnutek, pomeni poseg v enotnost sistema javnih uslužbencev in neenako obravnavo državnih odvetnikov glede na njihov status javnih uslužbencev. Predlagatelj zakona tudi ne ponudi razloga za odstop od enotnega sistema disciplinskih sankcij za javne uslužbence v delu, ki se nanaša na višino denarne kazni. Ta po višini močno odstopa, saj je predvidena kazen v višini največ 50 % oz. 80 % plače za polni delovni čas.

Predlagatelj zakona je vnesel tudi načelo sorazmernosti disciplinske sankcije v razmerju z težo storjene disciplinske kršitve, vendar tega ni konkretiziral. Delovni osnutek ZDPra-1 v 87. členu načelo sorazmernosti podrobneje opredeli.

K 76. in 77. členu (disciplinski organi / disciplinski tožilec):

V 76. členu predloga ZDOdv so opredeljeni **disciplinski organi**, 77. člen predloga ZDOdv pa določa, da disciplinski postopek uvede **disciplinski tožilec** in ureja način imenovanja disciplinskega tožilca in njegovih namestnikov. Predlagatelj zakona je kljub dejstvu, da imajo državni odvetniki po predlogu ZDOdv status javnih uslužbencev, sledil ureditvi, ki velja za sodnike in državne tožilce in je tudi v tem delu brez utemeljenega razloga odstopil od enotnega sistema, ki velja za javne uslužbence. Člen tudi nima določb o prenehanju članstva v disciplinskih organih zaradi prenehanja statusa državnega odvetnika oziroma funkcije sodnika. Delovni osnutek ZDPra-1 prenehanje članstva v disciplinskem organu natančno opredeljuje v 93. členu.

K 78. členu (disciplinska komisija prve stopnje)

V 78. členu je urejena sestava in oblikovanje **disciplinske komisije prve stopnje**. Predlog ZDOdv predvideva, da so člani disciplinske komisije tudi trije uslužbenci ministrstva, ki jih izmed diplomiranih univerzitetnih pravnikov z najmanj tremi leti delovnih izkušenj po opravljenem pravniškem državnem izpitu imenuje minister. Navedena ureditev v tem delu ni ustrežna, glede na dejstvo, da uslužbenci ministrstva ne opravljajo enakovrstnih oz. primerljivih specializiranih strokovnih nalog, torej dela državnega odvetnika ne poznajo in iz tega razloga tudi niso usposobljeni ocenjevati, ali v konkretnem primeru določeno ravnanje izpolnjuje znake disciplinske kršitve. Niti po delovnih izkušnjah niso primerljivi z višjimi državnimi odvetniki.

Sicer pa predlog ZDOdv v delu, ki se nanaša na sestavo disciplinskih organov prve stopnje sledi ZSS in ZDT-1, torej povzema ureditev, ki velja za državne funkcionarje in predstavlja odstop od enotnega sistema javnih uslužbencev, v katerih disciplinski postopek vodi in odločitve sprejema predstojnik.

K 79. členu (disciplinski postopek)

V 79. členu je urejen **disciplinski postopek**. Določba sledi ureditvi disciplinskega postopka, ki se uporablja za javne uslužbence po ZJU, z izjemo, da se za vročanja, vabljenje, izvedbo

obravnave in zapisnik uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek, in ne določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, kot to določa ZJU.

Predlog ZDOdv predvideva, da disciplinsko komisijo druge stopnje sestavljajo člani komisije za presojo ustreznosti kandidatov iz 46. člena tega zakona (v besedilu člena je napačen sklic na 48. člen). Državno pravobranilstvo meni, da bi moral predlog ZOdv definirati pogoje za imenovanje pravnega strokovnjaka kot četrtega člana komisije, ki ga imenuje minister. Državno pravobranilstvo je sestavo disciplinskega sodišča prve in druge stopnje in način imenovanja njihovih članov oblikoval v 92. členu delovnega osnutka ZDPra-1, pri čemer je glede na naravo dela državnih pravobranilcev upoštevana ureditev iz ZDT-1.

K 80. členu (zastaralni roki)

V 80. členu je opredeljen **zastaralni rok**. Besedilo navedenega člena je v celoti usklajeno s 88. členom delovnega osnutka ZDPrav-1 ter s 83. členom ZDT-1 in 85. členom ZSS. Navedena ureditev ponovno izraža potrebo po ohranitvi statusa državnih pravobranilcev in pomočnikov kot državnih funkcionarjev. V primeru, da bodo imeli državni odvetniki status javnih uslužbencev, je strožja ureditev zastaralnih rokov nesprejemljiva, saj neenakopravno obravnava državne odvetnike v primerjavi z drugimi javnimi uslužbenci. V enotnem sistemu, ki velja za javne uslužbence, namreč veljajo 1-, 3- in 6 mesečni zastaralni roki.

7. oddelek: Začasna odstranitev z dela

K 81. in 82. členu (suspenz / pritožba zoper suspenz)

V 81. členu je urejen **suspenz**, v 82. členu pa **pritožba zoper suspenz**. Določba o suspenzu in o pritožbi zoper odločbo o suspenzu povzema določbo 96. člena delovnega osnutka ZDPra-1, ki je usklajen z ZSS in ZDT-1, kar ponovno govori v prid ohranitvi sedanjega statusa državnih pravobranilcev.

V prvem odstavku 81. člena predloga ZDOdv bi bil primernejši zapis »... storjenem pri opravljanju službe državnega odvetnika« namesto zapisanega: »... pri izvrševanju pristojnosti

državnega odvetništva«. V členu manjka rok, v katerem mora vlada odločiti o pritožbi zoper sklep o suspenzu.

VI. poglavje: NADZOR NAD DELOM DRŽAVNEGA ODVETNIŠTVA

Uvodna obrazložitev predloga zakona v delu, v katerem se nanaša na nadzor nad delom državnega odvetništva, nima podrobnejše obrazložitve. Potrebo po ureditvi nadzora je tako mogoče najti le v enem od ciljev predloga, to je, večji transparentnosti poslovanja, ter v enem od načel predloga, to je, notranjem in zunanjem nadzoru poslovanja državnega odvetništva in dela državnega odvetnika. V obrazložitvi poglavitnih rešitev prav tako ni najti vsebinske obrazložitve tega poglavja, pač pa le splošne navedbe o zasledovanju ustrežnejše določitve nadzora nad delovanjem državnega odvetništva.

Državno pravobranilstvo je predhodno že obrazložilo svoje stališče, da je ukinitve sedanjega samostojnega organa in oblikovanje organa v sestavi ministrstva neustrezna. Državno odvetništvo je v predlogu ZDOdv predvideno kot del enega od ministrstev, kljub temu, da je njegovo delovno področje določeno precej širše in sega onkraj zgolj enega ministrstva oziroma enega državnega organa. Pri tem nadzor, ki pomeni vsebinski nadzor nad delom državnega odvetništva, torej strokovni nadzor, neposredno negira temelje, na katere predlog zakona sicer postavlja državno odvetništvo.

V 2. členu je namreč predvideno, da je državno odvetništvo pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti samostojno in avtonomno, v 16. členu pa je določeno, da je državni odvetnik pri opravljanju nalog pravnega zastopanja v posamezni zadevi samostojen, kar predlagatelj zakona poudarja tudi v uvodni obrazložitvi, kjer v obrazložitvi preimenovanja državnih pravobranilcev v državne odvetnike, ki bodo javni uslužbenci, izpostavlja, da so v sistem javnih uslužbencev, torej v ZJU, vgrajene ustrezne varovalke, ki zagotavljajo njihovo strokovno in neodvisno delovanje, pri čemer se sklicuje na 8., 9., 10., 13. in 28. člen ZJU. Če torej predlagatelj zakona predvideva državne odvetnike kot javne uslužbence, mora zanje veljati javnouslyžbenska zakonodaja in temeljno ureditev vsebuje ZJU. ZJU ne predvideva, da bi minister izvajal strokovni nadzor nad javnimi uslužbenci, zato za državne odvetnike, če bodo ti javni uslužbenci, ne sme veljati drugačna ureditev kot za ostale javne uslužbence, saj bi to pomenilo njihovo neenako obravnavo glede na njihov sicer enak status.

V zvezi s tem gre zgolj opomniti, da je bilo iz ZJU črtano celotno XVII. poglavje o disciplinski odgovornosti. Za javne uslužbence disciplinske odgovornosti ni več, pač pa zanje glede morebitnih kršitev velja splošna delovnoppravna zakonodaja. Prav tako je bilo črtano celotno XIX. poglavje o ugotavljanju nesposobnosti in tudi v tem delu za javne uslužbence velja splošna delovnoppravna zakonodaja.

Tudi ZDR-1 ne predvideva posebnega instituta strokovnega nadzora nad delavcem, pač pa za primer, da delavec dela ne opravlja strokovno oziroma ne izpolnjuje pogodbenih ali drugih obveznosti iz delovnega razmerja oziroma te krši, določa institut (redne in izredne) odpovedi pogodbe o zaposlitvi. ZJU tako ne predvideva, da bi predstojnik organa v sestavi oziroma minister izvajal notranji strokovni nadzor nad javnimi uslužbenci.

ZDU-1 sicer v 24. členu, ki ureja poročanje in nadzor, določa, da ministrstvo nadzoruje delo organa v sestavi, ter da minister lahko zahteva poročila, podatke in druge dokumente v zvezi z opravljanjem dela organa v sestavi, predstojnik organa v sestavi pa mora ministru redno in na njegovo posebno zahtevo poročati o delu organa v sestavi in vseh pomembnejših vprašanjih s področji dela organa v sestavi, vendar pa podrobnejših določb o tem nima. Z organizacijo državnega odvetništva kot organa v sestavi ministrstva bi ta torej postal upravni organ, ZDU-1 pa v zvezi s tem predvideva nadzor ministrstva, pristojnega za upravo, in ne nadzor ministrstva, pristojnega za pravosodje. Po določbi 73. člena ZDU-1 tako ministrstvo, pristojno za upravo, opravlja v upravnih organih nadzorstvo nad izvajanjem predpisov o upravnem poslovanju in upravni inšpektor je tisti, ki ima pravico do vpogleda v dokumentacijo, ki se nanaša na upravne postopke in upravno poslovanje. Gre za inšpekcijsko nadzorstvo, ki je tudi posebej in podrobneje urejeno v Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (ZIN).⁸³ Ministrstvo za pravosodje ima trenutno en organ v sestavi, Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij. Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1)⁸⁴, ki ureja tudi organe za izvrševanje kazenskih sankcij, in med drugim Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij kot organ v sestavi ministrstva, pristojnega za pravosodje, ne predvideva nadzora ministrstva nad Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij. Tudi najnovejši od zakonov, ki ureja organ v sestavi ministrstva, Zakon o finančni upravi (ZFU),⁸⁵ ne predvideva strokovnega nadzora ministrstva nad Finančno upravo Republike Slovenije, notranji nadzor dela finančne uprave pa vključuje

---

⁸³ Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 - uradno prečiščeno besedilo in 40/14).

⁸⁴ Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 - ZP-1G, 96/12 - ZPIZ-2, 109/12, 54/15 in 102/15 - ZPIZ-2B).

⁸⁵ Zakon o finančni upravi (Uradni list RS, št. 25/14).

(le) sistem finančnega in organizacijskega poslovanja ter notranjih kontrol in stalnega preverjanja tega sistema, pri čemer mora notranji nadzor zagotoviti, da finančno in organizacijsko poslovanje ter sistem notranjih kontrol delujejo v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, gospodarnosti in učinkovitosti (8. člen ZFU). Notranji nadzor ureja še 12. člen ZFU, in sicer določa, da generalni finančni urad nadzira delo notranjih organizacijskih enot. Če generalni finančni urad ugotovi, da finančni urad ne opravlja svojih nalog oziroma jih ne opravlja pravilno ali pravočasno, mora na to opozoriti direktorja finančnega urada in mu naložiti, da zagotovi opravljanje njegovih nalog oziroma, da ugotovljene nepravilnosti opravi v roku, ki mu ga določi. Kakšnih drugih določb o nadzoru navedeni zakon nima.

Če je torej državno odvetništvo predvideno kot organ v sestavi ministrstva, zanj ne more veljati drugačna ureditev istovrstnih vprašanj kot za ostale organe v sestavi. Enako velja za urejanje državnih odvetnikov kot javnih uslužbencev. Če so državni odvetniki predvideni kot javni uslužbenci, tudi zanje ureditev istovrstnih vprašanj ne more biti drugačna kot za ostale javne uslužbence, saj bi to pomenilo poseg v enotnost sistema javnih uslužbencev oziroma neenako obravnavanje državnih odvetnikov kot javnih uslužbencev glede urejanja identičnih pravnih institutov.

Ureditev nadzora nad delom državnega odvetništva, kot je predvidena v VI. poglavju predloga zakona, še zlasti strokovnega nadzora, je tako v nasprotju s siceršnjo ureditvijo, ki velja za organe v sestavi ministrstva, in z ureditvijo, ki velja za ostale javne uslužbence, saj določa neko drugačno, dodatno oziroma strožjo ureditev za državne odvetnike kot javne uslužbence, ki sicer ni določena za preostale javne uslužbence državnih organov oziroma organov v sestavi ministrstev.

Tudi sicer je ureditev strokovnega nadzora ministrstva, s katerim naj bi se ugotavljala zakonitost in strokovnost dela državnega odvetništva nerazumljiva, saj predlagatelj predvideva, da bi se državno odvetništvo ustanovilo kot organ v sestavi ministrstva in se pri tem izrecno sklicuje na 14. člen ZDU-1, ki določa, da se organ v sestavi ministrstva med drugim lahko ustanovi za upravljanje specializiranih strokovnih nalog, če se s tem zagotovi večja učinkovitost in kakovost pri opravljanju nalog oziroma če je zaradi narave nalog ali delovnega področja potrebno zagotoviti večjo stopnjo strokovne samostojnosti pri opravljanju nalog. Predlagatelj zakona v obrazložitvi predloga izrecno navaja, da državno pravobranilstvo

opravlja specializirane strokovne naloge in ni nobene ovire, da ne bi bilo organizirano kot organ v sestavi ministrstva, poudarja pa tudi zagotovitev večje stopnje strokovnosti in samostojnosti. Glede na to si ni mogoče zamisliti, kako bi ministrstvo, ki te naloge zaradi njihove specializiranosti torej prenaša izven samega ministrstva v poseben organ v sestavi, sploh lahko kompetentno nadziralo zakonitost in strokovnost opravljanja takih, specializiranih strokovnih nalog. Predlog zakona predvideva, da naj bi ta nadzor opravljali uslužbenci ministrstva. Ti glede na delovno področje ministrstva nimajo oziroma ne morejo imeti kompetenc za opravljanje takega nadzora, saj dela državnega odvetništva ne poznajo in ne morejo poznati, saj ga ne opravljajo na nobeni od ravni, kot jih predvideva predlog zakona, oziroma so prav zaradi njihove specializiranosti prenesene izven ministrstva, v organ v sestavi.

Prav tako je sklepati, da tudi ni potrebno, da bi uslužbenci ministrstva, ki bi opravljali nadzor, izpolnjevali pogoje, kot jih morajo za sklenitev delovnega razmerja izpolnjevati državni odvetniki, tako glede strokovnega naslova kot opravljenega pravniškega državnega izpita in delovnih izkušenj. Za višjega državnega odvetnika so namreč predpisani enaki pogoji kot za višjega sodnika, za državnega odvetnika pa enaki pogoji kot za okrajnega sodnika. V 33. členu predloga ZDOdv je določeno, da državno odvetništvo opravlja najzahtevnejše naloge zastopanja države, in sicer pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije, Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, tujimi sodišči in arbitražami ter pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami. Ob tem si je težko zamisliti, da bi javni uslužbenci ministrstva, ki ne opravljajo teh specializiranih nalog, lahko opravljali strokovni nadzor nad zakonitostjo in strokovnostjo dela državnega odvetništva oziroma državnih odvetnikov, kot je sicer predvideno v VI. poglavju predloga zakona.

V nasprotju z navedenim pa ima delovni osnutek ZDPra-1 (v četrtem poglavju četrtega dela, ki se nanaša na splošna navodila in strokovni nadzor, od 131. do 139. člena) strokovni nadzor urejen sistemsko in neposegajoč v siceršnjo ureditev državnih (upravnih) organov oziroma v javnouslužbenski sistem, saj državne pravobranilce ureja kot nosilce funkcije v pravosodnem organu in strokovni nadzor ureja primerljivo oziroma enako, kot je ta urejen v ostalih pravosodnih organih oziroma kot velja za preostali primerljivi pravosodni funkciji, to je za sodnike in tožilce. Zgolj presajanje instituta strokovnega nadzora oziroma strokovnega pregleda, ki velja za pravosodne funkcionarje, na javne uslužbence pa zaradi bistvene različnosti njihovega položaja oziroma drugačnega statusa in predvsem pristojnosti

funkcionarjev ni možno. Prav to je sicer narejeno v predlogu ZDOdv, ki je nekritično dobesedno prepisal člen o strokovnem nadzoru iz delovnega osnutka ZDPra-1. Poglavje o splošnih navodilih in strokovnem nadzoru je Državno pravobranilstvo v delovnem osnutku ZDPra-1 namreč uredilo po vzoru IX. poglavja ZDT-1, ki (prav tako) ureja splošna navodila in strokovni nadzor (primerjaj 173., 174. in 175. člen ZDT-1), in po vzoru IV.a poglavja ZSS o službenem nadzoru sodnikovega dela (primerjaj 79.a, 79.b in 79.c člen ZSS).

V predlogu ZDOdv je tako narobe razumljeno poglavje o strokovnem nadzoru, kot je urejeno v delovnem osnutku ZDPra-1, saj vanj zmotno vključuje tudi nadzor, ki ga je ministrstvo sicer pristojno opravljati v pravosodnih organih. Gre za tako imenovani pravosodni nadzor, ta pa je urejen v posebnem poglavju o pravosodni upravi (11. poglavje četrtega dela delovnega osnutka ZDPra-1, od 165. do 173. člena) in je (zaradi celovite ureditve področja državnopravobranilske uprave) prav tako urejen primerljivo ostalima dvema primerljivima pravosodnima funkcijama (primerjaj 158.–166. člen ZDT-1 in 65.a in 65.b člen ZS). Gre torej za dve različni vrsti nadzora, ki ju glede na njun bistveno različen namen, izvajalce in usmerjenost ni dopustno zamenjevati oziroma združevati.

VII. poglavje: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

K 87. členu (ustanovitev državnega odvetništva, premestitev funkcionarjev in osebja)

V 87. členu predloga ZOdv je urejena **ustanovitev državnega odvetništva, premestitev funkcionarjev in osebja**. Posledica ureditve iz 87. člena je nastanek prehodnega obdobja, v katerem bi v istem organu enako delo hkrati opravljali funkcionarji in javni uslužbenci. To je po mnenju Državnega pravobranilstva nesprejemljivo, saj se s tem ustvarja izrazita neenakopravnost. Položaj sedanjih državnih pravobranilcev in pomočnikov je potrebno urediti enotno, kar pomeni, da se državne pravobranilce in pomočnike izenači ne glede na to, koliko časa imajo mandat po sedaj veljavnem zakonu in na katerem oddelku sedaj opravljajo funkcijo. Ne gre namreč spregledati, da po sedaj veljavnih predpisih mandat državnega pravobranilca in pomočnika traja osem let. Tisti pravobranilci in pomočniki, ki so oziroma bodo imenovani v zadnjem letu pred uveljavitvijo novega zakona, bi po predlogu ZDOdv torej še vsaj sedem let uživali enak položaj in plačo.

Ob tem velja spomniti, da je Ustavno sodišče Republike Slovenije ob odločanju o ustavnosti določb Zakona o začasni ureditvi organizacije in pristojnosti občinskih sodnikov za prekrške in občinskih javnih pravobranilcev (ZZUOPSP)⁸⁶ zapisalo »Zakonodajalec je bivše občinske in medobčinske javne pravobranilce po položaju in pristojnostih izenačil z namestniki Javnega pravobranilca Republike Slovenije, ki so to postali na podlagi Zakona o javnem pravobranilstvu, ne pa tudi glede plačila. Za takšno različno vrednotenje in nagrajevanje dela niso bili podani razumni in stvarni razlogi. Zato je bila izpodbijana določba Zakona o začasni ureditvi organizacije in pristojnosti občinskih sodnikov za prekrške in občinskih javnih pravobranilcev, kolikor je omogočala takšno razlikovanje, v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave.«⁸⁷

V zvezi s statusom javnih uslužbencev Državno pravobranilstvo meni, da določba petega odst. 87. člena premalo ščiti sedanje razporeditve (in s tem tudi plače) zaposlenih javnih uslužbencev Državnega pravobranilstva. V skladu z navedeno določbo se bo lahko javne uslužbence Državnega pravobranilstva premeščalo na druga ministrstva - na podlagi 149. člena ZJU in posledično tudi na podlagi 156. in 158. člena ZJU, kjer je urejeno premeščanje ali celo odpoved iz poslovnih razlogov. To torej lahko pomeni premeščanje na manj zahtevna in nižje plačana delovna mesta. Za javne uslužbence bi morala biti v prehodnih določbah ZDOdv uporabljena določba prvega odstavka 153. člena ZJU, ki določa, da ob ukinitvi organa prevzame organ, v katerega delovno področje preidejo naloge, vse javne uslužbence; delovno razmerje javnim uslužbencem ne preneha, javni uslužbenci pa se razporedijo na enaka delovna mesta. Podobno je v 107. členu uredil tudi ZFU, ki je združil Carinsko in Davčno upravo, kot tudi drugi zakoni, ki so iz različnih razlogov posegli v premeščanje javnih uslužbencev z enega na drug organ (npr. z občin na Centre za socialno delo ob uveljavitvi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS)⁸⁸).

Pri premeščanju pa ni mogoče mimo, sicer v obrazložitvi predloga ZDOdv zapisane namere, da se bo delo višjih državnih odvetnikov, državnih odvetnikov in kandidatov za državne odvetnike opravljalo v nazivih. Kandidati za državne odvetnike bodo lahko, premeščeni na

---

⁸⁶ Zakon o začasni ureditvi organizacije in pristojnosti občinskih sodnikov za prekrške in občinskih javnih pravobranilcev (Uradni list RS, št. 82/94, 39/96 - odl. US, 45/96 - popr., 61/96 - odl. US, 20/97 - ZDPra, 123/04 - odl. US in 7/03 - ZP-1).

⁸⁷ Odločba Ustavnega sodišča RS, opr. št. U-I-93/02 z dne 28. 10. 2004, podobno Odločba Ustavnega sodišča RS, U-I-327/1994 z dne 16. 3. 1995.

⁸⁸ Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 - ZUJF, 57/12 - ZPCP-2D, 3/13 - ZŠolPre-1, 14/13, 56/13 - ZŠtip-1, 99/13, 14/15 - ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 - odl. US in 51/16 - odl. US).

delovno mesto državnega odvetnika in imenovani v naziv kandidata, državni pravobranilci ni pomočniki pa bodo naziv morali naziv šele pridobiti, pod pogojem, da bodo izbrani v postopku javnega natečaja. S tem so pravice in obveznosti bodočih »državnih odvetnikov« že v izhodišču urejene drugače, eno kategorijo javnih uslužbencev se bo premeščalo za stalno, drugo kategorija pa začasno. Ob tem je spregledano, da lahko po ZJU začasna premestitev traja le dve leti.

V prehodnih določbah naj se določi, da strokovni sodelavci nadaljujejo delo pri državnem odvetništvu. Določi naj se delovno mesto in naziv in določi naj se, da se naziv pridobi z imenovanjem, kar je skladno z ZJU.

V državnem odvetništvu bodo torej zaposleni le javni uslužbenci, ne pa tudi funkcionarji, kar jasno izhaja iz 22. člena ZDU-1. Najvišja delovna mesta v uslužbenskem mestu so uradniška delovna mesta, ki se opravljajo na položaju. Predlog ZDOdv, čeprav v nasprotju z ZDU-1 določa, da so mesta generalnega državnega odvetnika in njegovih dveh namestnikov funkcionarska, bo treba, če bo dana zelena luč k nadaljnji obravnavi spremeniti tako, da se določi, da se ta tri mesta opravljajo na položaju. Četrto, po pomembnosti je mesto generalnega sekretarja. Ob prehodu v nov sistem bo treba upoštevati, da je mesto generalnega sekretarja Državnega pravobranilstva delovno mesto, ki se opravlja na položaju in je določeno kot delovno mesto za nedoločen čas. V predlogu ZDOdv je delovno mesto generalnega sekretarja določeno kot delovno mesto za dobo 5 let.

K 93. členu (zastopanje javnega interesa)

V 93. člen predloga ZOdv je predviden prenos pristojnosti za **zastopanje javnega interesa** na Vrhovno državno tožilstvo. S takšno rešitvijo se Državno pravobranilstvo ne strinja. Delovni osnutek ZDPra-1 za razliko od predloga ZOdv postavlja varstvo javnega interesa med pristojnostmi državnega pravobranilca na prvo mesto. Državno pravobranilstvo menimo, da ni razloga za prenašanje te pristojnosti na drug organ, in se hkrati tudi sprašujemo, če je glede na naravo zadev, povezanih z zastopanjem javnega interesa, kot tudi glede na naravo dela Vrhovnega državnega tožilstva, to najprimernejša rešitev.

K 100. in 101. členu (razveljavitev predpisov / uveljavitev in začetek uporabe)

Po določbi 100. člena z uveljavitvijo ZDOdv preneha veljati ZDPra, pri čemer pa se ZDOdv začne uporabljati šele šest mesecev po uveljavitvi. Navedeni določbi sta pomanjkljivi, saj ni določeno, kateri zakon se uporablja v šest-mesečnem obdobju do začetka uporabe novega zakona. Prejšnji zakon namreč ne bo več veljal, zato je njegovo (podaljšano) uporabo treba izrecno urediti.

Tretji del: delovni osnutek ZDPra-1

Delovni osnutek Zakona o državnem pravobranilstvu (ZDPra-1) izhaja iz predloga Zakona o Državnem pravobranilstvu, ki je bil predstavljen kot osnutek z dne 9. 7. 2015 in označen z EVA 2014-2030-0001. Osnutek je dopolnjen s predlogi Državnega pravobranilstva, ki so nastali v obdobju od januarja do junija 2016.

ZAKON o državnem pravobranilstvu - 1 (ZDPra-1)

PRVI DEL: TEMELJNE DOLOČBE

DRUGI DEL: DRŽAVNOPRAVOBRANILSKA SLUŽBA

1. POGLAVJE SPLOŠNA PRISTOJNOST IN POOBLASTILA

1. oddelek
Splošno

2. oddelek
Predhodni postopek

2. POGLAVJE DRŽAVNOPRAVOBRANILSKA SLUŽBA

1. oddelek
Splošna določba

2. oddelek
Pogoji za imenovanje

3. oddelek
Postopek za imenovanje

4. oddelek
Napredovanje državnih pravobranilcev

5. oddelek
Dolžnosti državnega pravobranilca in nezdružljivost funkcije državnega pravobranilca

6. oddelek
Pravice državnega pravobranilca

7. oddelek
Premestitev in dodelitev državnega pravobranilca

8. oddelek
Prenehanje funkcije in razrešitev državnega pravobranilca

3. POGLAVJE DISCIPLINSKI POSTOPEK IN ZAČASNA ODSTRANITEV IZ DRŽAVNOPRAVOBRANILSKE SLUŽBE

TRETJI DEL: DRŽAVNOPRAVOBRANILSKI SVET

1. POGLAVJE SESTAVA IN IZVOLITEV ČLANOV

2. DRUGO POGLAVJE PRISTOJNOSTI IN DELOVANJE

ČETRTI DEL: DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO

1. POGLAVJE ORGANIZACIJA DRŽAVNEGA PRAVOBRANILSTVA

2. POGLAVJE VODENJE DRŽAVNEGA PRAVOBRANILSTVA

1. oddelek
Generalni državni pravobranilec

2. oddelek
Začasno vodenje

3. POGLAVJE KOLEGIJSKO DELO

4. POGLAVJE SPLOŠNA NAVODILA IN STROKOVNI NADZOR

5. POGLAVJE RAZPORED DELA IN DODELJEVANJE ZADEV

6. POLITIKA DELOVANJA

7. POGLAVJE LETNI PROGRAM, LETNO POROČILO IN OBVEŠČANJE

8. POGLAVJE DRŽAVNOPRAVOBRANILSKO OSEBJE

9. POGLAVJE KADROVSKE EVIDENCE

10. POGLAVJE DRŽAVNOPRAVOBRANILSKA UPRAVA

1. oddelek
Državnopravobranilska uprava

2. oddelek
Nadzor državopravobranilske uprave

11. POGLAVJE PRAVOSODNA UPRAVA

1. oddelek
Pravosodna uprava

2. oddelek
Pravosodni nadzor

3. oddelek
Priznanja

12. POGLAVJE UPRAVLJANJE IN OBDELAVA PODATKOV

PETI DEL: PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

PRVI DEL TEMELJNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona) NOVO

Ta zakon ureja državnopravobranilsko službo, pristojnosti in nezdružljivost funkcije državnega pravobranilca, ureditev in pristojnosti državnega pravobranilstva, državnopravobranilsko in pravosodno upravo, sestavo, pristojnosti in delovanje Državnopravobranilskega sveta ter druga vprašanja, pomembna za delo državnih pravobranilcev in državnega pravobranilstva.

OBRAZLOŽITEV:

Gre za redakcijsko uskladitev, ki vsebinsko sledi besedilu 1. člena ZDT-1. Pojem »ureditev« se vedno lahko nanaša le na organ in ne na funkcijo oz. funkcionarja, torej se določa ureditev državnega pravobranilstva kot organa in ne državnega pravobranilca. Zakon naj podrobneje uredi tudi vprašanja pravosodne uprave v zvezi z državnim pravobranilstvom. Državno pravobranilstvo je enovit organ, zato se uporabi ednina pri označbi organa. V ureditev državnega pravobranilstva se po vzoru po vzoru Sodnega sveta in Državnotožilskega sveta vključuje tudi sui generis organ Državnopravobranilski svet.

2. člen (službeno razmerje in državnopravobranilska služba)

- (1) Državna pravobranilka oziroma državni pravobranilec (v nadaljnjem besedilu: državni pravobranilec) in pomočnica državnega pravobranilca oziroma pomočnik državnega pravobranilca (v nadaljnjem besedilu: pomočnik državnega pravobranilca) je funkcionar v službenem razmerju z Republiko Slovenijo (v nadaljnjem besedilu: državnopravobranilska služba). - NOVO
- (2) Državni pravobranilec je glede pravic in dolžnosti, ki izhajajo iz njegovega službenega razmerja z Republiko Slovenijo, izenačen s sodnikom, če ta zakon ne določa drugače.
- (3) Državni pravobranilec opravlja državnopravobranilsko službo pri Državnem pravobranilstvu Republike Slovenije.
- (4) Glede pravic in dolžnosti državnega pravobranilca v zvezi z državnopravobranilsko službo, ki niso urejene s tem zakonom, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki velja za sodnike.
- (5) Če s tem zakonom ni drugače določeno, veljajo za pomočnike državnega pravobranilca določbe tega zakona, ki veljajo za državne pravobranilce.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev s 1. a členom ZSS in 4. členom ZDT-1.

3. člen

(samostojnost in nepristranskost državnega pravobranilca) - 3/1 in 3/3 člen ZDPra

- (1) Državni pravobranilec je pri opravljanju državnopravobranilske službe samostojen, nepristranski ter vezan na ustavo in zakon. V skladu z ustavo je vezan tudi na splošna načela mednarodnega prava ter na ratificirane in objavljene mednarodne pogodbe.
- (2) V odločitve državnega pravobranilca v konkretnih zadevah ni dovoljeno posegati, razen s splošnimi navodili in prevzemom zadeve na način, določen s tem zakonom.
- (3) Državni pravobranilec, ki meni, da je bila kršena njegova samostojnost, lahko Državnopravobranilskemu svetu predlaga obravnavo kršitve. Če ta ugotovi, da je predlog utemeljen, lahko kršitev glede na njeno naravo odpravi oziroma zahteva ali predlaga njeno odpravo in po potrebi objavi svojo ugotovitev.

OBRAZLOŽITEV:

Ta člen se dopolnjuje smiselno 3. členu ZDT-1 in 3. členu ZS. Tudi državni pravobranilec mora biti pri opravljanju svojega dela kot izrazito strokoven subjekt samostojen v tej vsebini, prav zato je nujna njegova vezanost na spoštovanje ustave in zakona, kar je temelj vseh pravosodnih funkcij. Kot poudarja tudi Ministrstvo za pravosodje v svoji ideji zakonodajne reforme državnega pravobranilstva (prim. 3. člena predloga Zakona o državnem odvetništvu z dne 5. 7. 2016 in obrazložitev k njemu) s svojim delom zasleduje krepitev delovanja pravne države. V konkretnih primerih je to npr. ko pride do očitne kršitve pravne norme in je državni pravobranilec dolžan o tem obvestiti pristojni državni organ in predlagati odpravo nepravilnosti, ustrezno ureditev oz. poravnavo. Naloga državnega pravobranilca ni le avtomatizirano zagovarjanje dejanj države, pač pa mora s svojim delovanjem zasledovati uresničevanje načela pravne države. Glede na navedeno je potrebno tudi urediti varstvo pred kršitvami njegove samostojnosti po vzoru tretjega odstavka 3. člena ZDT-1. Vsebina dosedanjega predloga 2. člena je prenesena v sistematično ustrežnejši člen Temeljnih določb, v 5. člen.

PREDLOG: V naslovu člena in prvem (in morebitnem novem tretjem) odstavku se doda beseda »neodvisen«, in sicer primerljivo z ustavno definicijo odvetništva. Odvetništvo je kot del pravosodja samostojna in NEODVISNA služba (137. člen Ustave RS, 1. člen ZOdv), odvetnik je pri svojem delu samostojen in NEODVISEN (3. člen ZOdv). Neodvisnost je razumeti v odnosu do tretjih oseb, še zlasti glede na funkcijo zastopanja javnega interesa.

4. člen NOV člen

(osebnostna primernost državnega pravobranilca)

- (1) Državni pravobranilec mora biti osebno primeren za opravljanje državnopravobranilske funkcije.
- (2) Ni osebno primeren za opravljanje državnopravobranilske funkcije tisti, ki državnopravobranilske funkcije ne opravlja strokovno, pošteno in vestno ali ne varuje državnopravobranilskega ugleda, nepristranskosti in samostojnosti državnopravobranilske funkcije oziroma za katerega je na podlagi dosedanjega dela, ravnanja in obnašanja utemeljeno sklepati, da ne bo tako ravnal.

OBRAZLOŽITEV: V določbi o razrešitvi državnega pravobranilca zaradi pravomočne obsodbe je določen še dodaten pogoj osebne primernosti, o kateri podata mnenje Državnopravobranilski svet in generalni državni pravobranilec, zato jo je treba tudi ustrezno

opredeliti po vzoru 2.a člena ZSS. ZDT-1 določbe o opredelitvi osebnostne primernosti nima, ima pa sicer enako določbo o njej kot dodatnem pogoju za razrešitev zaradi pravnomočne obsodbe.

5. člen NOV člen (trajnost državnopravobranilske funkcije)

- (1) Funkcija državnega pravobranilca je trajna.
- (2) Državnemu pravobranilcu preneha funkcija ali je lahko razrešen le v primerih in pod pogoji, ki jih določa ta zakon.
- (3) Državni pravobranilec ne sme opravljati funkcij ali dejavnosti, ki so po ustavi ali tem zakonu nezdružljive s funkcijo državnega pravobranilca.

OBRAZLOŽITEV: Funkcija državnega pravobranilca vsebinsko in skozi pravno tradicijo predstavlja pravosodno funkcijo, več kot šestdeset let pa se ta funkcija neprekinjeno opravlja v samostojnem organu, tako tudi ves čas samostojnosti Republike Slovenije. Tudi ob najpomembnejši od reform pravosodnega sistema, ki je bila potrebna po osamosvojitvi in se je za sodstvo in tožilstvo izvedla v letu 1994, za državno pravobranilstvo pa v letu 1997, je državno pravobranilstvo po namenu in vsebini prepoznano kot gradnik pravosodja. Tako sodniki kot državni tožilci imajo od navedene reforme dalje trajni mandat, ki je seveda pod stalnim nadzorom ustreznih mehanizmov (ocena službe, službeni nadzor), za zasedbo funkcije državnega pravobranilca pa so tudi predpisani identični pogoji kot za funkciji sodnika in tožilca, enako velja za mehanizme nadzora, zato je primerno in utemeljeno ureditev državnopravobranilske funkcije približati ostalima dvema pravosodnima funkcijama tudi glede vprašanja mandata in torej vzpostaviti trajni mandat državnega pravobranilca, seveda z vsemi nadzornimi mehanizmi kot veljajo za sodnike in tožilce.

Zaradi nomotehničnega sledenja ZDT-1 je v ta člen vključena določba o nezdružljivosti funkcije (prim. 5. člen ZDT-1), saj temeljne določbe o tem sedanji zakon nima.

6. člen (pristojnosti državnega pravobranilca) - 1. člen ZDPra

- (1) Državni pravobranilec varuje javni interes, pravno svetuje, opravlja poravnalno funkcijo in zastopa Republiko Slovenijo in druge subjekte, določene s tem zakonom, pred sodišči, upravnimi organi arbitražami in drugimi institucijami za mirno reševanje sporov.
- (2) Državni pravobranilec izvaja tudi druge pristojnosti, določene z zakonom.
- (3) Pomočnik državnega pravobranilca zastopa subjekte iz prvega odstavka tega člena v zadevah, ki spadajo v pristojnost okrajnih sodišč, okrožnih sodišč, delovnih in socialnih sodišč ter upravnih organov in v okviru pooblastila generalnega državnega pravobranilca ali državnega pravobranilca zastopa subjekte iz prvega odstavka tega člena v drugih zadevah ter opravlja druge naloge po tem zakonu.

OBRAZLOŽITEV: Dopolnitev nabora pristojnosti v temeljni določbi in prenos pristojnosti z organa na funkcionarja, primerljivo sodnikom in tožilcem. V to določbo zaradi sistemsko

ustreznejše umestitve prenesena še vsebina 21. člena predloga o pristojnostnih pomočnika državnega pravobranilca.

7. člen
(dolžnosti državnega pravobranilca) - NOVO

- (1) Državni pravobranilec mora pri opravljanju svoje službe varovati ustavnost in zakonitost, načela pravne države ter človekove pravice in temeljne svoboščine.
- (2) Državni pravobranilec mora zakonito, strokovno pravilno in pravočasno opravljati državnopravobranilsko službo ter varovati njen ugled.
- (3) Državni pravobranilec mora zadeve, ki so mu dodeljene v delo, reševati brez nepotrebnega odlašanja.
- (4) Državni pravobranilec si v zadevah iz svoje pristojnosti prizadeva za alternativno rešitev spornega razmerja, kadar je to glede na okoliščine zadeve primerno in v javnem interesu.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev s 7. členom ZDT-1 in 3. členom ZS.

8. člen
(pravice državnih pravobranilcev) - NOVO

- (1) Državnemu pravobranilcu so zagotovljene pravica do napredovanja, do izobraževanja, do plače in druge pravice, ki izhajajo iz državnopravobranilske službe, in nikomur ni dovoljeno posegati vanje, razen v primerih in po postopkih, ki so določeni z zakonom.
- (2) Plače državnih pravobranilcev določa zakon.

OBRAZLOŽITEV: Nespremenjeno glede na julijsko verzijo.

9. člen
(odgovornost državnega pravobranilca) - NOVO

- (1) Državni pravobranilec je odgovoren za kršitve pri opravljanju državnopravobranilske službe v skladu s tem zakonom.
- (2) Državnega pravobranilca ni mogoče obtožiti pred disciplinskim sodiščem za mnenje, ki ga je dal pri opravljanju državnopravobranilske službe.
- (3) V disciplinskih zadevah zoper državne pravobranilce odločajo disciplinska sodišča po tem zakonu.

OBRAZLOŽITEV: Drugi odstavek dodan zaradi uskladitve z drugim odstavkom 8. člena ZDT-1 in 6. členom ZSS.

10. člen NOV člen
(preместitev in dodelitev)

- (1) Državni pravobranilec je lahko s svojo pisno privolitvijo trajno premeščen na sedežni ali drug zunanji oddelek (preместitev) ali začasno dodeljen v drug organ (dodelitev).

(2) Premestitev in dodelitev ne posegata v položaj in plačo državnega pravobranilca, ki ju ima državni pravobranilec na mestu, na katero je imenovan.

(3) Brez privolitve državnega pravobranilca je premestitev ali dodelitev dopustna samo v primerih in pod pogoji, ki jih določa ta zakon.

OBRAZLOŽITEV. Vključitev splošnega člena o premestitvi in dodelitvi v temeljne določbe po vzoru 9. člena ZDT-1.

11. člen **(položaj državnega pravobranilstva) - 2. člen ZDPra**

(1) Državno pravobranilstvo je kot del pravosodja samostojen državni organ.

(2) Sredstva za delo državnega pravobranilstva se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

(3) Poslovanje državnega pravobranilstva urejata zakon in Državnopravobranilski red.

(4) Zakon določa način zagotavljanja enotnega izvajanja pristojnosti in izvrševanja drugih nalog državnega pravobranilstva.

(5) Organizacijo in splošne pristojnosti državnega pravobranilstva ureja ta zakon.

(6) Kadrovske, organizacijske in nadzorstvene pristojnosti v zadevah državnopravobranilske in pravosodne uprave glede državnega pravobranilstva in državnih pravobranilcev izvaja Vlada Republike Slovenije po določbah tega zakona neposredno ali prek ministrstva, pristojnega za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(7) Državni zbor Republike Slovenije ima v razmerju do državnega pravobranilstva pristojnosti, ki jih določa zakon.

OBRAZLOŽITEV: Dopolnitev v smislu jasnosti pravne ureditve umeščenosti državnega pravobranilstva v državnem sistemu, ki doslej še ni vsebovala nedvoumne določbe o državnem pravobranilstvu kot pravosodnem organu, kar v dejanskem obstoju, pristojnostih, vsebini dela in namenu te funkcije potrjuje pravna tradicija že desetletja. Ureditev vsebine po vzoru 10. in 14. člena ZDT-1 ter 4. člena ZS. Nov tretji odstavek je dodan po vzoru 6. člena ZS. Novi četrti, peti, šesti in sedmi odstavek so dodani po vzoru vsebine 10. in 14. člena ZDT-1.

12. člen **(državnopravobranilsko osebje) - NOVO**

(1) Pooblastila in dolžnosti javnih uslužbencev državnega pravobranilstva (v nadaljnjem besedilu: državnopravobranilsko osebje) določa zakon in Državnopravobranilski red.

(2) Za državnopravobranilsko osebje se uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj in pravice javnih uslužbencev, če s tem zakonom ni določeno drugače.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev s terminologijo v sodstvu in tožilstvu (osebje) in 11. členom ZDT-1.

13. člen NOV ČLEN
(Državnopravobranilski svet)

(1) Državnopravobranilski svet je samostojen državni organ, ki opravlja naloge državno pravobranilske samouprave in upravne naloge, določene s tem zakonom, ter sodeluje pri zagotavljanju enotnosti prakse pri delu in varovanju samostojnosti državnih pravobranilcev.

(2) Državnopravobranilski svet je pristojen za imenovanje in razrešitev vodij oddelkov državnega pravobranilstva, ocenjevanje in napredovanje, premestitve, dodelitve in sodelovanje v postopku imenovanja državnih pravobranilcev, dajanje mnenj k politiki delovanja, ocenjevanje uspešnosti in učinkovitosti poslovanja državnega pravobranilstva, varovanje samostojnosti pri opravljanju državno pravobranilske službe in opravljanje drugih zadev v skladu s tem zakonom.

OBRAZLOŽITEV: Člen je vključen po vzoru 18. člena ZDT-1.

14. člen
(Državnopravobranilski red) - 4/2 člen ZDPra

(1) Državnopravobranilski red izda ministrica oziroma minister, pristojen za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: minister) po predhodnem mnenju generalne državne pravobranilke oz. generalnega državnega pravobranilca (v nadaljnjem besedilu: generalni državni pravobranilec) in Državnopravobranilskega sveta.

(2) Če minister v celoti ali deloma ne upošteva predhodnega mnenja iz prejšnjega odstavka, svoje stališče obrazloži ter z obrazložitvijo seznanj generalnega državnega pravobranilca in Državnopravobranilski svet.

(3) Državnopravobranilski red določa notranjo ureditev državnega pravobranilstva, dodeljevanje, odvzem in prevzem zadev državnim pravobranilcem, pravila pisarniškega poslovanja, vsebino vpisnikov, imenikov in evidenc ter njihovo vodenje, obrazce za delo, obliko in vsebino žigov, stampilk in znaka državnega pravobranilstva, obliko in vsebino službenih izkaznic, podrobnejša pravila o obveščanju javnosti, stike s pripadniki narodnih skupnosti, poslovanje v zadevah državno pravobranilske uprave, pravila glede opravljanja strokovnega nadzora, zagotavljanje varnosti oseb, dokumentacije in premoženja, obveščanje ministrstva, okvirna pravila hišnega reda in standarde za prostore in opremo državnega pravobranilstva, pravila o vpogledih in preslikavah spisov, pravila o izvajanju in nadzoru materialnega in finančnega poslovanja, pravila o rednem opravljanju zadev in poročanju, razporeditev poslovnega časa in poslovanje s strankami, pravila o vodenju statistike in druga pravila v zvezi s poslovanjem državnega pravobranilstva.

(4) Državnopravobranilski red se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev s 17. čl ZDT-1. Dodata se nova odstavka po vzoru drugega in petega odstavka 17. člena ZDT-1.

15. člen
(državnopravobranilska uprava)

- (1) Poslovanje državnega pravobranilstva vodi generalna državna pravobranilka oziroma generalni državni pravobranilec (v nadaljnjem besedilu: generalni državni pravobranilec).
- (2) Za generalnega državnega pravobranilca je lahko imenovan samo državni pravobranilec.

OBRAZLOŽITEV: V temeljnih določbah ostaja le splošen člen o državnopravobranilski upravi po vzoru 7. člena ZS in 12. člena ZDT-1, saj je to področje celovito urejeno v posebnem poglavju.

16. člen
(pravosodna uprava)

Zadeve pravosodne uprave s področja državnega pravobranilstva opravlja ministrstvo.

OBRAZLOŽITEV: V temeljnih določbah ostaja le splošen člen o pravosodni upravi po vzoru 10. člena ZS in 13. člena ZDT-1, saj je to področje celovito urejeno v posebnem poglavju.

17. člen NOV člen
(društvo v javnem interesu)

Strokovno združenje, ki zastopa interes najmanj polovice državnih pravobranilcev, ima status društva v javnem interesu.

OBRAZLOŽITEV: Glede na to, da imajo tudi državni pravobranilci svoje društvo, se vključuje člen po vzoru 74.c člena ZS.

18. člen
(jezik poslovanja) - 6. člen ZDPra, dodan 3. odstavek

- (1) Državno pravobranilstvo posluje v slovenskem jeziku.
- (2) Na območju, kjer živita avtohtoni italijanska in madžarska narodna skupnost, posluje državno pravobranilstvo tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku, če stranka, ki živi na tem območju, uporablja ta jezik.
- (3) Stroški, povezani z uporabo jezika pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti pri poslovanju državnega pravobranilstva, se izplačajo iz sredstev za delo državnega pravobranilstva. – **NOVO**

OBRAZLOŽITEV: Člen je redakcijsko usklajen s 5. členom ZDT-1 in 15. členom ZS.

19. člen NOV člen (medsebojna pomoč)

- (1) Državno pravobranilstvo pošilja zaprosila za pravno pomoč tujim in mednarodnim organom, s katerimi sodeluje pri opravljanju svojih pristojnosti, preko ministrstva, če ni v mednarodni pogodbi ali drugem zakonu določeno drugače.
- (2) Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo na zahtevo državnemu pravobranilstvu dati pomoč, ki jo potrebuje za dejanja iz svoje pristojnosti, če zakon ne določa drugače.
- (3) Pomoč iz prejšnjih odstavkov se državnemu pravobranilstvu daje brezplačno.

OBRAZLOŽITEV: Doda se člen po vzoru 16. člena ZDT-1.

20. člen (dostop do tajnih podatkov, zbirk osebnih podatkov, evidenc in registrov) - 12. člen ZDPra

- (1) Državni pravobranilec lahko v zvezi z izvajanjem svoje funkcije, ne glede na določbe zakona, ki ureja dostop do tajnih podatkov, dostopa do tajnih podatkov brez dovoljenja za dostop do tajnih podatkov.
- (2) Državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo brezplačno dati državnemu pravobranilcu na njegovo zahtevo uradne podatke in obvestila, potrebna za zastopanje v posamezni zadevi. V ta namen lahko državni pravobranilec zahteva od pristojnega organa na vpogled spis o posamezni zadevi.
- (3) Državni pravobranilec ima na podlagi tega zakona ali drugih zakonov, ki določajo njegove naloge in pristojnosti, zaradi obravnavanja in reševanja posamezne zadeve pravico do brezplačnega dostopa oziroma do brezplačnega neposrednega elektronskega dostopa do informatiziranih vpisnikov sodišč in vseh javnih knjig, registrov in drugih uradnih evidenc, ki jih upravljajo organi javnega sektorja v informatizirani obliki. V navedene zbirke podatkov dostopa z navedbo osebnega imena in naslova prebivališča obdolženca, obtoženca, stranke ali udeleženca sodnega ali drugega postopka, navedbo namena dostopa ter opravilne številke zadeve državnega pravobranilstva. Državni pravobranilec lahko v podatke iz zbirk podatkov vpogleda, jih kopira, prepíše ali izpiše ter nadalje obdeluje v postopkih, kjer izvršuje svoje zakonsko določene naloge in pristojnosti.
- (4) Pri dostopu do zbirk osebnih podatkov, evidenc ali registrov, ki vsebujejo občutljive osebne podatke, se način dostopa in sistem zavarovanja osebnih podatkov določi v Državnopravobranilskem redu, po pridobitvi predhodnega soglasja Informacijskega pooblaščenca.

OBRAZLOŽITEV: Ta člen je iz poglavja o pristojnosti in pooblastilih prenesen na ustreznejše mesto, v temeljne določbe, primerljivo s 16. členom ZDT-1, saj DP dostop do podatkov potrebuje za izvajanje vseh pristojnosti, ne le zastopanja. Dostop do tajnih podatkov brez posebnega dovoljenja je vključen kot nujna potreba za nemoteno izvajanje funkcije, saj se državni pravobranilci pri svojem delu redno srečujejo s tajnimi podatki oziroma jih potrebujejo za izvajanje svojih pristojnosti. Zakon o tajnih podatkih v 3. členu tako pooblastilo daje, med drugim, sodnikom in tožilcem in celo generalnemu državnemu pravobranilcu kot organu upravljanja, državnim pravobranilcem, ki so po predlogu zakona predvideni celo kot nosilci pristojnosti, pa ne. Državni pravobranilci so po pogojih za zasedbo funkcije in po njihovih odgovornostih v času njenega trajanja izenačeni s sodniki in tožilci in

s tega vidika zagotovo zaupanje vredne osebe. Glede na navedeno ni nobenega vsebinskega razloga, da tudi zanje ne bi veljal enak način dostopanja do tajnih podatkov. Za tako ureditev se zavzema tudi Ministrstvo za pravosodje (prim. 65. člen predloga Zakona o državnem odvetništvu z dne 5. 7. 2016).

DRUGI DEL DRŽAVNOPRAVOBRANILSKA SLUŽBA

1. POGLAVJE: SPLOŠNA PRISTOJNOST IN POOBLASTILA

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev naslova poglavja z ZDT-1 (Prvo poglavje DRUGEGA DELA – pred 19. členom ZDT-1). Sistematika vrstnega reda členov sledi pomembnosti posameznih pristojnosti DP: javni interes, svetovanje, poravnavanje, zastopanje.

1. oddelek

Splošno

21. člen

(varstvo javnega interesa in pristojnosti po drugih zakonih)

Državni pravobranilec kot stranka v postopku varuje javni interes v upravnem sporu in kot stranka v postopku nastopa v drugih primerih, ki jih določa zakon.

OBRAZLOŽITEV: Glede na opredelitev institucionalnih pristojnosti državnega pravobranilca v 3. členu tega zakona jo je kot najpomembnejšo treba definirati tudi v tem poglavju.

22. člen

(svetovanje) - 8. člen ZDPra

(1) Državni pravobranilec državi in državnim organom svetuje pri premoženjskopравnih zadevah ter pri reševanju drugih premoženjskih vprašanj.

(2) Javnim agencijam, javnim skladom, javnim zavodom in javnim gospodarskim zavodom državni pravobranilec svetuje pri premoženjskopравnih zadevah ter pri reševanju drugih premoženjskih vprašanj, če gre za zadevo, ki ima neposredne posledice za proračunska sredstva države oziroma za zadevo, v kateri bi Republika Slovenija izkazovala pravni interes za intervencijo na strani takega subjekta kot stranke postopka.

(3) Državni pravobranilec je dolžan pravno mnenje v določeni zadevi oblikovati v 30 dneh od prejema zahteve.

OBRAZLOŽITEV: Poročanje je preneseno v člen, ki ureja zastopanje. Določa se rok za postopanje DP, kar krepi odgovornost funkcije DP.

Prvotni osnutek Ministrstva za pravosodje z dne 9. 7. 2015 je vseboval precej širši krog subjektov, ki jim Državno pravobranilstvo (neomejeno – pri vseh premoženjskopравnih zadevah ter pri reševanju drugih premoženjskih vprašanj) svetuje in jih zastopa pred sodišči in upravnimi organi ter vodi poravnalni postopek – torej tudi javnim agencijam, javnim skladom, javnim zavodom in javnim gospodarskim zavodom. Glede na tako zamišljeno širitev kroga strank DP na druge pravne osebe poleg RS, pa si je pravzaprav nemogoče zamisliti rešitev ključnega vprašanja konflikta interesov, ko bi se te druge pravne osebe znašle v vlogi nasprotne stranke RS ali obratno, zlasti v postopku svetovanja, ko bi tak subjekt zahteval svetovanje v zadevi, v kateri obstaja spor ali možnost potencialnega spora z RS. Drugo ključno vprašanje ob taki širitvi kroga subjektov je nov pripad zadev iz tega naslova ob sedanjih, in kot je, glede na ureditev financiranja in kadrovanja v državnih organih pričakovati, tudi bodoči kadrovske zasedbi DP. V tem trenutku sploh ni nobenih dejanskih in analitičnih podatkov o tem, kolikšen bi bil obseg takega novega kroga subjektov in kolikšno je število sporov in drugih zadev, ki bi jih moralo prevzeti DP iz tega naslova. Po podatkih Uprave RS za javna plačila je na seznamu neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov z dne 6. 6. 2016 skupno število teh uporabnikov 2808 od tega:

- neposrednih uporabnikov državnega proračuna tip A skupina I: 169
- neposrednih uporabnikov občinskega proračuna tip A skupina II: 1112
- posrednih uporabnikov - javni zavodi ali drugi izvajalci javnih služb tip B skupina III/1: 1481
- posrednih uporabnikov - agencije tip B skupina III/2: 17
- posrednih uporabnikov - sklad socialnega zavarovanja tip B skupina IV/1: 4
- posrednih uporabnikov - javni sklad tip B skupina IV/2: 14
- posrednih uporabnikov - samoupravna narodna skupnost tip B skupina VI: 11

Od skupno 2808 proračunskih uporabnikov, neposrednih in posrednih, je pri 650 uporabnikih ustanovitelj država (šifra 1), pri 2158 pa je ustanovitelj občina (šifra 2).

Poleg tega bi bilo sodelovanje državnega pravobranilstva v »zasebnih«, tržnih zadevah ali sporih teh subjektov zaradi izrazito javnopravne funkcije državnega pravobranilstva povsem neutemeljeno in kazalo že na s strani EU nedovoljene državne pomoči. Pri takem načinu svetovanja (in zastopanja) teh subjektov bi bilo zato nujno treba rešiti vprašanje področja tržnega delovanja novega kroga subjektov, ker bi bila udeležba državnega pravobranilstva povsem nesistemska.

Glede na vse obrazloženo je v predlogu zakona krog subjektov določen tako, da do nerešljivega konflikta interesov ne more priti, saj se bo državno pravobranilstvo vključevalo le v primerih, ko gre za neposredne posledice za državna proračunska sredstva ali za takó utemeljen javni interes, da bi v primeru sodnega spora v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, to opravičevalo stransko intervencijo Republike Slovenije. S takim pristopom se tudi ne kompromitira vloga državnega pravobranilstva pri krepitvi načela pravne države.

23. člen NOV člen (poravnavanje)

Državni pravobranilec v zadevah, v katerih bi sicer zastopal subjekte, določene v tem zakonu, pred sodišči in drugimi organi, z namenom reševanja spornih razmerij pred uvedbo sodnega ali drugega postopka opravlja poravnalno funkcijo na način in po postopku, predpisanimi v tem zakonu.

OBRAZLOŽITEV: Glede na novo poglavje o predhodnem postopku se v uvodne določbe poglavja doda še opredelitev pristojnosti poravnavanja.

24. člen
(zastopanje) - 7. člen ZDPra

- (1) Državni pravobranilec subjekte, ki jim svetuje po tem zakonu, tudi zastopa pred sodišči kot zastopnik po zakonu, razen javnih agencij, javnih skladov, javnih zavodov in javnih gospodarskih zavodov, pri katerih pa se lahko v zadevah, v katerih jim je državni pravobranilec predhodno svetoval po določbah tega zakona, na predlog takega subjekta Republika Slovenija temu v postopku pridruži kot intervenientka. V taki zadevi mora subjekt morebitno pooblastilo odvetniku preklicati oziroma o prejemu začetnega procesnega akta takoj obvestiti državno pravobranilstvo. - **NOVO**
- (2) Pred upravnimi organi zastopa državni pravobranilec subjekte iz prejšnjega odstavka na podlagi pooblastila.
- (3) Državni pravobranilec mora prevzeti zastopanje iz prejšnjega odstavka.
- (4) Pri zastopanju po določbah tega zakona državni pravobranilec opravlja vsa procesna dejanja, kot jih je v postopku upravičena opravljati stranka ali udeleženec.
- (5) Državni pravobranilec zastopane subjekte redno obvešča v zadevah njihovega zastopanja.
- (6) Za začetek postopka ali vključitev v postopek, umik tožbe ali drugega začetnega procesnega akta, za pripoznanje zahtevka, za odpoved zahtevku, za poravnavo, za vložitev, odpoved ali umik pravnega sredstva je potrebno soglasje državnega pravobranilca in zastopanega subjekta.
- (7) Če državni pravobranilec in zastopani subjekt ne dosežeta soglasja glede procesnih dejanj iz prejšnjega odstavka, državni pravobranilec zastopanemu subjektu poda obrazloženo pisno mnenje.
- (8) Zastopani subjekt po prejemu obrazloženega mnenja državnega pravobranilca lahko zahteva obrazloženo mnenje Vlade Republike Slovenije, na katero je državni pravobranilec vezan.

OBRAZLOŽITEV: Jasnejša opredelitev DP kot zastopnika po samem zakonu (dopolnitev v prvem odstavku), uskladitev zastopanih subjektov glede na subjekte svetovanja in ureditev morebitnega nestrinjanja DP in zastopanega subjekta glede oprave posameznih ključnih procesnih dejanj, s čimer se zagotavlja strokovna samostojnost DP (obrazložitev njegovega mnenja) in varstvo DP v primeru prevlade morebitnih interesnih razlogov (nujnost mnenja Vlade RS za vezanost DP). V primerih stranske intervencije se rešuje tudi vprašanje morebitnih neupravičenih stroškov zaradi nepotrebne dvojega kvalificiranega zastopanja. Če bodo taki subjekti v postopkih nastopali sami, se lahko odločijo za kvalificirano zastopanje po odvetnikih, če pa bodo predlagali stransko intervencijo Republike Slovenije, kar bo pomenilo vsebinsko udeležbo državnega pravobranilca v postopku, pa bi bili dodatni stroški za zastopanje takega subjekta po odvetniku nepotrebni in neutemeljeni, saj bo glede na namen intervencije vse argumente v korist take stranke dejansko podal že državni pravobranilec.

Nov četrti odstavek je prenesen prejšnji 18. člen.

25. člen

(nadomeščanje pri zastopanju in sodelovanje strokovnjakov) - 10. člen ZDPra

- (1) Državni pravobranilec sme izjemoma iz upravičenih razlogov v posameznih zadevah pooblastiti posameznika z opravljenim pravniškim državnim izpitom, zaposlenega v državnem organu ali drugem subjektu, da ga pri zastopanju nadomešča za pravna dejanja.
- (2) Za druga strokovna dejanja in vprašanja v postopku sme državni pravobranilec pritegniti k sodelovanju tudi druge strokovnjake, če to prispeva k hitrejši razjasnitvi zadeve.

OBRAZLOŽITEV: Nespremenjeno glede na julijsko verzijo predloga zakona.

26. člen

(zastopanje pred tujimi in mednarodnimi sodišči ter mednarodnimi arbitražami) - 11. člen ZDPra

- (1) Državni pravobranilec zastopa Republiko Slovenijo pred tujimi in mednarodnimi sodišči.
- (2) Vlada Republike Slovenije lahko v posamezni zadevi na predlog generalnega državnega pravobranilca za zastopanje iz prejšnjega odstavka pooblasti drugo strokovno usposobljeno domačo ali tujo pravno ali fizično osebo, ki o poteku postopka obvešča državnega pravobranilca.
- (3) Državni pravobranilec zastopa Republiko Slovenijo pred mednarodnimi arbitražami na podlagi pooblastila za zastopanje.
- (4) Vodja oddelka, v katerem delujejo državni pravobranilci, ki opravljajo naloge iz prvega odstavka tega člena, skrbi za enotnost zastopanja Republike Slovenije pred tujimi in mednarodnimi sodišči ter mednarodnimi arbitražami.

OBRAZLOŽITEV: Državni pravobranilci Republiko Slovenijo zastopajo tudi pred tujimi in mednarodnimi sodišči, pred tujimi in mednarodnimi arbitražami pa na podlagi pooblastila za zastopanje. Razlog za predlagano ureditev, da državni pravobranilci zastopajo pred tujimi in mednarodnimi arbitražami na podlagi pooblastila za zastopanje je v veliki specializiranosti takšnih postopkov. Gre namreč za zelo specializirane tribunale, pri čemer se nekateri nahajajo celo na drugih kontinentih (NY International Arbitration), prav tako pa uporabljajo materialno pravo neke tretje države (skladno z izbiro materialnega prava v arbitražnem sporazumu, ki ga zastopnik nujno ne pozna). Za arbitražne postopke pred tujimi in mednarodnim arbitražami veljajo številne posebnosti, zaradi česar se s v tujini s temi postopki ukvarjajo specializirane odvetniške družbe za mednarodne arbitraže. Predlagano ureditev dodatno utemeljuje dejstvo, da se Slovenija v takšnih postopkih pojavlja redko.

Pooblastilo drugi strokovno usposobljeni domači ali tuji pravni ali fizični osebi se vključuje bodisi zaradi specialističnih strokovnih znanj bodisi zaradi morebitnih dejanskih ali pravnih ovir v postopku. Hkrati pa možnost pooblastitve druge strokovne usposobljene domače ali tuje pravne ali fizične osebe v posamezni zadevi omogoča, da se za bodisi posebej pomembne zadeve (npr. pred Meddržavnim sodiščem v Haagu) bodisi iz kakšnih drugih utemeljenih razlogov pooblasti druga oseba zunaj sistema zastopanja po zakonu. Pristojnosti in odgovornosti za opravljanje procesnih dejanj v postopku morajo biti jasno določene. Če je torej za posamičen primer pooblaščen druga strokovno usposobljena oseba, je ta (na podlagi pooblastila Vlade) odgovorna in pristojna za zastopanje v posamezni zadevi, hkrati pa se določa, da ta oseba o poteku postopka obvešča državnega pravobranilca. Takšna ureditev

zagotavlja zadostno stopnjo fleksibilnosti, da se v posameznih primerih, če je to potrebno, poveri zastopanje osebi zunaj sistema zastopnikov po zakonu. Hkrati obveščanje o poteku postopka zagotavlja, da so na enem mestu, tj. na Državnem pravobranilstvu, zbrane informacije o vseh odprtih postopkih.

Nalogo poenotenja zastopanja Republike Slovenije pri opravljanju nalog iz tega člena opravlja vodja oddelka, ki ima nadzor nad delom v oddelku. Na ta način se v zakonsko določbo preliva dolgoletna praksa Evropskega oddelka Državnega pravobranilstva. Vodja oddelka kot strokovni vodja skrbi za enotna stališča Republike Slovenije v zadevah, ki se tičejo enakih pravnih vprašanj. Skrbi tudi za enotno prakso poravnavanja (razlog enakosti pred zakonom) ter spodbuja strokovno usposabljanje pravobranilcev, ki delujejo na oddelku, kar njegovemu položaju daje dovolj velik poudarek in pomen.

27. člen

(sodelovanje v postopku izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice)

(1) Državni pravobranilec sodeluje z ministrstvom, pristojnim za usmerjanje ministrstev glede izvrševanja sodb mednarodnih sodišč. To sodelovanje vključuje zlasti sodelovanje pri pripravi akcijskih načrtov in poročil, svetovanje glede zagotavljanja skladnosti zakonodaje in prakse organov s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice, sodelovanje pri zagotavljanju prevodov odločitev tega sodišča proti Republiki Slovenije in njegovih vodilnih sodb v slovenski jezik ter sodelovanje pri objavljanju in razširjanju sodne prakse tega sodišča.

(2) Državni pravobranilec pri opravljanju nalog iz prvega odstavka tega člena sodeluje s pravnim svetovalcem na stalnem predstavnistvu Republike Slovenije, akreditiranem pri Svetu Evrope.

OBRAZLOŽITEV: V zakonu se kot novost ureja tudi sodelovanje v postopku izvrševanja sodb mednarodnih sodišč, konkretno sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, kar je sicer že predmet utečenega sodelovanja med Državnim pravobranilstvom in Ministrstvom za pravosodje. Vsak zastopnik po zakonu namreč v okviru poročanja stranki opravi analizo sodbe ter, če je to potrebno, stranki svetuje glede sprejema posamičnih ali splošnih ukrepov, ki jih mora Republika Slovenija v tej zvezi sprejeti (npr. predlaga spremembo zakona, sodne prakse ipd.). Ker vseh oblik sodelovanja pri izvrševanju ni mogoče vnaprej predvideti, zakon zgolj primeroma navaja najbolj tipične oblike.

Zakonsko se ureja tudi sodelovanje zastopnika po zakonu s pravnim svetovalcem na stalnem predstavnistvu Republike Slovenije, akreditiranem pri Svetu Evrope. Sicer je obvezno sodelovanje vseh državnih organov z zastopnikom po zakonu v sedanjem zakonu že urejeno (gl. 12. člen ZDPra oziroma temeljne določbe tega predloga). Vsi pristojni organi so namreč dolžni Državnemu pravobranilstvu dati uradne podatke in obvestila, potrebna za zastopanje v posamezni zadevi. Zaradi pomena, ki ga Ministrstvo za pravosodje pripisuje sodelovanju zastopnika po zakonu s pravnim svetovalcem na stalnem predstavnistvu Republike Slovenije, akreditiranem pri Svetu Evrope, pa je primerno to sodelovanje še posebej izpostaviti v poglavju, ki ureja zastopanje pred mednarodnimi sodišči.

OBRAZLOŽITEV PRENOSA ČLENA: Prejšnji 17. člen o prevzemu zadeve prenesen v ustreznejše poglavje o splošnih navodilih po vzoru ZDT-1.

OBRAZLOŽITEV ČRTANJA ČLENA: Prejšnji 18. člen se združi v člen o zastopanju (trenutno 21. člen).

28. člen
(nasprotje interesov) - 13. člen ZDPra

Če bi moral v določeni zadevi državni pravobranilec po določbah tega zakona zastopati subjekte, katerih koristi in interesi si nasprotujejo, zastopa Republiko Slovenijo oziroma javni interes.

OBRAZLOŽITEV PRENOSA ČLENA: Prejšnji 22. člen o nasprotju interesov je prenesen na ustrežnejše mesto (za določbe o pristojnosti in pred določbe o pooblastilih).

29. člen
(vročanje) - 15. člen ZDPra

- (1) Sodišča in upravni organi morajo v zadevah, v katerih državni pravobranilec zastopa subjekte iz 17. člena tega zakona, vročati vsa pisanja organizacijski enoti državnega pravobranilstva, ki je po 35. členu tega zakona pristojna za zastopanje.
- (2) Vročitev, ki ni opravljena po prejšnjem odstavku, nima pravnega učinka.

30. člen
(stroški zastopanja) - 16. člen ZDPra

- (1) Stroški zastopanja državnega pravobranilstva se v postopkih pred sodišči in upravnimi organi obračunavajo po tarifi o odvetniških storitvah.
- (2) Sredstva iz prejšnjega odstavka so prihodek proračuna Republike Slovenije.

2. oddelek

Predhodni postopek - NOVO poglavje

31. člen
(predhodni postopek) - 14. člen ZDPra, 2., 3. in 4. odstavek so novi

- (1) Kdor namerava začeti sodni postopek proti subjektu, ki ga zastopa državni pravobranilec, mora predhodno predlagati državnemu pravobranilstvu, da se sporno razmerje reši pred uvedbo pravnega ali drugega postopka.
- (2) Določba prejšnjega odstavka tega člena ne velja za nepravdne postopke, postopke izvršbe in zavarovanja, postopke motenja posesti, razlastitvene postopke, postopke uveljavljanja pravic iz javnih sredstev (socialnovarstvene pravice) in druge postopke v upravnih zadevah ali če drug zakon določa predhodni postopek pred začetkom sodnega postopka kot procesno predpostavko.

(3) Poskus mirne rešitve spora v predhodnem postopku je pogoj za uvedbo sodnega postopka. Stranka pristojnemu sodišču predloži potrdilo o neuspelem poskusu mirne rešitve spora v predhodnem postopku, sicer se tožba, predlog oziroma vloga s sklepom zavrže.

(4) Minister izda pravilnik o enotnih usmeritvah in osnovnih izhodiščih za postopanje v predhodnem postopku v zadevah iz pristojnosti državnega pravobranilca. - **NOV PRAVILNIK**

OBRAZLOŽITEV: Iz obveznosti predhodnega postopka kot procesne predpostavke je treba izključiti zadeve, ki za ta način reševanja že po njihovi naravi niso primerne oziroma bi tak način reševanja pomenil nepotreben zastoj (niso »spor«, že predpisani posebni predsodni oziroma upravni postopki).

Prejšnji tretji odstavek o evidenci vloženih tožb zoper RS, predlogov za mirno rešitev spora in sklenjenih sporazumov je prenesen v ustrežnejši člen, tj. v člen o vsebina letnega poročila.

32. člen

(stranke predhodnega postopka) - NOVO

(1) Po tem zakonu je predhodni postopek mirne rešitve spora postopek, v katerem so stranke:

1. subjekti iz prvega odstavka 17. člena tega zakona, ki jih v zadevah iz svoje pristojnosti zastopa državni pravobranilec,

2. kdor namerava začeti sodni postopek proti subjektu iz prvega odstavka 17. člena zakona, ki ga zastopa državni pravobranilec.

(2) Stranke v predhodnem postopku mirne rešitve spora poizkusijo rešiti spor po mirni poti in glede spornega razmerja v celoti ali deloma doseči sporazum.

33. člen

(zaupnost podatkov) - NOVO

Vsi podatki, ki izvirajo iz predhodnega postopka ali so z njim povezani, so zaupni, razen če so se stranke sporazumele drugače, če njihovo razkritje zahteva zakon ali če je razkritje potrebno za izpolnitev ali prisilno izvršitev sporazuma o rešitvi spora.

34. člen

(dopustnost dokazov v drugem postopku) - NOVO

(1) Stranke in tretje osebe, ki so sodelovale v predhodnem postopku, se v arbitražnem, sodnem ali drugem podobnem postopku ne smejo sklicevati na oziroma predložiti kot dokaz ali pričati o:

- a) mnenjih in predlogih glede možne rešitve spora, ki so jih stranke izrazile med predhodnim postopkom;

- b) izjavah ali priznanjih dejstev, ki so jih stranke dale med predhodnim postopkom;

- c) predlogih državnega pravobranilca;

- d) dejstvu, da je stranka pokazala pripravljenost sprejeti predlog za mirno rešitev spora;

- e) listinah, pripravljenih izključno za potrebe predhodnega postopka.

(2) Določba prejšnjega odstavka velja ne glede na obliko podatkov in dokazov.

(3) Podatki iz prvega odstavka tega člena se v postopku pred arbitražo, sodiščem ali drugim državnim organom lahko razkrijejo ali uporabijo v dokazne namene samo pod pogoji in v

obsegu, ki ga zahteva zakon, zlasti zaradi razlogov javnega reda (npr. zaščita interesov otrok ali preprečitev posega v telesno ali duševno celovitost osebe) ali kolikor je potrebno za izpolnitev ali prisilno izvršitev sporazuma o rešitvi spora, sicer pa takšni podatki predstavljajo nedopustno dejstvo ali dokaz.

(4) Določbe prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se uporabljajo ne glede na to, ali je arbitražni, sodni ali drug podoben postopek povezan s sporom, glede katerega je potekal ali poteka predhodni postopek.

(5) Razen v primerih iz prvega odstavka tega člena dokazi, ki so sicer dopustni v arbitražnem, sodnem ali drugem podobnem postopku, ne postanejo nedopustni samo zato, ker so bili uporabljeni v predhodnem postopku.

OBRAZLOŽITEV: Alinejo a) prvega odstavka o dejstvu, da je bila stranka pripravljena sodelovati v predhodnem postopku, se glede na obveznost predhodnega postopka, v katerem stranka prejme tudi potrdilo državnega pravobranilca kot izkaz izpolnitve procesne predpostavke, črta.

35. člen

(učinek predhodnega postopka na zastaralne in prekluzivne roke) -NOVO

(1) Zastaranje zahtevka, ki je predmet predhodnega postopka, med trajanjem predhodnega postopka ne teče.

(2) Če se predhodni postopek konča brez sporazuma o rešitvi spora, se zastaranje nadaljuje od trenutka, ko je postopek končan brez sporazuma o rešitvi spora. Čas, ki je preteklo pred začetkom predhodnega postopka, se všteje v zastaralni rok, ki ga določa zakon.

(3) Če je s posebnim predpisom določen rok za vložitev tožbe, se ta rok v zvezi z zahtevkom, ki je predmet predhodnega postopka, ne izteče prej kot 15 dni po koncu predhodnega postopka.

36. člen

(konec predhodnega postopka) - NOVO

(1) Predhodni postopek mirne rešitve spora lahko traja največ tri mesece od dneva pričetka tega postopka.

(2) Predhodni postopek mirne rešitve spora se konča:

1. z dnem sklenitve sporazuma o mirni rešitvi spora,

2. z dnem, ko državni pravobranilstvo prejme pisno izjavo stranke, da predhodnega postopka ne želi nadaljevati,

3. z dnem, ko predlagatelj prejme pisno izjavo državnega pravobranilca, da nadaljevanje postopka ni smiselno,

4. po poteku treh mesecev od dneva začetka predhodnega postopka, če stranke niso sklenile sporazuma o mirni rešitvi spora.

(3) Državni pravobranilec v skladu z 2., 3. in 4. točko drugega odstavka tega člena v roku osmih dni od dne, ko se je postopek končal, izda potrdilo o neuspelem poskusu mirne rešitve spora v predhodnem postopku.

OBRAZLOŽITEV: Drugi stavek prvega odstavka o podaljšanju prekluzivnega roka se, glede na to, da je vprašanje rokov celovito urejeno v predhodnem členu, črta. Varovanje prekluzivnega roka je namreč izrecno urejeno v tretjem odstavku predhodnega člena.

Rok za izdajo potrdila je skrajšan, da se ne bi nesorazmerno podaljševala možnost dostopa na sodišče, pa tudi sicer ne gre za opravilo, ki bi terjalo nek daljši čas. Javni interes se iz 3. točke drugega odstavka črta, ker so razlogi za to, da postopek ni več smiseln, lahko različni.

37. člen
(stroški predhodnega postopka) - NOVO

Vsaka stranka nosi svoje stroške predhodnega postopka.

38. člen
(izvršilni naslov) - 14/2 člen ZDPra

Sporazum, sklenjen v predhodnem postopku, je izvršilni naslov.

2. POGlavJE: DRŽAVNOPRAVOBRANILSKA SLUŽBA

1. oddelek

Splošna določba

39. člen NOV člen
(splošna določba)

Državnopravobranilska služba se na državnopravobranilskih mestih opravlja v funkciji državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca oziroma na položajih državni pravobranilec svetnik in pomočnik državnega pravobranilca svetnik.

2. oddelek

Pogoji za imenovanje

40. člen
(splošna določba) - NOVO

- (1) Za državnega pravobranilca je lahko imenovan, kdor izpolnjuje splošne in posebne pogoje za imenovanje na državnopravobranilsko funkcijo, ki jih določa ta zakon.
- (2) Za imenovanje državnega pravobranilca, ki bo opravljal državnopravobranilsko službo na mestu, za katero je skladno z odredbo o številu mest državnih pravobranilcev v razpisu določeno znanje italijanskega oziroma madžarskega jezika, se poleg pogojev iz prejšnjega odstavka določi tudi pogoj višje ravni znanja tega jezika.

OBRAZLOŽITEV: Drugi odstavek dodan po vzoru drugega odstavka 23. člena ZDT-1. Zaradi enake ureditve pravosodnih funkcij glede predpisanih pogojev zanje, se besedilo člena uskladi primerljivo s 23. členom ZDT-1.

41. člen **(splošni pogoji za imenovanje) - 25. člen ZDPra**

Za državnega pravobranilca je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje splošne pogoje:

1. da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik,
2. da je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,
3. da ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik ali strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava oziroma je v tujini končal primerljivo izobraževanje s področja prava, ki se dokazuje s tujo listino o izobraževanju in priloženim mnenjem o izobraževanju ali z odločbo o priznavanju izobraževanja za namen zaposlitve ali z odločbo o nostrifikaciji,
4. da je opravil pravniški državni izpit,
5. da ni bil obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, - **NOVO**
6. da zoper njega ni bila vložena pravnomočna obtožnica ali na podlagi obtožnega predloga razpisana glavna obravnava zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. - **NOVO**

OBRAZLOŽITEV: Ustreznejše formuliran drugi odstavek. Gre za prav tako poseben pogoj za imenovanje na funkcijo in ne le za opravljanje nalog, saj se objavi kot pogoj za imenovanje v razpisu.

42. člen **(posebni pogoji za imenovanje) - 26. člen ZDPra, nespremenjen**

- (1) Oseba, ki izpolnjuje splošne pogoje za imenovanje na državnopravobranilsko funkcijo, je lahko imenovana na funkcijo državnega pravobranilca, če izpolnjuje posebne pogoje za izvolitev na sodniško mesto na višjem sodišču (višji sodnik) po zakonu, ki ureja sodniško službo, ali je najmanj tri leta uspešno opravljala funkcijo pomočnika državnega pravobranilca
- (2) Za državnega pravobranilca je lahko imenovan tudi univerzitetni učitelj prava, ki izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka prejšnjega člena, če je izvoljen najmanj v naziv docenta.
- (3) Za imenovanje državnega pravobranilca, ki bo opravljal državnopravobranilsko službo na mestu, v katerega delovno področje spadajo zadeve pred mednarodnimi sodišči, mora oseba poleg pogojev iz prvega odstavka tega člena izpolnjevati tudi pogoj višje ravni znanja enega od tujih jezikov, v katerem se posluje pred mednarodnim sodiščem.
- (4) Za imenovanje državnega pravobranilca, ki bo opravljal državnopravobranilsko službo na mestu, za katero je skladno z odredbo o številu mest državnih pravobranilcev v razpisu določeno znanje italijanskega oziroma madžarskega jezika, se poleg pogojev iz prejšnjega odstavka določi tudi pogoj višje ravni znanja tega jezika.
- (5) Višja raven znanja tujega jezika pomeni sposobnost razumevanja jezika, branje vseh vrst zapisanih besedil ter govorjeno in pisno tvorjenje slogovno primernih besedil, ki je po lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira raven B2.

OBRAZLOŽITEV: Vsebina člena je usklajena s 26. členom ZDT-1, ki ima med pogoji za imenovanje tudi znanje jezika narodnosti (23. čl.), ZSS takega pogoja nima. Določa se standard višje ravni znanja tujega jezika.

43. člen

(posebni pogoji za imenovanje pomočnika državnega pravobranilca) - 27. člen ZDPra

Oseba, ki izpolnjuje splošne pogoje za imenovanje na državnopravobranilsko funkcijo, je lahko imenovana na funkcijo pomočnika državnega pravobranilca, če ima najmanj tri leta delovnih izkušenj po opravljenem pravniškem državnem izpitu.

44. člen

(delovne izkušnje) - 28. člen ZDPra

Za delovne izkušnje po določbah tega zakona se štejejo delovne izkušnje, pridobljene pri opravljanju funkcije sodnika, državnega tožilca in sodnika za prekrške, poklica odvetnika ali notarja ali pri opravljanju pravnih del v državnem organu, pri pravni ali fizični osebi na delovnih mestih, na katerih se zahteva enaka stopnja izobrazbe kot za državnega pravobranilca.

OBRAZLOŽITEV: Obseg delovnih izkušenj je dopolnjen po vzoru 13. člena ZSS, saj so bile izpuščene izkušnje sodnika, državnega tožilca in nekdanjega sodnika za prekrške, opravljanje pravnih del pa je dvignjeno na raven primerljivih pravnih del zaradi zagotavljanja ustrezne strokovnosti kandidatov.

3. oddelek

Postopek za imenovanje

45. člen NOV ČLEN (pravila postopka)

Kolikor ta zakon ne določa drugače, se glede oblikovanja mnenja in predlaganja državnih pravobranilcev smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja postopek za izvolitev in imenovanje sodnika.

OBRAZLOŽITEV: Določitev splošne postopkovne določbe primerljivo z 28. členom ZDT-1.

43. člen

(razpis) - 30. člen ZDPra

(1) Prosto mesto državnega pravobranilca razpiše ministrstvo najkasneje v 15 dneh po prejemu obrazloženega predloga generalnega državnega pravobranilca.

- (2) Mesto generalnega državnega pravobranilca razpiše ministrstvo po uradni dolžnosti najkasneje tri mesece pred iztekom mandata iz prvega odstavka prejšnjega člena.
- (3) Razpis iz prvega in drugega odstavka tega člena se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (4) Razpisni rok za prijave je 15 dni.
- (5) Za postopek z nepopolnimi ali nepravočasnimi prijavi se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja postopek za izvolitev oziroma imenovanje sodnika.

OBRAZLOŽITEV: Rok za razpis se skrajša na 15 dni, ki je povsem zadosten za to opravilo, enako glede roka za prijave. Peti odstavek o nepopolnih in nepravočasnih prijavih dodan po vzoru tretjega odstavka 29. člena ZDT-1.

46. člen **(razpisno gradivo) - 31. člen ZDPra**

- (1) Kandidati morajo prijavi priložiti življenjepis z opisom svoje strokovne dejavnosti po pridobitvi strokovnega naslova, določenega kot splošni pogoj za imenovanje, z dokazili o izpolnjevanju splošnih pogojev ter posebnih pogojev po tem zakonu.
- (2) Prijavam kandidatov ministrstvo priloži te podatke o usposabljanju, delu, ocenah službe, priznanjih ali morebitnih pravnomočno izrečenih disciplinskih sankcijah kandidatov: **NOVO (30. člen ZDT-1)**
  - pripravništvu, če je bilo opravljeno v pravosodju;
  - pravniškem državnem izpitu;
  - iz osebne evidence in osebne spisa kandidatov, ki so že opravljali službo ali delo na državnem pravobranilstvu, državnem tožilstvu ali sodišču;
  - za kandidata, ki je opravljal poklic odvetnika, notarja, izvršitelja ali stečajnega upravitelja oziroma za kandidata, ki je bil javni uslužbenec, podatke, navedene v prejšnjih alinejah, iz evidenc, ki se vodijo pri pristojnih organih.
- (3) Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo na zahtevo ministrstva brezplačno predložiti podatke o kandidatih iz prejšnjega odstavka, če z njimi razpolagajo.
- (4) Podatke, ki jih ni mogoče pridobiti na način iz prejšnjih odstavkov, predloži kandidat sam najpozneje v 8 dneh od prejema poziva ministrstva.
- (5) Ministrstvo pošlje kandidate vse kandidatov, ki so se prijavi v razpisnem roku in izpolnjujejo splošne in posebne pogoje (razpisno gradivo), v 5 dneh po prejemu popolnih vlog generalnemu državnemu pravobranilcu.
- (6) Kandidate, ki so bile vložene po izteku razpisnega roka, ter kandidate, ki glede pogojev iz prvega odstavka tega člena niso popolne, ministrstvo po izvedenem upravnem postopku zavrže s sklepom.
- (7) Zoper sklep ministrstva iz prejšnjega odstavka je dovoljeno sprožiti upravni spor v 8 dneh od dneva vročitve sklepa. Pristojno sodišče mora odločiti v upravnem sporu v 30 dneh od vložitve tožbe.
- (8) Kadar je v primeru iz prejšnjega odstavka sprožen upravni spor, se nadaljnji postopek glede razpisanega prostega mesta do pravnomočne odločbe pristojnega sodišča prekine.

OBRAZLOŽITEV: V prvem odstavku se uskladi označba pogoja strokovne izobrazbe s 15. členom ZSS in 30. členom ZDT-1.

V tretjem odstavku se zaradi pospešitve kandidacijskega postopka skrajša rok za predložitev dokazil, s katerim kandidat v vsakem primeru že razpolaga. Tudi v četrtem odstavku se rok iz

enakega razloga skrajšuje oziroma usklajuje z rokom, ki velja za kandidacijski postopek državnih tožilcev in sodnikov (prim. 16. člen ZSS in 30. člen ZDT-1).

47. člen

(mnenje generalnega državnega pravobranilca o prijavljenih kandidatih) - 32. člen ZDPra, dopolnjen

(1) Generalni državni pravobranilec najpozneje v 20 dneh od dneva, ko prejme razpisno gradivo oblikuje obrazloženo mnenje o ustreznosti vsakega kandidata, pri čemer se mora ravnati po kriterijih iz zakona, ki se uporablja za izbiro in napredovanje državnega pravobranilca. Mnenje vroči kandidatu, ta pa lahko nanj poda obrazložene pripombe v osmih dneh od prejema mnenja.

(2) Najpozneje v osmih dneh po prejemu pripomb oziroma poteku roka iz prejšnjega odstavka generalni državni pravobranilec oblikuje dokončno mnenje, ki ga z razpisnim gradivom in morebitnimi kandidatovimi pripombami pošlje Državnopravobranilskemu svetu, lahko pa tudi posebej navede, katere kandidate šteje kot najustreznejše za zasedbo razpisanih mest, in to obrazloži.

(3) Obrazložitev mnenja o ustreznosti kandidatov mora zajemati kandidatove osebne podatke ter podatke in oceno o strokovnem znanju, drugih sposobnostih in izkušnjah, ki se zahtevajo za opravljanje državnopravobranilske službe (v nadaljnjem besedilu: strokovna usposobljenost).

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev s kandidacijskim postopkom za državne tožilce in sodnike (prim. 31., 32. člen ZDT-1 in 16., 17, 18., 28. člen ZSS).

Tudi glede državnih pravobranilcev morajo veljati neki kriteriji za oblikovanje mnenja, ki so enaki kot za sodnike in državne tožilce, saj gre za primerljive pravosodne funkcije.

V nadaljevanju je po vzoru ZDT-1 predvidena tudi generalna določba, ki zahteva enak nivo pogojev glede izbire in napredovanja kot velja pri sodnikih in državnih tožilih. – gl. 4. odstavek 89. člena predloga zakona (enako kot 8. odst. 37. člena ZDT-1) ter preko njega navezava na 4. oddelek II. poglavja ZSS oz. na člene 28–36 ZSS.

48. člen

(mnenje Državnopravobranilskega sveta) - 33. člen ZDPra

(1) Nepopolne ali prepozne prijave, ki jih ni zavrglo ministrstvo, in prijave kandidatov, ki ne izpolnjujejo splošnih ali posebnih pogojev za razpisano državnopravobranilsko mesto, zavrne oziroma zavrne Državnopravobranilski svet.

(2) Državnopravobranilski svet v postopku podaje mnenja ni vezan na mnenje generalnega državnega pravobranilca o ustreznosti kandidata.

(3) Na podlagi ugotovitev, ki temeljijo na razpisnem gradivu in mnenju generalnega državnega pravobranilca, lahko Državnopravobranilski svet opravi razgovore s kandidati, preizkuse strokovnega znanja, osebnostnih lastnosti, sposobnosti in veščin, ki so potrebni za opravljanje državnopravobranilske službe, in psihološke preizkuse ter nato oblikuje mnenje o predlogih za imenovanje. V mnenju razvrsti kandidate glede na oceno o primernosti za imenovanje in utemelji razloge za sprejeto razvrstitev.

(4) Mnenje iz prejšnjega odstavka vroči Državnopravobranilski svet kandidatu in generalnemu državnemu pravobranilcu. Kandidat in generalni državni pravobranilec lahko predložita obrazložene pripombe k mnenju v osmih dneh od njegovega prejema.

(5) Merila in metode za preizkus strokovne usposobljenosti in drugih sposobnosti kandidatov iz tretjega odstavka tega člena sprejme Državnopravobranilski svet.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev s kandidacijskim postopkom za državne tožilce in sodnike (prim. 31., 32. člen ZDT-1 in 16., 17, 18., 28. člen ZSS).

49. člen **(dokončno mnenje Državnopravobranilskega sveta)**

(1) V osmih dneh po prejemu pripomb oziroma izteku roka iz zadnjega odstavka prejšnjega člena Državnopravobranilski svet oblikuje dokončno mnenje, ki ga z razpisnim gradivom in morebitnimi pripombami kandidata oziroma generalnega državnega pravobranilca pošlje ministru.

(2) Če se minister z dokončnim mnenjem ne strinja, mora v 15 dneh po njegovem prejemu obrazloženo zahtevati, da Državnopravobranilski svet po potrebi pridobi ter upošteva še dodatne podatke ali dokazila, ali da dopolni obrazložitev ali po določbah prejšnjega člena oblikuje novo dokončno mnenje.

(3) Če Državnopravobranilski svet pri ponovni obravnavi iz prejšnjega odstavka odloči z dvotretjinsko večino glasov vseh članic oziroma članov (v nadaljnjem besedilu: član), mora minister vložiti predlog v skladu s tako sprejetim dokončnim mnenjem.

(4) Če Državnopravobranilski svet pri ponovni obravnavi iz prejšnjega odstavka ne odloči z dvotretjinsko večino glasov vseh članov, se šteje, da je razpis neuspešen.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev s kandidacijskim postopkom za državne tožilce in sodnike z upoštevanjem specifik državno pravobranilske organizacije (prim. 31., 32., 33. člen ZDT-1 in 16., 17, 18., 28. člen ZSS).

50. člen **(imenovanje državnih pravobranilcev) - 34. člen ZDPra**

(1) Državne pravobranilce imenuje Vlada Republike Slovenije na predlog ministra.

(2) Vlada Republike Slovenije vroči odločbo o imenovanju vsem kandidatom, ki so se prijavi na prosto državno pravobranilsko mesto, pa njihove prijave niso bile zavržene oziroma zavrnjene po določbah tega zakona. Če je sprožen upravni spor, mora pristojno sodišče odločiti najpozneje v 30 dneh. - **veljavni 33.a člen ZDPra;**

(3) Akt o imenovanju iz prvega in drugega odstavka tega člena se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije v skrajšani obliki z navedbo naslednjih sestavin akta: uvod (ime organa, ki akt izdaja ter predpis o njegovi pristojnosti), naziv akta, izrek (osebno ime, lahko tudi strokovni ali znanstveni naslov, državno pravobranilsko mesto, na katerega se oseba imenuje, ter naziv državnega pravobranilstva, pri katerem se oseba imenuje), številka, datum in kraj izdaje ter navedba izdajatelja akta. - **dopolnitev po vzoru 34. člena ZDT-1**

(4) Če Vlada Republike Slovenije na razpisano mesto ne imenuje predlaganega kandidata, se šteje, da je razpis neuspešen.

OBRAZLOŽITEV: Postopek imenovanja državnih pravobranilcev in generalnega državnega pravobranilca se sistematično ustrežneje uvrsti v posamezne člene tega poglavja in sistemsko pravilno uredi pomen imenovanja (pridobitev funkcije) in pomen prisege (nastop službe), kar je bilo sedaj podvojeno urejeno v 63. in 65. členu predloga zakona.

Uskladitev besedila člena po vzoru ZDT-1 (prim. 34. člen), saj državne tožilce prav tako imenuje vlada na predlog ministra, pristojnega za pravosodje. V drugem odstavku je dodan zadnji stavek po vzoru 21.a člena ZSS in drugega odstavka 34. člena ZDT-1.

Obrazložitev črtanja 1. in 2. odstavka predloga tega člena: Člen je iz prvotnega besedila ZDPra, ki je bil pisan po vzoru 20. člena ZSS, vendar pri funkciji sodnika obstajata institut izvolitve v sodniško funkcijo in ločeno od tega institut imenovanja na sodniško mesto in s tem v zvezi pridobitve naziva, ki ustreza temu sodniškemu mestu. Ker je pri državnih pravobranilcih situacija drugačna in so že v izhodišču imenovani na razpisano mesto je nepotrebna določba o tem, da akt o imenovanju na razpisano mesto pomeni imenovanje na razpisano mesto. Določba o uvrstitvi v plačni razred sistemsko spada v poglavje o pravicah državnih pravobranilcev oziroma oddelek o določitvi plače in je vsebinsko prenesena tja. Črtanje rojstnega datuma iz objave v Uradnem listu oziroma na svetovnem spletu je potrebno iz razloga, ker gre za osebni podatek, ki se ga po določitvi pošilja in vrača v zapečateni pisemski ovojnici z oznako »zaupno« (prim. 5. in 7. odstavek 77. člena ZDT-1, 6. odstavek 78. člena ZS in 73. člen ZSS)

51. člen **(prisega) - NOVO**

(1) Državni pravobranilec nastopi državnopravobranilsko službo z dnem, ko pred predsednikom Vlade Republike Slovenije izreče to prisego: »Prisegam, da bom državnopravobranilsko službo opravljal/-a vestno in v skladu z ustavo in zakoni.«.

(2) Po pooblastilu predsednika Vlade Republike Slovenije lahko državni pravobranilci izrečejo prisego pred ministrom.

(3) Generalni državni pravobranilec nastopi funkcijo, ko pred predsednikom Državnega zbora Republike Slovenije izreče to prisego: »Prisegam, da bom svojo funkcijo opravljal/-a vestno in v skladu z ustavo in zakoni.«.

OBRAZLOŽITEV: V četrtem odstavku se besedilo uskladi po vzoru 4. odstavka 35. člena ZDT-1. in vsebinsko ustrežnejše je, da tudi generalni državni pravobranilec nastopi svoj položaj s prisego.

Glede na uvedbo trajnega mandata se črta določba o nepotrebnosti prisega ob ponovnem mandatu.

52. člen **(neuspešen razpis) - 35. člen ZDPra, dopolnjen**

(1) Če je razpis državnopravobranilskega mesta neuspešen, mora ministrstvo v 8 dneh obvestiti generalnega državnega pravobranilca, ki lahko predlaga ponovitev razpisa.

(2) Razpis je neuspešen, če se ni prijavil noben kandidat, če so bile vse prijave zavržene oziroma zavrnjene, če predlagani kandidat ni imenovan ali iz drugih razlogov, navedenih v tem zakonu.

OBRAZLOŽITEV: Ro za obvestilo o neuspešnosti razpisa se skrajša na 8 dni, ki je povsem zadosten za to opravilo, tudi ob primerjavi z ostalimi roki v postopku imenovanja (upravni spor, ki je precej zahtevnejše opravilo, je npr. treba prav tako sprožiti v 8 dneh). Uskladitev drugega odstavka z vsebino predhodnih določb glede vsebine postopka imenovanja.

4. oddelek

Napredovanje državnih pravobranilcev

53. člen

(napredovanje) - 51. člen, 54. člen ZDPra

- (1) Z nastopom državnopravobranilske službe pridobi državni pravobranilec pravico do napredovanja v skladu s pogoji, ki jih določa ta zakon.
- (2) O napredovanju državnega pravobranilca odloča Državnopravobranilski svet.
- (3) Napredovanje je lahko:
  - napredovanje v višje plačne razrede znotraj določene plačne lestvice za posamezno funkcijo;
  - na položaj svetnika.
- (4) O napredovanju se odloča po izvedenem postopku ugotavljanja uspešnosti, kakovosti in strokovnosti dela državnega pravobranilca na predlog državnega pravobranilca ali pristojnega vodje oddelka. Izpolnjevanje pogojev za napredovanje se ugotovi z oceno državnopravobranilske službe (v nadaljnjem besedilu: ocena službe).
- (5) Če ta zakon ne določa drugače, se glede napredovanja državnih pravobranilcev, kriterijev za izbiro in napredovanje ter za ocenjevanje dela državnih pravobranilcev smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodniško službo.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev prvega odstavka s prvim odstavkom 24. člena ZSS in prvim odstavkom 37. člena ZDT-1.) Uskladitev tretjega odstavka z ureditvijo pogojev in postopka za napredovanje za sodnike in državne tožilce (prim. 37. člen ZDT-1, tretji odstavek 24. člena in 28. člen ZSS).

54. člen

(ocena državnopravobranilske službe) - 51.a člen ZDPra, dopolnjen

- (1) Za izdelavo ocene državnopravobranilske službe je pristojen Državnopravobranilski svet.
- (2) Če ta zakon ne določa drugače, se glede napredovanja državnih tožilcev, kriterijev za izbiro in napredovanje ter za ocenjevanje dela državnih pravobranilcev smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodniško službo.

OBRAZLOŽITEV: Glede na vključitev generalne določbe o subsidiarni in smiselni uporabi določb Zakona o sodniški službi se ocenjevanje uredi po vzoru sedmega in osmega odstavka 37. člena ZDT-1. ker ocenjevanje ni namenjeno le napredovanju, se določba oblikuje kot samostojen člen. Zaradi generalne določbe so nepotrebni tudi členi o časovnem obdobju ter o odločbi o napredovanju, saj se izpolnjevanje pogojev za napredovanje ali neizpolnjevanje teh pogojev ugotavlja že z oceno državnopravobranilske službe in gre za nepotrebno podvajanje kot relikv stare ureditve.

5. oddelek

Dolžnosti državnega pravobranilca in nezdržljivost funkcije državnega pravobranilca

55. člen (varovanje ugleda) - NOVO

- (1) Državni pravobranilec se mora vselej vesti tako, da varuje samostojnost, ugled in dostojanstvo svoje službe.
- (2) Državni pravobranilec ne sme ovirati delovanja državnega pravobranilstva zaradi uveljavljanja svojih pravic.
- (3) Državni pravobranilec ne sme izrabiti svojega položaja ali ugleda državnega pravobranilstva zaradi uveljavljanja svojih pravic ali koristi.

OBRAZLOŽITEV: Uvedba dodatne dolžnosti varovanja samostojnosti zaradi povečevanja strokovne moči in integritete funkcije državnega pravobranilca.

56. člen NOV člen (Kodeks državnopravobranilske etike)

- (1) Kodeks državnopravobranilske etike določa pravila za službeno in zasebno ravnanje in vedenje državnih pravobranilcev zaradi varovanja samostojnosti in poštenosti državnih pravobranilcev ter ugleda državnopravobranilske službe.
- (2) Državni pravobranilci so dolžni spoštovati Kodeks državnopravobranilske etike pri opravljanju državnopravobranilske službe ali zunaj nje.
- (3) Kodeks državnopravobranilske etike mora biti objavljen v notranjem pravobranilskem glasilu in na spletnih straneh državnega pravobranilstva.

OBRAZLOŽITEV: Doda se dolžnost po vzoru 38.a člena ZDT-1.

57. člen NOV člen (politika zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj)

- (1) Generalni državni pravobranilec sprejme politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj ter izpostavljenosti državnega pravobranilstva v soglasju Državnopravobranilskim svetom.
- (2) Državnopravobranilski svet lahko predlaga potrebne spremembe ali dopolnitve politike zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj ter izpostavljenosti državnega pravobranilstva.
- (3) Politika zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj ter izpostavljenosti državnega pravobranilstva, njene spremembe in dopolnitve se objavijo v notranjem pravobranilskem glasilu in na spletnih straneh državnega pravobranilstva.

OBRAZLOŽITEV: Doda se dolžnost po vzoru 38.b člena ZDT-1 in 60.č člena ZS.

58. člen NOV člen
(pravočasnost poslovanja)

- (1) Državni pravobranilec mora rešiti zadeve brez nepotrebnega odlašanja. Če pričakovani čas ni določen z zakonom, se za tipična procesna opravila določi z merili za kakovost dela državnih pravobranilcev, ki jih sprejme Državnopravobranilski svet. Z merili se določijo tudi okoliščine, ki utemeljujejo prekoračitev.
- (2) Če državni pravobranilec ne reši zadeve v pričakovanem času, mora o razlogih pisno obvestiti vodjo oddelka.
- (3) O tem, ali so podani razlogi za prekoračitev pričakovanega časa, in o ukrepih za zagotovitev pravočasnosti poslovanja odloča vodja oddelka.
- (4) Državni pravobranilec mora pri svojem delu uporabljati vsa razpoložljiva pospešitvena pravna sredstva, s katerimi lahko učinkovito vpliva na to, da postopek pred sodiščem ali drugimi državnimi organi ne bi trajal nerazumno dolgo. O uporabi pospešitvenega pravnega sredstva obvesti vodjo oddelka.

OBRAZLOŽITEV: Doda se dolžnost po vzoru 39. člena ZDT-1.

59. člen NOV člen
(dolžnost obveščanja)

- (1) Državni pravobranilec mora nemudoma obvestiti vodjo oddelka o posebej pomembnih zadevah, o zadevah, ki so širšega javnega pomena, ki imajo posebno odmevnost ali o zahtevnih pravnih vprašanjih, ki so pomembna za državopravobranilsko in sodno prakso, ter ga redno obveščati o stanju teh zadev in načrtovanih ukrepih.
- (2) Podrobnejša pravila glede obveščanja in poslovanja v zadevah iz prejšnjega odstavka se predpišejo z Državnopravobranilskim redom in splošnimi navodili.

OBRAZLOŽITEV: Doda se dolžnost po vzoru 40. člena ZDT-1.

60. člen
(varovanje tajnosti podatkov) - NOVO

- (1) Državni pravobranilec je dolžan ohraniti kot tajnost vse, kar je v okviru opravljanja službe zvedel o strankah in njihovih pravnih in dejanskih razmerjih, ter varovati tajnost ali zaupnost vseh osebnih in drugih podatkov, do katerih javnost nima dostopa. Od obveze varovanja tajnosti iz prejšnjega stavka sme odstopiti samo v okviru izvrševanja svojih pristojnosti po 5. členu tega zakona v skladu z zakoni, ki urejajo sodne in druge postopke.
- (2) Obveznost iz prejšnjega odstavka velja tudi za strokovne sodelavce, druge javne uslužbenke državnega pravobranilstva in druge osebe, ki jih po tem zakonu državni pravobranilec pooblasti ali pritegne v postopek.
- (3) Obveznost iz prejšnjih odstavkov velja tudi po prenehanju službenega ali delovnega razmerja.

OBRAZLOŽITEV: Krog zavezancev je glede na možnost sodelovanja tudi drugih oseb v postopkih pri državnem pravobranilstvu oziroma v zadevah, ki se vodijo na državnem pravobranilstvu, treba ustrezno razširiti. Dolžnost varovanja tajnosti podatkov mora torej

zavezovati tudi vse druge osebe, ki sodelujejo v teh postopkih oziroma zadevah. Drugi stavek prvega odstavka je dodan po vzoru drugega stavka prvega odstavka 41. člena ZDT-1.

61. člen
(prepoved sprejemanja daril) - NOVO

Državni pravobranilec ne sme sprejemati daril ali drugih koristi v zvezi s svojo službo. Prav tako ne smejo sprejemati daril ali drugih koristi v zvezi z njegovo službo njegov zakonec oziroma partner v skupnosti, ki je izenačena z zakonsko zvezo, ter drugi družinski člani, sorodniki in osebe, ki živijo z državnim pravobranilcem v skupnem gospodinjstvu.

62. člen
(mirovanje funkcije) - NOVO

(1) Če je državni pravobranilec izvoljen za predsednika republike, poslanca Državnega zbora Republike Slovenije, sodnika ustavnega sodišča, sodnika mednarodnega sodišča ali na drugo mednarodno pravosodno funkcijo, predsednika Vlade Republike Slovenije, varuha človekovih pravic oziroma njegovega namestnika, imenovan za ministra ali državnega sekretarja, predsednika ali namestnika predsednika komisije za preprečevanje korupcije, mu državnopravobranilska funkcija ter vse pravice in dolžnosti iz državnopravobranilske službe mirujejo.

(2) Določba prejšnjega odstavka se uporablja tudi, če je državni pravobranilec izvoljen za poslanca evropskega parlamenta ali evropskega varuha človekovih pravic ali imenovan za člana Evropske komisije ali mednarodne civilne misije.

63. člen
(nezdružljivost funkcije) - NOVO

(1) Državni pravobranilec ne sme opravljati odvetniških ali notarskih poslov oziroma gospodarske ali druge pridobitne dejavnosti. Državni pravobranilec ne sme sprejeti nobene zaposlitve ali dela, ki bi ga oviralo pri opravljanju službe ali nasprotovalo ugledu državnopravobranilske službe.

(2) Državni pravobranilec ne sme opravljati poslovodskih poslov in ne sme biti član upravnega ali nadzornega odbora gospodarske družbe ali druge pravne osebe, ki se ukvarja s pridobitno dejavnostjo.

(3) Državni pravobranilec sme opravljati pedagoška, znanstvena, publicistična, raziskovalna ali druga dela, če s tem ni ovirano opravljanje državnopravobranilske službe.

(4) Za opravljanje del iz prejšnjega odstavka ali drugih del, ki jih državni pravobranilec lahko opravlja poleg državnopravobranilske službe, ne sme skleniti delovnega razmerja.

(5) O sprejemu dela, ki ga državni pravobranilec lahko opravlja poleg državnopravobranilske službe, mora državni pravobranilec predhodno pisno obvestiti Državnopravobranilski svet.

(6) Če Državnopravobranilski svet meni, da gre za delo, ki ga državni pravobranilec po določbah tega zakona ne sme opravljati, ga državnemu pravobranilcu prepove sprejeti in o svoji odločitvi obvesti tudi generalnega državnega pravobranilca in ministra.

64. člen
(mentorske naloge) - NOVO

Mentorske naloge v skladu z zakonom, ki ureja pravniški državni izpit in izobraževanje za državnopravobranilsko službo, so sestavni del državnopravobranilskih dolžnosti.

65. člen
(omejitev pravice do stavke) - NOVO

Državni pravobranilec mora med stavko opravljati državnopravobranilsko službo v obsegu, ki zagotavlja nemoteno delovanje državnega pravobranilstva v zadevah, ki so po naravi stvari prednostne, nujne, hitre, vezane na zakonske ali drugačne roke oziroma na delo drugih organov in druge naloge, s katerimi se preprečuje nastanek škode za postopke, v katerih deluje ali sodeluje državno pravobranilstvo.

6. oddelek

Pravice državnega pravobranilca

66. člen
(pravica do plače) - 42. člen ZDPra

- (1) Plača državnega pravobranilca se določi po enakih osnovah, z enakimi dodatki in na enak način kakor plača višjega sodnika. Plača pomočnika državnega pravobranilca se določi po enakih osnovah, z enakimi dodatki in na enak način kakor plača okrajnega sodnika.
- (2) Državnemu pravobranilcu se plača v času trajanja državnopravobranilske službe ne sme znižati, razen v primerih, ki jih določa zakon.
- (3) O uvrstitvi v plačni razred v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja sistem plač v javnem sektorju, odloči Državnopravobranilski svet.
- (4) Plačni razred državnega pravobranilca svetnika je enak plačnemu razredu višjega sodnika svetnika, plačni razred pomočnika državnega pravobranilca svetnika pa plačnemu razredu okrajnega sodnika svetnika.
- (4) Uvrstitev v plačni razred se ne objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev vsebine z 49. členom ZDT-1. Redakcijska uskladitev v drugem odstavku po vzoru 44. člena ZSS, saj plača pripada za opravljanje službe in ne zgolj za imenovanje na funkcijo. Državni pravobranilci nimajo nazivov, položaj pa je (le) svetniški. Določitev plač vseh funkcionarjev sicer celovito ureja drug sistemski zakon, ZSPJS, ki izrecno določa tudi uvrstitve posameznih funkcij v plačne razrede in razpore možnih napredovanj (gl. 10. člen, peti odstavek 16. člena), vendar pa plačnega razreda za svetniški položaj državnopravobranilskih funkcionarjev, ki ga doslej v matičnem zakonu ni bilo, ni mogel določiti, zato se ga ob uvedbi tega položaja, določa na način primerljivosti v tem zakonu. Način primerjave je sicer uporabljen tudi v zgoraj že citiranem 49. členu ZDT-1, zato ne pomeni nesistemskega pristopa novo potrebne ureditve.

OBRAZLOŽITEV ČRTANJA ČLENA O DOLOČITVI PLAČE: Člen je relikv starih plačnega sistema in je zaradi uveljavitve ZSPJS, ki ureja tudi sistem plač funkcionarjev in torej tudi njihovo določanje, nepotreben. Vsebina o primerljivosti funkcij za potrebe določitve primerljivosti plače je prenesena v predhodni člen o plači, del o prvem imenovanju pa se zaradi določitve trajnosti funkcije kot nepotreben črta.

67. člen
(zmanjšanje plače) - 49. člen ZDPra

Plača državnega pravobranilca se lahko zmanjša le na podlagi pravnomočne sodbe disciplinskega sodišča ali odločbe pristojnega organa za čas, ko je državni pravobranilec začasno odstranjen iz državnopravobranilske službe ali je zoper njega odrejen pripor.

OBRAZLOŽITEV: Beseda »odstavitev« se nadomesti z besedo »odstranitev« zaradi uskladitve z 52. členom ZS in 51. členom ZDT-1.

68. člen
(druge pravice državnega pravobranilca) - NOVO

(1) Če ni s tem zakonom določeno drugače, ima državni pravobranilec poleg pravice do plače tudi pravico do prejemkov, dodatkov, plačil, nadomestil in povračil v enakih primerih ter v enaki višini, kakor sodnik ustreznega naziva oziroma položaja.

(2) Če ni s tem zakonom določeno drugače, se za odločanje o pravicah iz prejšnjega odstavka smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodniško službo.

OBRAZLOŽITEV: Člen se sistemsko ustrežneje umesti v zaokroženo poglavje o pravicah.

69. člen NOV člen
(pristojnost za odločanje)

O dodatkih in izplačilih za državne pravobranilce odloča generalni državni pravobranilec, o dodatkih in izplačilih generalnega državnega praobranilca pa Državnopravobranilski svet.

OBRAZLOŽITEV: Člen je dodan po vzoru 56. člena ZDT-1

70. člen
(predpisi o zavarovanjih) - 50. člen ZDPra

(1) Predpisi o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem in drugem socialnem zavarovanju, ki veljajo za osebe v delovnem razmerju, se uporabljajo tudi za državne pravobranilce, če ni z zakonom drugače določeno.

(2) Državnopravobranilska služba se šteje v delovno dobo.

71. člen
(pravica do dopusta)- NOVO, delno 55. člen ZDPra

- (1) Državni pravobranilec ima pravico do letnega dopusta najmanj 30, vendar ne več kakor 40 delovnih dni.
- (2) Državni pravobranilec ima pravico do izrednega plačanega dopusta do sedem delovnih dni v posameznem koledarskem letu iz osebnih razlogov.
- (3) Če državni pravobranilec kandidira za poslanca ali predsednika republike, ima od dneva potrditve kandidature pravico do izrednega plačanega dopusta 30 delovnih dni za pripravo na volitve.
- (4) V drugih izjemnih primerih se lahko državnemu pravobranilcu odobri izredni neplačani dopust do 30 dni v koledarskem letu.
- (5) Merila za trajanje dopusta ter primere in pogoje iz prejšnjih odstavkov določi minister v soglasju z Državnopravobranskim svetom.
- (6) O trajanju rednega dopusta in o odobritvi izrednega plačanega ali neplačanega dopusta državnemu pravobranilcu odloča generalni državni pravobranilec.
- (7) O trajanju rednega dopusta in o odobritvi izrednega plačanega oziroma neplačanega dopusta za generalnega državnega pravobranilca odloča minister.
- (8) O pritožbi zoper odločbi iz prejšnjih odstavkov odloča Vlada Republike Slovenije.

72. člen
(državnopravobranilsko izobraževanje) - 55. in 55.a člen ZDPra, dopolnitev

- (1) Za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje državnih pravobranilcev se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodniško izobraževanje.
- (2) Posamezna izobraževanja in strokovna usposabljanja državnih pravobranilcev se lahko izvedejo v okviru državnega pravobranilstva.
- (3) Za štipendiranje državnih pravobranilcev se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodniške štipendije. Podrobnejši postopek in pogoje za podeljevanje štipendij državnim pravobranilcem predpiše minister. - **Pravilnik o štipendiranju sodnikov, državnih tožilcev in državnih pravobranilcev (Uradni list RS, št. 74/04)**
- (4) Pedagoško delo v izobraževalnih dejavnostih Centra za izobraževanje v pravosodju pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: Center za izobraževanje v pravosodju), ministrstva ali v okviru državnega pravobranilstva, ki ga opravlja državni pravobranilec, šteje kot dodatna delovna naloga državnega pravobranilca v njegovem delovnem času, če pri tem ni ovirano opravljanje državnopravobranilske službe in je o tem predhodno pisno obveščen generalni državni pravobranilec.
- (5) O udeležbi državnega pravobranilca v izobraževalnih oblikah, posvetovanjih in o drugih strokovnih srečanjih odloča generalni državni pravobranilec.
- (6) O pritožbi zoper odločbo iz prejšnjega odstavka odloča Vlada Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV: V ta člen je združen tudi 42. člen predloga zakona, ki je bil deloma identičen (prvi in tretji odstavek), ohranil oz. v ta člen se je prenesel drugi odstavek (nov drugi odstavek v tem členu), po vzoru 59. člena ZDT-1.

73. člen
(službeno oblačilo) - 56/1 člen ZDPra

- (1) Državnemu pravobranilcu pripada službeno oblačilo, to je državnopravobranilska toga.
- (2) Obliko in način nošenja službenega oblačila državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca določi minister. - **PRAVILNIK o obliki in načinu nošenja službenega oblačila državnega pravobranilca in pomočnika državnega pravobranilca (Uradni list RS, št. 5/09)**

74. člen
(službena izkaznica) - 56/2 člen ZDPra

- (1) Državni pravobranilci in javni uslužbenci imajo uradno izkaznico, s katero se izkažejo pri izvajanju državnopravobranilske funkcije.
- (2) Obrazec, postopek izdajanja in uničevanja ter evidentiranja uradne izkaznice državnega pravobranilca, pomočnika državnega pravobranilca ter strokovnih sodelavcev državnega pravobranilstva določi minister. - **PRAVILNIK o uradni izkaznici državnega pravobranilca, pomočnika državnega pravobranilca ter višjih strokovnih sodelavcev in strokovnih sodelavcev (Uradni list RS, št. 16/04)**

OBRAZLOŽITEV: Doda se manjkajoča ureditev pravic po vzoru ureditve za sodnike in tožilce 84 – 88. člen predloga.

7. oddelek

Premestitev in dodelitev državnega pravobranilca

75. člen
(premestitev) - NOVO

- (1) Državni pravobranilec je lahko po svojem vnaprejšnjem pisnem soglasju premeščen na drug zunanji oddelek ali na sedež na predlog generalnega državnega pravobranilca in s soglasjem vodij obeh oddelkov.
- (2) Izjemoma je lahko državni pravobranilec premeščen na drug zunanji oddelek ali na sedež brez svojega soglasja:
- če se odpravi zunanji oddelek, v katerem opravlja državnopravobranilsko službo
  - če se bistveno in za daljši čas zmanjša obseg dela zunanjega oddelka ali se zaradi zmanjšane obsega dela skrči število državnopravobranilskih mest pri zunanjem oddelku, pri katerem opravlja državnopravobranilsko službo;
  - če se spremeni organizacija državnega pravobranilstva;
  - v drugih primerih, ko zakon tako določa.
- (3) O premestitvi iz prejšnjih odstavkov odloča Državnopravobranilski svet brez razpisa.
- (4) Šteje se, da je s premestitvijo državni pravobranilec imenovan na državnopravobranilsko mesto na oddelku, na katerega je premeščen.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev z ureditvijo premestitve kot velja za tožilce in sodnike (prim. 60. člen ZDT-1 in 66. člen ZSS).

76. člen NOV člen
(dodelitev na drug zunanji oddelek ali na sedež)

(1) Državni pravobranilec je lahko, tudi brez soglasja, dodeljen, da opravlja državnopravobranilsko službo na drugem zunanjem oddelku ali na sedežu za polni delovni čas ali za del polnega delovnega časa, če to narekujejo okoliščine, v katerih bi bilo sicer ogroženo ali onemogočeno pravočasno izvajanje nalog oziroma pristojnosti državnega pravobranilstva, zlasti zaradi izredno povečane delovne obremenitve ali odprave večjih zaostankov pri delu.

(2) Dodelitev brez soglasja po prejšnjem odstavku ni dopustna v času začasne nezmožnosti za delo zaradi bolezni, med nosečnostjo ali med starševskim dopustom, če gre za dodelitev na oddelek, ki je od kraja prvotnega oddelka oddaljen več kakor 70 kilometrov oziroma več kakor eno uro vožnje z javnim prevoznim sredstvom in v drugih primerih, ko bi se z delom v drugem kraju bistveno poslabšale razmere za življenje ali zdravje državnega pravobranilca.

(3) Dodelitev po tem členu lahko, glede na potrebe, traja največ dve leti, s soglasjem državnega pravobranilca pa se lahko enkrat podaljša za največ dve leti.

(4) O dodelitvi in prenehanju dodelitve odloči generalni državni pravobranilec na predlog vodje zunanjega oddelka, na katerega bo državni pravobranilec dodeljen, oziroma na predlog vodje oddelka na sedežu, če gre za dodelitev na sedež. Pri dodelitvah brez soglasja je treba zagotoviti primerljiv položaj državnih pravobranilcev glede na število in trajanje vseh prejšnjih dodelitev.

(5) Zoper odločitev se dodeljeni državni pravobranilec lahko pritoži v treh dneh od prejema odločbe. O pritožbi, ki ne zadrži izvršitve odločitve, odloči Državnopravobranilski svet v 15 dneh.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodelan po vzoru 61. člena ZDT-1 in 67. in 68 člena ZSS.

Uskladitev poimenovanja instituta z državnotožilsko in sodniško ureditvijo (samo »dodelitev«, brez »začasna«, ker je dodelitev že po naravi začasen institut, premestitev pa trajen).

77. člen
(dodelitev na Specializirano državno tožilstvo) - NOVO

(1) Državni pravobranilec je lahko dodeljen na Specializirano državno tožilstvo (v nadaljnjem besedilu: SDT) za opravljanje zahtevnejših strokovnih nalog s področja obravnavanja zadev iz pristojnosti Civilno finančnega oddelka SDT.

(2) Poziv k prijavam za dodelitev in predvideni čas dodelitve objavi ministrstvo v 15 dneh od prejema predloga predstojnika organa iz prvega odstavka tega člena.

(3) O predlogu za dodelitev državnega pravobranilca odloča Državno-tožilski svet na predlog vodje SDT. Odločitev o predlogu vodje SDT skupaj s predlogom za dodelitev državnega pravobranilca pošlje Državno-tožilski svet Državnopravobranilskemu svetu. O dodelitvi državnega pravobranilca na SDT odloča Državnopravobranilski svet v skladu z določbami zakona, ki ureja sodniško službo v delu, ki se nanaša na premestitev in dodelitev sodnika. Državnopravobranilski svet pred odločitvijo pridobi pisno soglasje državnega pravobranilca

in generalnega državnega pravobranilca. Prijava državnega pravobranilca na poziv k prijavam za dodelitev šteje za pisno soglasje.

(4) Državni pravobranilec, ki je za opravljanje zahtevnejših strokovnih nalog s področja obravnavanja zadev iz pristojnosti Civilno finančnega oddelka dodeljen na SDT, ima v zvezi z državnopravobranilsko službo enake pravice kot pred dodelitvijo, glede dolžnosti v zvezi z državnopravobranilsko službo pa odloči generalni državni pravobranilec z odločbo, s smiselno uporabo določb postopka za začasno dodelitev.

(5) Dodeljeni državni pravobranilec obdrži pravico uporabljati državnopravobranilski naziv in položaj, vendar ne more hkrati opravljati državnopravobranilske službe in mu obveznosti iz nje mirujejo. Med dodelitvijo lahko kandidira in je imenovan za generalnega državnega pravobranilca, namestnika generalnega državnega pravobranilca ali na druga vodstvena mesta na državnem pravobranilstvu in po postopku, ki jih določa ta zakon.

(6) Dodeljenemu državnemu pravobranilcu pripada najmanj takšna plača, kakršno bi prejemal, če bi opravljal državnopravobranilsko službo, varovane pa so tudi vse njegove pravice do napredovanja v skladu s tem zakonom po izteku dodelitve.

(7) Dodeljeni državni pravobranilec ima na podlagi dodelitve pravico do dodatkov, določenih z zakonom ali drugimi predpisi.

(8) Generalni državni pravobranilec, predstojnik SDT in dodeljeni državni pravobranilec sklenejo pisni sporazum o načinu povračila plače, nadomestila plače in drugih osebnih prejemkov ter povračil dodeljenega državnega pravobranilca, pa tudi o uresničevanju drugih pravic in izpolnjevanju obveznosti v zvezi z dodelitvijo.

(9) Osebni spis za državnega pravobranilca, ki je dodeljen na SDT, se vodi v uradu generalnega državnega pravobranilca.

(10) Pooblastila predstojnika organa v razmerju do državnega pravobranilca, ki je dodeljen na SDT, izvršujeta generalni državni pravobranilec in predstojnik SDT.

(11) O skrajšanju trajanja dodelitve oziroma predčasnem prenehanju odloči Državnotožilski svet, s smiselno uporabo določb postopka za začasno dodelitev po tem zakonu. Pred odločitvijo je treba pridobiti mnenje predstojnika Civilno finančnega oddelka SDT.

(12) Dodelitev po tem členu lahko, glede na potrebe, traja največ tri leta, s soglasjem državnega pravobranilca pa se lahko enkrat podaljša za največ tri leta.

78. člen **(predčasno prenehanje dodelitve)**

(1) Trajanje dodelitve se lahko skrajša na dobo, ki je krajša od dobe, za katero je bil državni pravobranilec dodeljen, oziroma mu dodelitev predčasno preneha:

1. če prenehajo razlogi ali se spremenijo okoliščine, zaradi katerih je bila izvedena dodelitev;
2. če dodeljeni pravobranilec iz utemeljenih razlogov umakne soglasje za dodelitev v primerih, pri katerih je bilo potrebno to soglasje;
3. če tako iz utemeljenih razlogov predlaga predstojnik organa, ki mu je bil državni pravobranilec dodeljen;
4. če tako sporazumno predlagata predstojnik organa, ki mu je bil državni pravobranilec dodeljen, in državni pravobranilec.

(2) Predlog iz prve alineje prejšnjega odstavka da predstojnik organa, ki mu je bil državni pravobranilec dodeljen.

(3) O skrajšanju trajanja dodelitve oziroma predčasnem prenehanju odloča organ, ki je odločal o dodelitvi, s smiselno uporabo določb postopka za dodelitev.

(4) Pred odločitvijo iz prejšnjega odstavka je treba pridobiti mnenje predstojnika organa, ki mu je bil državni pravobranilec dodeljen.

OBRAZLOŽITEV: Člen je dodan po vzoru 67. člena ZDT-1 in 70.a člena ZSS.

8. oddelek

Prenehanje funkcije in razrešitev državnega pravobranilca

79. člen

(prenehanje funkcije državnega pravobranilca) - 59. člen ZDPra, spremenjeno

(1) Državnemu pravobranilcu funkcija preneha:

1. z upokojitvijo, vendar najpozneje, ko dopolni 70 let starosti;
2. če izgubi državljanstvo Republike Slovenije;
3. če izgubi poslovno sposobnost ali zdravstveno zmožnost za opravljanje službe;
4. če se odpove službi državnega pravobranilca s pisno vlogo, ki se pošlje Vladi Republike Slovenije prek generalnega državnega pravobranilca;
5. če se ukine zunanji oddelek in državnemu pravobranilcu ni mogoče zagotoviti, da nadaljuje z delom na sedežu ali drugem zunanjem oddelku;
6. če državni pravobranilec sprejme funkcijo, razen če gre za primere, ko mu državnopravobranilska funkcija ter vse pravice in dolžnosti iz državnopravobranilske službe mirujejo v skladu s tem zakonom;
7. če državni pravobranilec začne opravljati dejavnost ali sklene delovno razmerje ali kljub prepovedi opravlja dejavnost ali delo, ki ni združljivo s funkcijo državnega pravobranilca;
8. če iz ocene njegove službe izhaja, da ne ustreza državnopravobranilski službi;
9. če mu je izrečena disciplinska sankcija prenehanja državnopravobranilske službe;
10. če po izteku mandatne dobe ni ponovno imenovan.

(2) Šteje se, da je razlog iz prejšnjega odstavka nastopil:

- iz 1. točke: s potekom leta, v katerem je državni pravobranilec dosegel starostno mejo za upokojitev;
- iz 2. in 3. točke: z dnem pravnomočnosti odločbe pristojnega organa;
- iz 5. točke: z dnem prenehanja dela zunanjega oddelka;
- iz 6. točke: z dnem nastopa funkcije oziroma dela, ki ni združljivo s funkcijo državnega pravobranilca;
- iz 8. točke: z dnem, ko je državnemu pravobranilcu vročena dokončna negativna ocena;
- iz 9. točke: z dnem pravnomočnosti odločbe pristojnega organa;
- iz 10. točke: z dnem prejema sklepa o prenehanju funkcije.

(3) Državnopravobranilska funkcija iz razloga po:

- 4. točki prvega odstavka tega člena preneha z dnem, ki je določen z odločbo o prenehanju, najpozneje pa 60. dan po prispetju vloge o odpovedi na Vlado Republike Slovenije;
- 6. točki prvega odstavka tega člena preneha z dnem nastopa funkcije;
- 7. točki prvega odstavka tega člena preneha z dnem nastopa dela, ki ni združljivo z državnopravobranilsko funkcijo.

OBRAZLOŽITEV: Sprememba 10. točke drugega odstavka zaradi ureditve funkcije po izteku mandata. Tretji odstavek dodan po vzoru tretjega odstavka 72. člena ZDT-1.

80. člen
(predčasna upokojitev in posebne pravice) - 60. člen ZDPra

(1) S prenehanjem funkcije državnega pravobranilca po 3. in 5. točki prvega odstavka prejšnjega člena pridobi državni pravobranilec pravico do predčasne upokojitve, če izpolnjuje pogoje, ki jih za takšno upokojitev določajo predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

(2) Državni pravobranilec, ki mu je prenehala funkcija iz razloga po 10. točki prvega odstavka prejšnjega člena in iz objektivnih razlogov ne more skleniti delovnega razmerja za delovno mesto, ki ustreza stopnji njegove izobrazbe za določeno vrsto poklica in izpolnjenim letom delovnih izkušenj, ima do nastopa drugega dela ali do izpolnitve pogojev za upokojitev, pravico do nadomestila plače v višini plače, ki bi jo prejemal, če bi opravljal funkcijo, vendar najdalj za šest mesecev.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev obdobja prejetanja nadomestila po prenehanju funkcije z ostalimi državnimi funkcijami.

81. člen
(ugotovitvena odločba) - 59/4 člen ZDPra

O nastopu razlogov za prenehanje državnopravobranilske funkcije generalni državni pravobranilec obvesti Vlado Republike Slovenije, ki izda ugotovitveno odločbo o prenehanju državnopravobranilske funkcije.

OBRAZLOŽITEV: Ureditev se uskladi po vzoru 74. člena ZDT-1 in 76. člena ZSS.

82. člen
(razrešitev) - 61. člen ZDPra, sprememba

(1) Državni pravobranilec se razreši, če je pravnomočno obsojen:

- za kaznivo dejanje, storjeno z zlorabo državnopravobranilske funkcije, ali
- za naklepno kaznivo dejanje na kazen zapora, daljšo od šestih mesecev.

(2) Državni pravobranilec se lahko razreši, če je pravnomočno obsojen:

- za naklepno ali nenaklepno kaznivo dejanje na kazen zapora do šestih mesecev ali na drugo kazen ali mu je bila izrečena pogojna obsodba, ali
- za nenaklepno kaznivo dejanje na kazen zapora, daljšo od šestih mesecev,

in je zaradi te obsodbe osebno neprimeren za opravljanje državnopravobranilske funkcije.

(3) Sodišče mora v primerih iz prejšnjih odstavkov poslati pravnomočno sodbo ministru, Državnopravobranilskemu svetu in generalnemu državnemu pravobranilcu.

(4) Državnopravobranilski svet in generalni državni pravobranilec v primeru iz drugega odstavka tega člena v enem mesecu od prejema sodbe posredujeta ministru mnenje o osebni primernosti oziroma neprimernosti obsojenega državnega pravobranilca za opravljanje državnopravobranilske funkcije.

(5) Državnega pravobranilca razreši Vlada Republike Slovenije na predlog ministra.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev 2. alineje prvega odstavka s 75. členom ZDT-1.

83. člen NOV člen
(prepoved imenovanja)

Oseba, ki ji je prenehala državnopravobranilska funkcija zaradi ocene službe, oziroma oseba, ki je bila razrešena po določbah tega zakona, ne more biti ponovno imenovana na državnopravobranilsko funkcijo.

OBRAZLOŽITEV: Gre za uskladitev s 76. členom ZDT-1 in 79. členom ZSS, pri čemer je izpostaviti, da pravice kandidirati ni primerno oz. ni mogoče omejevati, zato je pravilnejša dikcija, da taka oseba »ne more biti imenovana na državnopravobranilsko funkcijo«.

**3. POGLAVJE: DISCIPLINSKI POSTOPKI IN ZAČASNA ODSTRANITEV IZ
DRŽAVNOPRAVOBRANILSKE SLUŽBE**

84. člen
(splošno) - 63. člen ZDP Ra, prva dva odstavka sta nova

- (1) Državnemu pravobranilcu ni mogoče izreči disciplinske sankcije, razen ob pogojih in po postopku, ki so predpisani v tem zakonu.
- (2) Kazenska odgovornost in odgovornost za prekršek ne izključujeta disciplinske odgovornosti državnega pravobranilca.
- (3) V okviru disciplinskega postopka ni dovoljeno posegati v samostojnost državnega pravobranilca pri opravljanju državnopravobranilske službe.
- (4) Disciplinski postopek je tajen in hiter.

OBRAZLOŽITEV: Novega tretjega odstavka in črtanja »starega«: besedilo sledi uvrstitvi načela samostojnosti državnega pravobranilca pri opravljanju službe v temeljne določbe tega zakona (nov 2. člen), posledično pa pomeni tudi uskladitev s tretjim odstavkom 79. člena ZDT-1. Četrty odstavek dodan po vzoru četrtega odstavka 79. člena ZDT-1.

Vsebina sistemsko ustrežneje prenesena v nov člen o uvedbi postopka. Ni razloga, da tudi generalni državni pravobranilec, ki je eden izmed državnih pravobranilcev, ne bi bil disciplinsko odgovoren. Sicer pa zanj velja določba o suspenzu. Tovrstne izključitvene določbe za generalnega državnega tožilca in za predsednika Vrhovnega sodišča v ZDT-1 oz. ZSS ni.

85. člen
(disciplinske kršitve) - NOVO

- (1) Državnemu pravobranilcu, ki je z naklepom ali iz malomarnosti kršil državnopravobranilske dolžnosti, predpisane z zakonom in Državnopravobranilskim redom, se lahko izreče disciplinska sankcija.
- (2) Dejanja, ki pomenijo kršitev državnopravobranilske dolžnosti, so:
  1. dejanje, ki ima zakonske znake kaznivega dejanja, storjenega pri opravljanju državnopravobranilske funkcije;
  2. neizpolnitev ali odklonitev izvršitve državnopravobranilske dolžnosti brez zakonitega razloga;

3. nevestno, nepravočasno, neustrezno ali malomarno opravljanje državnopravobranilske službe;
  4. ravnanje v nasprotju s splošnimi navodili, izdanimi po določbah tega zakona;
  5. nezakonito ali nesmotrno razpolaganje s finančnimi ali materialnimi sredstvi;
  6. izdajanje uradne ali druge tajnosti, določene z zakonom ali Državnopravobranilskim redom;
  7. zloraba položaja ali prekoračitev uradnih pooblastil;
  8. zloraba pravice do odsotnosti z dela;
  9. nedoseganje pričakovanih delovnih dosežkov po obsegu, kakovosti ali uspešnosti ali pričakovanega časa za posamezna procesna opravila več kakor tri mesece zaporedoma iz neopravičenih razlogov;
  10. kršitev z zakonom in Državnopravobranilskim redom določenega vrstnega reda oziroma prednostnega obravnavanja zadev;
  11. opravljanje funkcij, dela ali dejavnosti, ki so po ustavi in zakonu nezdružljive z državnopravobranilsko funkcijo;
  12. kršitev določb o omejitvi pravice do stavke;
  13. opustitev obvestila generalnega državnega pravobranilca o sprejemu dela zaradi ocene nezdružljivosti z državnopravobranilsko funkcijo;
  - 13.a Vnaprejšnje javno izražanje v državnopravobranilski zadevi, o kateri na Državnem pravobranilstvu še ni dokončno oziroma na sodišču pravnomočno odločeno oziroma v kateri je vloženo izredno pravno sredstvo, v nasprotju z zakonom;
  14. vedenje ali ravnanje državnega pravobranilca, ki je v nasprotju s samostojnostjo državnega pravobranilca ali s katerim se krši ugled poklica državnega pravobranilca;
  15. neprimerno, nedostojno ali žaljivo obnašanje ali izražanje do posameznikov, državnih organov in pravnih oseb v zvezi z opravljanjem državnopravobranilske službe ali zunaj nje;
  16. oviranje delovanja državnega pravobranilstva zaradi uveljavljanja lastnih pravic;
  17. sprejemanje daril ali drugih koristi v zvezi z državnopravobranilsko službo, izraba položaja ali ugleda državnega pravobranilstva zaradi uveljavljanja pravic ali koristi;
  18. nepredložitev ali nepravočasna predložitev podatkov o premoženjskem stanju;
  19. zanemarjanje ali opustitev mentorskih nalog;
  20. nespoštovanje izdanih odločb o premestitvi ali dodelitvi državnega pravobranilca;
  - 20.a onemogočanje ali oviranje izvajanja določb zakona o strokovnem nadzoru dela državnega pravobranilca in pravosodnem nadzoru;
  21. poslovanje z drugimi organi, strankami, njihovimi pooblaščenci in drugimi osebami v nasprotju z določbami zakona ali Državnopravobranilskega reda;
  22. neupoštevanje ukrepov za redno in učinkovito opravljanje nalog državnega pravobranilstva;
  23. neizpolnjevanje dolžnosti strokovnega izobraževanja;
  24. kršitev predpisov o tajnih podatkih, o varstvu in zdravju pri delu, ter o varstvu pred požarom in eksplozijo ali ukrepov za zagotavljanje varnosti na državnem pravobranilstvu v skladu z Državnopravobranilskim redom in drugimi podzakonskimi predpisi;
  25. kršitev določb podzakonskega akta o uporabi službenega oblačila.
- (3) Hujše disciplinske kršitve po tem zakonu so dejanja po 1., 2., 3., 4., 6., 7., 9., 11., 12., 13.a, 17., 18., 20., 20.a in 22. točki prejšnjega odstavka, dejanje po 5. točki prejšnjega odstavka le, če gre za nezakonito razpolaganje s finančnimi ali materialnimi sredstvi, ter dejanje po 13. in 14. točki prejšnjega odstavka, če ima hujše posledice za samostojnost oziroma ugled poklica državnega pravobranilca.
- (4) Če minister po določbah tega zakona predlaga Vladi Republike Slovenije razrešitev državnega pravobranilca zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje, vlada pa ga ne razreši, mora minister podati zahtevo za uvedbo disciplinskega postopka.

OBRAZLOŽITEV: Vključitev dodatnih kršitev po vzoru ZDT-1 in ZSS in vključitev kršitev iz naslova predpisov o tajnih podatkih.

86. člen
(disciplinske sankcije) - 64. člen ZDPra

(1) Disciplinske sankcije po tem zakonu so:

1. pisni opomin;
2. zmanjšanje plače;
3. ustavitev napredovanja;
4. prenehanje funkcije državnega pravobranilca.

(2) Disciplinske sankcije se izrekajo kot glavne sankcije, zmanjšanje plače pa se lahko izreče kot glavna ali kot stranska sankcija.

(3) Disciplinska sankcija se izreče sorazmerno teži storjene disciplinske kršitve.

OBRAZLOŽITEV: Sankcija iz 4. točke se terminološko uskladi z ureditvijo za sodnike in tožilce.

87. člen
(opredelitev in izbira sankcij) - NOVO

(1) Pisni opomin pomeni formalno grajo državnemu pravobranilcu za disciplinsko kršitev, ki jo disciplinsko sodišče oceni kot lažjo, in se lahko izreče zlasti, če državnemu pravobranilcu še ni bila izrečena disciplinska sankcija in če izrek opomina zadošča za dosego disciplinskega namena.

(2) Zmanjšanje plače se sme izreči do višine 20% za čas do enega leta zlasti za kršitve, s katerimi so nastale škodljive posledice za državno pravobranilstvo.

(3) Ustavitev napredovanja se izreče za največ tri leta, zlasti zaradi kršitev, ki so povezane z opravljanjem državnopravobranilske službe.

(4) Prenehanje državnopravobranilske funkcije se izreče državnemu pravobranilcu, če zaradi hujše disciplinske kršitve ni več primeren za opravljanje državnopravobranilske službe.

(5) Pravnomočni sklep o izrečenih disciplinski sankciji se pošlje generalnemu državnemu pravobranilcu, ministrstvu, vodji pristojnega oddelka in Državnopravobranilskemu svetu, ki je pristojen za izvršitev disciplinske sankcije iz drugega in tretjega odstavka tega člena.

OBRAZLOŽITEV: Drugi odstavek dopolnjen po vzoru drugega odstavka 82. člena ZDT-1.

88. člen
(zastaralni roki) - 66. člen ZDPra, dopolnjen

(1) Disciplinskega postopka zoper državnega pravobranilca ni mogoče uvesti, ko pretečeta dve leti od dneva kršitve. Zastaralni rok začne teči s prenehanjem ravnanja ali opustitve, ki pomenita disciplinsko kršitev.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko uvede disciplinski postopek zoper državnega pravobranilca, ki je bil pravnomočno obsojen, najpozneje v treh mesecih od dneva pravnomočnosti kazenske obsodilne odločbe.

(3) Zastaranje pretrga vsako procesno dejanje pristojnega organa za pregon državnega pravobranilca zaradi storjene disciplinske kršitve. Zastaranje se pretrga tudi, če državni pravobranilec v času, ko teče zastaralni rok, stori novo disciplinsko kršitev.

(4) Disciplinski pregon zastara v vsakem primeru, ko pretečejo štiri leta od storitve disciplinske kršitve.

(5) Izrečena disciplinska sankcija se ne sme začeti izvrševati, če preteče šest mesecev od dneva, ko je odločba postala pravnomočna.

OBRAZLOŽITEV: Sprememba roka iz 5. odstavka zaradi uskladitve s 84. členom ZSS in 83. členom ZDT-1.

89. člen
(smiselna uporaba) - NOVO

Če ni s tem zakonom določeno drugače, se za disciplinsko odgovornost državnih pravobranilcev in v disciplinskem postopku zoper državnega pravobranilca smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja disciplinsko odgovornost sodnikov in disciplinski postopek zoper sodnika.

OBRAZLOŽITEV: Določitev tudi procesnih določb disciplinskega postopka, primerljivo z 91. členom ZDT-1.

88. člen
(disciplinski organi) - 67. člen ZDPra, sprememba

Disciplinski organi so: disciplinski tožilec in njegov namestnik, disciplinsko sodišče prve stopnje in disciplinsko sodišče druge stopnje.

90. člen
(disciplinski tožilec) - 67/2 člen ZDPra, dopolnitev

(1) Disciplinski postopek uvede in predlog zastopa disciplinski tožilec, ki ga v njegovi odsotnosti nadomešča njegov namestnik.

(2) Disciplinski tožilec in namestnik sta državna pravobranilca, ki ju z njunim soglasjem imenuje Državnopravobranilski svet.

91. člen
(disciplinsko sodišče prve stopnje) - NOVO

(1) Disciplinsko sodišče prve stopnje ima devet članov, in sicer:

- šest državnih pravobranilcev, ki jih z njihovim soglasjem imenuje Državnopravobranilski svet;

- tri sodnike, ki jih na predlog predsednika disciplinskega sodišča prve stopnje za sodnike izmed članov tega sodišča z njihovim soglasjem imenuje Državnopravobranilski svet.

(2) Državnopravobranilski svet izmed državnih pravobranilcev določi predsednika disciplinskega sodišča in dva namestnika ter vrstni red, po katerem namestnika nadomeščata predsednika disciplinskega sodišča v njegovi odsotnosti.

(3) Disciplinsko sodišče prve stopnje v posamezni zadevi odloča v senatu treh članov. Predsednik senata je predsednik disciplinskega sodišča ali njegov namestnik, en član je sodnik, en član pa državni pravobranilec. Sestavo senata določi predsednik disciplinskega sodišča prve stopnje.

92. člen **(disciplinsko sodišče druge stopnje) - NOVO**

(1) Disciplinsko sodišče druge stopnje ima šest članov, in sicer:

- predsednika, namestnika predsednika in dva člana, ki jih na predlog predsednika drugostopnega disciplinskega sodišča za sodnike izmed članov tega sodišča z njihovim soglasjem imenuje Državnopravobranilski svet, ter

- dva državna pravobranilca, ki ju z njunim soglasjem imenuje Državnopravobranilski svet.

(2) Predsednika disciplinskega sodišča v njegovi odsotnosti nadomešča namestnik.

(3) Disciplinsko sodišče druge stopnje v posamezni zadevi odloča v senatu treh članov. Predsednik senata je predsednik disciplinskega sodišča ali njegov namestnik, en član je sodnik, en član pa državni pravobranilec. Sestavo senata določi predsednik disciplinskega sodišča druge stopnje.

93. člen **(imenovanje disciplinskih organov) - NOVO**

(1) Disciplinski organi se imenujejo za dve leti z možnostjo ponovnega imenovanja.

(2) Prenehanje članstva zaradi poteka mandata v disciplinskih sodiščih pri sodnikih ne vpliva na trajanje njihovega mandata po tem zakonu.

(3) Članu disciplinskega organa preneha članstvo pred potekom mandata:

1. s prenehanjem sodniške oziroma državno pravobranilske funkcije ali z razrešitvijo sodnika oziroma državnega pravobranilca;

2. če mu je izrečena disciplinska sankcija.

(4) Če disciplinsko sodišče ali disciplinski tožilec iz pravnih ali stvarnih razlogov ne more postopati, Državnopravobranilski svet imenuje nadomestnega člana disciplinskega sodišča ali disciplinskega tožilca za odločanje v posamezni zadevi.

(5) Nadomestnemu članu disciplinskega organa poteče mandat z iztekom mandata člana, katerega je nadomestil.

94. člen NOV člen **(sedež disciplinskih organov)**

Disciplinski organi imajo sedež pri Državnem pravobranilstvu Republike Slovenije, ki zagotavlja finančna sredstva, strokovno in administrativno pomoč ter druge pogoje za njihovo delo.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 90. člena ZDT-1.

95. člen NOV člen
(uvedba postopka)

- (1) Disciplinski postopek se uvede z vložitvijo predloga za opravo preiskovalnih dejanj ali z neposredno vložitvijo obrazloženega predloga za izrek disciplinske sankcije.
- (2) Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka lahko podajo vodja oddelka, pri katerem državni pravobranilec opravlja državnopravobranilsko službo, generalni državni pravobranilec, Državnopravobranilski svet in minister.
- (3) Če disciplinski tožilec ne uvede postopka, mora o razlogih obvestiti pobudnika. Če ta vztraja pri pobudi, dokončno odloči o uvedbi postopka disciplinsko sodišče prve stopnje.
- (4) Zahtevo za uvedbo disciplinskega postopka lahko podajo generalni državni pravobranilec, Državnopravobranilski svet in minister. Na podlagi pisno vložene zahteve iz prejšnjega stavka mora disciplinski tožilec zahtevati uvedbo disciplinskega postopka.
- (5) Ob vložitvi predloga za izrek disciplinske sankcije lahko generalni državni pravobranilec glede na naravo in težo očitane disciplinske kršitve izreče državnemu pravobranilcu začasno odstranitev iz državnopravobranilske službe v skladu s tem zakonom.

OBRAZLOŽITEV: Dodan člen o uvedbi postopka oziroma pobudnikov oz. predlagateljih po vzoru 92. člena ZDT-1. V ta člen so zato sistemsko ustrezneje umeščeni oz. preneseni tudi 4., 5. in 6. odstavek prejšnjega 108. člena predloga zakona.

96. člen
(suspenz) - 68. člen ZDPra, sprememba

- (1) Če je zoper državnega pravobranilca uveden kazenski postopek po uradni dolžnosti zaradi storitve kaznivega dejanja z zlorabo državnopravobranilske funkcije, mora generalni državni pravobranilec državnemu pravobranilcu izreči začasno odstranitev iz državnopravobranilske službe (v nadaljnjem besedilu: suspenz).
- (2) Če je zoper državnega pravobranilca uveden kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katero je mogoče izreči kazen zapora več kot dve leti in zaradi katere je državni pravobranilec lahko razrešen, generalni državni pravobranilec lahko, po predhodnem mnenju Državnopravobranilskega sveta izreče suspenz.
- (3) Če je zoper državnega pravobranilca uveden kazenski postopek s strani oškodovanca kot tožilca, zaradi storitve kaznivega dejanja z zlorabo državnopravobranilske funkcije ali zaradi storitve drugega kaznivega dejanja, za katero je mogoče izreči kazen zapora več kot dve leti in zaradi katere je državni pravobranilec lahko razrešen, generalni državni pravobranilec lahko, po predhodnem mnenju Državnopravobranilskega sveta izreče suspenz.
- (4) O suspenzu generalnega državnega pravobranilca v primerih iz prejšnjih odstavkov odloči Vlada Republike Slovenije na obrazložen predlog ministra po predhodnem mnenju Državnopravobranilskega sveta.
- (5) Odločitev o suspenzu mora biti obrazložena.
- (6) Zoper odločitev o suspenzu se državni pravobranilec oziroma generalni državni pravobranilec lahko pritožita v 15 dneh od prejema odločbe na Državnopravobranilski svet. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. Državni pravobranilec oziroma generalni državni pravobranilec lahko ustno pojasni pritožbene razloge na seji Državnopravobranilskega sveta.
- (7) Državna tožilstva nemudoma obvestijo pristojne organe o uvedbi kazenskega postopka zoper državnega pravobranilca po določbah prvega do četrtega odstavka tega člena.
- (8) Če ta zakon ne določa drugače, se glede postopka suspenza in pravic državnega pravobranilca v suspenzu smiselno uporabljajo določbe zakona, ki urejajo suspenz sodnikov.

OBRAZLOŽITEV. Zoper odločbo o suspenzu mora biti pravno varstvo, zato dodana ureditev po vzoru 96. člena ZSS oz. 94. člena ZDT-1.

97. člen NOV člen
(pripor zoper državnega pravobranilca)

- (1) Državni pravobranilec ne sme biti priprt v kazenskem postopku, ki je uveden proti njemu zaradi suma kaznivega dejanja, storjenega pri opravljanju državnopravobranilske službe, brez poprejšnjega dovoljenja senata treh sodnikov pristojnega višjega sodišča.
- (2) Sodišče, ki odredi pripor zoper državnega pravobranilca, mora o tem nemudoma obvestiti generalnega državnega pravobranilca, Državnopravobranilski svet in ministrstvo.
- (3) Za pravice državnega pravobranilca, ki je priprt, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravice sodnika v priporu.

98. člen NOV člen
(varstvo državnih pravobranilcev pred neutemeljenimi sodnimi postopki)

- (1) Državni pravobranilec je začasno oproščen plačila sodnih taks in predujmov za stroške sodnega postopka, ki je zoper državnega pravobranilca uveden ali začet na predlog, zahtevo ali na podlagi tožbe udeleženca sodnega ali drugega postopka ali zadeve, ki se ali se je obravnavala pri Državnem pravobranilstvu, če je po oceni Državnopravobranilskega sveta svoje naloge opravljal v skladu s predpisi. Potrebni predujmi se založijo iz sredstev Državnega pravobranilstva.
- (2) Oceno, ali so bile uradne naloge opravljene v skladu s predpisi, poda Državnopravobranilski svet na podlagi spisa zadeve, ki ga Državnopravobranilski svet brezplačno pridobi v začasni pregled ter po potrebi tudi po opravljenem razgovoru z državnim pravobranilcem in pristojnim vodjo oddelka.
- (3) Oprostitev plačila iz prvega odstavka tega člena ne more uveljavljati državni pravobranilec, zoper katerega je uveden disciplinski postopek ali postopek razrešitve v zvezi z zadevo, zaradi katere je zaprosil za oceno Državnopravobranilskega sveta iz tega člena.
- (4) Če je bila v postopku zoper državnega pravobranilca izdana pravnomočna sodba, s katero je bilo ugodeno zahtevku, ali pravnomočna obsodilna sodba, mora plačati sodne takse in povrniti založene predujme.

OBRAZLOŽITEV: Nova člena sta dodana po vzoru 95. člena ZDT-1 in 96. člena ZDT-1.

TRETJI DEL

DRŽAVNOPRAVOBRANILSKI SVET

OBRAZLOŽITEV K TRETJEMU DELU: Ureditev Državnopravobranilskega sveta je dodana po vzoru primerljivih Sodnega sveta in Državnotožilskega sveta (18.–29. člen ZS in 97.–109. člen ZDT-1).

1. POGLAVJE: SESTAVA IN IZVOLITEV ČLANOV

99. člen **(sestava in mandat)**

- (1) Državnopravobranilski svet ima devet članov, ki so imenovani oziroma izvoljeni za šest let in po poteku mandata ne morejo biti takoj ponovno izvoljeni oziroma imenovani.
- (2) Državnopravobranilski svet sestavljajo:
- pet članov, ki jih izvolijo državni pravobranilci izmed državnih pravobranilcev, ki nimajo vodstvenih položajev, in sicer tri s sedežnega oddelka in dva z zunanjih oddelkov;
  - štiri člani, ki jih izvoli Državni zbor Republike Slovenije na predlog predsednika republike izmed pravnih strokovnjakov.

100. člen **(predsednik in podpredsednik)**

- (1) Predsednika in podpredsednika Državnopravobranilskega sveta izvolijo člani z dvotretjinsko večino glasov s tajnim glasovanjem za dve leti, po poteku mandata pa ne moreta biti ponovno izvoljena.
- (2) Delo Državnopravobranilskega sveta vodi predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik Državnopravobranilskega sveta.

101. člen **(volitve članov izmed državnih pravobranilcev)**

- (1) Volitve članov Državnopravobranilskega sveta izmed državnih pravobranilcev se opravijo z enotno kandidatno listo s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja volitve članov Sodnega sveta, ki jih volijo vsi sodniki.
- (2) Glede volilnega imenika se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja volitve članov Sodnega sveta izmed sodnikov.

102. člen **(volitve članov, ki jih izvoli državni zbor)**

- (1) Predsednik Državnopravobranilskega sveta obvesti predsednika republike in državni zbor o izteku mandata člana Državnopravobranilskega sveta, ki ga voli državni zbor, najpozneje šest mesecev pred iztekom mandata.

(2) Predsednik republike objavi v 30 dneh po prejemu obvestila iz prejšnjega odstavka v Uradnem listu Republike Slovenije poziv za zbiranje predlogov možnih kandidatov za člana Državnopravobranilskega sveta.

(3) Predloge je treba poslati v roku, ki ne sme biti krajši od 30 dni, v primeru predčasnega prenehanja mandata pa ne krajši od 15 dni po objavi poziva. Predlogi morajo biti obrazloženi, posebej mora biti priloženo pisno soglasje možnega kandidata, da je kandidaturo pripravljen sprejeti.

(4) Volitve članov Državnopravobranilskega sveta v državnem zboru se opravijo s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja volitve članov Sodnega sveta, ki jih predlaga predsednik republike.

103. člen **(smiselna uporaba)**

Glede volilnih postopkov in drugih vprašanj, ki niso urejena s tem zakonom, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja volitve članov Sodnega sveta.

2. DRUGO POGlavJE: PRISTOJNOSTI IN DELOVANJE

104. člen **(pristojnosti Državnopravobranilskega sveta)**

(1) Državnopravobranilski svet ima te pristojnosti:

- daje mnenje k politiki delovanja;
- daje pobude za sprejetje ali spremembo splošnih navodil;
- podaja mnenja o predlogih za imenovanje državnih pravobranilcev;
- izdeluje ocene državnapravobranilske službe in odloča o napredovanju državnih pravobranilcev v skladu s tem zakonom;
- podaja predlog za imenovanje generalnega državnega pravobranilca in mnenje k imenovanju njegovega namestnika ter imenuje vodje oddelkov in njihove namestnike ter vodjo strokovne službe sveta;
- odloča o premestitvah in dodelitvah državnih pravobranilcev v skladu s tem zakonom;
- odloča o nezdržljivosti funkcije državnega pravobranilca;
- daje mnenje k predlogu finančnega načrta za državno pravobranilstvo in mnenje Državnemu zboru Republike Slovenije o zakonih, ki urejajo položaj, pravice in dolžnosti državnih pravobranilcev;
- sprejme merila za kakovost dela državnih pravobranilcev za oceno državnapravobranilske službe in merila za uspešnost delovanja državnega pravobranilstva;
- daje mnenje k številu mest državnih pravobranilcev;
- daje mnenje k letnemu poročilu o delu državnega pravobranilstva;
- daje mnenje o izvedbi pravosodnega nadzora;
- predlaga ali zahteva odpravo kršitve oziroma odpravi kršitev, s katero je bila prizadeta samostojnost državnega pravobranilca, in po potrebi objavi svojo ugotovitev;
- imenuje in razrešuje disciplinske organe po tem zakonu;
- sprejme merila in metode za preizkus strokovne usposobljenosti in drugih sposobnosti kandidatov;

- odloča o dodelitvi državnega pravobranilca za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije;
  - sprejme Kodeks državnopravobranilske etike;
  - imenuje Komisijo za etiko in integriteto;
  - daje soglasje k politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj ter izpostavljenosti državnega pravobranilstva, spremlja njeno uresničevanje ter predlaga njene spremembe ali dopolnitve;
  - odloča o drugih zadevah, če zakon tako določa.
- (2) Podatke, ki se nanašajo na posameznika, Državnopravobranilski svet hrani 15 let po dnevu prenehanja funkcije oziroma razrešitve, nato se arhivirajo v skladu z zakonom, ki ureja arhivska gradiva in arhive.

105. člen **(merila za kakovost in uspešnost)**

- (1) Državnopravobranilski svet merila za kakovost dela državnih pravobranilcev za oceno državnotožilske službe, merila za izbiro kandidatov za državnotožilsko mesto in merila za uspešnost delovanja državnega pravobranilstva sprejme na predlog generalnega državnega pravobranilca.
- (2) Z merili za kakovost dela državnih pravobranilcev se določijo okvirni kriteriji za oceno strokovnosti dela državnih pravobranilcev, vključno z določitvijo predvidenega časa za reševanje posamezne vrste zadev in za tipična procesna dejanja.
- (3) Z merili za uspešnost izvajanja politike delovanja državnega pravobranilstva se določi delež zadev v določenem časovnem obdobju, v katerih se glede na naravo zadeve, vrsto postopka in uveljavljeno politiko delovanja pričakuje določena vrsta rešitev, zlasti s poravnavo, umikom, pripoznavo, ugoditev tožbenemu zahtevku ali zavrnitev tožbenega zahtevka oziroma kombinacija obeh in delež uspeha strank ter vrsta oz. višina obveznosti strank. Prav tako se določijo podlage za spremljanje, ugotavljanje in analiziranje učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti delovanja.

OBRAZLOŽITEV: Doda se nov člen o določitvi meril za uspešnost izvajanja politike delovanja po vzoru 60.c člena ZS in 103. člena ZDT-1.

106. člen **(mnenje k letnemu poročilu)**

- (1) Državnopravobranilski svet vsako leto oblikuje mnenje k letnemu poročilu o delu državnega pravobranilstva, v katerem oceni uspešnost izvajanja politike delovanja državnega pravobranilstva.
- (2) Državnopravobranilski svet lahko pred oblikovanjem mnenja zahteva dodatne podatke in pojasnila od generalnega državnega pravobranilca in vodij oddelkov.
- (3) Državnopravobranilski svet najpozneje do 15. julija pošlje mnenje iz prejšnjega odstavka Vladi Republike Slovenije, Državnemu zboru Republike Slovenije in generalnemu državnemu pravobranilcu ter ga objavi na svojih spletnih straneh.
- (4) Državnopravobranilski svet lahko na podlagi mnenja daje pobude za sprejem, spremembe ali dopolnitve splošnih navodil, izvedbo strokovnega nadzora na državnem pravobranilstvu ali posameznih oddelkih ali za posamezne državne pravobranilce in sprejme druge odločitve v skladu s tem zakonom.

107. člen (odločanje)

- (1) Državnopravobranilski svet odloča na sejah.
- (2) Odločitve sprejema z večino glasov vseh članov. Z dvotretjinsko večino glasov vseh članov odloča o podajanju predloga za imenovanje generalnega državnega pravobranilca, o sprejetju meril za kakovost dela in o mnenju k letnemu poročilu.
- (3) Sejo Državnopravobranilskega sveta skliče predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik Državnopravobranilskega sveta. Če tako pisno zahtevajo najmanj štirje člani sveta ali generalni državni pravobranilec, mora sejo sklicati najpozneje v osmih dneh po prejemu zahteve.
- (4) Odločitve Državnopravobranilskega sveta, ki se nanašajo na položaj, pravice in dolžnosti državnih pravobranilcev, morajo biti obrazložene in po izkazani vročitvi objavljene na spletni strani Državnopravobranilskega sveta v anonimizirani obliki.
- (5) Državnopravobranilski svet pošilja vabila in dnevne rede za seje generalnemu državnemu pravobranilcu, ki ima pravico udeležiti se seje ter dati svoja stališča in predloge o obravnavnih zadevah.
- (6) Državnopravobranilski svet k obravnavanju zadev državopravobranilske ali pravosodne uprave, imenovanja vodij in namestnikov vodij oddelkov, skupnega letnega poročila, predlogov zakonov in predloga finančnega načrta za državno pravobranilstvo povabi ministra, ki ima pravico udeležiti se seje ter dati svoja stališča in predloge o obravnavnih zadevah.
- (7) Državnopravobranilski svet k obravnavanju vprašanj iz svoje pristojnosti lahko povabi predstavnike sodišč in drugih državnih organov, institucij, društev in drugih nevladnih organizacij, ki delujejo na posameznih področjih, povezanih z izvrševanjem pristojnosti državnega pravobranilstva.

108. člen (dostop do podatkov in varovanje tajnosti)

- (1) Člani Državnopravobranilskega sveta imajo pravico dostopa do vsebine osebnih, tajnih ali drugih zaupnih podatkov (poslovna skrivnost, zaupno razmerje) iz vpisnikov, imenikov, evidenc, spisov in druge dokumentacije državnega pravobranilstva, če jih potrebujejo za izvajanje svojih pristojnosti ali nalog po tem zakonu.
- (2) Člani Državnopravobranilskega sveta dostopajo do vsebine podatkov iz prejšnjega odstavka v obsegu, ki je potreben za obravnavanje posamezne zadeve. Če je glede na naravo slednje mogoče, svet določi posameznega člana, ki opravi ustrezen vpogled ali uporabi podatke za pripravo osnutka gradiva na način, ki čim manj posega v interese postopkov, tajnosti postopkov ali zasebnost oseb.
- (3) Člani sveta morajo kot tajnost varovati vsebino podatkov iz prejšnjih odstavkov, razen če zakon določa ali dopušča, da se gradivo posreduje drugemu organu ali javnosti.

109. člen (poslovnik)

- (1) Državnopravobranilski svet z dvotretjinsko večino glasov vseh članov sprejme poslovnik, s katerim natančneje uredi postopek priprave in poteka sej, način dela sveta, glasovanja, izvrševanja odločitev, načine varovanja tajnosti podatkov, sodelovanja z drugimi organi in obveščanja javnosti.
- (2) Poslovnik se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

110. člen
(strokovna služba)

(1) Strokovna in administrativna dela za Državnopravobranilski svet opravi strokovna služba Državnopravobranilskega sveta.

(2) Za vodjo strokovne službe Državnopravobranilskega sveta je lahko določen državni pravobranilec. Takemu državnemu pravobranilcu se obseg rednega pripada lahko zmanjša v obsegu, kot velja za vodje oddelkov.

(3) Zahtevnejša strokovna in administrativna dela za spremljanje, ugotavljanje in analiziranje učinkovitosti in uspešnosti dela državnega pravobranilstva na predlog Državnopravobranilskega sveta lahko opravlja tudi ministrstvo.

111. člen
(Komisija za etiko in integriteto)

(1) Pri Državnopravobranilskem svetu se imenuje Komisijo za etiko in integriteto, ki ima te naloge:

- sprejema načelna mnenja glede ravnanj, ki pomenijo kršitev Kodeksa državopravobranilske etike;

- izdaja priporočila za spoštovanje pravil državopravobranilske etike in integritete v skladu s Kodeksom državopravobranilske etike;

- sprejema smernice s področja državopravobranilske etike in integritete v skladu s Kodeksom državopravobranilske etike;

- v sodelovanju s Centrom za izobraževanje v pravosodju skrbi za izobraževanje in usposabljanje državnih pravobranilcev na področju državopravobranilske etike in integritete.

(2) Člani Komisije za etiko in integriteto so le državni pravobranilci. Podrobnejša sestava, imenovanje in način dela Komisije za etiko in integriteto so določeni s poslovníkom Državnopravobranilskega sveta.

(3) Načelna mnenja glede vrste kršitev Kodeksa državopravobranilske etike se objavijo v notranjem pravobranilskem glasilu in na spletnih straneh Državnega pravobranilstva.

112. člen
(finančna sredstva)

(1) Članom Državnopravobranilskega sveta pripada za udeležbo na njegovih sejah sejnina in povračilo stroškov, katerih višina se določi s poslovníkom. Za sprejem dela poslovníka, ki ureja višino sejnine in povračilo stroškov, mora Državnopravobranilski svet predhodno pridobiti soglasje ministra, pristojnega za finance.

(2) Obseg finančnih sredstev za delo Državnopravobranilskega sveta in njegove strokovne službe se v okviru proračuna Republike Slovenije zagotavlja pri neposrednem proračunskem uporabniku Državnopravobranilskem svetu.

ČETRTI DEL DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO

1. POGLAVJE: ORGANIZACIJA DRŽAVNEGA PRAVOBRANILSTVA

113. člen

(organiziranost) - 17. člen ZDPra, črtana 3. in 4. odstavek

- (1) Državno pravobranilstvo deluje na sedežu in na zunanjih oddelkih.
- (2) Sedež državnega pravobranilstva je v Ljubljani. Državno pravobranilstvo na sedežu deluje pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani in okrajnimi sodišči, ki so njegove organizacijske enote, Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani, Upravnim sodiščem Republike Slovenije; pred Višjim sodiščem v Ljubljani, Višjim delovnim in socialnim sodiščem, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, kadar je na prvi stopnji odločalo sodišče z območja sodnega okrožja Ljubljana.

114. člen

(zunanji oddelek) - NOVO

- (1) Zunanji oddelek državnega pravobranilstva je organizacijska enota državnega pravobranilstva, ki deluje v okviru svoje krajevne pristojnosti.
- (2) Zunanji oddelki državnega pravobranilstva so v Mariboru, Celju, Kopru, Kranju, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in na Ptujju.
- (3) Zunanji oddelek državnega pravobranilstva v Mariboru deluje pred Okrožnim sodiščem v Mariboru in Okrožnim sodiščem v Slovenj Gradcu ter okrajnimi sodišči, ki so njune organizacijske enote, Delovnim sodiščem v Mariboru in Delovnim sodiščem v Mariboru – zunanjim oddelkom v Slovenj Gradcu, Upravnim sodiščem Republike Slovenije – zunanjim oddelkom v Mariboru; pred Višjim sodiščem v Mariboru, Višjim delovnim in socialnim sodiščem, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, kadar je na prvi stopnji odločalo sodišče z območja sodnega okrožja Maribor ali sodnega okrožja Slovenj Gradec.
- (4) Zunanji oddelek državnega pravobranilstva v Celju deluje pred Okrožnim sodiščem v Celju in okrajnimi sodišči, ki so njegove organizacijske enote, Delovnim sodiščem v Celju, Upravnim sodiščem Republike Slovenije – zunanjim oddelkom v Celju; pred Višjim sodiščem v Celju, Višjim delovnim in socialnim sodiščem, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, kadar je na prvi stopnji odločalo sodišče z območja sodnega okrožja Celje.
- (5) Zunanji oddelek državnega pravobranilstva v Kopru deluje pred Okrožnim sodiščem v Kopru in okrajnimi sodišči, ki so njegove organizacijske enote, Delovnim sodiščem v Kopru, Upravnim sodiščem Republike Slovenije – zunanjim oddelkom v Novi Gorici; pred Višjim sodiščem v Kopru, Višjim delovnim in socialnim sodiščem, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, kadar je na prvi stopnji odločalo sodišče z območja sodnega okrožja Koper.
- (6) Zunanji oddelek državnega pravobranilstva v Kranju deluje pred Okrožnim sodiščem v Kranju in okrajnimi sodišči, ki so njegove organizacijske enote, Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani – zunanjim oddelkom v Kranju, Upravnim sodiščem Republike

Slovenije; pred Višjim sodiščem v Ljubljani, Višjim delovnim in socialnim sodiščem, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, kadar je na prvi stopnji odločalo sodišče z območja sodnega okrožja Kranj.

(7) Zunanji oddelek državnega pravobranilstva v Murski Soboti deluje pred Okrožnim sodiščem v Murski Soboti in okrajnimi sodišči, ki so njegove organizacijske enote, Delovnim sodiščem v Mariboru – zunanjim oddelkom v Murski Soboti, Upravnim sodiščem Republike Slovenije – zunanjim oddelkom v Mariboru; pred Višjim sodiščem v Mariboru, Višjim delovnim in socialnim sodiščem, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, kadar je na prvi stopnji odločalo sodišče z območja sodnega okrožja Murska Sobota.

(8) Zunanji oddelek državnega pravobranilstva v Novi Gorici deluje pred Okrožnim sodiščem v Novi Gorici in okrajnimi sodišči, ki so njegove organizacijske enote, Delovnim sodiščem v Kopru – zunanjim oddelkom v Novi Gorici, Upravnim sodiščem Republike Slovenije – zunanjim oddelkom v Novi Gorici; pred Višjim sodiščem v Kopru, Višjim delovnim in socialnim sodiščem, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, kadar je na prvi stopnji odločalo sodišče z območja sodnega okrožja Nova Gorica.

(9) Zunanji oddelek državnega pravobranilstva v Novem mestu deluje pred Okrožnim sodiščem v Novem mestu in Okrožnim sodiščem v Krškem ter okrajnimi sodišči, ki so njune organizacijske enote, Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani – zunanjim oddelkom v Brežicah in zunanjim oddelkom v Novem mestu, Upravnim sodiščem Republike Slovenije; pred Višjim sodiščem v Ljubljani, Višjim delovnim in socialnim sodiščem, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, kadar je na prvi stopnji odločalo sodišče z območja sodnega okrožja Novo mesto in Krško.

(10) Zunanji oddelek državnega pravobranilstva na Ptujju deluje pred Okrožnim sodiščem na Ptujju in okrajnimi sodišči, ki so njegove organizacijske enote, Delovnim sodiščem v Mariboru – zunanjim oddelkom na Ptujju, Upravnim sodiščem Republike Slovenije – zunanjim oddelkom v Mariboru; pred Višjim sodiščem v Mariboru, Višjim delovnim in socialnim sodiščem, Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije in Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, kadar je na prvi stopnji odločalo sodišče z območja sodnega okrožja Ptuj.

OBRAZLOŽITEV: Sprememba prvotnega besedila tega člena je nujna zaradi vročanja sodnih pisanj. Določitev zunanjih oddelkov v zakonu je potrebna zaradi načina vročanja in pravnih posledic nepravilnega vročanja sodnih pisanj, kot je določeno v trenutnem 24. členu predloga zakona. Na to mesto je zato, nekoliko poenostavljeno, prenesena vsebina sedaj veljavnega 19. člena zakona.

115. člen NOV člen (pristojnost vodij oddelkov)

(1) Vodjo oddelka imenuje generalni državni pravobranilec z letnim razporedom dela. - 37. člen ZDPra

(2) V upravnem in nadzornem pogledu je zunanji oddelek državnega pravobranilstva podrejen generalnemu državnemu pravobranilcu.

(3) Vodje oddelka imajo upravne in nadzorstvene pristojnosti v zvezi z delovanjem oddelka, pristojnosti, določene s tem ali drugim zakonom.

(4) Vodje oddelkov kot državni pravobranilci lahko obravnavajo posamezne zadeve v skladu z letnim razporedom dela ali če prevzamejo zadevo v skladu s tem zakonom.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 110. člena ZDT-1, vsebina prvega in drugega odstavka je prenesena iz prejšnjih tretjega in četrtega odstavka predhodnega člena.

116. člen

(krajevna pristojnost za zastopanje v upravnih postopkih) - 20. člen ZDPra

(1) V upravnih postopkih zastopa subjekte iz 17. člena tega zakona državni pravobranilec, ki na območju, kjer odloča upravni organ, zastopa te subjekte pred sodišči.

(2) V upravnem sporu zastopa subjekte iz 17. člena tega zakona državni pravobranilec, ki zadevo obravnava po prejšnjem odstavku.

117. člen

(izključna pristojnost) - 18. člen ZDPra

Državno pravobranilstvo na sedežu je izključno pristojno za:

- zastopanje javnega interesa po zakonu, ki ureja upravni spor;
- vlaganje zahtevkov v postopkih za revizijo postopkov javnega naročanja;
- opravljanje svetovalne funkcije, opredeljene v 16. členu tega zakona, za vse subjekte iz 17. člena tega zakona;
- izvajanje postopkov za povrnitev škode, rehabilitacijo in uveljavitev drugih pravic oseb, ki so bile neupravičeno obsojene ali jim je bila neutemeljeno vzeta prostost po zakonu, ki ureja kazenski postopek.
- izvajanje postopkov povrnitve škode, rehabilitacije ali uveljavitev drugih pravic oseb, ki so jim bile neopravičeno izrečene sankcije ali jim je bila neutemeljeno vzeta prostost po zakonu, ki ureja prekrške
- zastopanje subjektov iz 17. člena tega zakona pred tujimi in mednarodnimi sodišči in arbitražami.

118. člen

(prenos pristojnosti) - NOVO

(1) Generalni državni pravobranilec lahko za postopanje v posamezni zadevi ali skupini zadev z odredbo določi drugo organizacijsko enoto državnega pravobranilstva, če je očitno, da se bo tako lažje izvedel postopek, ali če obstajajo za to drugi tehtni razlogi, zlasti varovanje samostojnega delovanja ali ugleda državnega pravobranilstva. - podobno kot doslej v 21/1 ZDPra

(2) Generalni državni pravobranilec mora hkrati z določitvijo druge organizacijske enote iz prejšnjega odstavka o tem obvestiti sodišče ali upravni organ, pri katerem je zadeva v obravnavi. - preneseno iz 21/2 ZDPra

(3) Če državno pravobranilstvo zaradi posebnih okoliščin, ki onemogočajo izvajanje njegovih funkcij, ne more delovati na sedežu, lahko generalni državni pravobranilec po predhodno pridobljenem soglasju ministra z odredbo določi začasni sedež državnega pravobranilstva.

OBRAZLOŽITEV: v prvem odstavku se doda besedilo po vzoru prvega odstavka 188. člena ZDT-1. Dosedanji drugi odstavek spada v notranjo organizacijo državnega pravobranilstva in ne gre za zakonsko materijo, zato se ga črta. Primerljivi 188. člen ZDT-1 se nanaša na prenos krajevne pristojnosti med posameznimi državnimi tožilstvi, pri čemer se je verjetno

zasledovalo ureditev, kot velja za prenos pristojnosti med sodišči, ko o tem odloči Vrhovno sodišče RS s sklepom. Položaj zunanjih oddelkov v okviru državnega pravobranilstva je drugačen in bolj ustreza položaju zunanjega oddelka sodišča (prim. Zunanji oddelek Delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani v Brežicah, Zunanja oddelka Upravnega sodišča v Mariboru in Novi Gorici), zato ni potrebno odločanje s sklepom oz. odločbo, pač pa je dovolj odredba notranjega poslovanja. Dodaja se možnost predodelitve »skupine zadev« zaradi rednega pojava več identičnih oz. celo množičnih zadev.

2. POGLAVJE: VODENJE DRŽAVNEGA PRAVOBRANILSTVA

1. oddelek

Generalni državni pravobranilec

119. člen

(imenovanje generalnega državnega pravobranilca) - 29. in 36. člen ZDPra

(1) Generalnega državnega pravobranilca imenuje Državni zbor Republike Slovenije na obrazložen predlog Državnopravobranilskega sveta po predhodni pridobitvi mnenja Vlade Republike Slovenije izmed državnih pravobranilcev za šest let z možnostjo ponovnega imenovanja.

(2) Akt o imenovanju se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije v skrajšani obliki z navedbo naslednjih sestavin akta: uvod (ime organa, ki akt izdaja ter predpis o njegovi pristojnosti), naziv akta, izrek (osebno ime, lahko tudi strokovni ali znanstveni naslov, funkcija, na katero se oseba imenuje, trajanje mandata), številka, datum in kraj izdaje ter navedba izdajatelja akta. - **dopolnitev po vzoru 34. člena ZDT-1**

(3) Za generalnega državnega pravobranilca je lahko imenovan državni pravobranilec, ki je ob prijavi mlajši od 64 let.

OBRAZLOŽITEV: Postopek imenovanja generalnega državnega pravobranilca se sistematično ustrežneje uvrsti v posamezne člene tega poglavja in uskladi z določbami od 111. do 116. člena ZDT-1.

Črtanje rojstnega datuma iz objave v Uradnem listu oziroma na svetovnem spletu je potrebno iz razloga, ker gre za osebni podatek, ki se ga po določbi .... člena predloga zakona pošilja in vrača v zapečateni pisemski ovojnici z oznako »zaupno« (prim. 5. in 7. odstavek 77. člena ZDT-1, 6. odstavek 78. člena ZS in 73. člen ZSS).

120. člen NOV člen
(razpisni postopek)

(1) Mesto generalnega državnega pravobranilca razpiše ministrstvo po uradni dolžnosti najpozneje šest mesecev pred iztekom mandata iz prvega odstavka prejšnjega člena oziroma v enem mesecu po prenehanju mandata.

(2) Razpis se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Razpisni rok za prijave ne sme biti krajši od 30 dni. Prijave, vložene po izteku razpisnega roka, in prijave, ki niso popolne, ministrstvo, po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek, zavrže s sklepom, zoper katerega je dovoljeno v osmih dneh sprožiti upravni spor. Pristojno sodišče mora o tožbi oziroma pritožbi odločiti v tridesetih dneh od njene vložitve.

(3) Kandidati morajo prijavi priložiti življenjepis z opisom svoje strokovne dejavnosti in šestletni strateški program dela državnega pravobranilstva.

(4) Šestletni strateški program dela državnega pravobranilstva mora vsebovati zlasti oceno stanja na državnem pravobranilstvu, oceno tveganj in priložnosti za izboljšanje njegovega delovanja, način oblikovanja in izenačevanja enotne politike delovanja, področja prednostnega obravnavanja zadev, način zagotavljanja javnosti in preglednosti dela ter navedbo ukrepov in rokov za doseg ciljev.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 112. člena ZDT-1.

121. člen NOV člen
(predlog Državnopravobranilskega sveta)

(1) Prijave, ki jih ni zavrglo, ministrstvo predloži Državnopravobranilskemu svetu, ki s kandidati opravi ustni razgovor in oblikuje predlog enega ali več kandidatov za imenovanje na mesto generalnega državnega pravobranilca. Če predlaga več kandidatov, lahko navede, kateremu daje prednost.

(2) Pri oblikovanju predloga Državnopravobranilski svet upošteva zlasti: strateški program dela državnega pravobranilstva, kandidatovo predstavitev na ustnem razgovoru, njegovo strokovno usposobljenost ter posebno znanje, izkušnje, priporočila in dosežke v zvezi z opravljanjem državnopravobranilske službe, ki jih je upošteval.

(3) Predlog se vroči kandidatom.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 113. člena ZDT-1.

122. člen NOV člen
(pripombe in dokončni predlog)

(1) Kandidati lahko na predlog iz prejšnjega člena dajo obrazložene pripombe v osmih dneh od prejema predloga.

(2) V osmih dneh po prejemu pripomb oziroma izteku roka iz prejšnjega odstavka tega člena Državnopravobranilski svet oblikuje dokončni predlog, ki ga z razpisnim gradivom o vseh kandidatih in njihovimi morebitnimi pripombami pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 114. člena ZDT-1.

123. člen NOV člen
(predstavitev in imenovanje)

(1) Državni zbor Republike Slovenije povabi kandidata oziroma kandidate, ki jih je Državnopravobranilski svet predlagal, da predstavijo svoj strateški program in dajo morebitna dodatna pojasnila v zvezi s svojo prijavo. Predstavitev je odprta za javnost.

(2) Državni zbor Republike Slovenije pri imenovanju ni vezan na predlog in mu ni treba imenovati kandidata, ki ga je predlagal Državnopravobranilski svet.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 115. člena ZDT-1.

124. člen NOV člen
(namestnik generalnega državnega pravobranilca)

(1) Generalni državni pravobranilec ima namestnika, ki ga izmed državnih pravobranilcev na obrazloženi predlog generalnega državnega pravobranilca po predhodnem mnenju Državnopravobranilskega sveta imenuje Vlada Republike Slovenije, za dobo šestih let z možnostjo ponovnega imenovanja.

(2) Namestnik generalnega državnega pravobranilca opravlja funkcije in naloge iz pristojnosti generalnega državnega pravobranilca, če je ta odsoten ali zadržan, v drugih primerih pa na podlagi in v okviru pooblastila, ki ga za obravnavanje posameznih zadev državnopravobranilske uprave lahko izda generalni državni pravobranilec.

(3) Za imenovanje namestnika generalnega državnega pravobranilca se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o generalnem državnem pravobranilcu, če ta zakon ne določa drugače.

(4) Namestniku generalnega državnega pravobranilca ta funkcija preneha po zakonu šest mesecev po imenovanju generalnega državnega pravobranilca, lahko pa je ponovno imenovan po postopku po tem zakonu.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 116. člena ZDT-1.

125. člen
(prenehanje funkcije generalnega državnega pravobranilca) - 62. člen ZDPra

(1) Generalnemu državnemu pravobranilcu preneha ta funkcija:

1. če mu preneha državnopravobranilska funkcija ali je razrešen državnopravobranilske funkcije;

2. če se odpove funkciji generalnega državnega pravobranilca s pisno vlogo, ki se pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije;

3. po poteku mandata (šestih let), če ni ponovno imenovan.

(2) Funkcija generalnega državnega pravobranilca iz razloga po 2. točki prejšnjega odstavka preneha 60. dan po prispetju odpovedi v Državni zbor Republike Slovenije.

(3) Za prenehanje funkcije namestnika generalnega državnega pravobranilca se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo razrešitev generalnega državnega pravobranilca.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev besedila člena s 126. členom ZDT-1.

126. člen NOV člen

(razrešitev funkcije generalnega državnega pravobranilca)

(1) Generalni državni pravobranilec se razreši funkcije:

1. če svoje funkcije ne opravlja po predpisih in pravočasno;
  2. če s svojim ukrepanjem in ravnanjem izkaže, da ni sposoben ali primeren za opravljanje vodstvene funkcije.
  3. če zadev državnopravobranilske uprave ne opravlja v skladu s predpisi ali merili za kakovost dela državnega pravobranilstva ali če jih ne opravlja pravočasno;
  4. če s kršitvijo predpisov ali kako drugače poseže v samostojnost državnih pravobranilcev pri opravljanju državnopravobranilske službe;
  5. če stori kršitev državnopravobranilske dolžnosti, zaradi katere ni primeren za opravljanje vodstvene funkcije;
  6. če državno pravobranilstvo dve leti zaporedoma neupravičeno ne doseže načrtovanih poslovnih rezultatov, v skladu z letnim programom dela državnega pravobranilstva.
- (2) Poročilo o zatrjevanih kršitvah oziroma dejstvih iz prejšnjega odstavka pripravi predsednik Državnopravobranilskega sveta na zahtevo Državnopravobranilskega sveta ali ministra.
- (3) V primeru iz prejšnjega odstavka ima predsednik Državnopravobranilskega sveta pravico dostopa do vsebine spisov, vpisnikov in druge dokumentacije državnega pravobranilstva v zvezi z razrešitvijo.
- (4) Poročilo o zatrjevanih kršitvah in odgovor generalnega državnega pravobranilca se posredujeta Državnopravobranilskemu svetu in ministru.
- (5) Generalnemu državnemu pravobranilcu mora biti v postopku razrešitve dana možnost, da se pisno izjavi o vseh okoliščinah, ki zadevajo razrešitveni razlog, in da odgovori na poročilo o zatrjevanih kršitvah.
- (6) O razrešitvi generalnega državnega pravobranilca odloči Državni zbor Republike Slovenije na predlog Državnopravobranilskega sveta. Pred odločitvijo Državni zbor Republike Slovenije pošlje predlog v mnenje Vladi Republike Slovenije.
- (7) Predlagatelju, generalnemu državnemu pravobranilcu in predsedniku Državnopravobranilskega sveta mora biti dana možnost, da se neposredno pred organom, ki odloča o razrešitvi, izjavijo o predlogu za razrešitev.
- (8) Zoper odločbo o razrešitvi je dovoljeno sprožiti upravni spor v osmih dneh od dneva vročitve odločbe. Pristojno sodišče mora odločiti v upravnem sporu v 30 dneh od prejema tožbe oziroma pritožbe zoper odločbo.
- (9) Za razrešitev funkcije namestnika generalnega državnega pravobranilca se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo razrešitev generalnega državnega pravobranilca.
- (10) Razrešitev generalnega državnega pravobranilca ali namestnika generalnega državnega pravobranilca ne vpliva na položaj, pravice, dolžnosti in odgovornosti, ki jih ima razrešeni kot državni pravobranilec.

OBRAZLOŽITEV: Prenos razrešitvenih razlogov v poseben člen in oblikovanje ureditve po vzoru 127., 128., 129. in 130. člena ZDT-1 ter 64. in 65. člena ZS.

2. oddelek

Začasno vodenje

127. člen NOV člen (začasno vodenje)

(1) Če nihče ni imenovan na mesto generalnega državnega pravobranilca, če je generalnemu državnemu pravobranilcu funkcija prenehala ali je bil razrešen funkcije generalnega državnega pravobranilca ali je suspendiran, opravlja funkcije in naloge iz pristojnosti generalnega državnega pravobranilca kot začasni vodja namestnik generalnega državnega pravobranilca.

(2) Če v primeru iz prejšnjega odstavka ni namestnika generalnega državnega pravobranilca ali ne more opravljati svojih funkcij in nalog, Državnopravobranilski svet na predlog ministra določi državnega pravobranilca, ki bo začasno vodil državno pravobranilstvo za dobo šestih mesecev (začasno vodenje). Začasno vodenje se lahko podaljša največ za šest mesecev.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 125. člena ZDT-1 in 61. člena ZS.

3. POGLAVJE: KOLEGIJSKO DELO - NOVO poglavje

128. člen (oblike kolegijskega dela) - NOVO

(1) Generalni državni pravobranilec in vodje notranjih in zunanjih oddelkov lahko po lastni presoji ali na predlog državnega pravobranilca odločijo, da se posamezne zadeve ali pravna vprašanja strokovne narave ali državnopravobranilske uprave obravnavajo v obliki kolegijskega dela.

(2) Kolegijsko delo se organizira v obliki stalnih ali občasnih kolegijev, delovnih skupin, posvetov ali v drugih organizacijskih oblikah.

(3) Podrobnejša pravila o sestavi, organiziranju, izvajanju in evidentiranju kolegijskega dela ureja Državnopravobranilski red. - **37. člen DP reda**

129. člen (oddelčni kolegij) - NOVO

(1) Člani oddelčnega kolegija državnega pravobranilstva so vodja oddelka in vsi državni pravobranilci, ki opravljajo državnopravobranilsko službo na tem oddelku. Pri delu kolegija sodelujejo strokovni sodelavci, če tako odloči vodja oddelka.

(2) Oddelčni kolegij državnega pravobranilstva:

- daje predhodno mnenje o predlogu splošnih navodil;
- daje predhodno mnenje o predlogu letnega razporeda dela državnih pravobranilcev;
- obravnava pomembnejša vprašanja državnopravobranilske prakse;
- obravnava vprašanja državnopravobranilske uprave, ki so splošne narave;

- obravnava druge zadeve, določene s tem zakonom ali Državnopravobranilskim redom.

(3) Vodja oddelka sestavo kolegija oziroma način kolegijskega dela za obravnavanje drugih vprašanj določi v skladu z njihovo naravo. Pri delu kolegija lahko sodelujejo strokovni sodelavci, če tako odloči vodja oddelka.

OBRAZLOŽITEV: Sprememba imena v ustrežnejše ime in določitev sestave, po vzoru 132. člena ZDT-1, saj je primerljiv s kolegijem okrožnega državnega tožilstva.

Nov tretji odstavek vsebuje vsebino, preneseno iz prejšnjega tretjega odstavka predhodnega člena po vzoru tretjega odstavka 132. člena ZDT-1, saj se vsebinsko kolegijsko delo nanaša na notranje organizacijske enote, ker je predhodni člen povzet po ZDT-1, ki pa se nanaša na vodje okrožnih državnih tožilstev.

130. člen (razširjeni kolegij) - NOVO

(1) Člani razširjenega kolegija državnega pravobranilstva so generalni državni pravobranilec, namestnik generalnega državnega pravobranilca in vodje oddelkov. Pri delu razširjenega kolegija sodelujejo državni pravobranilci, strokovni sodelavci in generalni sekretar, če tako odloči generalni državni pravobranilec.

(2) Razširjeni kolegij državnega pravobranilstva:

- sprejema načelna stališča o vprašanjih, ki so pomembna za enotno uporabo zakonov;
- sprejema pravna mnenja o vprašanjih državnopravobranilske prakse;
- obravnava zadeve državnopravobranilske uprave in strokovna vprašanja, ki so skupnega pomena za celotno državno pravobranilstvo;
- daje mnenje o predlogih zakonov in podzakonskih aktov;
- daje mnenje o predlogih splošnih navodil;
- določa način spremljanja in evidentiranja državnopravobranilske prakse;
- opravlja druge zadeve na podlagi zakona ali Državnopravobranilskega reda.

(3) Na podlagi sprejetih načelnih stališč ali pravnih mnenj mora generalni državni pravobranilec preučiti potrebo po izdaji splošnih navodil.

(4) Razširjeni kolegij skliče generalni državni pravobranilec najmanj štirikrat letno. Razširjeni kolegij sklepa, če je navzoča več kakor polovica članov kolegija.

(5) Zapisnik o delu kolegija se v delu, v katerem se nanaša na zadeve državnopravobranilske uprave in strokovna vprašanja, ki so skupnega pomena za celotno državno pravobranilstvo, generalni državni pravobranilec posreduje ministru.

(6) Minister lahko zahteva, da se na kolegiju obravnavajo vprašanja državnopravobranilske uprave ali njenega nadzora.

(7) Minister lahko v zadevah pravosodne uprave skupnega pomena za celotno državno pravobranilstvo skliče posvet z generalnim državnim pravobranilcem in vodji oddelkov.

OBRAZLOŽITEV: Ustrežnejša opredelitev pristojnosti in določitev članstva, primerljivost z ZDT-1. Ker zaradi enovitosti organa, Državno pravobranilstvo nima ločenega kolegija vodij in razširjenega kolegija, ima razširjeni kolegij pristojnosti obeh, zato ureditev združuje vsebino po vzoru 133. in 134. člena ZDT-1.

OBRAZLOŽITEV ČRTANJA ČLENA: Prejšnji 53. člen o pritožbenem kolegiju se črta, ker državno pravobranilstvo nima pritožbenega oddelka.

4. POGLAVJE: SPLOŠNA NAVODILA IN STROKOVNI NADZOR - NOVO

poglavje

131. člen

(splošna navodila) - 23. člen ZDPra, nekoliko spremenjeno in dopolnjeno

(1) Generalni državni pravobranilec lahko izdaja splošna navodila za ravnanje državnih pravobranilcev pri obravnavanju zadev. Splošna navodila se nanašajo na enotno uporabo zakona, usmerjanje oziroma izenačevanje politike delovanja in obveščanje pri državnem pravobranilstvu.

(2) Vodja oddelka lahko v zadevah iz svoje pristojnosti v okviru določene politike delovanja izdaja splošna navodila za delo državnih pravobranilcev pri obravnavanju zadev.

(3) Vodja oddelka mora splošna navodila pred izdajo obravnavati na oddelčnem kolegiju, generalni državni pravobranilec pa na razširjenem kolegiju državnega pravobranilstva.

(3) Splošna navodila se izdajo v pisni obliki, objavijo v notranjem državnopravobranilskem glasilu ter pošljejo v vednost generalnemu državnemu pravobranilcu in Državnopravobranilskemu svetu.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev člena s primerljivo ureditvijo ZDT-1 (167. člen).

132. člen NOV člen

(obveznost izdaje navodil)

(1) Generalni državni pravobranilec mora izdati splošna navodila, s katerimi se v okviru določene politike delovanja natančneje opredelijo pogoji, merila in posebne okoliščine, ki vplivajo na odločitev državnih pravobranilcev, zlasti glede:

- obravnavanja množičnih zadev;
- obravnavanja zadev istovrstne, enake ali podobne vsebine ali z drugim istovrstnim, enakim ali podobnim povezovalnim elementom, ki zahteva njihovo usklajeno obravnavo;
- postopanja v različnih predhodnih postopkih;
- postopanja v zadevah poravnavanja;
- podajanja predlogov za odločitev brez glavne obravnave;
- poravnavanja glede stroškov postopka;
- prednostne obravnave zadev;
- opredeljevanja javnega interesa;
- obveščanja o zadevah širšega pomena, ki imajo posebno odmevnost.

(2) Splošna navodila iz prejšnjega odstavka se objavijo na intranetu in na spletnih straneh državnega pravobranilstva.

OBRAZLOŽITEV: Člen je dodan po vzoru 168. člena ZDT-1 (prim. peti odstavek 137. člena Državnopravobranilskega reda).

133. člen NOV člen
(učinkovitost in enotnost delovanja)

(1) Vodja oddelka v skladu z Državnopravobranilskim redom in splošnimi navodili določi vrsto zadev in način obveščanja o zadevah, v katerih mu morajo državni pravobranilci pred odločitvijo predložiti na vpogled osnutek svojega akta zaradi zagotavljanja učinkovitosti in enotnosti delovanja.

(2) Če vodja oddelka ob predložitvi osnutka iz prejšnjega odstavka meni, da je osnutek pomanjkljiv ali nerazumljiv, lahko o tem obvesti državnega pravobranilca in mu predlaga možen način odprave pomanjkljivosti ali nerazumljivosti. Obvestilo je lahko pisno ali zaznamovano na osnutku.

(3) Če se vodja oddelka ob predložitvi osnutka iz prvega odstavka tega člena ne strinja z odločitvijo državnega pravobranilca, sme postopati le po določbah tega zakona, ki veljajo za prevzem zadeve.

OBRAZLOŽITEV: Vključi se člen z vsebino po vzoru 169. člena ZDT-1 zaradi zagotavljanja učinkovitosti in enotnosti prakse pri delu.

134. člen
(prevzem zadeve) - NOVO

(1) Vodja oddelka sme sam prevzeti v reševanje posamezno zadevo ali opravilo, ki je dodeljeno v obravnavo državnemu pravobranilcu tega oddelka, ali to zadevo oziroma opravilo dodeliti drugemu državnemu pravobranilcu na oddelku (prevzem zadeve).

(2) Generalni državni pravobranilec sme sam prevzeti v reševanje posamezno zadevo ali opravilo ali to zadevo oziroma opravilo dodeliti drugemu državnemu pravobranilcu ali oddelku.

(3) Odredba o prevzemu mora biti dana v pisni obliki in mora vsebovati razloge, ki utemeljujejo prevzem.

(4) Razlogi, ki utemeljujejo prevzem zadeve, so:

- vsebinsko nestrinjanje z odločitvijo oziroma razlogi za odločitev državnega pravobranilca glede na uveljavljeno enotno politiko delovanja;
- domneva hujših nepravilnosti ali nezakonnosti pri reševanju zadeve;
- nevestno, nepravočasno, neustrezno ali malomarno reševanje zadeve;
- ravnanje v nasprotju s splošnimi navodili, izdanimi po določbah tega zakona;
- druga ravnanja, ki izpolnjujejo znake disciplinskih kršitev po tem zakonu, storjena pri reševanju zadev.

(5) Izvod odredbe se pošlje Državnopravobranilskemu svetu, če pa je odredbo izdal vodja oddelka pa tudi generalnemu državnemu pravobranilcu.

OBRAZLOŽITEV: Po vsebini ta člen spada v poglavje o strokovnem nadzoru in navodilih po vzoru ZDT-1. Dodana je prva alineja tretjega odstavka, ki jo vsebuje podzakonski predpis Državnopravobranilski red, je pa vsebinsko primerljiva tudi s prvo alinejo četrtega odstavka 170. člena ZDT-1.

Nov peti odstavek je dodan po vzoru petega odstavka 170. člena ZDT-1.

135. člen NOV člen
(odveza nadaljnjega dela)

- (1) Če državni pravobranilec meni, da bo upoštevanje splošnega navodila privedlo do odločitve, ki bo v nasprotju z ustavo ali zakonom, ali če ima v zvezi s splošnim navodilom druge tehtne pomisleke, o tem seznanjajo vodjo oddelka s pisnim obvestilom, ki ga pošlje v vednost generalnemu državnemu pravobranilcu. Obvestilo mora vsebovati navedbo razlogov, ki utemeljujejo pomisleke.
- (2) Obvestilo iz prejšnjega odstavka državni pravobranilec pošlje pred opravo procesnega dejanja ali drugega opravila, na katerega se splošno navodilo nanaša. Če bi odlašanje s procesnim dejanjem ali opravi povzročilo nepopravljive pravne ali dejanske posledice, obvestilo pošlje po njegovi izvršitvi.
- (3) Vodja oddelka se mora najpozneje v osmih dneh od prejema pisno opredeliti do obvestila državnega pravobranilca, pri čemer glede na vsebino lahko šteje njegovo obvestilo kot predlog za odvezo nadaljnjega dela na zadevi (odveza) in o njem odloči po določbah tega člena.
- (4) Če državni pravobranilec po prejemu opredelitve iz prejšnjega odstavka meni, da bo zaradi splošnega navodila moral ravnati protipravno ali škodljivo, lahko poda vodji oddelka obrazložen predlog za odvezo. Ne glede na vloženi predlog mora državni pravobranilec do končne odločitve opraviti procesna dejanja ali opravila, ki so nujna, da se preprečijo nepopravljive pravne ali dejanske posledice.
- (5) Vodja oddelka mora o predlogu odločiti najpozneje v osmih dneh. Predlog za odvezo lahko zavrne z obrazloženim sklepom ali mu ugodi. Če predlogu ugodi, hkrati odredi dodelitev zadeve drugemu državnemu pravobranilcu v skladu z določbami tega zakona.

OBRAZLOŽITEV: Vključuje se člen o odvezi nadaljnjega dela po vzoru 171. člena ZDT-1.

136. člen
(varovanje samostojnosti državnega pravobranilca)

- (1) Državni pravobranilec ima pravico podati Državnopravobranilskemu svetu obrazloženo pobudo za obravnavanje razlogov za odvezo nadaljnjega dela oziroma za prevzem zadeve, če meni, da so bile kršene določbe tega zakona o samostojnosti državnega pravobranilca.
- (2) Državnopravobranilski svet lahko pobudo obravnava in na tej podlagi sprejme stališča, priporočila ali druge ukrepe v skladu s tem zakonom.

OBRAZLOŽITEV: Vključuje se člen o varovanju samostojnosti DP po vzoru 172. člena ZDT-1.

137. člen
(strokovni nadzor) - NOVO

- (1) Strokovni nadzor nad delom posameznih oddelkov na sedežu državnega pravobranilstva in na zunanjih oddelkih izvaja generalni državni pravobranilec s splošnim, delnim ali posamičnim strokovnim pregledom dela oddelkov in državnih pravobranilcev ter državnopravobranilskega osebja, s pregledovanjem spisov, vpisnikov in druge dokumentacije ter na drug primeren način.

(2) Spise lahko pregledujejo le državni pravobranilci, vpisnike in drugo dokumentacijo pa državnopravobranilsko osebje, po pisnem pooblastilu generalnega državnega pravobranilca, ki je sestavni del odredbe o nadzoru.

(3) V okviru strokovnega nadzora se pregleduje in ocenjuje zakonitost in pravočasnost dela, smotrnost uporabe procesnih pooblastil in možnosti ter pravilnost strokovnih odločitev glede na uveljavljeno enotno politiko delovanja in izdana splošna navodila. Ugotovljene pomanjkljivosti ali napake se obrazložijo z navedbo konkretnih primerov.

(4) Državni pravobranilci in državnopravobranilsko osebje, katerih delo oziroma poslovanje je bilo pregledano, morajo biti seznanjeni z ugotovitvami pregleda in imajo pravico posredovati pojasnila ali vložiti ugovor pri generalnem državnem pravobranilcu v 15 dneh od prejema poročila o pregledu.

(5) O ugovoru iz prejšnjega odstavka odloča državni pravobranilec, ki ni opravljal pregleda in ki ga posebej določi generalni državni pravobranilec. Odločitev o ugovoru mora biti obrazložena in je dokončna.

138. člen

(vrste strokovnih pregledov) - NOVO

(1) Najmanj enkrat na tri leta generalni državni pravobranilec opravi splošni strokovni pregled dela oddelkov z neposrednim pregledom spisov, vpisnikov in druge dokumentacije pri oddelku.

(2) Dokončno poročilo o splošnem strokovnem pregledu se izdela po obravnavanju ugotovitev pregleda in morebitnih pojasnil na skupnem sestanku državnih pravobranilcev, ki so opravili pregled, z državnimi pravobranilci oddelka, na katerem je bil pregled opravljen.

(3) Poročila o splošnih strokovnih pregledih se pošljejo ministrstvu in Državnopravobranilskemu svetu.

(4) Delni strokovni pregled se opravi za oceno službe posameznega državnega pravobranilca ali za oceno kakovosti dela v posameznih vrstah zadev ali za analizo izvajanja oziroma pripravo zakonov in drugih predpisov.

(5) Obseg in način opravljanja delnega strokovnega pregleda odredi generalni državni pravobranilec.

(6) Strokovni pregled v posamezni zadevi se opravi, če je to potrebno za poročanje in obveščanje oziroma za izvrševanje drugih pristojnosti po tem zakonu.

139. člen

(odprava pomanjkljivosti in napak) - NOVO

(1) Če se pri strokovnem pregledu ugotovijo pomanjkljivosti ali večji obseg nepravilnosti, je v dokončnem poročilu o strokovnem pregledu treba predlagati ustrezne ukrepe in določiti rok za njihovo izvedbo.

(2) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka se po določbah tega poglavja opravi kontrolni pregled izvršitve ukrepov in preveri njihov učinek.

(3) Na podlagi ugotovitev strokovnih pregledov o pomanjkljivostih in napakah pri delu državnih pravobranilcev Center za izobraževanje v pravosodju ter državno pravobranilstvo izvajata ustrezne izobraževalne oblike.

5. POGLAVJE: RAZPORED DELA IN DODELJEVANJE ZADEV - novo poglavje

140. člen (število mest) - 38. člen ZDPra

- (1) Število mest državnih pravobranilcev določi minister z odredbo na predlog generalnega državnega pravobranilca v soglasju z Vlado Republike Slovenije po predhodnem mnenju Državnopravobranilskega sveta.
- (2) Pri zunanjih oddelkih, ki poslujejo tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku, se posebej določi število mest državnih pravobranilcev, za katere se zahteva izkaz višje ravni znanja teh jezikov.
- (3) Višja raven znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika pomeni sposobnost razumevanja jezika, branje vseh vrst zapisanih besedil ter govorjeno in pisno tvorjenje slogovno primernih besedil, ki je po lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira raven B2.
- (4) Odredba se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV: V drugem odstavku je opravljen redakcijski popravek, ker je Državno pravobranilstvo enovito in ima zunanje oddelke. Določba o objavi je dodana po vzoru 141. člena ZDT-1.

141. člen (letni razpored dela) - zadnji štirje odstavki 37. člena ZDPra in dopolnjeno

- (1) Z letnim razporedom dela generalni državni pravobranilec določi oddelke na sedežu, razpored dela državnih pravobranilcev in strokovnih sodelavcev ter določi nadomeščanje, razpored dežurstev in čas izrabe letnih dopustov in imenuje vodje in namestnike vodij oddelkov državnega pravobranilstva.
- (2) Če je vodja oddelka in namestnik vodje oddelka dalj časa odsoten oziroma zadržan, suspendiran ali iz drugih razlogov ne more opravljati svojih funkcij in nalog, generalni državni pravobranilec imenuje začasnega vodjo za šest mesecev. Začasno vodenje se lahko podaljša za največ šest mesecev, če je to potrebno zaradi učinkovitega delovanja oddelka.
- (3) Začasnemu vodji pripada ustrezen položajni dodatek za obdobje začasnega vodenja.
- (4) Letni razpored dela mora biti objavljen na oglasni deski in na intranetni strani državnega pravobranilstva najpozneje do 15. decembra za naslednje koledarsko leto. **Glej 39. člen Dpra Reda**

OBRAZLOŽITEV: Namestnik generalnega državnega pravobranilca je posebej urejen v posebnem poglavju zakona, po vzoru namestnika generalnega državnega tožilca oziroma podpredsednika sodišča. Tretji odstavek je preoblikovan z ustrežnejšo vsebino (dodatek za vodenje), saj je prejšnje besedilo prepisano iz ZDT-1, ki pozna različne nazive, ki jih na Državnem pravobranilstvu ni.

142. člen
(spremembe letnega razporeda) - NOVO

- (1) Spremembe letnega razporeda med letom so dovoljene, če se pri državnem pravobranilstvu izprazni ali zasede eno ali več državnopravobranilskih mest, če jih narekujejo spremembe v pripadu zadev in v drugih primerih, ki jih predvidi Državnopravobranilski red. - **glej 39. do 43. Dpra Reda**
- (2) Spremembe iz prejšnjega odstavka ne morejo začeti veljati prej kakor v petih dneh po njihovi objavi. Za te spremembe se smiselno uporabljajo določbe prejšnjega člena.

143. člen
(dodeljevanje zadev) - NOVO

- (1) Dodeljevanje zadev državnim pravobranilcem ureja Državnopravobranilski red. - **glej 44.-50. člen ZDPra REd**
- (2) Zadeve iz pristojnosti državnega pravobranilstva se državnim pravobranilcem dodeljujejo praviloma po vrstnem redu prispetja zadev, ob upoštevanju organizacije dela, specializacije in enakomerne obremenjenosti. Z letnim razporedom dela se v skladu z Državnopravobranilskim redom lahko natančneje določijo pravila za dodeljevanje posameznih vrst zadev in izvrševanje procesnih opravil.
- (3) Generalni državni pravobranilec lahko glede na naravo in zahtevnost posamezne zadeve določi državne pravobranilce, pomočnike državnega pravobranilca in strokovne sodelavce, ki po načelu timskega dela sodelujejo z državnim pravobranilcem, ki mu je zadeva dodeljena, ter obseg in način sodelovanja.
- (4) V primerih odveze in prevzema izda odredbo o dodelitvi zadeve vodja oddelka, pri čemer jo lahko dodeli bodisi drugemu državnemu pravobranilcu, ki je v skladu z letnim razporedom dela državnega pravobranilstva tedaj na vrsti za dodelitev zadeve, bodisi jo dodeli sebi v reševanje.
- (5) Poleg primerov iz prejšnjega odstavka se zadeva lahko dodeli drugemu državnemu pravobranilcu v primeru daljše odsotnosti, obremenitve z drugimi obsežnimi in pravno zahtevnimi zadevami, izločitve, zaradi združitve ali izločitve državnega pravobranilca oziroma spremembe pravnega področja, začasno pa tudi zaradi oprave posameznega procesnega dejanja.
- (6) V odredbi iz prejšnjega odstavka se navede razlog in pravna podlaga dodelitve.
- (7) Vodja oddelka lahko glede na naravo in zahtevnost posamezne zadeve določi državne pravobranilce in strokovne sodelavce, ki po načelu timskega dela sodelujejo z državnim pravobranilcem, ki mu je zadeva dodeljena, ter obseg in način sodelovanja.

OBRAZLOŽITEV: Novi tretji, četrti, peti in šesti odstavek dodani po vzoru 144. člena ZDT-1.

6. POGlavJE: POLITIKA DELOVANJA

144. člen NOV člen (enotna politika delovanja)

(1) Generalni državni pravobranilec sprejme enotno politiko delovanja po predhodnem obrazloženem mnenju Državnopravobranilskega sveta o predlagani enotni politiki delovanja. Generalni državni pravobranilec oblikuje predlog politike delovanja na podlagi strateškega programa dela državnega pravobranilstva, ki ga je priložil svoji prijavi, in predlog posreduje Državnopravobranilskemu svetu v mnenje najpozneje v štirih mesecih po imenovanju.

(2) S politiko delovanja se opredeli zlasti: vrste zadev, ki se obravnavajo prednostno, okvirne usmeritve za opredelitev javnega interesa, za svetovanje, za poravnavanje in postopanje v predhodnih postopkih, za obravnavanje množičnih zadev in zadev istovrstne, enake ali podobne vsebine ali z drugim istovrstnim, enakim ali podobnim povezovalnim elementom, ki zahteva njihovo usklajeno obravnavo; za zavrženje vlog, za vlaganje tožb in drugih procesnih aktov, usmeritveno politiko, ki jo bo državno pravobranilstvo za posamezne vrste zadev uveljavljalo s svetovanjem in poravnalno politiko ter pritožbami oziroma ugovori, okvirne podlage za uporabo pravnih sredstev ter priporočila in napotke za uspešno delo državnega pravobranilstva.

(3) Pri oblikovanju politike delovanja se upošteva uveljavljeno sodno prakso ter potrebe po njenem spreminjanju, razvoju in spremembah ter stanje in posebnosti na posameznih družbenih področjih in območjih pristojnosti.

(4) Državnopravobranilski svet lahko predlaga potrebne spremembe ali dopolnitve politike delovanja glede na ugotovitve v mnenju k letnemu poročilu o delu državnega pravobranilstva, pa tudi glede na ocene, pobude in priporočila pristojnih državnih organov na področjih delovanja državnega pravobranilstva.

(5) Politika delovanja, njene spremembe in dopolnitve se objavijo v notranjem pravobranilskem glasilu in na spletnih straneh Državnega pravobranilstva.

OBRAZLOŽITEV: Nov člen je oblikovan po vzoru 145. člena ZDT-1, gre za načelne usmeritve za enotno delovanje oz. postopanje, ki so sicer tudi izhodišče za druge vsebine (program, navodila, prevzem zadeve, poročilo).

7. POGlavJE: LETNI PROGRAM, LETNO POROČILO IN OBVEŠČANJE

145. člen (letni program dela) - NOVO

(1) Generalni državni pravobranilec pripravi predlog letnega programa dela, ki vsebuje letni izvedbeni načrt državnega pravobranilstva za naslednje leto ter ga do 31. oktobra tekočega leta pošlje Državnopravobranilskemu svetu in ministru, ki lahko na predlog poda svoja priporočila v 15 dneh od prejema.

(2) Generalni državni pravobranilec sprejme letni program dela najpozneje 30 dni pred začetkom izvrševanja proračuna, ministra pa obvesti o upoštevanju priporočil.

Letni program dela je ena izmed podlag za ugotavljanje uspešnosti in učinkovitosti državnega pravobranilstva.

(3) Generalni državni pravobranilec, Državnopravobranilski svet in minister dvakrat na leto na skupnih sestankih z vodji oddelkov obravnavata predloge in realizacijo sprejetega letnega programa dela ter sprejmeta oziroma uskladita ukrepe, potrebne za izvedbo letnega programa.

OBRAZLOŽITEV: V drugem odstavku je dodano besedilo o obveščanju ministra po vzoru iz 146. člena ZDT-1. Datum priprave letnega programa je usklajen z 71. členom ZS.

146. člen **(vsebina programa) - NOVO**

(1) Z letnim programom dela se predvidijo pričakovani letni pripad pomembnejših in drugih zadev, obseg rešenih zadev, časovna merila za tipična procesna dejanja, časovna merila reševanja zadev ter kazalce učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti.

(2) Učinkovitost se izkaže tako, da se število načrtovanih rešenih zadev deli s številom državnih pravobranilcev in številom državnopravobranilskega osebja; uspešnost tako, da se načrtovani čas trajanja reševanja zadev izrazi v mesecih od časa pripada do rešitve zadeve in gospodarnost tako, da se znesek proračunskih sredstev za delo državnega pravobranilstva deli s številom načrtovanih rešenih zadev.

(3) Letni program dela je sestavni del obrazložitve finančnega načrta državnega pravobranilstva.

(4) Obliko in navodilo za pripravo letnega programa dela s podzakonskim predpisom predpiše minister.

OBRAZLOŽITEV: Člen je dopolnjen po vzoru 147. člena ZDT-1 in 71.b člena ZSS – v prvem odstavku je določeno, da gre za letni pripad, v četrtem odstavku pa pristojnost izdaje podzakonskega predpisa podeljena ministru.

OBRAZLOŽITEV ČRTANJA ČLENA: Nekdanji (41.) člen o obveščanju o odločbah, proti katerim teče rok za vložitev izrednega pravnega sredstva, se črta, ker to ni zakonska materija, pač pa se uredi v Državnopravobranilskem redu. Poleg tega je njegova vsebina zajeta v novem poglavju oziroma novem členu, dodanem po vzoru 176. člena ZDT-1, o obveščanju oddelkov ter v oddelku o dolžnostih državnih pravobranilcev, kjer je dodana nova dolžnost obveščanja.

147. člen NOV člen **(letno poročilo) - 24. člen ZDPra**

(1) Na podlagi spremljanja, ugotavljanja in analiziranja učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti dela državnih pravobranilcev generalni državni pravobranilec pripravi letno poročilo, v katerem oceni izvajanje letnega programa državnega pravobranilstva. Analiza učinkovitosti dela državnih pravobranilcev je sestavni del letnega poročila o poslovanju državnega pravobranilstva.

(2) Letno poročilo za preteklo leto generalni državni pravobranilec najpozneje do 31. maja v tekočem letu pošlje ministru, Državnemu zboru Republike Slovenije in Državnopravobranilskemu svetu.

(3) Pri obravnavanju v Državnem zboru Republike Slovenije ali na njegovih delovnih telesih lahko poda stališče do letnega poročila tudi Državnopravobranilski svet minister.

OBRAZLOŽITEV: Prvotni člen je dopolnjen po vzoru 148. člena ZDT-1.

148. člen **(vsebina letnega poročila) - NOVO**

(1) Letno poročilo o poslovanju državnega pravobranilstva vsebuje oceno izvajanja letnega programa in podatke o poslovanju državnega pravobranilstva ter analizo učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti, kot so opredeljeni v letnem programu dela.

(2) Letno poročilo vsebuje zlasti podatke o številu državnih pravobranilcev in o številu državnopravobranilskega osebja, ki so dejansko opravljali državnopravobranilsko službo oziroma delo v preteklem letu, o številu prenesenih nerešenih zadev iz prejšnjih let, o številu zadev, ki predstavljajo letni pripad, o skupnem številu zadev v delu, o številu rešenih zadev in načinu rešitve, o številu nerešenih zadev, o udeležbi državnih pravobranilcev na narokih in obravnavah, o opravljenih procesnih dejanjih in vloženi procesni aktih, ki niso zajeti med rešenimi zadevami, o številu zadev, v katerih je bilo vloženo pravno sredstvo in odločitev o pravnem sredstvu, o številu dni prisotnosti državnega pravobranilca na delovnem mestu in druge podatke, ki pripomorejo k določitvi njegove učinkovitosti, o številu zadev, ki niso bile rešene v predvidenem času, ter vse predhodno navedene podatke za vsakega posameznega državnega pravobranilca, dejanski čas trajanja postopkov, podatke o številu zadev, v katerih je prišlo do odveze nadaljnega dela in prevzema zadeve, primerjavo med podatki o številu in načinu rešitve ter dejanskem času trajanja postopkov za vse državne pravobranilce za zadeve iste vrste, analizo vzrokov za morebitne razlike glede primerjave deležev iz prejšnje točke, oceno doseganja ciljev iz sprejetega letnega programa dela za preteklo leto in oceno izvajanja enotne politike delovanja za posamezna področja ter glede na sprejeta merila za kakovost dela državnih pravobranilcev in uspešnost enotne politike delovanja državnih pravobranilcev.

(3) Državno pravobranilstvo vodi evidenco o številu in vrednosti vloženi tožb zoper Republiko Slovenijo ter o številu vloženi predlogov za mirno rešitev spora in sklenjenih sporazumov v predhodnem postopku in o tem poroča tudi v letnem poročilu.

(4) Letno poročilo mora vsebovati analizo vzrokov za morebitne razlike glede primerjave odstopanj posameznih oddelkov od državnega povprečja ter oceno doseganja načrtovanih ciljev enotne politike delovanja.

(5) Letno poročilo mora na podlagi podatkov in analize iz prejšnjega odstavka obsegati:

- ukrepe za izboljšanje učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti dela ter izvajanja enotne politike delovanja za posamezne oddelke in za državno pravobranilstvo skupaj;
- ukrepe za izboljšanje učinkovitosti za oddelke, pri katerih dosežki bistveno odstopajo od načrtovanih;
- oceno primernosti števila državnopravobranilskih mest in državnopravobranilskega osebja ter drugih pogojev za delo državnega pravobranilstva z ustreznimi predlogi za njihovo izboljšanje.

(6) V letnem poročilu se na podlagi ugotovitev pri spremljanju državnopravobranilske prakse lahko opozori na vzroke in okoliščine za nastanek, spremembo ali povečevanje števila postopkov na določenem področju in na možne zakonske in druge ustrezne ukrepe za njihovo odpravo ali zmanjševanje.

(7) Obliko in navodilo za pripravo letnega poročila s podzakonskim predpisom predpiše minister.

OBRAZLOŽITEV: V prvem odstavku se po vzoru 149. člena ZDT-1 doda, da gre za oceno izvajanja letnega programa. Redakcijska uskladitev v drugem odstavku (državnopravobranilsko osebje). V nov četrti odstavek tega člena je prenesen tudi prejšnji tretji odstavek 25. člena, saj gre za ustrežnejšo umestitev glede na sistematiko zakona. Osmi odstavek sistemsko ustrežneje prenesen kot tretji odstavek predhodnega člena

149. člen NOV člen (obveščanje oddelkov)

(1) O zadevah, ki so širšega javnega pomena, ki imajo posebno odmevnost ali v primeru zahtevnih pravnih vprašanj, ki so pomembna za državnopravobranilsko in sodno prakso, morajo vodje oddelkov nemudoma obvestiti generalnega državnega pravobranilca.

(2) V zadevah iz prejšnjega odstavka morajo vodje oddelkov obveščati tudi o stanju zadev in postopanju oziroma odločitvah oddelka.

(3) Način obveščanja iz prejšnjih odstavkov tega člena se podrobneje določi z Državnopravobranilskim redom.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 176. člena ZDT-1.

150. člen (obveščanje ministrstva) - NOVO

(1) Minister v zvezi z izvrševanjem svojih pristojnosti ali za odgovore na vprašanja Državnega zbora Republike Slovenije, Državnega sveta Republike Slovenije, Vlade Republike Slovenije, Računskega sodišča Republike Slovenije, Ustavnega sodišča Republike Slovenije, Varuha človekovih pravic Republike Slovenije, predsednika republike in za obveščanje javnosti v zvezi z delom državnega pravobranilstva, lahko zahteva, da mu državno pravobranilstvo poroča o zadevah, ki jih obravnava.

(2) Državno pravobranilstvo mora ministrstvu posredovati poročila in podatke o reševanju posamezne zadeve ali vrste zadev razen tistih, ki bi lahko škodovali interesom postopka, tajnosti postopka in zasebnosti oseb.

(3) Državno pravobranilstvo mora ministrstvu poročati tako, da je mogoč pravočasen in ustrezen odgovor ob upoštevanju omejitev iz prejšnjega odstavka.

OBRAZLOŽITEV: Četrti odstavek se črta kot nepotreben, ker gre za enovit organ in je generalni državni pravobranilec tisti, ki v vsakem primeru poda poročilo in je z njim že na ta način obveščen (ta odst. je bil sicer prepisan iz 67. a člena ZS oz. 177. člene azDT-1, kjer gre za hierarhično ureditev sodišč oz. tožilstev).

151. člen NOV člen
(obveščanje javnosti)

- (1) Generalni državni pravobranilec ali po njegovem pooblastilu drug državni pravobranilec posreduje obvestila o delu državnih pravobranilcev sredstvom javnega obveščanja s pošiljanjem pisnih sporočil ali sklicevanjem tiskovnih konferenc oziroma na drug primeren način, ki ga določi generalni državni pravobranilec.
- (2) Generalni državni pravobranilec ali po njegovem pisnem pooblastilu državni pravobranilec ali vodja oddelka v skladu z določili zakona, ki ureja medije, lahko obvesti javnost o stanju posamezne zadeve, ki jo obravnava državno pravobranilstvo, če to ne škoduje interesom postopka, tajnosti postopka ali zasebnosti oseb.
- (3) Generalni državni pravobranilec lahko na lastno pobudo ali na predlog vodje oddelka poda izjavo za javnost, v kateri opozori, da določeni podatki ali komentarji, objavljeni v medijih, huje ogrožajo ali kršijo samostojnost državnega pravobranilca ali delovanje državnih pravobranilcev na podlagi ustave in zakona.

OBRAZLOŽITEV: Člen dodan po vzoru 178. člena ZDT-1.

152. člen
(državnopravobranilsko glasilo) - NOVO

- (1) Državno pravobranilstvo izdaja notranje državnapravobranilsko glasilo in strokovno literaturo.
- (2) Državno pravobranilstvo ureja spletne strani, s katerimi obvešča o svojem delovanju javnost in daje določene pravne informacije. Za notranje poslovanje lahko uporablja tudi intranet.

8. POGLAVJE: DRŽAVNOPRAVOBRANILSKO OSEBJE

153. člen
(splošno) - NOVO

- (1) Državnopravobranilsko osebje so generalni direktor, strokovni sodelavci, državnapravobranilski referenti, pripravniki in drugi javni uslužbenci državnega pravobranilstva.
- (2) Število in vrste delovnih mest državnapravobranilskega osebja se določijo v skladu s predpisi, ki urejajo kadrovske načrte za pravosodne organe.
- (3) Pri zunanjih oddelkih državnega pravobranilstva, ki poslujejo tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku, se posebej predvidi ustrezno število mest državnapravobranilskega osebja, ki izkazuje višjo raven znanja teh jezikov.
- (4) Glede pogojev za zasedbo, napredovanja in ocenjevanja državnapravobranilskega osebja se uporablja zakon, ki ureja položaj javnih uslužbencev, in zakon, ki ureja sistem plač v javnem sektorju
- (5) Državnopravobranilsko osebje mora med stavko opravljati vsa dela in naloge, ki zagotavljajo nemoteno delovanje državnega pravobranilstva v zadevah, ki so po naravi stvari prednostne, nujne, hitre, vezane na zakonske ali drugačne roke oziroma na delo drugih

organov ter druge naloge, s katerimi se preprečuje nastanek škode za postopke, v katerih deluje ali sodeluje državno pravobranilstvo.

(6) V okviru izobraževalnih programov mora vse državnopravobranilsko osebje, razen tistega, ki ima opravljen pravniški državni izpit, v enem letu po sklenitvi pogodbe o zaposlitvi pred komisijo Centra za izobraževanje v pravosodju (izpitna komisija) opraviti izpit iz poznavanja določil Državnopravobranilskega reda. Opravljanje izpita je brezplačno. Izpitno komisijo sestavljata dva predstavnika ministrstva in en državni pravobranilec.

(7) Če javni uslužbenec izpita ne opravi uspešno tudi pri ponovnem preizkusu v nadaljnjih treh mesecih, se šteje, da ne izpolnjuje pogojev za delovno mesto, ki ga zaseda.

(8) Center za izobraževanje v pravosodju zaradi zagotavljanja izvedbe izpitov, spremljanja stanja glede izvajanja izpitov in izdajanja ustreznih potrdil upravlja kadrovske evidenco o kandidatih za opravljanje izpitov in obdeluje podatke o kandidatih oziroma kandidatkah za opravljanje izpita ter o opravljenih izpiti v zbirki osebnih podatkov, ki vsebuje: osebno ime kandidata oziroma kandidatke, datum in kraj rojstva, stalno oziroma začasno prebivališče, čas vložitve prijave k izpitu, podatek o uspešno ali neuspešno opravljenem izpitu. Program in način opravljanja izpita iz poznavanja določil Državnopravobranilskega reda se določi z Državnopravobranilskim redom.

OBRAZLOŽITEV: Uskladitev poimenovanja javnih uslužbencev DP po vzoru sodnega osebja in državnotožilskega osebja in uskladitev vsebine splošne določbe po vzoru 136. člena ZDT-1.

154. člen **(sistemizacija) - 39.a člen ZDPra**

Merila za določitev števila delovnih mest iz prejšnjega odstavka določi in usklajuje minister glede na povprečno obremenitev in pričakovano storilnost za posamezno vrsto delovnih mest.

OBRAZLOŽITEV: Prejšnji prvi odstavek tega člena je črtan kot relikv stare ureditve. Nepotreben je tudi zato, ker ZJU določa, da predstojnik določi sistemizacijo, poleg tega pa podvaja drugi odstavek predhodnega člena. Drugi odstavek, ki postane edini odstavek, je dopolnjen po vzoru drugega odstavka 59. člena ZS.

155. člen **(generalni direktor) - 39/1 člen ZDPra**

(1) Za izvrševanje zadev državnopravobranilske uprave ima državno pravobranilstvo generalnega direktorja, ki je položajno uradniško delovno mesto.

(2) Generalni direktor samostojno opravlja naloge državnopravobranilske uprave, ki se nanašajo na:

- kadrovske poslovanje državnopravobranilskega osebja ter izvajanje predpisov o varnosti in zdravju pri delu in predpisov o tajnih podatkih;
- odločanje o pravicah, obveznostih in odgovornostih državnopravobranilskega osebja;
- finančno, računovodsko, materialno in tehnično poslovanje državnega pravobranilstva ter vodenje postopkov javnih naročil,
  - zagotavljanje varnosti na državnem pravobranilstvu;
  - upravljanje z informacijskimi viri;
  - spremljanje, analiziranje in priprava prenove poslovnih procesov.

(3) Na podlagi pooblastila generalnega državnega pravobranilca generalni direktor lahko samostojno opravlja naloge državnopravobranilske uprave, ki se nanašajo na:

- vpisovanje, evidentiranje in statistično spremljanje zadev;
- pisarniško in tehnično poslovanje, knjižničarsko dejavnost in upravljanje z arhivskim gradivom;
- dejavnosti, povezane s stvarnim premoženjem, ki ga ima državno pravobranilstvo neposredno v uporabi;
- skrb in ukrepe za varnost oseb, dokumentacije in premoženja na državnem pravobranilstvu in
- druge naloge državnopravobranilske uprave, razen tistih, ki se nanašajo na opravljanje državnopravobranilske službe. – **NOVO**

(4) Generalnega direktorja imenuje in razrešuje minister na predlog generalnega državnega pravobranilca. Položaj se pridobi z odločbo o imenovanju za dobo 5 let z možnostjo ponovnega imenovanja.

(5) Glede pogojev in postopka za imenovanje generalnega direktorja, prenehanja položaja, razrešitve, usposabljanja, plače in dodatkov kot dela plače ter konkurenčne klavzule se smiselno uporabljajo določbe predpisov, ki veljajo za direktorje sodišč.

OBRAZLOŽITEV: Nova 5. alineja drugega odstavka je dodana po vzoru samostojnih nalog direktorjev sodišč (61.a člen ZS). Nova četrti in peti odstavek sta dodana po vzoru 139. člena in 140. člena ZDT-1 ter 61.b in 61.c člena ZS, saj je treba določiti tudi postopek imenovanja, mandat, usposabljanje, plačo in prepoved opravljanja pridobitne dejavnosti z izjemami.

156. člen

(strokovni sodelavci) - 39/3 in 4 člen ZDPra, preoblikovano

(1) Za opravljanje pravnega dela ima državno pravobranilstvo potrebno število strokovnih sodelavcev, ki opravljajo svoje delo na uradniških delovnih mestih kot višji pravosodni svetovalci ali pravosodni svetniki in imajo opravljen pravniški državni izpit.

(2) Strokovni sodelavci v posameznih zadevah pripravljajo strokovne podlage za sprejetje odločitev, pripravljajo predloge vlog, po pooblastilu državnega pravobranilca nadomeščajo letega pri zastopanju pred okrajnimi in okrožnimi sodišči, delovnimi in socialnimi sodišči prve stopnje ter upravnimi organi prve stopnje, spremljajo in proučujejo prakso sodišč ter opravljajo druge strokovne naloge po odredbi državnega pravobranilca.

OBRAZLOŽITEV: Prejšnji drugi odstavek o pogojih za strokovnega sodelavca se kot nepotreben črta, saj to vsebino ureja že tretji odstavek 75. člena predloga zakona. Tudi nov tretji (prejšnji četrti) odstavek ni potreben iz istega razloga. V ZS je to namreč potrebno, ker nimajo splošnega člena o osebju, pač pa ločujejo sodniške in pomočnike in strokovne sodelavce v dva ločena člena.

157. člen NOV člen

(državnopravobranilski referenti)

(1) Državno pravobranilstvo ima potrebno število državnopravobranilskih referentov, samostojnih državnopravobranilskih referentov in višjih državnopravobranilskih referentov.

(2) Državnopravobranilski referent opravlja delo na uradniškem delovnem mestu pravosodni sodelavec, samostojni državopravobranilski referent na uradniškem delovnem mestu višji pravosodni sodelavec ali svetovalec v pravosodju in višji državopravobranilski referent na uradniškem delovnem mestu višji svetovalec v pravosodju.

(3) Za pogoje za zasedbo delovnega mesta v prejšnjem odstavku navedenih uradniških delovnih mest, za napredovanje v višji naziv in za ocenjevanje se uporablja zakon, ki ureja položaj javnih uslužbencev. Za napredovanje v višji plačni razred se uporablja zakon, ki ureja sistem plač v javnem sektorju.

(4) Državnopravobranilski referenti po naročilu državnega pravobranilca ali strokovnega sodelavca, opravljajo naloge elektronskega poslovanja v portalu e-sodstvo, e-upravi in druga elektronska opravila, opravljajo poizvedbe v javnih knjigah, registrih, zbirkah podatkov in drugih uradnih evidencah ter druge poizvedbe, v zadevah opravljajo finančno-računovodska in administrativno-tehnična opravila, vodijo evidenco poplačil terjatev in plačil stroškov postopka ter opravljajo druge naloge po odredbi državnega pravobranilca ali strokovnega sodelavca.

(5) Državnopravobranilski referenti lahko vodijo pisarne vpisnikov ali urade zunanjih oddelkov pravobranilstva.

(6) Pripravištvu za državopravobranilskega referenta se izvaja v skladu z zakonom, ki ureja pripravništvo javnih uslužbencev

OBRAZLOŽITEV: Poimenovanje »državnopravobranilski referent« še ni v celoti domišljeno, gre za delovno mesto primerljivo s sodniškim pomočnikom (prim. 53. člen ZS), vendar pa ima državno pravobranilstvo že funkcionarja z zelo podobnim poimenovanjem (pomočnik državnega pravobranilca), zato bi morebitna uporaba besede »pomočnik« tudi v poimenovanju teh novih delovnih mest, ki jih Državno pravobranilstvo doslej ni poznalo, lahko vnašala nepotrebno zmedo. Beseda »referent« morda ni najbolj primerna za poimenovanje v državopravobranilskem sistemu, ker se v uslužbenskem sistemu za delovno mesto »referent« zahteva zgolj VI. stopnja izobrazbe, v pravosodnem sistemu pa je to delovno mesto s VII. stopnjo izobrazbe.

158. člen **(pripravniki) - 39a/3 člen ZDPra**

(1) Pri državnem pravobranilstvu se določi ustrezno število pripravniških mest za univerzitetne diplomirane pravnike oziroma magistre prava po končanem petletnem pravniškem študiju, ki se v skladu z zakonom, ki ureja pripravništvo in pravniški državni izpit, usposablja za opravljanje pravniškega državnega izpita.

(2) Število pripravniških mest iz prejšnjega odstavka določi minister na predlog generalnega državnega pravobranilca in po predhodnem mnenju razširjenega kolegija.

9. POGLAVJE: KADROVSKE EVIDENCE

159. člen

(osebna evidenca državnih pravobranilcev) - NOVO

(1) Za urejanje položaja, pravic, dolžnosti in odgovornosti državnih pravobranilcev ter omogočanje opravljanja zadev pravosodne in državnopravobranilske uprave, ministrstvo upravlja osebno evidenco državnih pravobranilcev ter obdeluje podatke v njej.

(2) Ministrstvo lahko za opravljanje nalog pravosodne uprave in nadzora nad pravilnostjo vpisanih podatkov, ki jih vsebuje osebna evidenca, v slednjo vpogleduje ter podatke izpiše, kopira, prepíše ali jih v skladu z zakonitimi pristojnostmi posreduje drugim organom oziroma uporabi v drugih postopkih.

(3) Osebna evidenca se lahko upravlja z uporabo informacijske tehnologije.

(4) V osebni evidenci se obdelujejo naslednji osebni in drugi podatki:

1. ime in priimek, datum rojstva, EMŠO, stalno prebivališče, šolanje, izobraževanje in znanje tujih jezikov;
2. odločbe o imenovanju državnega pravobranilca;
3. podatki o uspešnosti v času študija;
4. podatki o pripravištvu;
5. ocene državnopravobranilske službe in podatki o učinkovitosti državnopravobranilskega dela;
6. evidenco napredovanj;
7. odločitve disciplinskih organov.

(5) Podatki iz osebne evidence so tajni, razen podatkov iz 2. in 6. točke prejšnjega odstavka. Organi, ki so pristojni sprejemati odločitve, glede katerih se po določi prejšnjega odstavka vodi osebna evidenca, in organi, ki upravljajo zbirke osebnih podatkov oziroma evidence, ki vsebujejo te podatke, morajo podatke brezplačno posredovati ministrstvu, če podatki niso javno dostopni. Državno pravobranilstvo ministrstvu dvakrat letno posreduje podatke o obsegu državnopravobranilskega dela, ki jih ministrstvo lahko uporablja za izvajanje nalog pravosodne uprave, ki jih določa zakon.

(6) Podatki iz osebne evidence se lahko uporabijo le za izvajanje tega zakona.

(7) Pravico do brezplačnega vpogleda v podatke osebne evidence ima državni pravobranilec, na katerega se podatki nanašajo, Državnopravobranilski svet, disciplinsko sodišče, disciplinski tožilec in generalni državni pravobranilec, zaradi izvajanja pooblastil po tem zakonu. Podatki iz 1., 5. in 7. točke četrtega odstavka se pošiljajo in vračajo v zapečateni pisemski ovojnici z oznako »zaupno«.

(8) Podatki iz osebne evidence se hranijo še deset let po prenehanju službenega razmerja državnega pravobranilca. Po poteku teh rokov se podatki arhivirajo v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo in arhive.

160. člen

(centralna kadrovska evidenca) - NOVO

(1) Centralno kadrovska evidenco za državne pravobranilce in javne uslužbence državnega pravobranilstva upravlja državno pravobranilstvo.

(2) Centralna kadrovska evidenca se lahko upravlja z uporabo informacijske tehnologije.

(3) V centralni kadrovske evidenci se obdelujejo:

1. identifikacijski podatki (ime in priimek, naslov prebivališča ter EMŠO);
2. podatki o službenem razmerju za državnega pravobranilca (datum nastopa državnopravobranilske službe) oziroma delovnem razmerju za javnega uslužbenca (vrsta delovnega razmerja – za določen ali za nedoločen čas; datum sklenitve delovnega razmerja);
3. podatki o sedanjem delovnem mestu oziroma položaju in o prejšnjih delovnih mestih, dodelitvah oziroma položajih v organih;
4. podatki o imenovanjih, napredovanjih in veljavnem nazivu oziroma položaju;
5. podatki o stopnji izobrazbe, funkcionalnem in specialnem znanju, udeležbi na različnih oblikah izpopolnjevanja in usposabljanja in o opravljenih strokovnih izpitih in preizkusih znanja ter drugi podatki o strokovni usposobljenosti;
6. podatki o izkušnjah na področju evropskih zadev ali mednarodnega sodelovanja;
7. podatki o prejšnjih delovnih razmerjih, delovni dobi, pokojninski dobi in službeni dobi;
8. podatki o izvrševanju funkcij, o sodelovanju v projektih skupinah in o opravljanju drugega dela v interesu delodajalca;
9. za javnega uslužbenca podatki o letnih ocenah;
10. podatki o priznanjih in nagradah;
11. podatki o pravnomočno ugotovljeni disciplinski ali odškodninski odgovornosti;
12. za javnega uslužbenca podatki o dokončni ugotovitvi nesposobnosti;
13. podatki o prenehanju službenega razmerja za državnega pravobranilca oziroma delovnega razmerja za javnega uslužbenca;
14. kratek življenjepis, če tako želi oziroma s tem soglašata državni pravobranilec oziroma javni uslužbenec;
15. podatki o dovoljenju za dostop do tajnih podatkov;
16. podatki, potrebni za obračun plače, in
17. drugi podatki v skladu z zakonom.

(4) Podatki iz centralne kadrovske evidences, ki vsebujejo osebne podatke, oceno državnopravobranilske službe in podatke o učinkovitosti dela državnega pravobranilca ter disciplinske sklepe, se pošiljajo in vračajo v zapečateni pisemski ovojnici z oznako »zaupno«.

(5) Podatki iz centralne kadrovske evidences se hranijo še deset let po prenehanju službenega razmerja državnega pravobranilca ali delovnega razmerja javnega uslužbenca. Po poteku teh rokov se podatki arhivirajo v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo in arhive.

(6) Oseba, katere podatki so vpisani v centralni kadrovske evidenci, ima pravico zahtevati brezplačni dostop do vsebine podatkov, ki se nanašajo nanjo, in zahtevati popravek, če so podatki napačni.

(7) Podatki iz centralne kadrovske evidences, ki se nanašajo na državne pravobranilce, se lahko uporabijo le za izvajanje tega zakona, podatki, ki se nanašajo na javne uslužbence, pa tudi za izvajanje politike upravljanja s kadrovskimi viri, za obračun plač in izvajanje drugih obveznosti delodajalca ter za odločanje o pravicah in obveznostih iz delovnih razmerij.

(8) Ministrstvo lahko za opravljanje nalog pravosodne uprave in nadzora nad pravilnostjo vpisanih podatkov, ki jih vsebuje centralna kadrovske evidences, v slednjo brezplačno vpogleduje ter podatke izpiše, kopira, prepíše ali jih v skladu z zakonitimi pristojnostmi posreduje drugim organom oziroma uporabi v drugih postopkih

(9) Državnopravobranilski svet lahko od upravljavca centralne kadrovske evidences zahteva, da mu brezplačno posreduje podatke iz centralne kadrovske evidences v obsegu, kot jih potrebuje za izvajanje svojih zakonitih pristojnosti.

OBRAZLOŽITEV: V ta člen je združena tudi vsebina o dostopu do te evidences iz naslednjega člena, ki se črta kot samostojen člen. Odstavek o načinu pošiljanja določenih

podatkov je vključen po vzoru 73. člena ZSS. Odstavek o dostopu razširjenega kolegija do podatkov je vključen po vzoru 8. točke 78. člena ZDT-1.

10. POGLAVJE: DRŽAVNOPRAVOBRANILSKA UPRAVA - NOVO

1. oddelek

Državnopravobranilska uprava

161. člen (državnopravobranilska uprava)

(1) Državnopravobranilska uprava obsega odločanje in druga opravila, s katerimi so na podlagi zakona, Državnopravobranilskega reda in drugih podzakonskih predpisov zagotavljajo pogoji za redno, pravilno, vestno in učinkovito delovanje državnega pravobranilstva.

(2) Zadeve državopravobranilske uprave obsegajo zlasti:

- notranjo organizacijo in organizacijo poslovanja državnega pravobranilstva;
- pripravo letnih programov in letnih poročil;
- organizacija udeležbe na glavnih obravnavah, narokih in drugih dejanjih;
- zagotavljanje in nadzor nad zakonitostjo, strokovno pravilnostjo in pravočasnostjo poslovanja državnega pravobranilstva v zadevah državopravobranilske uprave;
- izdajanje in izpolnjevanje splošnih navodil;
- kadrovsko poslovanje ter izvajanje predpisov o varnosti in zdravju pri delu;
- odločanje o pravicah, obveznostih in odgovornostih državnih pravobranilcev in državopravobranilskega osebja;
- poročanje o delu državnega pravobranilstva;
- oblikovanje pobud in mnenj o zakonih in podzakonskih aktih;
- izobraževanje ter spremljanje sodne in državopravobranilske prakse;
- vpisovanje, evidentiranje in statistično spremljanje zadev;
- pisarniško in tehnično poslovanje;
- finančno, računovodsko in materialno poslovanje ter vodenje postopkov javnih naročil;
- dejavnosti, povezane s stvarnim premoženjem, ki ga ima državno pravobranilstvo neposredno v uporabi;
- skrb in ukrepe za varnost oseb, dokumentacije in premoženja na državnem pravobranilstvu;
- druge zadeve, ki so določene v predpisih iz prejšnjega odstavka.

(3) Zagotavljanje in nadzor nad zakonitostjo, strokovno pravilnostjo in pravočasnostjo dela državnega pravobranilca se izvaja po določbah tega zakona o strokovnem nadzoru.

(4) Državnopravobranilski red določa pooblastila v zadevah državopravobranilske uprave, ki se nanašajo na vodenje notranjih organizacijskih enot državnega pravobranilstva.

(5) V okviru sodne uprave in izvajanja nadzora nad njenim izvajanjem ni dovoljeno posegati v samostojnost državnega pravobranilca pri odločanju o zadevah, ki so mu dodeljene v reševanje.

OBRAZLOŽITEV: Četrty odstavek je vključen po vzoru 2. odstavka 60. člena ZS glede na predlog k 3. členu tega predloga.

162. člen
(organi državnopravobranilske uprave)

Zadeve državnopravobranilske uprave so v pristojnosti generalnega državnega pravobranilca, vodje oddelka in generalnega direktorja, kolikor ni s tem zakonom določeno drugače.

163. člen
(vrsta postopka)

Kadar je treba v zadevi državnopravobranilske uprave odločiti o pravici, obveznosti ali pravni koristi osebe, se v postopku odločanja smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če s tem zakonom ni določeno drugače.

2. oddelek

Nadzor državnopravobranilske uprave

164. člen
(nadzor državnopravobranilske uprave)

- (1) Opravljanje zadev državnopravobranilske uprave na državnem pravobranilstvu nadzoruje generalni državni pravobranilec, na posameznem oddelku pa tudi vodja oddelka (državnopravobranilski nadzor).
- (2) Pri izvajanju državnopravobranilskega nadzora lahko vodje oddelkov zahtevajo pisna pojasnila in poročila o izvajanju posameznih nalog ter pregledujejo spise.
- (3) Generalni državni pravobranilec lahko za nadzor iz prvega odstavka tega člena pooblasti (drugega) državnega pravobranilca.
- (4) Nadzor nad opravljanjem zadev državnopravobranilske uprave na državnem pravobranilstvu lahko izvaja tudi minister prek generalnega državnega pravobranilca ali neposredno po določbah tega zakona o pravosodnem nadzoru.

OBRAZLOŽITEV K CELOTNEMU POGLAVJU O DRŽAVNOPRAVOBRANILSKI UPRAVI: Zaradi celovite ureditve področja državnopravobranilske uprave se dodajo novi členi o državnopravobranilski upravi, organih, postopku in nadzoru po vzoru ZDT-1 (151.-154. člen) in ZS (60., 60.a, 61., 67. člen).

11. POGLAVJE: PRAVOSODNA UPRAVA - NOVO

1. oddelek

Pravosodna uprava

165. člen (pravosodna uprava)

(1) V zadeve pravosodne uprave sodi zagotavljanje splošnih pogojev za uspešno izvajanje državnopravobranilske funkcije, zlasti:

- priprava zakonov in drugih predpisov s področja organizacije in poslovanja državnega pravobranilstva, položaja, pravic in obveznosti državnih pravobranilcev in državnopravobranilskega osebja;
- skrb za izobraževanje in strokovno usposabljanje;
- zagotavljanje kadrovskih, materialnih in tehničnih pogojev;
- zbiranje statističnih in drugih podatkov o delovanju državnega pravobranilstva in
- opravljanje drugih upravnih nalog, kadar tako določa zakon.

(2) Če zakon ne določa drugače, sodi v zadeve pravosodne uprave tudi zagotavljanje prostorskih pogojev, vključno z zagotavljanjem sredstev za najemnine za najete prostore državnega pravobranilstva. - 5/5 člen ZDPra

(3) Ministrstvo lahko za namene izvrševanja pristojnosti po tem zakonu zahteva od državnega pravobranilstva pojasnila, podatke, poročila, v prostorih državnega pravobranilstva lahko vpogleda v spise ter od državnega pravobranilstva zahteva izpise iz vpisnikov in drugo dokumentacijo, ki se nanaša na izvrševanje posamezne zadeve ali vrste zadev državnopravobranilske uprave.

(4) Če generalni državni pravobranilec zavrne zahtevo iz prejšnjega odstavka, ker meni, da gre za nedovoljen poseg v samostojnost državnega pravobranilca, se postopa po določbah o zavrnitvi pravosodnega nadzora.

(5) Izobraževanje in strokovno usposabljanje državnih pravobranilcev izvaja Center za izobraževanje v pravosodju.

(6) Posamezna izobraževanja in strokovna usposabljanja državnih pravobranilcev se lahko izvedejo v okviru državnega pravobranilstva.

2. oddelek

Pravosodni nadzor

166. člen

(namen izvajanja pravosodnega nadzora)

(1) Namen izvajanja pravosodnega nadzora je pregled in ocena opravljanja zadev državnopravobranilske uprave, kakor so opredeljene v zakonu, ki ureja državno pravobranilstvo, v Državnopravobranilskem redu in v drugih podzakonskih aktih, ki urejajo področje državnopravobranilske uprave.

(2) Pri pravosodnem nadzoru ni dopustno posegati v samostojnost državnih pravobranilcev pri odločanju v konkretni zadevi v zvezi s predsodnimi postopki, sodnimi postopki in upravnimi postopki pred drugimi državnimi organi.

167. člen

(oblike pravosodnega nadzora)

(1) Ministrstvo izvaja nadzor nad opravljanjem zadev državnopravobranilske uprave (v nadaljnjem besedilu: pravosodni nadzor) posredno ali neposredno.

(2) Ministrstvo izvaja pravosodni nadzor nad državnim pravobranilstvom preko generalnega državnega pravobranilca (posredni pravosodni nadzor).

(3) Ministrstvo lahko izvaja pravosodni nadzor tudi neposredno (neposredni pravosodni nadzor). Pri izvajanju neposrednega pravosodnega nadzora sta na zahtevo generalnega državnega pravobranilca lahko navzoča člana Državnopravobranilskega sveta, in sicer en član izmed voljenih državnih pravobranilcev in en član, ki ni državni pravobranilec.

(4) Ministrstvo izvaja neposredni pravosodni nadzor preko uslužbencev ministrstva, določenih z odločbo ministra o izvajanju nadzora (nadzorna skupina). Nadzorna skupina izvaja nadzor samostojno v okviru in na podlagi ustave, zakona in drugih predpisov. O izvedenem nadzoru nadzorna skupina sestavi poročilo in ga posreduje ministru.

168. člen

(zavrnitev izvajanja nadzora)

(1) Generalni državni pravobranilec lahko zavrne izvajanje pravosodnega nadzora, če meni, da gre za poseg v samostojnost državnega pravobranilca pri odločanju v konkretni zadevi. O tem mora z obrazloženim obvestilom nemudoma seznaniti ministra, Vlado Republike Slovenije in Državnopravobranilski svet.

(2) Vlada Republike Slovenije po pridobljenem mnenju Državnopravobranilskega sveta v osmih dneh po prejemu obvestila iz prejšnjega odstavka odloči, ali naj se pravosodni nadzor izvede.

(3) Generalni državni pravobranilec in ministrstvo sta vezana na mnenje Državnopravobranilskega sveta.

169. člen
(izvajanje nadzora)

(1) Pri izvajanju pravosodnega nadzora lahko osebe, pooblašene za izvajanje nadzora, izvršujejo vpogled v spise, vpisnike in drugo dokumentacijo državnega pravobranilstva v navzočnosti generalnega državnega pravobranilca ali državnega pravobranilca, ki ga generalni državni pravobranilec za to pooblasti.

(2) Osebe, pooblašene za izvajanje nadzora, morajo varovati tajnost vseh pridobljenih podatkov. Posredujejo jih lahko le ministrstvu ali drugim državnim organom, ki imajo z zakonom določeno pristojnost za njihovo uporabo.

170. člen
(vpogled v dokumentacijo o izvajanju nadzora)

(1) Sodišče lahko zahteva listine v zvezi s pravosodnim nadzorom na vpogled, kolikor se nanašajo na predmet sodnega postopka, ki je povezan z izvedenim pravosodnim nadzorom.

(2) Državni zbor Republike Slovenije lahko zahteva listine v zvezi s pravosodnim nadzorom na vpogled, kolikor se nanašajo na parlamentarno preiskavo, ki je povezana z izvedenim pravosodnim nadzorom.

171. člen
(podzakonski akt)

Minister s podzakonskim aktom podrobneje določi oblike in načine izvajanja pravosodnega nadzora ter druga vprašanja, ki so pomembna za učinkovito opravljanje nadzora.

3. oddelek

Priznanja

172. člen
(dan državnega pravobranilstva)

V Republiki Sloveniji se za dan državnega pravobranilstva določi 25. april.

OBRAZLOŽITEV: Obeležuje se uveljavitev prvega zakona o državnem pravobranilstvu v Republiki Sloveniji.

173. člen
(podeljevanje priznanj)

(1) Minister lahko javnim uslužbencem državnega pravobranilstva, generalni državni pravobranilec pa državnim pravobranilcem podeljuje priznanja za posebne delovne uspehe ali

prizadevanja ter za uspešno končane zahtevne projekte iz njihove pristojnosti oziroma opravljanje nalog ali pooblastil.

(2) Za potrebe izvajanja nalog iz prejšnjega odstavka ministrstvo oziroma državno pravobranilstvo obdeluje naslednje osebne podatke o državnih pravobranilcih in javnih uslužbencih državnega pravobranilstva, ki jim je podeljeno priznanje: osebno ime, strokovni naslov, znanstveni naslov, datum in kraj rojstva, naslov prebivališča, funkcijo, naziv ali delovno mesto, razlog podelitve in vrsto priznanja. Zaradi zagotavljanja obveščanja javnosti, podelitve javnih priznanj državnim pravobranilcem in javnim uslužbencem državnega pravobranilstva ter preglednega delovanja in spoštovanja ugleda državnega pravobranilstva so osebno ime, strokovni naslov, znanstveni naslov, funkcija, naziv ali delovno mesto, razlog podelitve in vrsta priznanja javni.

(3) Vrste priznanj, podrobnejše pogoje in postopek podeljevanja priznanj ter oblike priznanj državnim pravobranilcem in javnim uslužbencem državnega pravobranilstva predpiše minister.

OBRAZLOŽITEV: Vključena manjkajoča ureditev glede na 74.b člen ZS in po vzoru 165. in 166. člena ZDT-1.

OBRAZLOŽITEV K CELOTNEMU POGLAVJU PRAVOSODNE UPRAVE: Zaradi celovite ureditve področja pravosodne uprave se dodajo novi členi po vzoru ZDT-1 (158.–166.)

12. POGLAVJE: OSEBNI IN TAJNI PODATKI TER VPISNIKI IN EVIDENCE

– NOVO

174. člen

(vpisniki, imeniki, evidence državnega pravobranilstva in spisi državnih pravobranilcev ter državnega pravobranilstva)

(1) Državno pravobranilstvo upravlja vpisnike, imenike in evidence državnega pravobranilstva. Državno pravobranilstvo obdeluje v vpisnikih, imenikih in evidencah tudi osebne in druge podatke, ki so po zakonih, ki urejajo sodne postopke, po tem zakonu ali po drugih zakonih potrebni za opravljanje zakonskih pristojnosti državnega pravobranilstva ter osebne in druge podatke, ki omogočajo delovanje državnega pravobranilca kot stranke v postopku pred sodišči ali upravnimi organi, kadar je v zakonu določeno, da ima ta položaj. Državno pravobranilstvo in državni pravobranilci obdelujejo osebne podatke, ki so vsebovani v spisih državnega pravobranilstva, dodeljenih v reševanje državnim pravobranilcem, ter v spisih državnopravobranilske uprave, le za izvrševanje pristojnosti, nalog ali obveznosti po tem ali drugem zakonu.

(4) Roke hrambe dokumentarnega gradiva, ki se hrani na državnem pravobranilstvu, določa Državnopravobranilski red s klasifikacijskim načrtom.

(5) Podrobnejša oblika in vsebina posameznih vpisnikov, imenikov in evidenc se predpiše z Državnopravobranilskim redom.

175. člen
(pravica do seznanitve s podatki)

(1) Dostop do vsebine osebnih in drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov in evidenc, ki se nanašajo na njih, pridobijo posamezniki, na katere se nanašajo, ali druge osebe, ki so v njih navedene v zvezi s pristojnostmi državnega pravobranilca, ki jih določa ta ali drug zakon, šele po izčrpanju vseh pravnih sredstev oziroma po zaključku postopka pred Ustavnim sodiščem, mednarodnimi sodišči oziroma arbitražami oziroma po tem, ko je spis zaključen. Pred potekom rokov iz prejšnjega stavka lahko dostopajo do vsebine osebnih ali drugih podatkov samo v okviru sodnega postopka ali na podlagi odločbe sodišča. Pravico do vpogleda v vsebino osebnih ali drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov, evidenc in spisov državnega pravobranilstva še pred njihovim arhiviranjem tudi vsaka pravna ali fizična oseba, ki za to izkaže pravni interes, če to ne posega v določbe prejšnjega stavka ter ne škoduje interesom postopka, tajnosti postopka ali zasebnosti oziroma poslovnih skrivnosti oseb. Vpogled dovoli generalni državni pravobranilec.

(2) Generalni državni pravobranilec lahko dovoli vpogled, prepis, kopiranje ali izpis iz vpisnikov, imenikov, evidenc in spisov državnega pravobranilstva posamezniku, ki izkaže, da podatke iz njih potrebuje za znanstvenoraziskovalno delo. Dovoljenje se lahko nanaša le na vpisnike, imenike, evidence in spise, ki so arhivirani. Posameznik lahko v podatke iz vpisnikov, imenikov, evidenc in spisov državnega pravobranilstva vpogleda ali jih prepíše brezplačno, kopira ali izpiše pa jih na svoje stroške. Vpogled, prepis, kopiranje ali izpis se opravi pod nadzorom državnega pravobranilca ali javnega uslužbenca državnega pravobranilstva, ki je za to pisno pooblaščen.

(3) Stroški pravice do seznanitve se odmerijo ter izplačajo s smiselno uporabo predpisov, ki urejajo dostop do informacij javnega značaja.

176. člen
(posredovanje in dostop do temeljnih osebnih podatkov ter do tajnih podatkov)

(1) Za izvrševanje zakonskih pristojnosti, nalog in obveznosti je državni pravobranilec upravičen brezplačno pridobiti in lahko obdeluje naslednje osebne podatke o strankah in drugih udeležencih postopka ter z njimi povezanih subjektov: osebno ime, enotna matična številka občana, druga uradna identifikacijska številka, datum in kraj rojstva, poklic, zaposlitev in naslov ter vrsta prebivališča za fizično osebo; če je fizična oseba tujec, namesto enotne matične številke občana ali druge uradne identifikacijske številke osebno ime, datum in kraj rojstva, poklic, zaposlitev in naslov stalnega ali začasnega prebivališča; za odgovorno osebo pravne osebe poleg navedenih podatkov tudi seznam del in nalog, ki jih opravlja; za pravno osebo firmo, sedež in matično številko. Občutljive osebne podatke lahko pridobi in obdeluje le, če je to nujno potrebno za izvajanje zakonskih pristojnosti, nalog in obveznosti, pri njihovi obdelavi pa mora posebej upoštevati tajnost teh osebnih podatkov in sprotno spremljati izvajanje ukrepov zavarovanja osebnih podatkov.

(2) Državni pravobranilec o pridobitvi osebnih podatkov ali podatkov, do izčrpanja vseh pravnih sredstev oziroma do zaključka postopka pred Ustavnim sodiščem, mednarodnimi sodišči oziroma arbitražami oziroma do takrat, ko je spis zaključen, ni treba obvestiti osebe, na katero se podatki nanašajo.

(3) Državno pravobranilstvo ima na podlagi tega zakona ali drugih zakonov, ki določajo njegove naloge in pristojnosti, zaradi obravnavanja in reševanja posamezne zadeve pravico do brezplačnega dostopa oziroma do brezplačnega neposrednega elektronskega dostopa do vseh evidenc in vseh javnih knjig, registrov in drugih uradnih evidenc, ki jih upravljajo organi

javnega sektorja v informatizirani obliki. V navedene zbirke podatkov dostopa z navedbo osebnega imena in naslova prebivališča stranke ali drugega udeleženca sodnega postopka ter z njimi povezanih subjektov, navedbo pravne podlage oziroma namena dostopa in številke zadeve državnega pravobranilstva. Državno pravobranilstvo lahko v podatke iz zbirk podatkov vpogleda, jih kopira, prepíše ali izpiše ter naprej obdeluje v postopkih, kjer izvršuje svoje zakonsko določene naloge in pristojnosti.

(4) Pri dostopu do vsebine zbirk osebnih podatkov, evidenc ali registrov, ki vsebujejo občutljive osebne podatke, se način dostopa in sistem zavarovanja osebnih podatkov določi v Državnopravobranilskem redu po pridobitvi predhodnega soglasja državnega nadzornega organa za varstvo osebnih podatkov po določbah zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

177. člen

(posebna pravila glede ustreznosti osebnih podatkov)

(1) Državni pravobranilec mora skrbeti, da so osebni podatki v spisih državnega pravobranilstva v zvezi z izvajanjem zakonskih pristojnosti ter v vpisnikih, imenikih in evidencah čimbolj točni, popolni, posodobljeni in zanesljivi.

(2) Obveznost iz prejšnjega odstavka ne velja, če se v okviru sodnega postopka ali upravnega postopka obdelujejo osebni podatki iz prejšnjega odstavka, in bo o njihovem stanju, pomenu ali vsebini odločalo ali na njihovi podlagi sklepalo sodišče ali upravni organ v okviru presoje dejanskega stanja ali ocene dokazov. Po pravnomočnosti sodne ali upravne odločbe državni pravobranilec ali strokovni sodelavec po njegovi odredbi v roku največ šestih mesecev v spisih, vpisnikih, imenikih in evidencah državnega pravobranilstva na ustreznem mestu označi spremembe osebnih podatkov, če je to glede na odločitev iz sodne ali upravne odločbe potrebno. Obveznost iz prejšnjega stavka ne velja za zgodovinske zapise glede položaja posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, zlasti glede njegovega položaja v sodnih, predkazenskem ali upravnih postopkih.

(3) Določbe prejšnjega odstavka ne posegajo v pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, da v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, doseže popravke oziroma ustrezne dopolnilne navedbe osebnih podatkov v vpisnikih, imenikih, evidencah in spisih državnega pravobranilstva v primerih, ki jih ta člen ne ureja.

178. člen

(temeljna pravila glede pravic in obveznosti glede obdelave osebnih in drugih podatkov)

(1) Državno pravobranilstvo ima pravico zahtevati od državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, če za to obstaja pravna podlaga, naj mu posredujejo ustrezne podatke, listine, spise, predmete ali obvestila, ki jih potrebuje za izvajanje svoje pristojnosti iz tega poglavja.

(2) Državno pravobranilstvo ima pri izvajanju svojih pristojnosti iz prejšnjega odstavka pravico zahtevati posredovanje podatkov iz prvega odstavka tega člena tudi od drugih pravnih oseb in posameznikov, za katere meni, da z njimi razpolagajo, razen če zakon določa, da gre za zaupno razmerje oziroma da se podatki lahko pridobijo le na podlagi odločb sodišča. Državno pravobranilstvo za izvajanje teh pristojnosti lahko obdeluje tudi podatke, ki so mu jih prostovoljno posredovale druge pravne osebe, posamezniki, druge države ali mednarodne organizacije, če drug zakon tega ne prepoveduje.

(3) Upravljalci zbirk osebnih podatkov morajo državnemu pravobranilstvu za izvajanje njegovih pristojnosti iz prvega odstavka tega člena na njegovo pisno zahtevo iz obstoječih

zbirk podatkov posredovati oziroma omogočiti vpogled v osebne podatke in podatke o istovetnosti strank in drugih udeležencev postopka ter sprememb njihovih osebnih stanj, v skladu s tem zakonom.

(4) Osebni podatki se zaradi varstva in učinkovitega uresničevanja interesov pravne države, ki jih zagotavljajo zakonske pristojnosti po tem zakonu, državnemu pravobranilstvu posredujejo brezplačno.

(5) Državno pravobranilstvo in državni pravobranilec morata delovati tako, da je vedno mogoče ugotoviti, kateri pridobljeni podatki so bili naknadno posredovani znotraj državnega pravobranilstva in drugim uporabnikom, kar vključuje tudi zaznambe časa posredovanja, navedbo uporabnika ter navedbo pravne podlage in namena posredovanja podatkov, morebitnih omejitev obdelave ali oznak glede stanja osebnih podatkov.

(6) Državno pravobranilstvo in državni pravobranilec ne smeta za izvajanje pristojnosti, nalog in obveznosti iz tega poglavja uporabljati avtomatizirane obdelave osebnih ali drugih podatkov, pri kateri bi se o posamezniku ali o pravni lahko sprejela odločitev iz pristojnosti državnega pravobranilca, ki bi brez dodatne odločitve državnega pravobranilca ali državnega pravobranilstva predstavljala poseg v pravice ali obveznosti posameznika ali pravne osebe.

(7) Za varstvo in zavarovanje osebnih podatkov in za druga vprašanja s področja osebnih podatkov se uporabljajo določbe zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

OBRAZLOŽITEV CELOTNEGA POGlavJA: Primerljivo se uredi novo poglavje o osebnih in tajnih podatkih ter vpisnikih in evidencah po vzoru Enajstega poglavja ZDT-1 (180.–184. člen).

PETI DEL PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

179. člen (dokončanje postopkov)

(1) Postopki za imenovanje, napredovanje, razrešitev, premestitev, dodelitev, prenehanje dodelitve in prenehanje funkcije državnih pravobranilcev, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, se nadaljujejo in dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Disciplinski postopki in postopki za začasno odstranitev z opravljanja funkcije za kršitve oziroma dejanja, ki so bila storjena pred začetkom uporabe tega zakona, se nadaljujejo in dokončajo po dosedanjih predpisih.

180. člen NOV člen (merila za kakovost dela, merila za izbiro kandidatov in merila za uspešnost izvajanja politike delovanja)

Državnopravobranilski svet sprejme merila za kakovost dela državnih pravobranilcev za oceno državno pravobranilske službe, merila za izbiro kandidatov za državno pravobranilsko mesto in merila za uspešnost izvajanja politike delovanja državnega pravobranilstva v šestih mesecih po svojem konstituiranju.

181. člen NOV člen
(ocena državnopravobranilske službe)

(1) Če državni pravobranilec lahko napreduje v plačnih razredih, se ocena državnopravobranilske službe izdela ob prvem možnem napredovanju v plačnih razredih po uveljavitvi tega zakona. Če državni pravobranilec ne more napredovati v plačnih razredih, pa je od zadnje ocene preteklo več kot tri leta, se ocena državnopravobranilske službe izdela najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se za državnega pravobranilca v prvih treh letih opravljanja državnopravobranilske službe izdela ocena državnopravobranilske službe najkasneje v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona, če je od zadnje ocene državnopravobranilske službe preteklo več kot eno leto.

(3) Dokler Državnopravobranilski svet po tem zakonu ni konstituiran, oceno po tem členu izdela generalni državni pravobranilec.

OBRAZLOŽITEV: Ta prehodna določba je vključena po vzoru 37. člena ZSS-F.

182. člen NOV člen
(sprejem politike zaznavanja in obvladovanj korupcijskih tveganj)

Generalni državni pravobranilec sprejme politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj ter izpostavljenosti državnega pravobranilstva v skladu s tem zakonom v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

OBRAZLOŽITEV: Ta prehodna določba je vključena po vzoru prehodne določbe 24. člena ZDT-1B.

183. člen NOV člen
(volitve Državnopravobranilskega sveta)

(1) Volitve članov Državnopravobranilskega sveta po tem zakonu morajo biti razpisane v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Naloge volilne komisije za potrebe izvajanja prejšnjega odstavka opravlja volilna komisija, ki jo na predlog generalnega državnega pravobranilca, imenuje Državna volilna komisija.

OBRAZLOŽITEV: Ta prehodna določba je vključena po vzoru 232. člena ZDT-1.

184. člen NOV člen
(konstitutivna seja)

(1) Do konstituiranja Državnopravobranilskega sveta po tem zakonu se za imenovanja, napredovanja, premestitve, dodelitve, prenehanja funkcije državnih tožilcev, razrešitve in za izvrševanje drugih pristojnosti, ki jih ima po tem zakonu Državnopravobranilski svet, uporabljajo dosedanji predpisi.

(2) Konstitutivno sejo Državnopravobranilskega sveta v 15 dneh po izvolitvi oziroma imenovanju vseh članov skliče najstarejši član.

(3) Določbe tega zakona o pristojnosti in delovanju Državnopravobranilskega sveta se začnejo uporabljati naslednji dan po konstituiranju Državnopravobranilskega sveta.

(4) Državnopravobranilski svet sprejme poslovnik o svojem delu in imenuje državnega pravobranilca, če bo ta vodil njegovo strokovno službo, v enem mesecu po konstituiranju. Do nastopa dela takega državnega pravobranilca oziroma vodje vodi strokovno službo generalni državni pravobranilec.

OBRAZLOŽITEV: Ta prehodna določba je vključena po vzoru 233. člena ZDT-1.

185. člen NOV člen (strokovna služba)

(1) Strokovna služba Državnopravobranilskega sveta po tem zakonu se organizira najpozneje v šestih mesecih po sprejetju kadrovskega načrta na Vladi Republike Slovenije

(2) Do začetka dela strokovne službe opravlja njene naloge državno pravobranilstvo.

OBRAZLOŽITEV: Ta prehodna določba je vključena po vzoru 234. člena ZDT-1.

186. člen NOV člen (sredstva)

Do zagotovitve sredstev za delo Državnopravobranilskega sveta kot neposrednega proračunskega uporabnika se sredstva za njegovo delo zagotavljajo v proračunu državnega pravobranilstva.

OBRAZLOŽITEV: Ta prehodna določba je vključena po vzoru 235. člena ZDT-1.

187. člen NOV člen (kodeks etike in komisija)

Državnopravobranilski svet sprejme Kodeks državno pravobranilske etike in imenuje Komisijo za etiko in integriteto v šestih mesecih po svojem konstituiranju.

188. člen NOV člen (disciplinski organi)

Državnopravobranilski svet disciplinske organe po tem zakonu imenuje v treh mesecih po svojem konstituiranju.

189. člen NOV člen
(odredba in kadrovski načrti)

- (1) Minister v soglasju z Vlado Republike Slovenije po predhodnem mnenju generalnega državnega pravobranilca uskladi Odredbo o številu mest državnih pravobranilcev in pomočnikov državnega pravobranilca (Uradni list RS, št. ....) z določbami tega zakona glede števila mest državnih pravobranilcev ter števila mest državnih pravobranilcev s pogojem višje ravni znanja jezika narodnih skupnosti v dveh mesecih pred začetkom uporabe tega zakona.
- (2) Kadrovski načrt državnega pravobranilstva se uskladi z določbami tega zakona v enem mesecu pred začetkom uporabe tega zakona.
- (3) Državno pravobranilstvo uskladi akt o notranji organizaciji in sistemizaciji z določbami tega zakona do začetka uporabe tega zakona.

OBRAZLOŽITEV: Ta prehodna določba je vključen na po vzoru 213. člena ZDT-1.

190. člen NOV člen
(splošna navodila)

Splošna navodila, katerih izdaja je po tem zakonu obvezna, morajo biti izdana v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

OBRAZLOŽITEV: Ta prehodna določba je vključena po vzoru 237. člena ZDT-1.

191. člen
(razpored dela in dodeljevanje zadev)

Razporedi dela, organizacija oddelkov in notranjih organizacijskih enot ter dodeljevanje zadev se uskladijo z določbami tega zakona do začetka uporabe tega zakona.

192. člen NOV člen
(politika delovanja, letni program in poročilo)

- (1) Generalni državni pravobranilec mora predlog politike delovanja pripraviti in posredovati Državnopravobranilskemu svetu v mnenje v skladu s tem zakonom v enem mesecu po njegovem konstituiranju.
- (2) Letni program in letno poročilo se pripravita po tem zakonu za prvo naslednje leto po letu, v katerem je po prejšnjem odstavku bila sprejeta politika delovanja, za prejšnja obdobja pa se pripravita na način, v obsegu in roku, kot to določajo dosedanji predpisi.

193. člen
(osebna evidenca)

- (1) Organi, ki so pristojni sprejemati odločitve, glede katerih se upravlja osebna evidenca in organi, ki upravljajo zbirke osebnih podatkov oziroma evidence, ki vsebujejo podatke, ki so

potrebni za obdelavo podatkov v osebni evidenci, morajo ministrstvu podatke brezplačno posredovati v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Ministrstvo uskladi osebno evidenco državnih pravobranilcev z določbami tega zakona do začetka uporabe tega zakona.

194. člen **(podzakonski in izvedbeni akti)**

(1) Kolikor ni v drugih določbah tega zakona drugače določeno, se Državnopravobranilski red in drugi podzakonski akti, ki so določeni s tem zakonom, izdajo v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Do izdaje podzakonskih aktov po tem zakonu se smiselno uporabljajo določbe podzakonskih aktov, izdanih na podlagi dosedanjega Zakona o državnem pravobranilstvu (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB, 77/09, 46/13 in 95/14 – ZUPPJS15).

OBRAZLOŽITEV: Vključuje se končna določba o razveljavitvi podzakonskih predpisov (prim. 246. člen ZDT-1).

195. NOV člen **(razveljavitev predpisov)**

(1) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati Zakon o državnem pravobranilstvu (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB, 77/09, 46/13 in 95/14 – ZUPPJS15).

(2) Določbe zakona iz prejšnjega odstavka se uporabljajo do začetka uporabe tega zakona, če ta zakon ne določa drugače.

OBRAZLOŽITEV: Vključuje se končna določba o prenehanju veljavnosti sedanjega ZDPra.

196. člen **(uveljavitev in začetek uporabe)**

Ta zakon začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne tri mesece po njegovi uveljavitvi.